

SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE

dodatak

МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

додатак

МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ

Година XXIV/XX
Четвртак, 19. марта 2020. године

Број/Број
6

Godina XXIV/XX
Četvrtak, 19. marta/ožujka 2020. godine

ISSN 1512-7532

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

49

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01.02-21-1-787/19 од 20. децембра 2019. године), Предсједништво Босне и Херцеговине, на 8. редовној сједници одржаној 03. фебруара 2020. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА О ФИНАНСИРАЊУ ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ СРБИЈА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЗА 2017. ГОДИНУ ИЗМЕЂУ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ, ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

Ратификује се Споразум о финансирању Програма активности прекогранице сарадње Србија - Босна и Херцеговина за 2017. годину између Европске комисије, Владе Републике Србије и Босне и Херцеговине, потписан 07. августа 2018. године у Бриселу, 05. децембра 2018. године у Републици Србији и 25. децембра 2018. године у Сарајеву, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у преводу гласи

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ ПОСЕБНИ УСЛОВИ

Европска комисија, у даљњем тексту "Комисија" или "уговорна страна", која дјелује у име Европске уније, у даљњем тексту "Унија",

с једне стране, и

Република Србија, коју представља Влада Републике Србије, и Босна и Херцеговина, коју представља Дирекција за европске интеграције Савјета министара БиХ, у даљњем тексту заједно "ИПА корисници", или појединачно "ИПА II корисник" или "уговорна страна",

с друге стране,

и заједно означенчи као "уговорне стране",

СПОРАЗУМЈЕЛЕ СУ КАКО СЛИЈЕДИ:

Члан 1. – Програм активности

- (1) Унија пристаје финансирати, а ИПА II корисници прихваћају финансирање алокације за 2017. год.

слједећег програма активности како је описано у Додатку I:

Програм активности прекогранице сарадње Србија - Босна и Херцеговина за године 2015, 2016. и 2017, ЦРИС 2017/038-202

Овај програм активности финансира се средствима из буџета Уније на основу слједећег основног документа: Инструмент претприступне помоћи (IPA II).¹

- (2) Укупни процијењени трошкови за алокацију 2017. године овог програма активности износе 1.647.058 евра, а највећи допринос Уније овом програму активности дефинисан је у износу од 1.400.000 евра.

Не захтијева се финансијски допринос од ИПА II корисника.

¹ Уредба (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Савјета од 11. 3. 2014. којом се успоставља Инструмент претприступне помоћи (ИПА II), ОЈ Л 77, 15. 3. 2014. године, стр. 11

Члан 2. – Период извршења и период оперативног спровођења

- (1) Период извршења овог споразума о финансирању, дефинисан у члану 1(1) Додатка II је 12 година од ступања на снагу овог споразума о финансирању.
- (2) Период оперативног спровођења овог споразума о финансирању, дефинисан у члану 1(2) Додатка II је 6 година од ступања на снагу овог споразума о финансирању.

Члан 3. – Адресе и обавјештења

Сва обавјештења које се тичу спровођења овог споразума о финансирању су у писменој форми и изричito се позивају на овај програм како је дефинисано у члану 1.1. и шаљу се на следеће адресе:

(1) **за Комисију**

гђа Genoveva Ruiz Calavera
Директорица Д, Западни Балкан
Европска комисија
Генерална дирекција за сусједство и преговоре
о проширењу
Rue de la Loi 15, B-1049 Brussels, Belgium
E-пошта: NEAR-D@ec.europa.eu

(2) **за ИПА II кориснике**

За Србију:

Министарство за европске интеграције
Министарка за европске интеграције
Државни ИПА координатор (ДИПАК)
Немањина 40, Београд, Србија
Е-пошта: kabinet@eu.rs
За Босну и Херцеговину:
Дирекција за европске интеграције Савјета министара
Босне и Херцеговине
Државни ИПА координатор (ДИПАК)
Ђоке Мазалић 5
Е-пошта: kabinet.dei@dei.gov.ba

Члан 4. – Контакт особа за ОЛАФ

Контакт особе ИПА II корисника с одговарајућим овлашћењима за директну сарадњу с Европском канцеларијом за борбу против превара (ОЛАФ), с циљем олакшавања оперативних активности ОЛАФ-а су:

- гђа Јелена Седлачек, руководитељица Службе за координацију борбе против превара (АФЦОС), Министарство финансија, Кнеза Милоша 20, Београд – jelena.sedlacek@mfin.gov.rs – и
- гђа Сехија Мујканић, помоћница министра у Сектору за трезорско пословање, smujkanovic@mft.gov.ba (Министарство финансија и трезора БиХ – е-пошта: cfcu@mft.gov.ba)

Члан 5. – Оквирни споразуми

Програм активности се спроводи у складу с одредбама Оквирног споразума између Европске комисије и Републике Србије о аранжманима за спровођење финансијске подршке Уније Републици Србији у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II), који је ступио на снагу дана 30. децембра 2014. године и у складу с одредбама Оквирног споразума између Европске комисије и Босне и Херцеговине о аранжманима за имплементацију финансијске помоћи Уније Босни и Херцеговини у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II), који је ступио на снагу 24. августа 2015. године (у даљњем тексту "Оквирни споразум(и)").

Овај споразум о финансирању допуњује одредбе споменутих оквирних споразума. У случају супротности између одредаба овог споразума о финансирању с једне

стране, и одредаба одговарајућег оквирног споразума с друге стране, предност се даје одредбама Оквирног споразума.

Члан 6. – Додаци

- (1) Овај споразум о финансирању састоји се од:
  - (а) ових посебних услова;
  - (б) Додатка I: Програм активности прекогранице сарадње Србија - Босна и Херцеговина за године 2015, 2016. и 2017;
  - (и) Додатка I A: ИПА II Програм прекогранице сарадње 2014 - 2020. између Србије - Босне и Херцеговине;
  - (д) Додатка II: Општи услови;
  - (е) Додатка III: Модел годишњег извјештаја прекогранице сарадње о спровођењу ИПА II помоћи у складу с чланом 80. Оквирног споразума;
  - (ф) Додатка III A: Модел годишњег извјештаја о спровођењу ИПА II помоћи у складу с члановима 58. и 59(1) Оквирног споразума;
  - (г) Додатка IV: Модел финансијског извјештаја према члану 59(2) Оквирног споразума;
  - (х) Додатка V: Минимална спецификација система рачуноводства на обрачунској основи;
  - (и) Додатка VI: Ad hoc мјере за повјеравање задатака извршавања буџета у оквиру овог програма.
- (2) У случају супротности између одредаба Додатака, с једне стране, и одредаба ових посебних услова с друге стране, предност се даје одредбама Посебних услова. У случају супротности између одредаба Додатка I и Додатка I A, с једне стране, и одредаба Додатка II, с друге стране, предност се даје одредбама Додатка II. У случају супротности између одредаба Додатка I, с једне стране, и одредаба Додатка I A, с друге стране, предност се даје одредбама Додатка I.
- (3) Анекс VI предвиђа ad hoc мјере за повјеравање задатака извршавања буџета у оквиру овог акционог програма, поред задатака корисника ИПА II које уговорни орган има у погледу повјеравања задатака извршења буџета предвиђених овим споразумом о финансирању, а посебно Анекс II.

Члан 7. – Ступање на снагу

Овај споразум о финансирању ступа на снагу на дан када га потпише посљедња уговорна страна, најкасније до 31. децембра 2018. године.

Овај споразум састављен је у три примјерка на енглеском језику, од којих је један предат Комисији, а поједан ИПА II корисницима.

За ИПА II кориснике:

За Србију:

гђа Јадранка Јоксимовић
Министарка за европске интеграције
Државни ИПА координатор (ДИПАК)
Србија, дана 5. 12. 2018. године

За Комисију:

/својеручни потпис/
гђа Genoveva Ruiz Calavera
Директорица Д, Западни Балкан
Генерална дирекција за сусједство и преговоре
о проширењу
Европска комисија
Брисел 7. 8. 2018. године

За Босну и Херцеговину:
г. Един Дилберовић
Директор
Дирекција за европске интеграције

Савјет министара БиХ
Сарајево, дана 25. 12. 2018. године

ДОДАТAK 1.
**ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ПРЕКОГРАНИЧНЕ
САРАДЊЕ СРБИЈА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЗА
ГОДИНЕ 2015, 2016. И 2017.**

1 ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Корисници	Србија и Босна и Херцеговина
ЦРПС / АБАЦ Референце обавеза	ИПА/2015/038-200; EUR 2.000.000,00 БГУЕ-Б 2015-22. 020401
Допринос Уније Буџетске ставке	ИПА/2016/038-201; EUR 2.000.000,00 БГУЕ-Б 2016-22. 020401 ИПА/2017/038-202; EUR 1.400.000,00 БГУЕ-Б 2017-22. 020401
Начин управљања Одговорне структуре	Индиректно управљање Републике Србије Оперативна структура одговорна за спровођење активности је: Канцеларија Србије за европске интеграције - Сектор за прекогранице и транснационалне програме Уговорно тијело је Сектор за уговорање и финансирање програма из средстава Европске уније при Министарству финансија (ЦФЦУ) Партнерска оперативна структура у Босни и Херцеговини је: Дирекција за европске интеграције, Савјет министара
Крајњи датум закључивање Споразума о финансирању са земљама корисницима програма ИПА II (трипартитни)	За буџетску обавезу за 2015. годину најкасније до 31. 12. 2016. године За буџетску обавезу за 2016. годину најкасније до 31. 12. 2017. За буџетску обавезу за 2017. годину најкасније до 31. 12. 2018. године
Крајњи датум закључивање Уговора о набавци и грантовима	3 године након датума закључивања Споразума о финансирању (након што последња уговорна страна потпише Споразум), с изузетком случајева наведених у члану 189(2) Финансијског прописа
Крајњи датум за оперативно спровођење	6 година након датума закључивања Споразума о финансирању (након што последња уговорна страна потпиše Споразум)
Крајњи датум за спровођење Споразума о финансирању (датум до којег Програм треба бити извршен и затворен) након прихватавања рачуна	12 година након датума закључивања Споразума о финансирању (након што последња уговорна страна потпиše Споразум)
Програмска јединица	ДГ НЕАР - Дир. Д. Јединица Д2 - Србија
Јединица за спровођење/Делегација ЕУ-а	Делегација ЕУ-а у Србији

2 ОПИС ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ

2.1 ПРЕГЛЕД ПРОГРАМА САРАДЊЕ 2014 - 2020. И ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ 2015 – 2017.

Програм прекогранице сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2014 - 2020. одобрен је Спроведбеном одлуком Комисије Ц (2014) 9448 од 10. 12. 2014. године. Усвојени Програм 2014 - 2020. успоставља стратегију прекогранице сарадње за погранична подручја, и успоставља, између осталих, географски квалификувана подручја, контекст подручја, тематске приоритете за Програм и индикативни буџет алоциран за период од 7 година.

Програм прекогранице сарадње 2014 - 2020. уједно служи и као референца за усвајање програма активности прекогранице сарадње. Програм активности прекогранице сарадње 2015 - 2017. има за циљ пружање помоћи за прекограницу сарадњу у тематским подручјима изнесеним у Програму 2014 - 2020. (како је наведено у дијелу 2.2).

- Списак географски квалификуваних подручја

У Босни и Херцеговини, квалификувана подручја су: Сарајевски регион и сјевероисточни регион. Све општине из ова два региона се, према томе, сматрају квалификуваним.

У Србији, квалификувана подручја су: Сремски, Мачвански, Златиборски и Колубарски округ. Све општине из ових округа се, према томе, сматрају квалификуваним.

- Контекст квалификуваних подручја за прекограницну сарадњу

Анализе стања спроведене приликом припреме Програма показале су на неколико кључних изазова и прилика којима се треба посветити и које је потребно подупријети у оквиру прекограницне сарадње:

Високе стопе незапослености и слаба социјална инклузија угрожених група

На читавом подручју обухваћеном Програмом биљеже се наптросјечне стопе незапослености. Велики број прекобрђних радника из великих индустријских комплекса и слаби економски изгледи доводе до негативних миграционих трендова, нарочито када су у питању млади образовани људи. Неповољна свеукупна социјално-економска ситуација негативно утиче на положај угрожених група, чије су интегрисање и инклузија још увијек ограничени.

Очување животне средине и ограничена еколошка структура

Еколошки потенцијал и доступност алтернативних извора енергије представљају снажну комплетитивну предност програмског подручја. Међутим, ограничена инфраструктура и низак ниво улагања с једне стране директно угрожавају животну средину, а са друге стране спречавају ефикасно коришћење доступних извора.

Снажна основа за развој туризма

Када се у обзор узме укупна економска ситуација, туризам представља једну од малоbroјних реалистичних и непосредних прилика за развој. Доступни природни ресурси, могућности за развој туристичких ниша (на пример, екстремни спортиви, рурални туризам) и повезаност са другим економским браншама (прерада хране, биопољопривреда) представљају добру основу за развој туризма.

На основу резултата поменуте анализе, тематски приоритети и стратегија Програма дефинисани су у складу са следећим принципима:

- Релевантност изазова и очекивани утицај;
- Интереси и очекивања крајњих корисника у програмском подручју;
- Стратешки приоритети на државном / ентитетском, регионалном и локалном нивоу;
- Прикладност у контексту прекогранице сарадње и очекивани утицај прекограницне сарадње;
- Лекције научене из претходних програма; и,
- Ослањање на циљеве и активности дефинисане у двјема макрорегионалним стратегијама чије су и Србија и Босна и Херцеговина чланице.
- Преглед претходних и тренутних искустава из Програма прекограницне сарадње, укључујући и научене лекције

Србија и Босна и Херцеговина оствариле су корист од Програма прекогранице сарадње у оквиру програма ИПА I у укупној вриједности од 14 милиона евра у периоду од 2007. до 2013. године. Кључне препоруке дефинисане након привремених оцјена и ревизија Програма прекогранице сарадње у периоду од 2007. до 2013. године разматране су приликом развоја овог програма. Према томе, Програми прекогранице сарадње за период од 2014. до 2020. године оријентисани су на број тематских приоритета и географску

квалификованост, што помаже у постизању бољих резултата и доводе до већег утицаја. Усто, спровођење Програма прекогранице сарадње је поједностављена, првенствено због постојања јединственог уговорног тијела и јединственог финансијског оквира за сваки програм.

Такође, Програм би требало додгађивати на активностима и изгледу дефинисаним од стране обију земаља, Србије и Босне и Херцеговине, у оквиру Јадранско-јонске макрорегионалне стратегије ЕУ-а (ЦОМ (2014) 357 о Стратегији ЕУ-а за Јадрански и Јонски регион), као и у оквиру Стратегије ЕУ-а за макрорегион Дунава (ЦОМ (2010) 715 о СТРАТЕГИЈИ ЕУ-А ЗА ДУНАВСКИ РЕГИОН).

2.1 ОПИС И СПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ

Активност 1	Прекограницна сарадња	5.400.000 EUR
-------------	-----------------------	---------------

(1) Опис активности, циљ, очекивани резултати

Програмска активност прекограницне сарадње 2015 - 2017. доприњеће постизању општих циљева и очекиваних резултата као што је наведено у Програму прекограницне сарадње 2014 - 2020. За више детаља, погледати дио 3. 2. Програма прекограницне сарадње 2014 - 2020. (Додатак 2 Одлуке комисије Ц (2014) 9448 од 10. 12. 2014. године).

Опис Активности: Прекограницна сарадња у пограничном региону у областима запошљавања, мобилност радне снаге и социјалне и културне инклузије, животне средине, прилагођавања климатским промјенама и смањења негативних утицаја климатских промјена, спречавање ризика и управљање туризмом и културним и природним наслеђем.

Циљ: Социоекономски развој и јачање комишијских односа у пограничном подручју кроз спровођење активности прекограницне сарадње с циљем:

- промовисања запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне прекограницне инклузије кроз, између осталог: интегрисање прекограницких тржишта рада, укључујући прекограницну мобилност; заједничке локалне иницијативе запошљавања, информисање и савјетодавне услуге и заједничке обуке, једнакост полова, једнаке прилике, интегрисање заједница имиграната и угрожених група, улагања у јавне службе за запошљавање и подршка јавним здравственим и социјалним сервисима;
- заштите животне средине и промовисања прилагођавања климатским промјенама и смањење негативних утицаја климатских промјена, спречавање ризика и управљање, кроз, између осталог: заједничке активности с циљем заштите животне средине, промовисање одрживе употребе природних ресурса, ефикасност ресурса, обновљиве изворе енергије и помак према безбједној и одрживој привреди са ниским удјелом угљеника, промовисање улагања с циљем рјешавања питања специјалних ризика, обезбеђивање отпорности на катастрофе и развијање система за управљање у случају катастрофа и спремност у хитним ситуацијама;
- подршке туризму и културном и природном наслеђу.

Где је то могуће, узимају се у обзир активности које се односе на споменуте циљеве развијене у Плану активности Јадранско-јонске макрорегионалне стратегије и Стратегије ЕУ-а за Дунавски регион, у којој учествују обе земље.

Очекивани резултати:

Запошљавање, мобилност радне снаге и социјална и културна инклузија

- Нови производи и услуге, као и индустриски и комерцијални процеси, захваљујући преносу знања и иновативности резултују у новим одрживим приликама за запошљавање у пограничном подручју;
- Повећана конкурентност у комерцијализацији производа и услуга заједничком употребом ресурса у стратешким секторима (нпр. производња дрвета, прерада хране и металска индустрија);
- Незапослене особе стекле су нове практичне вјештине у реалном радном окружењу, на основу потражње на тржишту рада и сличностима са обе стране границе;
- Нови одрживи социјални и здравствени сервиси су развијени и/или постојећи су унапријеђени прекограницом, сарадњом и синеријама, уз повећање ефикасности у пружању услуга и броја корисника услуга;
- Могућности запошљавања и покретања сопственог пословања унутар угрожених група су унапријеђене заједничким прекограницним напорима, укључујући промовисање одрживог социјалног предузетништва; и,
- Створене су одрживе перспективе за социјалну интеграцију угрожених група, кроз заједничке иницијативе са обе стране границе.

Животна средина, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање

- Ефикасност јавних услуга и праксе у вези са управљањем крутим и канализационим отпадом је повећана кроз заједничке иницијативе са обе стране границе;
- Промовише се заштита сливова Ријека Дрине и Саве и промовише се њихова биоразноликост;
- Капацитет за спремност, превенцију и реаговање свих организација/институција у систему заштите и спашавања у пограничном подручју је дугорочно унапријеђен.

Туризам и културно и природно наслеђе

- Понуда и квалитет туристичких производа и услуга се даље заснива на заједничким напорима и иницијативама;
- Стварају се нове одрживе могућности запошљавања и пословања у сектору туризма због активности са обе стране границе;
- Промовише се одржива културна и спортска размјена преко граница; и,
- Историјско и природно наслеђе и традиције пограничног подручја су боље заштићени.

(2) Претпоставке и услови

Као потребан услов за ефикасно управљање Програмом, земље учеснице оснивају Заједнички одбор за надзор и обезбеђују постојање одговарајућих и оперативни канцеларија и особља за Заједнички технички секретаријат (који ће бити основан у складу са посебном Одлуком о финансирању) и иста тијела с друге стране границе, у случају успостављања Заједничког техничког секретаријата.

Неиспуњавање наведених услова може довести до поврата средстава у оквиру овог програма и/или реалокације за будуће програме.

(3) Опис повјерених задатака

Оперативне структуре Србије и Босне и Херцеговине заједнички су припремиле Програм прекограницне сарадње за период од 2014. до 2020. године и усагласиле потребне

аранжмане за управљање и спровођење Програма, укључујући успостављање система за надзор над спровођењем.

Оперативне структуре Србије организоваће поступке набавке и додјеле уговора у одабраним тематским приоритетним дјеловима Програма. Када је у питању позив за достављање понуда, повјерени задаци укључују дефинисање смјерница за понуђаче, објављивање позива, избор корисника грантова и потписивање уговора о грантовима. Повјерени задаци укључују, такође, активности повезане са спровођењем и финансијским управљањем Програмом, попут надзора, оцењивања, плаћања, поврата, верификације издатака, осигуравања интерне ревизије, неправилног извештавања и дефинисање одговарајућих мјера за спречавање превара.

(4) Кључни елементи активности

Грант - Позив за достављање понуда: 5.400.000 евра

- a) Кључни критеријуми за избор:

Списак квалификуваних активности дефинисан је у дијелу 3. 2 Додатка 2. Одлуке Комисије Ц (2014) 9423 од 10. 12. 2014. године. Сљедећи списак је сажетак који наводи главне прихватљиве активности/операције: обуке и изградње капацитета, активности међу људима, подршке едукацији, унапређење здравствених установа и социјалних услуга, техничка сарадња и системске размјене података, заједничке активности управљања ризицима, итд. Надаље, у контексту спровођења Програма, треба преферирати активности у вези са макрорегионалном стратегијом у којима учествују обје земље.

Корисници су правни субјекти који су основани унутар корисника програма ИПА II који учествује у Програму прекогранице сарадње.

Могући корисници могу бити: локалне власти, правна лица под управом локалних власти, удружења општина, развојне агенције, организације за подршку локалном предузетништву, економски субјекти попут малих и средњих предузећа, туристичка и културна удружења, невладине организације, јавна и приватна тијела која подржавају радну снагу, институције за занатско и техничко образовање, тијела и организације за заштиту природе, јавна тијела одговорна за управљање водама, ватрогасне/хитне службе, школе, колеџи, универзитети и истраживачки центри, укључујући институције за занатско и техничко образовање.

- б) Кључни критеријум за избор су финансијски и оперативни капацитети апликанта;
- ц) Кључни критеријуми за додјелу су релевантност, ефикасност и изводљивост, одрживост и економичност активности;
- д) Највећа стопа суфинансирања средствима Уније у оквиру овог позива је 85% квалификуваних трошкова активности;
- е) Индикативни износ позива је 5.400.000 евра. Одговорне структуре могу одлучити да објаве више позива који имају исти циљ, резултате, кључни критеријуми за избор, додјелу како је наведено. Сваки уговор о гранту биће финансиран из једне буџетске обавезе;
- ф) Индикативни датум покретања позива за достављање понуда је први квартал 2016. године.

3 БУЏЕТ

	2015.				2016.				2017.			
	Допринос Уније*	Корисници грађа/ Кофинан- си**	Укупни износ	Допринос Уније	Корисници грађа/ Кофинан- си**	Укупни износ	Допринос Уније	Корисници грађа/ Кофинан- си**	Укупни износ	Допринос Уније	Корисници грађа/ Кофинан- си**	Укупни износ
Операције Програма прекограничне сфардње	2.000.000	352.941	2.352.941	Операције Програма прекогранич- не сфарадње	2.000.000	352.941	2.352.941	Операције Програма прекограничне сфардње	1.400.000	247.058	1.400.000	5.400.000
У %	85	15	100		85	15	100		35	15	100	
УКУПНО 2015.	2.000.000	352.941	2.352.941	УКУПНО	2.000.000	352.941	2.352.941	УКУПНО	1.400.000	247.058	1.400.000	5.400.000

* Допринос Уније обрачунат је у вези с класификованим подацима који се заснивају на укупним квалификуваним издацима укључујући приватне ијавне издаке. Стола су финансирана Уније на нивоу сваког тематског приоритета неће бити мања од 20% нати већа од 85% квалификуваних издатака.

**Суфинансирање тематских приоритета обезбеђују корисници гранта. Корисници гранта морају обезбедити минимално 15% средстава за укупне квалификуване трошкове пројекта.

4 СПРОВОЂЕЊЕ

4.1 МОДАЛИТЕТИ СПРОВОЂЕЊА И ОПШТА ПРАВИЛА НАБАВКЕ И ПРОЦЕДУРЕ ДОДЈЕЉИВАЊА ГРАНТОВА ИНДИРЕКТНО УПРАВЉАЊЕ:

Овај програм се спроводи кроз директно управљање од стране Србије у складу са чланом 58 (1) (ц) Финансијских прописа и одговарајућих прописа Правила примјене.

Општа правила за набавку и процедуре додјељивања грантова дефинишу се у Споразуму о финансирању између Комисије и корисника програма ИПА II који учествује у Програму прекограничне сарадње.

5. АРАНЖМАНИ ПРАЋЕЊА УЧИНКА

Као дио оквира за праћење учинка, Комисија прати и оцјењује напредак у остваривању специфичних циљева дефинисаних у Уредби ИПА II на основу претходно дефинисаних, јасних, транспарентних и мјерљивих показатеља. Извјештаји о напредовању споменути у члану 4. Уредбе ИПА II узимају се као референтне тачке у оцјени резултата ИПА II помоћи.

Комисија ће прикупити податке о учинку (поступак, резултати и индикатори) из свих извора који ће бити обједињени и анализирани у смислу праћења напретка у односу на циљеве и прекретнице дефинисане за сваку активност у овом програму, као и Државни стратешки документ.

Државни координатори за ИПА II (НИПАЦ) прикупиће податке о извршењу активности и Програма (поступак, резултати и индикатори) и координисати управљање и дефинисање показатеља који се прикупљају из државних извора.

Цјелокупни напредак биће праћен на слеђеће начине: а) систем надзора оријентисан на резултате (POM); б) сопствено праћење корисника ИПА II; ц) самонадзор који врше Делегације ЕУ-а; д) заједнички надзор Генералне дирекције за простирање и корисника програма ИПА II помоћи којег ће ИПА II Одбор за надзор редовно пратити усклађеност, кохерентност, ефикасност и координисање приликом спровођења финансијске помоћи, уз подршку Заједничког одбора за надзор, који ће обезбиједити поступак праћења на програмском нивоу.

ДОДАТAK 1 A ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРЕТПРИСТУПНУ ПОМОЋ 2014.–2020. ИПА ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ 2014.–2020.

СРБИЈА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА УСВОЈЕН 10.12.2014. ГОДИНЕ

Рјечник скраћеница:

БиХ	Босна и Херцеговина
УТ	Уговорно тијело
ПГС	Прекогранична сарадња
ПИИПГС	Регионални пројекат ЕУ-а за техничку помоћ у пројекту Изградња капацитета за прекограничну сарадњу (ЦБИБ+)
ПДП	Позив за достављање понуда
ОЦД	Организација цивилног друштва
ЕК	Европска комисија
ЕУ	Европска унија
ИЕУ	Делегација Европске уније
БДП	Бруто домаћи производ
ИПА	Инструмент за претприступну помоћ
ЗНО	Заједнички одбор
ЗРГ	Заједничка радна група
ЗТС	Заједнички технички секретаријат
КМ	Конвертибилна марка
НВО	Невладина организација
ОС	Оперативна структура

РС	Република Србија
ССП	Споразум о стабилизацији и придрживању
МСП	Мала и средња предузећа
СЦ	Специфични циљ
ССПП	Предности, слабости, прилике, пријетње
ТПом	Техничка помоћ
ТП	Тематски приоритет

Назив програма	Програм прекограничне сарадње између Србије и Босне и Херцеговине
Програмско подручје	Србија: Сремски, Мачвански, Златиборски и Колубарски округ Босна и Херцеговина: Сарајевски регион и сјевероисточни регион
Општи циљ програма	Унапређење социоекономског развоја у пограничном подручју између Републике Србије и Босне и Херцеговине кроз спровођење циљаних и конкретних активности, на основу компаративних предности програмских подручја и заједничке, ефикасне употребе ресурса
Тематски приоритети програма:	ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије ТП 2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу ТП 4: Техничка помоћ
Специфични циљеви програма	ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије - СЦ 1: Унапређење могућности запошљавања радне снаге и стварање више прилика за запошљавање - СЦ 2: Подстицање социјалне и економске инклузије ТП 2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање - СЦ 1: Унапређење одрживог планирања заштите животне средине и промовисање биодиверзитета - СЦ 2: Унапређење система управљања у хитним ситуацијама ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу - СЦ 1: Повећање доприноса туризма социоекономском развоју програмског подручја - СЦ 2: Јачање културног идентитета програмског подручја ТП 4: Техничка помоћ - СЦ 1: Обезбеђивање учинковитог, ефикасног, транспарентног и правовременог спровођења програма и подизање свјести
Финансијска алокација 2014–2020.	14.000.000, 00 EUR
Начин спровођења	Индиректно управљање (зависи од повјеравања задатака спровођења буџета)
Уговорно тијело	Влада Републике Србије, Централна јединица за финансирање и уговорање (ЦФЦУ), Министарство финансија Републике Србије Адреса: Сремска 3-5, 11 000 Београд. Тел. +381 11 2021 389
Релевантна тијела у земљама учесницама	Србија: Канцеларија за европске интеграције, Влада Републике Србије, Сектор за прекограничне и транснационалне програме; Адреса: Немањина 34, 11000 Београд; Тел: +381 11 3061 1850; Босна и Херцеговина: Дирекција за европске интеграције; Адреса: Трг БиХ 1 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина; Тел: +387 33 703 154
ЗТС	ЗТС Канцеларија: Ужице (Србија) / ЗТС: Тузла (Босна и Херцеговина)

ДИО 1: САЖЕТАК ПРОГРАМА

Програм прекограничне сарадње између Републике Србије и Босне и Херцеговине (БиХ) биће спроведен у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II). Програм ИПА II подржава прекограничну сарадњу у смислу промовисања добросусједских односа, промовисања интегрисања и социоекономског развоја. Законске одредбе за спровођење програма су дефинисане у слеђећим законским актима:

- Уредба (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Савјета од 11. 3. 2014. године којом се успоставља Инструмент претприступне помоћи (ИПА II);

- Уредба (ЕУ) бр. 236/2014 Европског парламента и Савјета од 11. 3. 2014. године којом се дефинишу заједничка правила и процедуре спровођења инструмената Уније за финансирање спољних активности;
- Спроведбена уредба Комисије ЕУ бр. 477/2014 од 2. 5. 2014. године о посебним правилима за спровођење Уредбе за ИПА II.

1.1 Сажетак Програма

Садашњи програм се заснива на детаљној анализи изазова и посебности програмског подручја. Оцјена ситуације је представљена у два додатка: Документ о анализи ситуације и SWOT анализа предности, слабости, прилика и пријетњи (Додатак 1. овом документу). Анализа ситуације представља преглед социоекономског статуса програмског подручја, с нагласком на следеће елементе: политичка ситуација, становништво и демографија, географске карактеристике, инфраструктура, економска и социјална ситуација. На анализу ситуације у одређеној мјери утицала је и неуједначена доступност статистичких података, односно, нису били доступни подаци о попису становништва у Босни и Херцеговини из 2013. године.

Анализа предности, слабости, прилика, и пријетњи програмског подручја утврдила је главне предности, слабости, прилике и пријетње. Анализа је спроведена засебно за сваки програмски приоритет, уз коришћење приступа у три корака. Први корак је истраживање о општинама и другим заинтересованим странама (комунална предузећа, коморе, агенције, министарства, невладине организације, школе и социјалне установе) из програмског подручја. Приближно 30% квалификованих општина и добар дио других заинтересованих страна се одазвао. Други корак је био низ интервјуја са циљем додатног појашњавања ситуације који су одржани са представницима кључних општина, регионалних развојних агенција, невладиних организација и министарстава. Трећи корак је била анализа стратешких докумената и статистичких података. Главни закључци за три избрана тематска приоритета (потпуна SWOT анализа свих 8 тематских приоритета како је дефинисала ЕУ налази се у Додатку 1.) су:

Предности:

- У сектору запошљавања уочљива је доступност специфичних професионалних профила који се заснивају на традиционалним занатима и реструктуирању система традиционалне индустрије. Сектор је обухваћен великим бројем стратешких докумената и билатералних споразума између обје земље.
- Очувана животна средина и доступност природних ресурса, укључујући алтернативне изворе енергије, сматра се једном од значајнијих предности програмског подручја. У прошlostи је покренут одређени број засебних и заједничких иницијатива у сектору заштите животне средине/енергетском сектору.
- Туризам се сматра једним од приоритетних сектора у програмском подручју. Доступне природне, културне и историјске знаменитости, могућности за повезивање са пољопривредним и руралним развојем и заједничке иницијативе из прошlostи сматрају се главним предностима.

Слабости:

- У програмском подручју постоји висок ниво незапослености, нарочито међу младима. Забиљежене су емиграције из руралних подручја, као и слаба интегрисаност рањивих група.
- Слабо развијена еколошка структура сматра се главном слабошћу у еколошком сектору. Друге слабости укључују низак ниво свијести о питањима животне средине и недовољну припремљеност и координираност система управљања у хитним ситуацијама.
- Главне слабости у сектору туризма укључују: низак квалитет туристичких услуга, ограничен приступ туристичким знаменитостима, ограничено умрежавање и нездовољавајућа доступност пратеће инфраструктуре.

Прилике:

- Прилике у сектору за запошљавања укључују бОЉУ примјену компаративних активних мјера запошљавања ЕУ-а и унапређење планова за стручно образовање (за профиле за којима је потражња на тржишту рада велика).
- Главна прилика у сектору животне средине / енергетском сектору је унапријеђена употреба алтернативних извора енергије.
- Програмско подручје дозвољава могућности за развој ниша. Повећања сарадње и близина кључних тржишта представљају друге могућности.

Пријетње:

- Пријетње у сектору запошљавања укључују административне препреке мобилности радне снаге и стални неуспјеси тржишта рада да одговори на потребе приватног сектора.
- Када је у питању сектор животне средине, главне пријетње укључују: слабо или неконтролисано управљање природним ресурсима и ограничено финансирање програма заштите животне средине и алтернативних извора енергије.
- Пријетње у сектору туризма су у великој мјери повезане са еколошким сектором. Нездовољавајуће управљање природним ресурсима може имати разоран утицај на развој туризма.

Избор три тематска приоритета који ће се примјењивати у склопу програма 2014-2020. углавном се заснива на анализи стања и SWOT анализи. Утврђено је следеће:

ТП 1: Промовисање прекограницног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије.

Овај ТП је изабран као одговор на велику незапосленост и лоше изгледе за млађу популацију. ТП би требао допринijети бољој економској и социјалној интеграцији угрожених и маргинализованих група. Изазови су слични са обје стране границе, а цјелокупни тематски приоритет пружа солидне могућности за реалне заједничке прекограницне иницијативе (нпр. заједничке обуке, заједнички напори у вези са социјалном инклузијом).

ТП2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање.

Очувана животна средина представља једну од кључних компаративних предности програмског подручја. Овај ТП је уско везан за друге приоритетете, на пример туризам. У случају да ови изазови остану неријешени, то би могло довести до значајних краткорочних (природне катастрофе) и дугорочних (уништена животна средина) негативних посљедица. Тематски приоритет везује обје стране границе, посебно у околини слива ријеке Дрине. Снажан прекогранични утицај може се очекивати у спречавању ризика и иницијативама за заштиту животне средине.

ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу.

Туризам се сматра сектором високог приоритета, на основу многобројних знаменитости у том подручју. С обзиром на сличности и синергију територије са обје стране границе, у сектору постоје велике могућности за прекограничну сарадњу. Типологија пројекта (заједничке активности, заједничка туристичка подручја) указују на солидне могућности за истинску прекограничну сарадњу.

1.2 ПРИПРЕМА ПРОГРАМА И УЧЕСТВОВАЊЕ ПАРТНЕРА

Програм је припремљен у уској сарадњи са заинтересованим странама на локалном, регионалном, државном нивоу у обје земље учеснице. У случају Босне и Херцеговине, Федерација Босне и Херцеговине, Република Српска и Брчко Дистрикт су равноправно учествовали у разговорима.

Циљ процеса јавних консултација био је да се постигне кохерентност програма са стварним потребама и очекивањима на локалном нивоу. Један од кључних задатака процеса припреме програма био је обезбеђивање да су ове потребе у складу са процедуралним аспектима и финансијским могућностима програма.

Фазе у процесу припреме програма са најзначајнијим доприносом заинтересованих страна су укључивале:

Почетно испитивање на нивоу програмског подручја и на државном нивоу. Детаљно испитивање спроведено је на програмском подручју како би се утврдили изазови и очекивања. Испитивање је било усмјерено на јавне институције, општине, релевантна министарства на државном и ентитетским нивоима, на организације цивилног друштва, институције социјалног сектора, коморе, агенције, туристичке организације, образовне и истраживачке институције и јавна комунална предузећа. Укупан одзив био је око 25%. Детаљна анализа приказана је у **Додатку 2**.

Интервјуи на нивоу програмског подручја и на државном нивоу. Додатни интервјуи с циљем појашњавања стања спроведени су на локалном нивоу са релевантним државним / ентитетским министарствима. Интервјуи су обављени са општинама, регионалним развојним агенцијама, коморама, министарствима и организацијама цивилног друштва. Детаљна анализа приказана је у **Додатку 2**.

Јавне консултације сматране су кључним током припреме програма. Одржана су **два** јавна састанка. Први састанак је одржан у Бањи Ковиљачи 7. 11. 2014. године, са 75 регистрованих учесника, а други у Бијељини 27. 11. 2014. године, са 69 регистрованих учесника. Учесници на оба састанка биле су локалне и регионалне заинтересоване стране из обје земље: представници општина, организација цивилног

друштва, трговачких комора, социјалних и здравствених организација, образовних и истраживачких институција, јавних комуналних предузећа и туристичких организација. На првом састанку циљ расправе био је да се представи SWOT анализа и да се презентује и расправља о програмској стратегији. На следећем састанку циљ је био да се презентује нацрт програмског документа.

Процес је координисала Заједничка радна група, координационо тијело које се састоји од представника обе земље. Састанци ЗРС-а одржани су на крају сваке фазе пројекта, како би се потврдили резултати претходне фазе и са циљем усаглашавања даљих интервенција.

Састанци ЗРС-а одржани су у обје партн尔斯ке земље следећим редосlijедом:

Вријеме и место	Активности и дјелокруг
Први састанак ЗРС-а (2. 10. 2013. године у Београду)	- Организовање и увод у методологију програма
Други састанак ЗРС-а (22.10. 2013. године у Сарајеву)	- Презентација SWOT анализе и расправа о дијелу који се односи на ТП
Трећи састанак ЗРС-а (6. 11. 2013. године у Тузли)	- Презентација предложеног стратешког оквира и одабраних ТП-ова извршење (на основу спроведене анализе)
Четврти састанак ЗРС-а (27.11. 2013. године у Бијељини)	- Презентација предложеног стратешког оквира (тематски приоритети, посебни циљеви, резултати и показатељи нацрта)
Пети састанак ЗРС-а (27.11. 2014. године у Београду)	-Презентација и расправа о коментарима ЕК-а на нацрт програмског документа
Шести састанак ЗРС-а (21-26. 5. 2014. године)	- Расправа и одлука о нацрту коначног програмског документа
30. 5. 2014. године	- Достављање коначног нацрта програмског документа Европској комисији.

ДИО 2: ПРОГРАМСКО ПОДРУЧЈЕ

2.1 АНАЛИЗА СТАЊА

Анализа стања представља пројцјену програмског подручја, а циљ је утврђивање кључних изазова и приоритета подручја (цијели документ је доступан у **Додатку 1**). Документ је био један од главних елемената који је довео до утврђивања програмске стратегије. Анализа је заснована на анализи секундарних ресурса (угледном статистичке информације и постојеће стратегије) и потврди додатних примарних ресурса. На процес је утицала промјењива доступност статистичких података.

Опис програмског подручја

Квалификувана територије у Републици Србији обухвата 15.370 km², с 1.064.198¹ становника, на квалификувана територије у Босни и Херцеговини обухвата 16.742. 34 km², с 1.706.214² становника, односно укупно 2.770.412 становника у квалификованом подручју. Укупан број општина у програмском подручју је 31 са србијанске стране, а 67 у Босни и Херцеговини.

Укупна површина квалификованог подручја је 32.112.34 km², с укупно 2.770.412 становника. Укупна дужина границе између двије земље је 370. 9 km, од чега је 109.9 km копнена граница, а 261 km плава граница (ријеке Дрина и Сава). Дужије границе постоји 14 граничних прелаза.

¹ На основу пописа становништва из 2011. (Општине у Србији 2012.)

² Извор: прелиминарни резултати пописа становништва из 2013. године (http://www.bhas.ba/obavijestenja/Preliminarni_rezultati_bos.pdf)

Шема 1: Мапа програмског подручја

Политичка ситуација

Обје земље су снажно посвећене интеграцији у ЕУ: Србији је 1. 3. 2012. године додијењен статус кандидата за чланство у ЕУ-у. Након активних и конструктивних корака предузетих с циљем видљивог и одрживог унапређења односа с Косовом, Европски савјет је 28. 3. 2013. године одлучило отворити приступне преговоре са Србијом. Дана 16. 6. 2008. године, Босна и Херцеговина и Европска комисија су потписале Споразум о стабилизацији и придрживању (CCP). Потписивањем споразума, ЕУ је препознала напоре које је Босна и Херцеговина уложила на свом путу ка ЕУ-овим интеграцијама. CCP са Босном и Херцеговином ратификовале су све земље чланице ЕУ-а, али CCP још увек није ступио на снагу. Обје земље су већ уложиле значајне напоре у усвајање прописа који су компатibilни с правном тековином ЕУ-а. Велики корак у унапређењу односа између Србије и Босне и Херцеговине, с једне стране и ЕУ-а, с друге стране, је визна либерализација. Ова либерализација за путовања у Шенген зону је на снази од децембра 2009. године за грађане Србије, а од децембра 2010. године за грађане Босне и Херцеговине.

Када је у питању билатерална сарадња, обје земље појачано унапређују политичке и социоекономске односе. До сада су Србија и Босна и Херцеговина потписале и спровеле око 50 билатералних споразума, протокола и меморандума.

Географски опис и клима

Смештено у југоисточном дијелу Европе, програмско подручје између Србије и Босне и Херцеговине састоји се од три веома разнолика географска дијела. Северни дио је плодна равница; средишњи дио је брдовит, а јужни планински. На србијанској страни квалификованог подручја према сјеверу налази се плодна пољопривредна земља - Срем. Један дио Срема припада једном од развијених пословних подручја у Србији. У проtekлих неколико година се овај регион ширио и привлачио бројне инвеститоре у пословне

зоне у Инђији и Старој Пазови, а Пећинци су најпросперитетније место, не само у Војводини, него и у цијелој Србији. Даље, према југу, терен прераста у висоравни у региону планина Дивчибаре, Голија, Златар и Тара, које представљају подручја могућег економског развоја због постојања природних ресурса, као и прилику за развој туризма.

У Босни и Херцеговини, у низинама на сјеверу (300 метара испод нивоа мора) налазе се сливови ријека Саве и Дрине, с долинама река Толисе, Тиње, Брке, Гњице и Јање које нуде најповољније могуће услове за пољопривредну производњу. Централни, брдовити дио Босне и Херцеговине богат је разним минералима и хидро-електричним потенцијалом као важним ресурсима за индустријску производњу.

Ријека Дрина, са неколико високих брана, представља 185,3 km дугу границу између Србије и Босне и Херцеговине. Спаја се са ријеком Савом на сјеверу. Обје ријеке су богате природним ресурсима, с разноврсном воденом животном средином и другом фауном.

Клима у квалифицираном програмском подручју је континентална, а карактеришу је врућа, сува љета и јесени и хладне зиме са обилним сњежним падавинама због високих планина. У посљедње вријeme, клима се мијења на начин сличан као у другим земљама, с очигледним глобалним загрејавањем и брзим промјенама времена.

Становништво, демографија и етничке мањине

На обје стране границе регистровано је смањење броја становника. На србијанској страни, број становника у програмском подручју смањен је за скоро 9,07 % између 2002. и 2010. године, са 1.171.126 на 1.064.198 у апсолутним бројкама. Босна и Херцеговина је у октобру 2013. године спровела први попис становништва од 1991. године. Резултати наведеног пописа становништва биће укључени у овај програм након што буду доступни.

Етничка припадност играла је важну улогу у давној историји региона и одразила се на тренутни профил квалифицираног подручја. У Србији, већину становништва региона чине Срби. На основу пописа становништва из 2011. године, они чине до 89,39% укупног броја становника, што је значајно изнад државног просјека од 82,9%. Међутим, у неким општинама тај је проценат значајно испод просјека: Прибој (74,1%), Пријепоље (56,8%), Сјеница (23,5%). Подручје Златибора је, стoga, једно од најразноврснијих подручја западног региона у етничком смислу. У четири квалифицирана округа у Србији, живи 6,89% свих етничких мањина у Србији. Највећа етничка група су Бошњаци, њих 36.607, и Муслумани, њих 8.921. У Босни и Херцеговини, не постоје тренутни статистички подаци који одражавају етничку припадност становништва карактеристичну за квалифицирано подручје.

Програм прекограницичне сарадње 2014-2020. представља могућност за истраживање етничких и демографских разноликости програмског подручја. Демографска слика може представљати основу за велики број квалитетних заједничких иницијатива које ће даље повећати толеранцију и интеграцију.

Инфраструктура и животна средина

Путна мрежа у обје земље на квалифицираној територији је развијенија на сјеверу, што значи да су заједнице на југу дијелом изоловане због неадекватне путне мреже. Када је у питању квалифицирано подручје у

Републици Србији, укупна дужина путне мреже је¹ 10.303 km, али је само 6.089 km путева асфалтирано (59%). У Босни и Херцеговини је 56% путева локалне путеве, док регионалне путеве чине само 27%, а аутопутеви мање (17%) од укупне путне мреже.

Жељезничка мрежа у програмском подручју је значајно неразвијена. Недостатак инвестиција и ограничено одржавање доводе до ограничених ефикасности и повећавају вријеме путовања. Путовање између Пријепоља и Београда, на примјер, траје 6 сати.

У квалификованом подручју постоји 15 **границних прелаза** (3 жељезничка, 1 пјешачки и 11 за моторна возила) између двију земаља. Број граничних прелаза је довољан, али квалитет инфраструктуре и капацитет требају бити унапријеђени и модернизовани.

У босанскохерцеговачком дијелу квалификованог подручја, постоје два потпuno функционална и добро опремљена међународна **аеродрома**: у Тузли, у Дубравама-Живиницама, 8 km југоисточно од Тузле, који је отворен за саобраћај 1998. године, и у Сарајеву, потпuno обновљен 2005. године. На дијелу територије у Србији, постоји бивши војни аеродром Поникве, који се налази 12 km од Ужица и који се сада користи у цивилне сврхе. Аеродром је службено отворен за кориснике у октобру 2013. године.

Програмско подручје се суочава са изазовима у развоју **еколошке инфраструктуре**. Водоснабдијевање није довољно развијено упркос изворима воде којих има у изобиљу. Губици у мрежама водоснабдијевања на србијанској страни су између 22 и 46%. Само мали дио домаћинства је прикључен на постројења за прераду отпадних вода. На примјер, проценат пречишћених отпадних вода у Босни и Херцеговини (мјерено као проценат укупне количине отпадних вода) је 4,12% у Федерацији Босне и Херцеговине (подаци за цијелу Федерацију Босне и Херцеговине) и 3,66% за Републику Српску. Процењена управљања чврстим отпадом указује на значајна побољшања током последњих неколико година. На србијанској страни, оперативна су сва изграђена регионална одлагалишта (углавном захваљујући средствима ЕУ-а). Један од регионалних центара за управљање чврстим отпадом на програмској територији је Дубоко који користе Ужице, Бајина Башта, Пожега, Ариље, Чајетина, Којерић, Лучани, Ивањица и Чачак. С босанскохерцеговачке стране, претходних година извршена су значајна улагања финансирана средствима Свјетске банке. Изграђено је регионално одлагалиште у Бијељини које користи пет општина: Бијељина, Угљевик, Лопаре, Теочак и Челић. Тренутно су угрожени радови на регионалној депонији у Зворнику коју ће користити 9 општина.

Независно од тога, потребно је предузети даљње активности када су упитању раздавање и рециклажа круглог отпада. Статистички подаци о управљању чврстим отпадом у Босни и Херцеговини показују да се у Републици Српској рециклира само 0,43% укупно произведеног круглог отпада.

Програмско подручје налази се између 3 ријеке: Босне на западу, Саве на сјеверу и Дрине, која читаво подручје дијели на два дијела. Планински и слабо насељени јужни дио карактерише велика биолошка разноликост флоре и фауне. Златибор, Фрушка Гора, Голија, Тара, Златар, Јахорина, Ђелашница и Игман су планине са густим шумама, незагађене и на којима се налазе многи природни ресурси. На програмском подручју налази се и највећи србијански национални парк Тара и резерват биосфере, планина Голија, која се налази на УНЕСКО-овој листи културне и природне

баштине. Дио најстаријег националног парка у Босни и Херцеговини, Сутјеска, налази се на програмском подручју.

У мају 2014. године, Србија и Босна и Херцеговина су погођене озбиљним поплавама које су узроковале људске жртве и значајне материјалне штете. Укупна материјална штета у Србији могла би да буде већа од 1 милијарде евра. У обје земље очекује се помоћ донатора и помоћ из фондова солидарности ЕУ-а. Међу подручјима која су озбиљно погођена поплавама налазе се и територије и општине које се налазе у програмском подручју. На србијанској страни програмског подручја значајна штета је забиљежена у општинама Крупањ, Мали Зворник, Бајина Башта, Шабац и Сремска Митровица. С босанскохерцеговачке стране, програмска територије општине Бијељина, Брчко, Тузла, Шековићи, Шамац, Братунац, Олово и Добој Исток претрпеле су велике штете. У програмском подручју потребно је предузети додатне напоре с циљем успјешнијег реаговања у хитним ситуацијама, као и развоја инфраструктуре за заштиту од поплава.

Економија

Економија на читавом програмском подручју не даје задовољавајуће резултате због маргинализовања региона и кризних ситуација из 1990-их. Низак ниво улагања, индустриски гиганти који су пропали током година, неуспјешан процес или приватизација која је довела до губитка великог броја радних мјеста резултовали су ограниченим економским растом. Свјетска економска криза 2008/2009. године погоршала је већ тешку економску ситуацију у региону. Дошло је до опоравка и поновна изградња економије је у току.

Према методологији ИЛО-а, стопа незапослености у Босни и Херцеговини била је 27,2% у 2010. години, 27,6% у 2011. години, 28% у 2012. години и 27,5% у 2013. години (просјечна стопа незапослености у 2013. години је: у Федерацији Босне и Херцеговине 27,6%, у Брчко Дистрикту 35,5% и у Републици Српској 27,0%). Стопа незапослености у програмском подручју у Србији је била 36,28% у Мачви, 22,52% у Колубари, 33,48% на Златибору и 30,96% у Срему. Просјечна стопа незапослености у квалификованим подручјима у Србији је 30,81% (државна методологија, Статистичка канцеларија Србије, подаци из 2011. године).

У обје земље учеснице забиљежено је мало повећање **БДП-а**. Повећање БДП-а у 2010. години у Србији износило је 1%, а у Босни и Херцеговини 0,7%. Повећање БДП-а у 2011. години у Србији износило је 1,6% а у Босни и Херцеговини 1,3%. БДП по глави становника у 2011. години био је око 3.417 EUR у Босни и Херцеговини, и 4.415 EUR у Србији.

Повољни услови за **пољопривредну производњу** су једна од предности квалификованог подручја. Процењује се да је између 20 и 25% радио способног становништва запослено у овом сектору. Осим у планинским подручјима на југу, тло и клима су идеални за разноврсну пољопривредну производњу и узгој стоке, укључујући и производњу органске хране.

Индустријски сектор био је главни сегмент босанскохерцеговачке економије у квалификованом подручју и представљао је скоро 50% запослености и улагања у периоду до 1990. године. Сада је потребно поновно достићи ниво на којем је прекограницично кретање robe било до тог периода. Главе активности у том подручју су: индустрија, производња струје и рударство, концентрисано углавном око Тузле, те индустрије засноване на пољопривреди у Посавини и Семберији (у општинама Бијељина и Брчко) и Зворнику, у централном дијелу. У јужном дијелу нема активности у

¹ информације из „Општине и региона у 2012.“

сектору индустрије. Слично томе, у Србији, индустријску основу у квалификованом подручју карактеришу недовољно искоришћени капацитети и застарјела постројења. Постоје сљедеће кључне индустријске активности: прерада хране, прерада дрвета и производња намештаја, индустрија лаких метала, текстилна индустрија и хемијска индустрија.

Развој малих и средњих предузећа је главни стуб политика обију Влада као средство постизања динамичког нивоа економске експанзије потребне у квалификованом подручју како би се постигао економски паритет с европским сусједима. Међутим, предузетничка култура није развијена у читавом квалификованом подручју. Усто, већина МСП-ова су микропредузећа, породични концерни, углавном продавнице и мали сервиси. Они не доприносе значајно укупној економији и пружају веома ограничено могућности за запошљавање. У програмском подручју у Босни и Херцеговини број правних (пословних) субјеката је 34.490.¹ Број правних пословних субјеката у србијанском дијелу програмског подручја је 18.817.

У програмском подручју постоји велики потенцијал за развој туризма. У Босни и Херцеговини, у квалифицираним кантонима Федерације Босне и Херцеговине остварена су 566.153 ноћења (у читавим кантонима). Индикативни број (непotpуни подаци) туриста који посеђују програмско подручје у Републици Српској у 2011. години био је 81.254, а број ноћења 188.342, док туристи у том подручју у просеку бораве 2,32 дана. У србијанском дијелу програмског подручја број туристичких посјета у 2011. години био је 562.660, број ноћења 2.326.939, а туристи у том подручју у просеку бораве 4,13 дана.

Сличности у социоекономској ситуацији и изазови с обје стране границе представљају добру основу за покретање заједничких пројектних иницијатива које ће показати прави прекограницни утицај. Подручја у којима је могуће дефинисати заједничке иницијативе су, најприје, заједнички развој тржишта рада, истраживање туризма и природни ресурси, те даљње активности с циљем социјалне интеграције рањивих група.

Образовање и култура

Образовне установе на примарном, секундарном и терцијарном нивоу постоје у програмском подручју у обје земље. Три призната универзитета у Тузли, Сарајеву и Источном Сарајеву налазе се у том подручју. Институције за стручно образовање присуствују у већим градовима. У Србији не постоји довољно специјализованих средњих школа које задовољавају тренутне стандарде, с изузетком специјализоване средње школе и туристичког колеџа у Ужицама.

У програмском подручју у Србији постоје 684 основне и 74 средње школе. У програмском подручју у Босни и Херцеговини постоје 528 основне и 162 средње школе.

Универзитет у Источном Сарајеву повезује 14 факултета, 2 академије умјетности и 1 факултет вјерских наука (укупно 84 програма). Универзитет у Сарајеву има 23 факултета и 3 умјетничке академије, те 5 научних/истраживачких института. Универзитет у Тузли има 12 факултета и 1 умјетничку академију. У србијанском дијелу квалификованог подручја постоји 6 приватних средњих

¹ У Федерацији Босне и Херцеговине (у свим класификованим општинама), број правних (пословних) субјеката је 25.737 (према статистичким подацима од 31. 12. 2012. године), а у Републици Српској, у програмском подручју послује 8.573 правних (пословних) субјеката.

школа, 3 приватна факултета и 1 јавни истраживачки институт.

Културно наслеђе обје земље учеснице може бити квалифицирано као хетерогено у најбољем смислу те ријечи, укључујући културна добра створена током читаве историје, од предисторијског периода, антике, средњег вијека, Отоманског царства до модерних времена. Ово је резултат интеракције 4 главних култура (медитеранске, средње европске, византијске и оријенталне-исламске). У оквиру овог програма прекограницне сарадње, ово културно богатство може постати средство за развој свијести о култури, промовисање нових иницијатива у институционалној и сфери културе, за успостављање партнериских односа са другим секторима и међународних партнерастава, те подстаки развој вриједности, очување и ревитализацију културног наслеђа.

2.2 ОСНОВНИ ЗАКЉУЧЦИ

Након анализе стања, дефинисано је неколико релевантних кључних порука.

Високе стопе незапослености и слаба социјална инклузија угрожених група. На читавом подручју обухваћеном програмом биљеже се изнадпросјечне стопе незапослености. Велики број прекобројних радника из великих индустријских комплекса и слаби економски изгледи доводе до негативних миграционих трендова, нарочито када су у питању млади образовани људи. Неповољна свеукупна социоекономска ситуација негативно утиче на положај угрожених група чије су интегрисање и инклузија још увијек ограничени.

Очување животне средине и ограничена еколошка инфраструктура. Еколошки потенцијал и доступност алтернативних извора енергије представљају снажну компетитивну предност програмског подручја. Међутим, ограничена инфраструктура и низак ниво улагања с једне стране директно угрожавају животну средину, а са друге стране спречавају ефикасно коришћење доступних извора.

Снажна основа за развој туризма. Када се узме у обзир укупна економска ситуација, туризам представља једну од малобројних реалистичних и непосредних прилика за развој. Доступни природни ресурси, могућности за развој туристичких ниша (на пример, екстремни спортиви, рурални туризам) и повезаност са другим економским браншама (прерада хране, био-пољoprivreda) представљају добру основу за развој туризма.

Анализа стања, испитивања и интервјуји спроведени у програмском подручју довели су до припремања SWOT анализе за све тематске приоритетете. Консолидовани SWOT за изабране тематске приоритетете налази се у наставку текста, док је читав документ доступан у Додатку 1.

Предности	Слабости
Квалифицирана радна снага, мали број професионалних профилла заснованих на традицијама великих индустријских система	Висок ниво незапослености, нарочито међу младима и у групама људи са посебним потребама
Мултикултурално друштво које обезбеђује основу за дијалог и сарадњу	Сталне миграције из руралних у урбана подручја и из програмског подручја
Добро очувана биоразноликост подручја, сличне специфичности на обје стране границе	Ограничена интеграција и учествовање у друштву угрожених и маргинализованих група
Примјери постојања добре практике у решавању еколошких питања на регионалном нивоу, на пример регионална одлагалишта	Низак ниво постојеће еколошке инфраструктуре - прерада крутог отпада, постројења за отпадне воде, итд.
Очувана природа и доступност природних знаменитости, укључујући заштићена подручја	Низак ниво свијести јавности о важности заштите животне средине, климатских промјена, енергетске ефикасности

Доступност историјских, етно и културних знаменитости, на примерј, Стари мост на Дрини, жељезничка пруга на Мокрој Гори	Низак ниво развијености система за управљање у случају катастрофа и спремности у хитним ситуацијама
Снажна традиционална средишта високог образовања у БиХ дио су програмског подручја	Нездовољавајући ниво пружања услуга у сектору туризма
	Ограничени приступ и непостојање инфраструктуре у случају бројних културних, природних и историјских знаменитости туристичких
	Мали удио БДП-а алоциран за истраживање и развој, као и за иновације
	Ограничена сарадња између предузећа у приватном и истраживачком сектору
Прилике	Пријетње
Унапређивање интервенција у сектору (на пример, активне мјере запошљавања) у складу са стандардима и праксама ЕУ-а - повећање ефикасности	Мала прекограницна мобилност радне снаге због административних препрека
Покретање иницијатива за обучавање и превалидирању на основу активних потражње на тржишту рада	Низак ниво спремности радне снаге да одговори на нове услове на тржишту рада и на нове потребе
Ефикасна и одржива употреба природних ресурса	Недовољна финансијска средства из државног буџета за финансирање еколошке инфраструктуре
Развој алтернативних извора енергије заснованих на предностима подручја - хидро-потенцијал, доступност биомаса попут дрвних остатака, итд.	Неефикасно управљање природним ресурсима
Могућности за активности у туристичким нишама, на пример еколошки и етно-туризам, органска храна	Нездовољавајући ниво заштите природне животне средине, укључујући непостојање еколошке инфраструктуре
Релативна близина важних тржишта, на пример Аустрије, Мађарске, Италије, Њемачке	Повећана конкурентност других регионалних дестинација на којима је туристичка понуда слична

ДИО 3: ПРОГРАМСКА СТРАТЕГИЈА

3.1 Логичка подлога - објашњење изабране стратегије дјеловања

Приликом избора тематских приоритета и дефинисања програмске стратегије поштована су следећа општа начела:

Релевантност изазова и очекивани утицај.

Предложени стратешки оквир је у складу са изазовима у програмском подручју и SWOT анализом. На избор тематских приоритета и дефинисање програмске стратегије утицале су величина и релевантност специјалних изазова (у односу на мање релевантне изазове).

Интереси и очекивања крајњих корисника у програмском подручју. Снажан нагласак стављен је на интересе на локалном и регионалном нивоу током читавог процеса припреме програма. Крајњи корисници програма учествовали су у почетном истраживању и додатно су консултовани на јавним консултацијама.

Стратешки приоритети на државном/ентитетском, регионалном и локалном нивоу. Предложена програмска стратегија је упоређена са стратешким документима на државном/ентитетском, регионалном и локалном нивоу. Сваки од предложених тематских приоритета је добро обухваћен стратегијама које јасно потврђују предложене смјерове дјеловања.

Поштовање циљева дефинисаних релевантним макрорегионалним стратегијама у којима учествују обе земље: Стратегија ЕУ-а за Дунавски регион и Стратегија ЕУ-а за Јадранско-јонски регион.

Прикладност у контексту прекогранице сарадње и очекивани прекограницни утицај. Приликом избора

тематских приоритета и припреме програмске стратегије поштована је типологија Програма прекогранице сарадње. Наиме, предложени тематски приоритети и стратегија могу реалистично приказати прекограницни утицај.

Лекције научене из претходних програма. С обзиром на то да се тренутно спроводи један читав програмски циклус за период 2007-2013. године, нови програм свакако треба бити корак напријед. Како би се обезбиједила већа ефикасност и боље искористила претходна искуства, научене лекције су анализиране и уврштене у програм.

Преглед и објашњење изабраних тематских приоритета налазе се у следећој табели.

Изабрани тематски приоритети	Објашњења избора
ТП1: Промовисање прекограницног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије.	<ul style="list-style-type: none"> - Висока незапосленост у програмском подручју - Ограничена сарадња и комуникација између тржишта рада и приватног сектора - Низак ниво улагања у здравствени и друштвени сектор, ограничен приступ квалитетним услугама, нарочито када су у питању угрожене групе - Негативни миграциони трендови, посебно када су у питаву млади, из руралних подручја у урбана и изван програмског подручја (одлив мозгова)
ТП2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних последица климатских промјена, спречавање ризика и управљање.	<ul style="list-style-type: none"> - Очувана и чиста животна средина представља компаративну предност програмског подручја - Низак ниво свијести и ограничена инфраструктура у сектору, што програмско подручје излаже еколошким ризицима - Велика изложеност програмског подручја природним катастрофама (СЕЕ посебно погођена недавним климатским променама) - Разорне поплаве које су погодиле Србију и Босну и Херцеговину, укључујући и програмска подручја, у мају 2014. године
ТП3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу	<ul style="list-style-type: none"> - Снажни потенцијал и за развој туризма и велика влажност у прекограницном контексту - Доступност културног и природног наслеђа, потенцијално снажно повезано са развојем туризма

3.2 Опис програмских приоритета

Укупан циљ програма је:

Унапређење социоекономског развоја у пограничном подручју између Републике Србије и Босне и Херцеговине кроз спровођење циљаних и конкретних активности, на основу компаративних предности програмских подручја и заједничке, ефикасне употребе ресурса

3.2.1 Тематски приоритети

Посебни циљеви, резултати, показатељи и типови активности су дефинисани према тематским приоритетима на следећи начин.

ТП1: Промовисање прекограницног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије.	ТП2: Промовисање социјалне и економске инклузије
Посебан циљ 1: Унапређење могућности запошљавања радне снаге и стварање више прилика за запошљавање	Посебан циљ 2: Промовисање социјалне и економске инклузије
Резултати: <ul style="list-style-type: none"> - Нови производи и услуге, као и индустриски и комерцијални процеси, захваљујући преносу знања и иновативности резултатују новим одрживим приликама за запошљавање у пограничном подручју; - Повећана конкурентност у	Резултати: <ul style="list-style-type: none"> - Нови одрживи социјални и здравствени сервиси су развијени и/или постојећи су унапређени прекограницном размјеном, сарадњом и синергијама, уз повећање ефикасности у пружању услуга и броја корисника услуга; - Могућности запошљавања и

<p>комерцијализацији производа и услуга заједничком употребом ресурса у стратешким секторима (нпр. производња дрвета, прерада хране и метална индустрија);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Незапослена лица стекле су нове практичне вjeштине у реалном радном окружењу, на основу потражње на тражишту рада и сличностима са обје стране границе. 	<p>покретања сопственог пословања унутар угрожених група су унапријеђене заједничким прекограницним напорима, укључујући промовисање одрживог социјалног предузетништва;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Створене су одрживе перспективе за социјалну интеграцију угрожених група, кроз заједничке иницијативе са обје стране границе. 	<p>будући да су износи алокација у оквиру програма још увек непознати.</p>
<p>Показатељи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Најмање 15 компанија је унаприједило пословање, производе и / или процесе у оквиру заједничких иницијатива (основа: 0); - Најмање 10 приватних и / или субјеката у јавном сектору развија могућности и услове за практичну обуку незапослених (основа: 0); - Најмање 100 особа усваја нове практичне вjeштине које директно доприносе могућности запошљавања (основа: 0). 	<p>Показатељи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развијено је 5 нових или унапријеђено 5 постојећих програма социјалне подршке (основа: 0); - Најмање 100 особа рјешава конкретне социјалне проблеме и изазове уз помоћ социјалних програма (основа: 0); - Интеграција и запошљавање припадника угрожених група побољшано је кроз најмање 5 нових иницијатива, догађаја и/или заједничких активности; - Најмање 3 семинара/радионице са циљем пружања подршке новим пословним приликама за угрожене групе, укључујући друштвене предузетничке иницијативе; - Најмање 50 особа из угрожених група побољшало је свој социјални и економски статус на основу учествовања у иницијативама у оквиру програма фокусираним на интеграцију и запошљавање (основа: 0). 	<p>Циљ: ТП2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање.</p>
<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Заједничке активности развоја пословања; - Заједнички развој нових производа и услуга; - Умрежавање пословних субјеката са спољним иноваторима, истраживачима и дипломцима; - Брендирање роба и услуга; - Сертификање и унапређење квалитетних система; - Развој и спровођење програма стручног обуčавања са циљем одговарања на конкретне и доказане потребе; - Практичне обуке у реалном радном окружењу (субјекти из јавног или приватног сектора); <p>Мали инфраструктурни радови и набавка опреме.</p>	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефинисање нових социјалних и здравствених планова, и/или реструктурисање постојећих на основу иновативних приступа, метода и процеса; - Подршка пружању савјетодавних услуга угроженим групама; - Организовање културних догађаја са циљем унапређења социјалне интеграције; - Развој нових или унапређење постојећих иницијатива у вези са друштвеним предузетништвом; - Циљна подршка промовисању предузетничких вjeштини међу женама, младима и људима с посебним потребама; - Помоћ у дефинисању нових пословних иницијатива за рањиве групе, укључујући и друштвена предузећа; - Мањи радови на инфраструктури и набавка испоручевина. 	<p>Резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ефикасности јавних услуга и прaksi у вези са управљањем крутим и канализационим отпадом је повећана кроз заједничке иницијативе са обје стране границе; - Промовише се заштита сливова ријека Дрине и Саве и промовише њихова биоразноликост.
<p>Показатељи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Најмање 4 јавна предузећа која се баве чврстим отпадом и отпадним водама на територији општине унаприједила су своје пословање у сегменту управљања чврстим отпадом и отпадним водама (основна вриједност: 0); - Најмање 3 нове иницијативе које доприносе унапређењу стања животне средине и промовисању биоразноликости у подручју сливова ријека Дрине и Саве (основна вриједност: 0); - Најмање 1 платформа за заштиту сливова ријека Дрине и Саве и промовисање њихове биоразноликости постоји и примјењује се изван оквира програмских активности (основна вриједност: 0); - Најмање 8000 особа је упозната са питањима заштите животне средине и биодиверзитета ријека Дрине и Саве (основна вриједност: 0). 	<p>Показатељи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Најмање 3 хитне службе са обје стране границе повећале су капацитете уз помоћ заједничких иницијатива (основна вриједност: 0); - Капацитет најмање 100 чланова хитних служби и њихова опрема су повећани (основна вриједност: 0); - Најмање 8000 особа упозната је са питањима спречавања и смањења посљедица поплава; - Најмање 10 локалних заједница биле су корисници активности изградње капацитета везаних за спречавање и смањење посљедица поплава. 	<p>Активности:</p>
<p>* Основа за већину индикатора постигнућа је "0".</p> <p>Ограничена доступност статистичких података и ресурса не дозвољава прецизно дефинисање индикатора на основном нивоу (на пример, број постојећих заједничких пословних иницијатива, број постојећих система за обезбеђивање квалитета или укупан број постојећих програма социјалне подршке). У приступу програму се, према томе, користи основа "0", а мјере се показатељи који су резултат програмских интервенција. Уз индикаторе у складу са овим приступом обично се примјењују дефиниције "нове иницијативе", "новостечене вjeштине" или "нови унапријеђени социјални програми". Исти се приступ примјењује на сва три тематска приоритета. Напомињемо да где год постоје циљеви, они могу бити само провизорни</p>	<p>Резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Унапређење постројења и опреме јавних комуналних предузећа; - Унапређење постојећих процедура у јавним сервисима који се баве чврстим отпадом и управљањем отпадним водама, укључујући јавна комунална предузећа и еколошку инспекцију; - Анализа и подизање свијести 	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обучавање и изградња капацитета служби цивилне заштите и других хитних служби, нарочито у случају поплава и након њих, у складу са међународним стандардима; - Мали инфраструктурни радови и набавка опреме; - Размјена искустава и најбољих прaksi и умрежавање; - Развој и/или унапређење система планирања, дјеловања, информисања,

о загађењу извора воде, попут оних у полупривреди;	координисања и обавјештавања у вези са спречавањем и смањивањем посљедица природних катастрофа и управљање на централном и/или локалном нивоу у хитним случајевима;	набавка опреме;
- Информисање и изградња капацитета грађана и предузећа за одрживо дјеловање у погледу кругог отпада и подручја заштите воде;	- Подизање свијести и изградња капацитета локалних заједница за реаговање у хитним ситуацијама.	Промовисање и заштита природних ресурса и заштићених подручја.

Спровођење тематских приоритета и посебних циљева програма ће, где је то примјењиво, бити у складу са циљевима Стратегије ЕУ-а за Дунавски регион (ЦОМ (2010) 715) и Стратегије ЕУ-а за Јадранско-јонски регион (ЦОМ (2014) 357).

3.2.2 Техничка помоћ Посебни циљ:

Посебан циљ техничке помоћи је обезбеђивање ефикасног, транспарентног и правовременог спровођења Прекограницног програма сарадње, као и подизање свијести о програму на државном, регионалном и локалном нивоу и, уопште, међу становништвом у квалификованом програмском подручју. Такође, подржава активности подизања свијести на нивоу државе како би грађани у обје земље кориснице ИПА II програма били информисани о програму. Надаље, искуство припреме програмског циклуса 2007-2013. показује да ће овај приоритет, такође, представљати подршку административном капацитету власти и корисници програма у погледу унапређена власништва и погодности програма и пројектних резултата.

Алокација за техничку помоћ биће употребљена за подршку раду државних оперативних структура (ОС) и Заједничког надзорног одбора (ЗНО) у обезбеђивању ефикасног успостављања, спровођења, надзора и евалуације програма, као и оптималне употребе ресурса. Ово ће бити постигнуто кроз успостављање и дјеловање Заједничког техничког секретаријата (ЗТС) на територији Србије и Канцеларије у Босни и Херцеговини. ЗТС ће бити одговоран за свакодневно управљање програмом и извјештавање ОС-у и ЗНО-у.

Планирани резултати:

1. Административна подршка Оперативним структуркама и Заједничком одбору програма је унапријеђена

Овај приоритет ће обезбедити несметано спровођење програма током свих фаза. Укључује доступност финансијских средстава и ангажовање квалификованог особља задуженог за пружање помоћи Оперативним структуркама и Заједничком одбору, као и успостављање и спровођење механизма и процедуре управљања, надзора и контроле. Ако буде потребно, допринијеће и припреми сљедећег финансијског циклуса (2021–2026.).

Показатељи резултата:

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
Просечни удио корисника задовољних подршком спровођењу програма ¹	Процент	Нема доступних података	85 %

2. Технички и административни капацитети за управљање програмом и спровођење је повећан

Овај приоритет ће, такође, пружити могућност унапређења стручности и вјештина структура које управљају програмом, као и могућих апликаната и корисника гранта.

ПП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу	
Посебан циљ 1: Повећање доприноса туризма социоекономском развоју програмског подручја	Посебан циљ 2: Јачање културног идентитета програмског подручја
Резултати: <ul style="list-style-type: none"> - Понуда и квалитет туристичких производа и услуга се даље заснива на заједничким напорима и иницијативама; - Стварају се нове одрживе могућности запошљавања и пословања у сектору туризма због активности са обје стране границе.	Резултати: <ul style="list-style-type: none"> - Промовише се одржива културна и спортска прекограницна размена; - Историјско и природно наслеђе и традиције пограничног подручја су боље заштићени.
Показатељи: <ul style="list-style-type: none"> - Најмање 5 нових заједничких туристичких производа/подручја је развијено или су унапријеђени постојећи производи/подручја (основна вриједност: 0); - Свијест је подигнута кроз најмање 3 промотивне кампање и организоване догађаје (основна вриједност: 0); - Најмање 3 прекограницне везе/мереже/ групе туристичких субјеката; - Најмање 15 туристичких субјеката је повезано у новонасталим заједничким активностима (основна вриједност: 0); - Капацитети најмање 50 радника у туризму и 50 незапослених повећани су кроз иницијативе обучавања (основна вриједност: 0); - Број нових туриста који посеђују нове локације због нових услуга које су резултат нових програмских активности је најмање 1000 (основна вриједност: 0).	Показатељи: <ul style="list-style-type: none"> - Повезаност субјеката са обје стране границе у најмање 4 културна или спортска догађаја (основна вриједност: 0); - Очување историјског наслеђа је повећано кроз најмање 3 заједничке иницијативе (основна вриједност: 0); - Унапријеђене могућности умрежавања и сарадње за најмање 8000 становника и туриста са обје стране границе (основна вриједност: 0).
Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Умрежавање, структурисање, позиционирање нових туристичких производа и услуга; - Успостављање прекограницних туристичких група; - Промовисање, комуницирање и јавне активности; - Организовање догађаја и кампања; - Размјена и пренос искуства; - Обучавање и изградња капацитета запослених у туризму и/или незапослених; - Мали инфраструктурни радови и	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Организовање догађаја, симпозијума, радионица, итд; - Посебне професионалне интервенције с циљем заштите и промовисања историјског наслеђа, као и културних традиција; - Мали инфраструктурни радови на рестаурацији и заштити историјских или уметничких знаменитости и набавка опреме; - Развој нових и унапређење постојећих музејских збирки, изложби и слично; - Умрежавање између различитих

¹ Напомињемо да су у финансијској перспективи 2014-2020. усклађени стратешки позиви за достављање понуда замишљени с јасним фокусом и/или одређеним условима који се односе на потенцијалне кориснике. Такође, у позиву за достављање понуда могуће је да ће се користити ротирајуће начело за избор тематских приоритета и њихових специфичних циљева, а у том смислу, број понуда не мора нукно бити повећан.

Посебне активности изградње капацитета биће планиране и изведене на основу утврђених потреба током спровођења програма. Као дио лекција научених из програмског циклуса 2007-2013. године, (I) очекује се повећано учествовање чланова ЗНО-а у задацима дефинисаним у оквиру правног оквира ИПА II програма; (II) биће повећан капацитет потенцијалних апликаната за развој одрживих прекограницчких партнерстава; и (III) биће повећан капацитет корисника гранта у смислу задовољавајућег начина испуњавања обавеза из њихових уговора.

Показатељи резултата:

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
Просјечно повећање броја примљених понуда у оквиру сваког узастопног позива		Нема доступних података	Нема података ¹
Просјечно повећање броја концепата пројекта који ће бити квалификовани за даљњу процену	Процент	Нема доступних података	50 %

3. Видљивост програма и његови резултати су загарантовани

Програм прекограницичне сарадње је веома популаран у квалификованим подручјима захваљујући, између остalog, видљивости активности које су предузете током програмског циклуса 2007-2013. године. С обзиром на број апликаната у накнадним позивима, примијеђено је да постоји повећан интерес за иницијативе сарадње. Ова постигнућа треба одржати и унаприједити током спровођења финансијске перспективе 2014-2020. године. Треба развити разноврсне канале комуникације и публицитета како би се обезбједила редовна размјена информација између заинтересованих страна и шире публике, укључујући учествовање у догађајима у вези макрорегионалних стратегија у којима учествују обје државе.

Показатељи резултата:

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
Људи који учествују у промотивним догађањима	Процент	2. 705	120 %
Посјете интернетској страници програма	Процент	37. 604	110 %

Врста активности:

Непотпуни списак могућих активности обухваћених алокацијом за техничку помоћ укључиваће:

- Успостављање и функционисање Заједничког техничког секретаријата и његове Канцеларије;
- Организовање догађаја, састанака, обука, студијских путовања или узајамних посјета са циљем усвајања нових знања о најбољим праксама других развојних иницијатива;

- Учествовање особља управљачких структура на форумима о Западном Балкану или о ЕУ-у;
- Припремање интерних и/или екстерних приручника;
- Помоћ потенцијалним апликантима у партнерству и развоју пројекта (форуми за проналажење партнера, итд);
- Савјетовање корисника гранта о питањима спровођења пројекта;
- Надзор над спровођењем пројекта и програма, укључујући успостављање система надзора и повезаног извјештавања;
- Организовање активности ојењивања, анализирања, испитивања и/или проучавања позадине програма;
- Информисање и публицитет, укључујући и припрему, усвајање и редовну ревизију плана видљивости и комуникарања, ширења информација (инфо-дани, научене лекције, студије најбољих случајева, новински чланци и саопштења), промотивни догађаји и штампани материјал, развој комуникационих алата, одржавање, ажурирање и унапређење интернетске странице програма, итд;
- Подршку раду Заједничке радне групе задужене за припрему програмског циклуса 2021-2026;
- Учествовање на годишњим форумима и другим догађајима у вези са макрорегионалним стратегијама: Стратегија ЕУ-а за Јадранско-јонски регион и Стратегија ЕУ-а за Дунавски регион.

Циљане групе и крајњи корисници (непотпуни списак):

- Структуре које управљају програмом, укључујући уговорна тијела
- Потенцијални апликатни
- Корисници гранта
- Крајњи корисници пројекта
- Општа јавност

3.3 ХОРИЗОНТАЛНА И ПОПРЕЧНА ПИТАЊА

Посебне мјере подршке представљене изнад биће испуњене хоризонталним питањима која морају бити прикладно описана и уврштена у сваку интервенцију која произилази из овог програма. У овом смислу биће размотрени следећи елементи.

Једнаке могућности. Уз посебне интервенције предложене за социјалну интеграцију и инклузију (тематски приоритет 1 - Промовисање запошљавања, мобилност радне снаге, прекограницна социјална и културна инклузија), програм неће дискриминисати никога ни у једном тематском приоритету. Штавише, угрожене групе попут инвалида, мањина, дјеце и младих, старих и социјално маргинализованих ће се охрабривати да учествују у свим активностима под једнаким условима. Усто, једнакост полова биће промовисана током читавог периода спровођења програма.

Заштита животне средине. Тематски приоритет 2 - Заштита животне средине, промовисање прилагођавања на климатске промјене и смањење, спречавање и управљање ризиком - изабран је у оквиру кључних приоритета програма. Уска повезаност са другим тематским приоритетима, туризмом, на пример, и релевантност сектора за програмску територију довеле су до одлуке да заштита животне средине буде примијењена као хоризонтална мјера током читавог периода спровођења програма. У свим интервенцијама у оквиру програма мораће постојати позитиван став према

¹ Напомињемо да су у финансијској перспективи 2014-2020. усклађени стратешки позиви за достављање понуда замишљени с јасним фокусом и/или одређеним условима који се односе на потенцијалнекориснике. Такође, у позиву за достављање понуда могуће је да ће се користити ротирајуће начело за избор тематских приоритета и њихових специфичних циљева, а у том смислу, број понуда не мора нукно бити повећан.

заштити животне средине и мораће се обезбиједити да у овом смислу не постоје негативни утицаји.

Пројекти припремљени у оквиру приступа Развоју подручја с циљем омогућавања одрживог раста у дефинисаним географским подручјима у пограничним подручјима на Западном Балкану, посебно у руралним подручјима које карактеришу сложени развојни проблеми, могу бити размотрени за финансирање у оквиру овог програма прекогранице сарадње. У обзир ће бити узете припремне активности за Развој подручја које су већ

спроведене у пограничном региону који обухвата Србију и Босну и Херцеговину.

ДИО 4: ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

Табела 1 показује индикативни годишњи износ доприноса Уније Програму прекогранице сарадње за период 2014 - 2020. године. Табела 2 приказује индикативну расподјелу алокација по тематском приоритету и највећи износ суфинансирања које врши Унија.

Табела 1: Индикативни износи годишње финансијске алокације за Програм прекогранице сарадње 2014–2020.

Година	ИПА II ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ Србија - Босна и Херцеговина							Укупно (EUR)
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
Операције у оквиру Програма прекограницне сарадње (сви тематски приоритети)	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.800.000	12.600.000
Техничка помоћ	600.000	0	0	600.000	0	0	200.000	1.400.000
Укупно (EUR)	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	14.000.000

Табела 2: Индикативни износи финансијске алокације и стопа доприноса ЕУ-а по приоритету

ПРИОРИТЕТИ	ИПА II Програм прекогранице сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2014-2020.				
	Допринос Уније	Корисник/корисници суфинансирања	Укупно финансирање	Стопа доприноса Уније	
	(а)	(б)	(ц) = (а)+(б)	(д) = (а)/(ц)	
ПП1: Промовисање прекограницног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије	3.500.000,00		617.647,06	4.117.647,06	85%
ПП2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних последица климатских промјена, спречавање ризика и управљање	4.900.000,00		864.705,88	5.764.705,88	85%
ПП3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу	4.200.000,00		741.176,47	4.941.176,47	85%
ПП4: Техничка помоћ	1.400.000,00		0,00	1.400.000,00	100 %
УКУПНО	14.000.000,00		2.223.529,41	16.223.529,41	

ДИО 5: СПРОВЕДБЕНЕ ОДРЕДБЕ

Позив за достављање понуда

Одговорна тијела у земљама учесницима планирају спровођење већег дијела интервенција кроз грантове засноване на јавним позивима за достављање понуда. Они ће обезбиједити потпуnu транспарентност процеса и приступ различитим јавним и нејавним субјектима. ЗНО ће бити одговоран за утврђивање тематских приоритета, специфичних циљева, циљаних крајњих корисника и посебног фокуса сваког позива за достављање понуда који ће подржати Европску комисију.

Динамика објављивања позива за достављање понуда зависи од великог броја фактора, укључујући логистику, вријеме оцјене понуда и нивоа интереса потенцијалних понуђача. Према томе, у овом тренутку не може бити утврђено колико ће позива за достављање понуда бити објављено током програмског периода. Одговорна тијела ће, у сваком случају, водити рачуна о томе да приликом објављивања позива за достављање понуда избегну преклапање тематских приоритета у оквиру различитих програма прекограницне сарадње. Приликом објављивања позива за достављање понуда користиће се ротирајуће начело

за избор тематских приоритета и њихових специфичних циљева.

Прије објављивања позива (и дефинисања тендурске документације), одговорна тијела ће ревидирати тренутне потребе/перспективе и остваривање индикатора у претходним позивима за достављање понуда. На основу тога биће предложен списак тематских приоритета и посебних циљева који ће бити објављени у позивима за достављање понуда. План ће бити усклађен са другим програмима/позивима за достављање понуда који могу бити отворени/објављени у исто вријеме, како би се избегло преклапање. У накнадним позивима за достављање понуда биће изабрани они тематски приоритети и / или посебни циљеви који нису претходно били објављени.

Стратешки пројекти

Током припреме програма нису утврђени никакви стратешки пројекти. Међутим, током периода спровођења програма могуће је размотрити алоцирање дијела средстава за један или више стратешких пројеката. Утврђивање стратешких пројеката зависиће од тога да ли је показан посебан интерес обе земље за решавање посебних стратешких приоритета који очигледно прате циљеве обе земље и доказују јасан прекограницни утицај.

Стратешки оквир пројекта може бити дефинисан у релевантним макрорегионалним стратегијама у којима учествују обје земље.

Стратешки пројекти могу бити изабрани кроз позив за стратешке пројекте или кроз јавни позив за достављање понуда. У случају јавног позива, партнери у програму ће заједнички утврдiti и усагласити све стратешке пројекте које ће одобрити ЗНО у одговарајућем тренутку током периода спровођења програма. Након што одговорна тијела и ЗНО утврде и потврде стратешки приступ, релевантне институције (водеће институције за стратешке пројекте) биће позване да доставе своје приједлоге у виду проектних задатака, техничких спецификација или трошковника. У том случају, након што га предложи и одобри ЗНО и подржи Комисија, Програм прекограничне сарадње мора бити измијењен како би садржавао тај стратешки пројекат.

У оба случаја, примљени приједлози биће оцијењени на основу претходно дефинисаних и недискриминирајућих критеријума за избор. Стратешки пројекти ће имати јасан прекогранични утицај и позитиван ефекат на погранично подручје и његове становнике. У обзир ће бити узето и сљедеће: релевантност и допринос пројекта посебним циљевима програма и очекивани резултати, доспијевање и изводљивост, те одрживост пројектних резултата.

Тематски приоритет 2 - Заштита животне средине, промовисање прилагођавања на климатске промјене и смањење, спречавање и управљање ризиком - чини се најприкладнијом формулатијом стратешких пројекта. Одговорне власти посвећене су спровођењу стратешких пројекта који показују значајан утицај и јасан прекогранични утицај. Пројекти припремног карактера, попут припреме пројектне документације, не могу се сматрати стратешким пројектима. Само већ спремне институционалне иницијативе, чији су јасан циљ заједнички изазови с обје стране границе и чији су резултат одржива и заједничка рјешења, могу се сматрати стратешким пројектима.

У вези са поплавама у пролеће 2014. године, земље учесnice могу размотрити алоцирање средстава програма на два начина:

1. на поновљене тренутно активне позиве за достављање понуда; и/или
2. на стратешки пројекат.

Макрорегионалне стратегије:

Како обје земље учествују у Стратегији ЕУ-а за Дунавски регион (ЦОМ (2010) 715) и Стратегије ЕУ-а за Јадранско-јонски регион (ЦОМ (2014) 357), дефиниција и развој стратешких пројекта могу бити урађени у оквиру приоритетних области или тема идентификованих и у плану комуникације и у акционом плану тих стратегија. Исто важи и за позиве за подношење приједлога пројекта који могу бити лансирани у вези са приоритетним областима или темама макрорегионалних стратегија којима програм припада.

СПИСАК ДОДАТАКА

ДОДАТАК 1: Опис и анализе програмског подручја Стање и SWOT анализа

Главне методе за анализу података су такозване PESTLE (ПЕСТЛО-политички, економски, социјални, технолошки/територијални, правни, еколошки фактори) и SWOT (ПСПП-анализа предности, слабости, прилика и пријетњи). PESTLE се примјењује за утврђивање спољних фактора који имају утицај на развој програмског подручја, а SWOT за означавање предности и слабости региона у смислу развоја.

Ове анализе требају размотрити програмско подручје као цјелину.

ДОДАТАК II – ОПШТИ УСЛОВИ

Први дио: Опште одредбе

Члан 1. – Период извршења, период оперативног спровођења и рок за уговоравање

- (1) Период извршења је период током којег се Споразум о финансирању спроводи и укључује период оперативног спровођења као и завршну фазу. Трајање периода спровођења је дефинисано у члану 2(1) посебних услова и започиње са ступањем на снагу овог споразума о финансирању.
- (2) Период оперативног спровођења је период у којем се спроводе и завршавају све оперативне активности обухваћене уговорима о набавци и гранту у оквиру Програма активности. Трајање овог периода дефинисано је у члану 2(2) Посебних услова и започиње са ступањем на снагу овог споразума о финансирању.
- (3) Уговорно тијело поштује периода извршења и оперативног спровођења приликом закључивања и спровођења уговора о набавци и гранту у оквиру овог споразума о финансирању.
- (4) Трошкови повезани са активностима у оквиру овог програма активности квалификованы су за финансирање средствима ЕУ-а само ако су настали током периода оперативног спровођења.
- (5) Уговори о набавци и гранту закључују се најкасније три године од ступања на снагу овог споразума о финансирању, осим у случају:
  - (а) већ закључених амандмана на уговоре;
  - (б) појединачних уговора о набавци који требају бити закључени након пријевременог раскида постојећих уговора о набавци;
  - (ц) уговора који се односе на ревизију и процену који могу бити потписани након оперативног спровођења;
  - (д) промјене субјекта који је задужен за обављање повјерених задатака.
- (6) Уговор о набавци или гранту који није резултовао никаквим плаћањем у периоду од двије године од потписивања аутоматски се раскида, а средства за његово финансирање се ослобађају, осим у случају спорова пред судовима или арбитражним тијелима.

Члан 2. – Корисници ИПА II програма и њихове заједничке дужности

- (1) Као што је дефинисано у члану 76 (3) односних Оквирних споразума, корисници ИПА II програма сарађују, а нарочито заједнички обављају сљедеће функције и преузимају сљедеће одговорности:
  - (а) припремају програме прекограничне сарадње у складу са чланом 68. односних Оквирних споразума или њихову ревизију;
  - (б) обезбеђују учествовање на састанцима Заједничког одбора (ЈМЦ) и другим билатералним састанцима;
  - (ц) номинују своје представнике у ЈМЦ-у;
  - (д) успостављају Заједнички технички секретаријат (ЈТС) и обезбеђују његову адекватну попуњеност;
  - (е) припремају и спроводе стратешке одлуке ЈМЦ-а;
  - (ф) дају подршку раду ЈМЦ-а, обезбеђују податке потребне за обављање његових задатака, нарочито податке који се односе на напредовање оперативног програма у смислу специфичних

циљева по тематским приоритетима, као што је то дефинисано у програму прекограничне сарадње;

- (г) успостављају систем за прикупљање поузданих информација о спровођењу програма прекограничне сарадње;
- (х) припремају годишње и коначне извјештаје о спровођењу, како је наведено у члану 80. односних Оквирних споразума у складу са чланом 3;
- (и) припремају и спроводе кохерентан план у вези са комуницирањем и видљивости;
- (ј) припремају годишњи план рада Заједничког техничког секретаријата који одобрава ЈМЦ.

Члан 3. – Извјештавање

- (1) За потребе извјештавања дефинисане у члану 80(1) односних Оквирних споразума оперативне структуре користе обрасце дефинисане у Додатку III овог споразума о финансирању.
- (2) За потребе општих услова извјештавања Комисији дефинисаних у члану 58. Оквирног споразума и посебних услова извјештавања у оквиру индиректног управљања дефинисаних у члану 59(1) односних Оквирних споразума о годишњем извјештају о спровођењу помоћи у оквиру ИПА II програма, НИПАЦ-ови користе образац дефинисан у додатку III А овом споразуму о финансирању.
- (3) За потребе одређених услова извјештавања у оквиру индиректног управљања дефинисаних под тачком (а) члана 59(2) Оквирног споразума о годишњим финансијским извјештајима или изводима, НАО у кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, користи обрасце дефинисане у Додатку IV овом споразуму о финансирању.
- (4) За потребе члана 59(4) Оквирног споразума, НИПАЦ у кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, подноси коначни извјештај о спровођењу ИПА II помоћи у оквиру овог програма активности Комисији, најкасније четири мјесеца након послеђње исплате извођачима или корисницима гранта.
- (5) За потребе члана 59(6) Оквирног споразума, НАО у кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, до 15. јануара наредне фискалне године доставља, у електронској форми, копију података који се воде у рачуноводственом систему у складу са чланом 10(5). Ово треба бити пропраћено потписаним неревидираним сажетим Финансијским извјештајем у складу са тачком (ц) Додатка IV.

Члан 4. – Видљивост и комуницирање

- (1) Као што је дефинисано у одредбама чланова 24(1), 76(3)(к) и 78(8)(ф) односних Споразума о финансирању, корисници ИПА II програма припремају кохерентни план видљивости и активности комуницирања који се доставља Комисији на сагласност у периоду од 6 мјесеци од ступања на снагу овог споразума о финансирању.
- (2) Ове активности комуницирања и видљивости у складу су са Приручником за комуникације и видљивост за спољне активности ЕУ-а који је дефинисала и објавила Комисија, а који је на снази у вријеме обављања активности.

Члан 5. – Права интелектуалне својине

- (1) Уговори финансирали у оквиру овог споразума о финансирању обезбеђују да корисници ИПА II програма остваре сва права интелектуалне својине у погледу информационих технологија, студија, нацрта,

планова, материјала за објављивање и свих других материјала припремљених за потребе планирања, спровођења, надзора и процене.

- (2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело гарантује да Комисија или било ко кога Комисија овласти, као и други корисник ИПА II програма имају приступ и право користити такав материјал. Комисија ће користити такве материјале само за своје властите потребе.

Члан 6. – Квалификованост трошкова

- (1) Сљедећи подаци нису квалификовани за финансирање у оквиру овог споразума о финансирању:
  - (а) дугови и трошкови финансирања дуга (камата),
  - (б) резерве за губитке или потенцијалне будуће обавезе,
  - (ц) трошкови које пријави корисник (корисници) и који се финансирају из друге активности или програма рада који се финансира бесповратним средствима Уније,
  - (д) губици због девизног курса,
  - (е) кредити трећим странама,
  - (ф) новчане казне, пенали и трошкови парничних поступака;
- (2) Куповина земљишта на којем не постоје грађевине и земљиште на којем постоје, у износу до 10% укупних квалификованих издатака за односну активност квалификована је за финансирање у оквиру ИПА II програма прекограничне сарадње ако је природа куповине оправдана природом активности и ако је дефинисана у Додатку I.

Други дио: Одредбе које се примјењују на индиректно управљање корисника ИПА II програма

Члан 7. – Општи принципи

- (1) Сврха другог дијела је дефинисање правила за спровођење Програма активности у оквиру индиректног управљања, а нарочито правила која се односе на спровођење повјерених буџетских задатака описаных у Додатку I, као и дефинисање права и обавеза корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело и Комисије у смислу обављања ових задатака.
- (2) Као што је дефинисано у тачки (б) члана 76(3) односних Оквирних споразума, корисници ИПА II програма заједнички припремају билатерални аранжман и обезбеђују његово спровођење.
- (3) Корисник ИПА II програма који није Уговорно тијело сарађује са ИПА II корисником који јесте Уговорно тијело како би обезбиједило обављање слједећих задатака:
  - (а) спровођење оперативног праћења и управљање активностима дефинисаним у тачки (б) члана 76(4) Оквирног споразума;
  - (б) верификације у складу са чланом 76(5) Оквирног споразума;
  - (ц) заштиту финансијских интереса Уније како је дефинисано у члану 51. Оквирног споразума.

Члан 8. – Процедуре набавке и додјеле гранта

- (1) Задатке наведене у члану 7(3) обавља корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, у складу са поступцима и стандардним документима које дефинише и објављује Комисија за додјелу уговора о набавци и уговоре о гранту у спољним активностима, који су на снази на датум покретања односног поступка (ПРАГ), као и у складу са стандардима видљивости и комуницирања наведеним у члану 4(2).

- (2) У складу с чланом 18(2) Оквирног споразума Комисија ће ИПА II кориснику који је Уговорно тијело обезбиједити даље смјернице које се односе на прилагођавање поступака и стандардних докумената за додјелу уговора о набавци и уговора о гранту у спољним активностима које дефинише и објављује Комисија појединачним случајевима прекограницичне сарадње.
- (3) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело спроводи поступак додјеле уговора о набавци и уговора о гранту, закључује односне уговоре и обезбеђује да је сва релевантна документација која представља ревизорски траг на језику овог споразума о финансирању.
- (4) Корисници ИПА II програма у потпуности сарађује приликом успостављања комисија за процјену као што је дефинисано у тачки (а) члана 76(4) односних Оквирних споразума.
- Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело види све релевантне финансијске документе и пратећу уговорну документацију од датума ступања на снагу овог споразума о финансирању или од ранијег датума у случају да је поступак набавке, позив за достављање понуда или поступак директне додјеле уговора покренут преје ступања на снагу овог споразума о финансирању:
- (а) Нарочито за процедуре набавке:
- а) Објава дојаве са доказом објаве најаве набавке и све исправке;
  - б) Именовање комисије за ужи избор;
  - ц) Извјештај комисије за избор (укључујући додатке) и пријаве;
  - д) Доказ о објављивању обавјештења о ужем избору;
  - е) Писма кандидатима који нису ушли у ужи избор;
  - ф) Позив за учествовање у процедури надметања или еквивалентној процедури;
  - г) Тендарски досије који укључује додатке, појашњења, записнике са састанака, доказе о објављивању;
  - х) Именовање комисије за процјену понуда;
  - и) Извјештај о процедуре, укључујући додатке;
  - ј) Извјештај о процјени/преговорима, укључујући додатке и примљене понуде¹;
  - к) Писмо обавјештења;
  - л) Пратеће писмо за достављање уговора;
  - м) Писма успјешним кандидатима;
  - н) Обавјештење о додјели/поништавању, укључујући доказ о објави;
  - о) Потписани уговори, измене, материјали, извјештаји о спровођењу и релевантна кореспонденција.
- (б) Нарочито за позиве за достављање понуда и директну додјелу грантова:
- а) Именовање комисије за процјену понуда;
  - б) Отварање и административни извјештаји укључујући додатке и примљене пријаве²;
  - ц) Писма успешним и неуспјешним кандидатима након чега слиједи процјена концепта;

- д) Извјештај о процјени концепта;
- е) Извјештај о процјени комплетне апликације или извјештај о преговарачком поступку са релевантним додатцима;
- ф) Провера квалификованости и пратеће документације;
- г) Писма неуспјешним и неуспјешним понуђачима са одобреним резервним листама након процјене потпуних понуда;
- х) Пратеће писмо за достављање уговора о гранту;
- и) Обавјештење о додјели/поништавању, укључујући доказ о објави;
- ј) Потписани уговори, измене, материјали, извјештаји о спровођењу и релевантна кореспонденција.

Усто, финансијски и уговорни документи наведени у ставу 5 (а) и (б) овог члана пропраћени су свим релевантним пратећим документима захтијевани у поступку описаном у дијелу 1. овог члана, као и свом документацијом која се односи на плаћања, поврате и оперативне трошкове, на примјер извјештајима о пројекту и проверама на терену, прихваташњем радова и испорука, гаранцијама, јемствима и извјештајима инжењера који обављају надзор.

Сва релевантна финансијска и уговорна документација чува се током истог периода, у складу са чланом 49. Оквирног споразума.

Члан 8а - Дужност обавјештавања, управне санкције, и пропуст дјеловања

- (1) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело одмах обавјештава Комисију када се кандидат, понуђач или апликант налази у ситуацији која га искључује из учешћа у поступку набавке и додјеле гранта, када је починио неправилности или превару, или се открило да озбиљно крши своје уговорне обавезе.
- (2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело узима у обзир информације које су садржане у Систему раног откривања и искључења (Early Detection and Exclusion System (ЕДЕС)) приликом поступка набаве и додјеле уговора о гранту. Приступ информацијама могућ је преко тачака везе или на основу консултација користећи следећа средства: (Европска комисија, Главна управа за буџет, рачуновођа Комисије, БРЕ2-13/505, Б-1049 Брисел, Белгија и путем е-поште на BUDG-C01-EXCL-DB@ec.europa.eu с копијом на адресу Комисије која се налази под чланом 3 Посебних услова).
- (3) Када Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело сазна за ситуацију искључења у примјени задатака описаних у Анексу I, Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело искључује привредни субјект или апликанта за грант из својих будућих поступака набавке или додјеле гранта. Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело такође може одредити новчану казну која је пропорционална вриједности дотичног уговора. Искључење и/или новчане казне се изричу након акузаторног поступка који осигурува право одbrane дотичне особе. Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело обавјештава Комисију у складу са ставом 1. овог члана.
- (4) С обзиром на став 3. овог члана, Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело чини пропуст дјеловања ако привредном субјекту или апликанту за грант не изрекне искључење и/или новчану казну.
- (5) У случају пропуста дјеловања, Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело обавјештава Комисију

¹ Елиминисање неуспјешне понуде пет година након завршетка процедуре набавке.

² Елиминисање неуспјешних апликација три године након завршетка процедуре набавке додјеле уговора о гранту.

о разлозима свог пропуста дјеловања. Комисија задржава право да искључи привредни субјект или апликанта за грант из будућих поступака додјеле финансирањих од стране ЕУ, и/или изрећи новчану казну привредном субјекту или апликанту за грант у вриједности од 2% до 10% укупне вриједности дотичног уговора.

Члан 9. – Ex-ante контроле процедура додјеле гранта и набавке и ex-post контроле уговора и грантова које спроводи Комисија

- (1) Комисија може извршити ex-ante контроле поступка набавке, објављивања позива за достављање понуда и поступка додјеле уговора о набавци и уговора о гранту током следећих фаза поступка додјеле уговора о набавци или о гранту:
  - a) одобрења обавјештења о уговору за набавку, програме рада за позиве за достављање понуда и њихове измене;
  - b) одобрења тендарске документације и смјерница за подносиоце захтјева за додјелу гранта;
  - c) одобрења именовања чланова Комисије;
  - d) одобрења извјештаја о набавци и одлука о додјелама¹;
  - e) одобрење уговорних досијеа и додатака уговорима.
- (2) У смислу ex-ante контроле, Комисија одлучује о:
  - a) спровођењу ex-ante контроле свих списка, или
  - b) спровођењу ex-ante контроле одабраних списка, или
  - c) потпуно одустати од ex-ante контроле.
- (3) Ако Комисија одлучи извршити ex-ante контроле у складу са ставом 2, алинеје (a) и (b) овог члана, корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело извјештава и документима изабраним за ex-ante контроле. Овај корисник ИПА II програма, након обавјештења о томе који је документ изабран, Комисији доставља сву потребну документацију и информације, а најкасније у вријеме достављања обавјештења о уговору или радног програма за објављивање.
- (4) Комисија може у било којем тренутку одлучити да изврши ex-post контроле било којег уговора или гранта који је додијелио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, а на основу овог споразума о финансирању, укључујући ревизију и провере на лицу места. Овај корисник ИПА II програма доставља Комисији сву документацију и потребне податке информације након што буде обавијештен да је документ изабран за ex-post контролу. Комисија може овластити особу или субјект да изврши ex-post контролу у њено име.

Члан 10. – Банковни рачуни, рачуноводствени системи и признати трошкови

- (1) Након ступања на снагу овог споразума о финансирању, Државни фонд и оперативна структура корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело за Програм активности отварају барем један банковни рачун у еврима. Укупни банковни биланс за Програм активности је сума биланса на свим банкарским рачунима Програма активности чији су власници Државни фонд и све учествујуће оперативне структуре корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело.
- (2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело припрема и доставља Комисији планове прогнозе

исплате за период трајања спровођења Програма активности. Ове прогнозе ажурирају се за потребе Годишњег финансијског извјештаја наведеног у члану 3 (2) и за сваки захтјев за исплату средстава. Предвиђања се заснивају на документираним детаљним анализама (укључујући планирани распоред уговора по уговору за следећих дванаест мјесеци), које су доступне Комисији на захтјев.

- (3) Почетни план прогнозе исплате садржи сажетак годишњих прогноза исплате за читав период спровођења и мјесечне прогнозе исплате за првих дванаест мјесеци Програма активности. Накнадни планови садрже сажетак годишњих прогноза исплате за биланс спроведеног периода Програма активности и мјесечне прогнозе исплате за наредних четрнаест мјесеци.
- (4) Од корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело захтијева се да успостави и одржава рачуноводствени систем у складу са одредбом 2 (3) (б) Додатка А Оквирног споразуму у којем се барем прикупљају подаци о уговорима у оквиру Програма активности наведеног у Додатку V.
- (5) Трошкови препознати у рачуноводственом систему који се користи у складу дијелом 4. овог члана морају настати, бити плаћени и прихваћени, те одговарати стварним трошковима који се доказују пратећом документацијом, а користе се када је то потребно како би се покрило авансно финансирање које је исплатио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело по локалним уговорима.
- (6) Комисија користи трошкове препознате у рачуноводственом систему за потребе свог признавања трошкова током периода спровођења Програма активности (укључујући покриће авансног финансирања које је исплатио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело), поступка одобравања плаћања, поступка коначног сравњивања рачуна на крају Програма активности, годишњег пресјека стања и за све друге анализе управљања и учинка.
- (7) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело Комисији на захтјев доставља следеће извјештаје:
  - (a) Извјештај о пресјеку стања - дефинисан у члану 3(5);
  - (б) Годишње извјештаје дефинисане у ставовима од (2) до (4) члана 3;
  - (ц) Захтјев за извјештаје о средствима наведене у члану 11.

Члан 11. – Одредбе о плаћању које је Комисија извршила кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело

- (1) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело доставља годишње прогнозе исплате за Програм активности које су припремљене у складу са чланом 10 (2) уз први захтјев за авансну исплату. Први захтјев за авансну исплату износи 100% прогнозираних исплате за прву годину плана прогнозе исплате.
- (2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело доставља накнадне захтјеве за авансну исплату када укупни банкарски биланс за Програм активности буде испод прогнозираних исплате за следећих пет мјесеци Програма активности.
- (3) Сваки захтјев за додатну авансну исплату праћен је следећим документима:
  - (а) Сажети извјештај о свим извршеним исплатама за Програм активности;

¹ За уговоре о пружању услуга овај корак укључује претходне контроле које се односе на одобравање ужег избора.

- (б) Банкарски биланси за Програм активности на датум пресјека стања захтјева;
- (ц) Прогнозу исплата за Програм активности за наредних петнаест мјесеци на датум пресјека стања захтјева у складу с Аnekсом IV тачка (d).
- (4) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело може тражити за свако накнадно авансно плаћање укупан прогнозирани износ исплата за четрнаест мјесеци након датума пресјека стања захтјева, умањен за биланс наведен у дијелу 3(б) овог члана, на датум пресјека стања захтјева за средства, увећан за било који износ који је обезбиједио корисник ИПА II програма у складу са ставом 5. овог члана, а за који још увек није извршен поврат.
- Комисија задржава право да умањи износ сваке накнадне авансне уплате ако укупни банкарски биланс који има корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело у оквиру овог програма активности и у оквиру свих других ИПА I или ИПА II програма којима управља корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело премашује износ прогнозираних исплата за наредних четрнаест мјесеци.
- (5) Када је износ исплате умањен у складу са ставом 4. овог члана, корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело мора финансијати Програм сопственим средствима до износа умањења.
- Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело након тога може затражити рефундирање тог износа као дио сљедећег захтјева за исплату средстава како је наведено у ставу 4. овог члана.
- (6) Комисија има право извршити поврат вишке средстава која нису искоришћена током периода дужег од 12 мјесеци. Прије коришћења овог права, Комисија позива корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело да појасни због чега је дошло до кашњења у исплати и да докаже да и даље постоји потреба за тим средствима у наредна два мјесеца.
- (7) Камате настале на основу банковних биланса Програма активности због авансног финансирања не доспјевају.
- (8) Према члану 33(4) Оквирног споразума, ако прекид временског ограничења захтјева за исплату буде дужи од два мјесеца, корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело може очекивати од Комисије да донесе одлуку о томе хоће ли прекид временског ограничења бити настављен.
- (9) НАО подноси коначни Финансијски извјештај наведен у члану 37(2) Оквирног споразума најкасније 16 мјесеци након краја периода оперативног спровођења.

Члан 12. – Прекид плаћања

- (1) Независно од обуставе или раскида овог споразума о финансирању у складу са чланом 16, односно 17, као и у складу са чланом 39. Оквирног споразума, Комисија може дјелимично или у потпуности обуставити исплате у сљедећим случајевима:
- (а) Комисија је установила, или има озбиљне основе да сумња, да је корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело починио озбиљне грешке, узроковао неправилности или превару која доводи у питање законитост или регуларност трансакција у спровођењу Програма активности, или није испунио своје обавезе у складу са овим споразумом о финансирању;
- (б) Комисија је установила, или има озбиљне основе да сумња, да је корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело починио системске или

поновљене грешке или неправилности, превару или кршење обавеза у складу са овим или другим Споразумом о финансирању, под условом да су ове грешке, неправилности, превара или кршење обавеза материјално утицале на спровођење овог споразума о финансирању или су довеле у питање поузданост система интерне контроле корисника ИПА II програма и регуларност насталих издатака.

Члан 13. – Поврат средстава

- (1) Уз два случаја наведена у члану 41. Оквирног споразума, Комисија може извршити поврат средстава од корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело као што је то дефинисано у Финансијским прописима, а нарочито у сљедећим случајевима:
- (а) Комисија је установила да циљеви Програма активности дефинисани у Додатку I нису испуњени;
- (б) постоје неквалификовани издаци;
- (ц) постоје трошкови настали као резултат грешака, неправилности, преваре или кршења обавеза у спровођењу Програма активности, а нарочито у вези са поступком додјеле уговора о набавци или уговора о гранту.
- (2) У складу са државним законима, корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело врши поврат доприноса који је исплаћен кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело од примаоца који су се нашли у било којој од ситуација наведених у ставу 1. тачке (б) или (ц) овог члана или које су наведене у члану 41. Оквирног споразума. Чињеница да корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело не успије да изврши поврат све или дијела средстава не спречава Комисију да изврши поврат тих средстава од корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело.
- (3) Корисник ИПА II програма који није Уговорно тијело предузме све потребне мјере како би дао подршку кориснику ИПА II програма приликом поступка поврата средстава када је сједиште примаоца на његовој територији. Аранџман за поврат дефинише се у билатералном аранџману који се закључује у складу са чланом 69. односних Оквирних споразума.
- (4) Износи неправилно исплаћених или средстава чији је поврат извршио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, износи финансијских гаранција или гаранција учинка и авансног плаћања које је извршено на основу поступка додјеле уговора о набавци или уговора о додјели гранта, из новчаних казни које је изрекао корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело кандидатима, понуђачима, подносиоцима захтјева, извођачима или корисницима гранта, кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, поново се користе за Програм активности или се враћају Комисији.

Трећи дио: Завршне одредбе

Члан 14. – Консултације између корисника ИПА II програма и Комисије

- (1) Корисници ИПА II програма и Комисија консултују једни друге прије покретања било каквог спора који се односи на спровођење или тумачење овог споразума о финансирању, у складу са чланом 18. ових општих услова.
- (2) Када Комисија постане упозната са проблемима у спровођењу поступака који се односе на спровођење овог споразума о финансирању, она успоставља све

потребне контакте са корисницима ИПА II програма како би пронашла рјешење настале ситуације и предузела све потребне кораке.

- (3) Консултације могу довести до измјене, обуставе или раскида овог споразума о финансирању.
- (4) Комисија редовно извјештава кориснике ИПА II програма о спровођењу активности описаних у Додатку И које не спадају под Други дио ових општих услова.

Члан 15. – Амандmani на овај споразум о финансирању

- (1) Све измјене овог споразума о финансирању врше се писменим путем, укључујући размјену дописа.
- (2) Ако корисници ИПА II програма захтијевају измјену, захтјев заједнички подносе Комисији најкасније шест мјесеци прије планираног ступања измјене на снагу.
- (3) Комисија може измијенити Моделе докумената у Додацима III, III A, IV и V без да ово подразумијева измјену овог споразума о финансирању. Корисници ИПА II програма писменим путем се обавјештавају о свим таквим измјенама и њиховом ступању на снагу.

Члан 16. – Суспендовање овог споразума о финансирању

- (1) Спровођење новог споразума о финансирању може бити обустављено у следећим случајевима:
  - (а) Ако било који корисник ИПА II програма прекрши обавезу у оквиру овог споразума о финансирању;
  - (б) Ако корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело прекрши било коју своју обавезу дефинисану у оквиру процедуре и стандардних докумената наведених у члану 18(2) односних Оквирних споразума независно од одредаба члана 8(2);
  - (ч) Ако корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело не задовољи услове за повјеравање задатака буџетског спровођења;
  - (д) Ако корисници ИПА II програма заједнички не врше функције и одговорности дефинисане у члану 2(1) и, када је примјењиво, у индиректном управљању у члану 7(3);
  - (е) Ако корисник ИПА II програма одлучи обуставити или прекинути процес придруживања ЕУ-у;
  - (ф) Ако било који корисник ИПА II програма прекрши било коју обавезу која се односи на поштовање људских права, демократских принципа и владавину права и у озбиљним случајевима корупције;
  - (г) У случајевима више силе, дефинисаним у даљњем тексту: "Виша сила" значи било коју непредвиђену и изузетну ситуацију или догађај изван контроле уговорних страна који било коју од њих спречава у испуњавању њених обавеза, а који се не може приписати њиховој грешки или немару (или њихових извођача, заступника или запослених) и који не може бити ријешен упркос дубинској анализи. Кварови опреме или материјала или кашићења у стављању на располагање, раднички штрајкови или финансијске потешкоће не могу се сматрати вишом силом. Неће се сматрати да уговорна страна крши своје обавезе ако је у томе спречава виша сила о којој је друга страна уредно обавијештена. Уговорна страна која се сучава са случајем више силе без одлагања обавјештава другу страну и наводи природу, изгледни период трајања и предвиђене послеђице проблема, и предузима све мјере како би умањила могућу штету. Ниједна уговорна страна не сматра се

одговорном за кршење својих обавеза у складу са овим споразумом о финансирању ако је у испуњавању обавеза спречава виша сила, под условом да предузима мјере да умањи сву могућу штету.

- (2) Комисија може обуставити овај споразум о финансирању без претходног обавјештења.
- (3) Комисија може предузети све одговарајуће превентивне мјере прије саме обуставе.
- (4) Приликом давања обавјештења о обустави, посљедицама тренутних поступака, додјели уговора о набавци или уговора о гранту и споразумима о делегирању дужности, наводе се и споразуми о делегирању који ће бити потписани.
- (5) Обустава овог споразума о финансирању зависи од раскида овог споразума о финансирању од стране Комисије у складу са чланом 17.
- (6) Уговорне стране настављају са спровођењем Споразума о финансирању када услови то дозволе, уз претходно писмено одобрење Комисије. Ово не зависи од било каквих измјена овог споразума о финансирању које могу бити потребне како би се Програм активности прилагодио новим условима спровођења, укључујући, ако је могуће, продужење периода спровођења, или раскид овог споразума о финансирању, у складу са чланом 17.

Члан 17. – Раскид овог споразума о финансирању

- (1) Ако питања која су довела до обуставе овог споразума о финансирању нису ријешена у периоду које најдуже траје 180 дана, било која уговорна страна може раскинути Споразум о финансирању уз обавјештење које даје 30 дана прије раскида.
- (2) Осим када Комисија дјелује као Уговорно тијело, овај споразум о финансирању се аутоматски раскида ако у периоду од двије године од његовог потписивања није дошло ни до какве исплате.
- (3) Приликом давања обавјештења о раскиду, наводе се посљедице по тренутне поступке додјеле уговора за набавку или уговора о гранту и уговора и грантова који требају бити потписани.
- (4) Раскид овог споразума о финансирању не искључује могућност да Комисија изврши финансијске корекције у складу са члановима 43. и 44. Оквирног споразума.

Члан 18. – Аранжмани за рјешавање спорова

- (1) Сви спорови који се односе на Финансијски споразум, и који не могу бити ријешени у периоду од шест мјесеци путем консултација између уговорних страна које су дефинисане у члану 14. могу се ријешити арбитражним путем на захтјев једне од уговорних страна.
- (2) Свака уговорна страна именује арбитра у периоду од 30 дана од датума захтјева за арбитражу. Ако то не учине, било која уговорна страна има право да затражи од Генералног секретара Сталног арбитражног суда (Хаг) да именује другог арбитра. Та два арбитра именују трећег арбитра у периоду од 30 дана. Ако то не учине, било која уговорна страна може од Генералног секретара Сталног арбитражног суда затражити да именује трећег арбитра.
- (3) Осим ако арбитри одлуче другачије, примјењује се поступак дефинисан у факултативни правилима Сталног арбитражног суда о арбитражном поступку у који су укључене међународне организације и државе. Арбитражне одлуке доносе се већином гласова у периоду од три мјесеца.

- (4) Свака уговорна страна обавезна је да предузме мјере потребне за спровођење арбитражне одлуке.

Додатак III Годишњи извјештај о Програму прекогранице сарадње ИПА II - Споразум о финансирању Програма прекогранице сарадње

МОДЕЛ

**Годишњи извјештај о спровођењу
ИПА II програма прекогранице сарадње између
корисника ИПА II програма
(Члан 80. Оквирног споразума)**

1. Идентификација

ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ	Назив програма: Програм прекогранице сарадње <земља А> - <земља Б> <година>/<година>
	Апропријација у 20xx: Апропријација у 20xx: Апропријација у 20xx:
ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВОЂЕЊУ	Година извјештавања (од 1. 1. 20xx. године до 31. 12. 20xx. године) Припремо: - <оперативна структура земља X> - <оперативна структура земља Y> Датум прегледа Годишњег извјештаја који врши Заједнички надзорни одбор

Правна основа: члан 80. Оквирног споразума за програма ИПА II

2. Преглед спровођења Програма прекогранице сарадње

2.1 Опис и анализа напредовања

- Сажетак спровођења програма током обухваћеног периода (извршене активности, покренути позиви, форуми за проналажење партнера, састанци ЗНО-а, итд);
- Ако је релевантно, уврстите и информације о припреми или ревизији програма за период 2014-2020. године.

2.2 Напредак остварен у спровођењу Програма прекогранице сарадње (члан 80. 1(а) Оквирног споразума за програма ИПА II)

Остварени напредак у спровођењу Програма прекогранице сарадње, а нарочито у остваривању специфичних циљева по тематском приоритету (и приоритетима Техничке помоћи), укључујући квалитативне и квантитативне елементе који указују на напредовање по циљевима.

2.2.1 Квантитативне анализе

- Информације о оствареном напретку у спровођењу Програма прекогранице сарадње, с нумеричким вриједностима када је то потребно, уз коришћење циљева и показатеља узврштених у програма (**испунити Додатак 1**).

Анализе остварења мјерених физичким и финансијским показатељима. Показатељи ће бити поредани по полу где је то могуће.

Ако бројеви (подаци) нису још доступни, треба дати информације о томе када ће бити доступни и када ће бити узврштени у Годишњи извјештај о спровођењу. Усто, подаци могу бити приказани и графички.

2.2.2 Квалитативне анализе

- Квалитативне анализе оствареног напретка у спровођењу Прекограницног програма, укључујући и анализе утицаја програма у програмском подручју.

2.3 Детаљни подаци о финансијском спровођењу Програма прекогранице сарадње (члан 80.1(д) Оквирног споразума за програма ИПА II)¹

- Подаци о уговорању и исплати годишњих априоријација (**испунити Додатак 2):
- Анализе сљедећих фактора:
  - Финансијски статус;
  - Подаци о суфинансирању;
  - Фактори који су негативно утицали на и/или због којих је дошло до кашњења у финансијском спровођењу;
  - Фактори који су позитивно утицали на финансијско спровођење.

2.4 Подаци о корацима које су оперативне структуре и/или Заједнички надзорни одбор предузели како би осигурали квалитет и дјелотворност спровођења

2.4.1 Надзор и оцјена

- Мјере надзора које су предузеле оперативне структуре или Заједнички надзорни одбор, укључујући аранжмане за прикупљање података.
- У програмима који се спроводе у оквиру индиректног управљања које предузима оперативна структура у којој се налази Уговорно тијело (члан 57. Оквирног споразума).

2.4.2 Настали проблеми и корективне активности

- Сажетак свих важних проблема који су се појавили приликом спровођења Програма и све предузете корективне мјере.
- Препоруке за (даљње) корективне активности.

2.5 Видљивост и публицитет

- Мјере које су предузете како би се обезбиједила видљивост и како би се Програм публиковао (план видљивости), укључујући примјере најбоље праксе и истицање значајних догађаја.

2.6 Коришћење техничке помоћи

- Детаљно објашњење о начину коришћења техничке помоћи;
- Сажетак свих важних проблема који су се појавили током спровођења буџета за Техничку помоћ.

2.7 Промјене контекста спровођења Програма прекогранице сарадње (ако је релевантно)

- Опис свих елемената који, иако директно не потичу од помоћи у Програму, имају директан утицај на спровођење Програма (нпр. измене прописа, релевантне социјалне и економске промјене, итд).

***- уврстити Додатак 2.-списак пројеката и кратки сажетак

Додатак III Годишњи извјештај о Програму прекогранице сарадње ИПА II - Споразум о финансирању Програма прекогранице сарадње

Период обухваћен извјештајем: 01/01/20XX-31/12/20XX
Извјештај издан: XX/XX/20XX

Модел

Годишњег извјештаја о спровођењу ИПА II помоћи у складу са чланом 58. и 59(1) Оквирног споразума

Годишњи извјештај о спровођењу ИПА II помоћи у оквиру директног и индиректног управљања од стране [земља] које подноси Државни координатор за ИПА-у

I Завршни извјештај

1. Позивање на циљеве Државних стратешких документата и кратак преглед изазова по секторима;
2. Учествовање у програмирању;
3. Односи са Европском комисијом;

¹ Овај одломак треба бити узврштен у извјештаје само у случају индиректног управљања.

4. Проблеми приликом испуњавања потребних услова за спровођење и обезбеђивања одрживости, предузете/планиране мјере, препоруке за даљње активности;
5. Релевантна питања која проистичу из учествовања корисника ИПА II програма у надзорном одбору ИПА-е и секторски надзорни одбори (укључујући Заједнички одбор за прекограницну сарадњу), ако постоје;
6. Учествовање у активностима које спроводи више држава и сва повезана питања;
7. Надзор и оцјена, главни закључци и уважавање препорука;
8. Комуницирање и видљивост;
9. Координација донатора.
У случају индиректног управљања завршни извјештај треба да обухвата и:
10. Цјелокупно спровођење ИПА II помоћи у оквиру индиректног управљања (највише једна страница);
11. Главне хоризонталне проблеме приликом спровођења ИПА II помоћи и надокнаде предузете/планиране мјере (највише пола странице);
12. Препоруке за даљње активности (највише једна страница);
13. Ревизије - главне закључке и препоруке и предузете корективне активности.

II Информације по сектору

Назив сектора¹: [Саобраћај]

Наративни део: сажетак по сектору, укључујући следеће информације:

1. Учествовање у програмирању;
2. Преглед резултата у напредовању ка постизању потпуно развијеног секторског приступа (односно, циљеви остварени у односу на секторски акциони план у Секторском планском документу);
3. Координација са другим инструментима и/или донаторима/међународним финансијским институцијама у оквиру сектора;
4. Утицај активности у оквиру ИПА II програма на развој релевантних државних административних капацитета у сектору, стратешко планирање и буџетирање.
У оквиру индиректног управљања следеће информације требају, такође, бити уврштене:
5. Дефинисана оперативна структура/структуре и повезане промјене, ако су релевантне: [Министарство саобраћаја];
6. Информације о спровођењу програма у сектору;
7. Главна достигнућа у сектору;
8. Сви значајни проблеми приликом спровођења повјерених задатака, на пример одлагање приликом уговорања и накнадне предузете/планиране мјере;
9. Препоруке за даљње активности;
10. Спроведене активности надзора и процјене, ревизије - главни налази и закључци, препоруке, праћење и предузете корективне мјере.

Назив сектора: Прекограницна сарадња²

1. Учествовање у програмирању према потреби;
2. Напредак остварен у спровођењу Програма прекограницне сарадње, нарочито у остваривању

¹ По секторима у индикативним Стратешком документу.

² За Прекограницну сарадњу потребно је посебно извјештавање.

специфичних циљева у смислу тематских приоритета (укључујући квалитативне и квантитативне елементе који осликавају напредовање у односу на циљеве);

3. Сажетак проблема приликом спровођења Програма прекограницне сарадње и све предузете корективне мјере, као и препоруке за даљње корективне активности;
4. Надзор, укључујући аранжмане за прикупљање информација и активности процјене где је то могуће;
5. Комуницирање и видљивост;
6. Координација са партнерском земљом.
У оквиру индиректног управљања следеће информације требају бити, такође, уврштене:
  1. Дефинисана оперативна структура и повезане промјене, ако су релевантне;
  2. Сви значајни проблеми приликом спровођења повјерених задатака, на пример одлагање приликом уговорања и накнадне предузете/планиране мјере;
  3. Препоруке за даљње активности;
  4. Спроведене ревизије - главни закључци и препоруке и предузете корективне активности.

**ИИ. Индикатори учинка у [нпр. Саобраћај] сектору који обухватају и директно и индиректно управљање:
Индикатори³ по програму**

Споразум о финансирању/ Референца програма ⁴	Индикатор за сектор [Саобраћај]	Извор	Основа	Кључни догађај (2017)	Циљ (2020)	Вриједност (2014 ⁵)
Државни програм 2014.	Смањење просјечног времена путовања између главних урбаних средишта по начину превоза					
2014–20xx више-државни програм	Смањени трошкови превоза по јединици резултата					

II. 6. Преглед по нивоу активности за сектор [нпр. Превоз]

Споразум о финансирању/ Референца програма	Активност	Стане/Напредовање за одређену активност (нпр. Пројектни задатак у припреми, покренута тендурска процедура, закључен уговор, уговор у спровођењу	Главна постигнута и њихова оцјена	Значајни проблеми у спровођењу повјерених задатака и предузете/планиране мјере за њихово решавање	Развој догађаја који утичу на будуће спровођење	Препоруке за даљње корективне мјере

³ Ово углавном требају бити резултати, као и изабрани релевантни показатељи резултата.

⁴ Мора бити у складу са начином програмирања (годишње, вишегодишње са или без подјеле обавеза) и са НАО извјештајем.

⁵ Број колона треба бити прилагођен за све године од 2014. до године периода извјештавања. Вриједности требају бити кумулативне.

		ћењу, уговор извршен)			
Државни програм 2014.	Електри- фикација желез- ничке линије од xxx до ранице са xxx	нпр. уговори о пружању услуга припреме Пројектног задатка за уговоре о извођењу радова који су потписани и који се спроводе, гендерске процедуре за уговоре о извођењу радова које требају бити покренуте у другом промје- сечу 2015. године.	нпр. закључива- ње уговора о пружању услуга за припрему Пројектног задатка за уговоре о извођењу радова је одложено будући да је прегово- рачки поступак био неуспешан због чега га је било потребно поновно покренuti.	нпр. измјена домаћих закона, попут усклађи- вања са и спрово- ђења четвртог Жељез- ничког пакета	

У оквиру индиректног управљања, потребно је додати и
следеће:

Додатак 1.

Преглед функционисања система управљања и контроле
(укључујући промјене у институционалној структури)
(највише једна страница).

Транспарентност, видљивост, информације и
активности сарадње у складу с FWA (највише једна
страница).

Додатак 2.

Успеси (Н. Б. овај дио се може употребити за
годишњи извештај о финансијској помоћи које припрема
Европска комисија).

Додатак 3.

Годишњи план набавки.

И за директно и за индиректно управљање потребно је
додати следеће:

Додатак 4.

Секторски план активности - достигнућа (нагласити јесу ли планирани циљеви испуњени или не).

Финансијски извјештај корисника програма ИПА II (*)

У(б) Големите финансиски извръшта - допълнително ЕУ-за индивидуалне попътаме

15

Финансијски извјештај корисника програма ИПА II (*)

Додатак IV (ц): Годишњи финансијски извјештај - поједностављен консолидован допринос ЕУ-а

Референца програма	Број споразума о финансирању	Буџет програма додатног споразума ЕУ-а	Активности локалног уговора				Банковни сада
			Укупан уговорени износ	Укупан обустављен при затварању	Укупан уплатени износ	Укупни признати трошкови	
1	2	3	4	5	6	7	8
НП2010	2010/123-456						9

(*) 15. јануара

Референција програма	Месечна проптоза исплате (12 мјесеци за право авансно финансирање/4 мјесеци за съверне авансно финансирање)												Укупно 1. година	2. година	3. година
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
НП2010														0	
ЦБИ АДБ 2010														0	

Додатак IV (д) - проптоза исплате

**Додатак V Уговора о финансирању
Минимална спецификација актуелног рачуноводственог
система**

Рачуноводствени систем корисника представља из ИПА II фонда задовољава следеће услове:

1. Одражава организациону структуру успостављену за системе унутрашње контроле који одговарају обављању дужности. Посебно се подразумијева да прије одобрења неке операције, све аспекте (оперативне и финансијске) те операције морају верификовати радници који не припадају особљју које је ту операцију покренуло. Особа која ради на верификацији не може бити подређена покретачу трансакције.
2. Укључује ревизорски поступак за све трансакције и измене.
3. Посједује одговарајућу физичку и електронску безбедност, укључујући системе за додатно складиштење и поврат података.
4. Рачуноводствени систем треба садржавати најмање следеће информације за локалне уговоре којима се управља у оквиру сваког програма:
  - (а) Број уговора;
  - (б) Вриједност уговора, укључујући све измене;
  - (ц) Датуме потписивања уговора (обе стране);
  - (д) Датум почетка спровођења уговора;
Ради се о додатном датуму у односу на датум потписивања уговора, који се може разликовати од тог датума, као у ситуацији када се датум почетка уговорених радова одређује након потписивања уговора, управним рješenjem.
(е) Датум завршетка спровођења уговора, укључујући све измене;
То је крајњи датум до којег могу настати квалифицивани трошкови. Њиме се не обухвата било какав гарантни рок или вријеме дозвољено уговорачу за припрему извјештаја.
  - (ф) Укупно плаћено (готовина) по уговору;
  - (г) Претфинансирање плаћено по уговору;
Изрично признање и евидентирање у билансу стања претфинансирања које се захтијева уговором.
  - (х) Признати трошкови - директно (по уговору);
Изрично признање трошкова као обрачуну расхода за дату годину. Нека плаћања ће директно покрити већ настале трошкове. Никакво претфинансирање није укључено. Та плаћања могу бити коначна када је неко претфинансирање већ покривено, или међуплаћања када је претфинансирање покривено или када уговор не садржи одредбу о претфинансирању.
  - (и) Признати трошкови - индиректно (по уговору);

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-290-10/20
03. фебруара 2020. године
Сарајево

Изрично признавање трошкова као обрачуну расхода за дату годину. Неке фактуре или захтјеви за покриће трошкова које поднесе корисник гранта или уговорач односиће се на трошкове покрivenе претфинансирањем које је раније исплаћено у периоду спровођења споразума или уговора о гранту. У таквим случајевима, извршено плаћање биће мање од пријављеног трошка. Оно чак може бити једнако нули ако је укупни трошак покрiven претфинансирањем (оно ће свакако бити једнако нули, ако су пријављени трошкови недовољни за апсорбовање претфинансирања и ако се за неискоришћен биланс претфинансирања изда налог за поврат). У свим таквим случајевима, систем треба евидентирати укупну вриједност пријављених квалифициваних трошкова као расхода за дату годину и умањити биланс претфинансирања за износ поравњања трошкова према претфинансирању када се установи плативи износ.

- (j) Налози за поврат у циљу умањења претфинансирања (по уговору);
Признавање умањења претфинансирања у билансу стања након поврата неискоришћеног претфинансирања.
- (k) Налози за поврат у циљу смањења трошкова (по уговору);
Када се изврши поврат за трошкове који су раније били прихваћени - евентуално након спроведене истраге о превари. У таквим случајевима, евидентирани трошкови за дату годину морају бити умањени, ако су расходи били прихваћени у истој години као и накнадни поврат; или, када су расходи прихваћени у претходној години у односу на годину поврата, мора бити евидентиран приход.
- (l) Датум фактуре добављача за сваку фактуру или други документ попраћен финансијским извјештајем који доводи до признатих трошкова;
- (m) Подаци о контексту поврата у вези са квалифициваним трошковима и приносима.

**Додатак VI: Ad hoc мјере за повјеравање задатака
извршавања буџета у оквиру овог Програма**

Услови наведени у Додатку VI Споразума о финансирању Програма активности прекограницичне сарадње Србија - Босна и Херцеговина за 2014. годину, 2014/037-636 у потпуности се примјењују на овај споразум о финансирању.

Овим споразумом се уједно ствара и обавеза за Републику Србију да имплементира будуће задатке и/или приједлоге постављене кореспонденцијом с Комисијом и/или извјештајима ревизије, у вези с повјеравањем задатака извршавања буџета.

Предсједавајући
Желько Комшић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01.02-21-1-787/19 od 20. decembra 2019. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 8. redovnoj sjednici održanoj 3. februara 2020. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O FINANSIRANJU PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SARADNJE SRBIJA - BOSNA I HERCEGOVINA ZA 2017. GODINU IZMEĐU EVROPSKE KOMISIJE, VLADE REPUBLIKE SRBIJE I BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

Ratificuje se Sporazum o finansiranju Programa aktivnosti prekogranične saradnje Srbija - Bosna i Hercegovina za 2017. godinu između Evropske komisije, Vlade Republike Srbije i Bosne i Hercegovine, potpisani 7. avgusta 2018. godine u Briselu, 5. decembra 2018. godine u Republici Srbiji i 25. decembra 2018. godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi

SPORAZUM O FINANSIRANJU POSEBNI USLOVI

Europska komisija, u dalnjem tekstu "Komisija" ili "ugovorna strana", koja djeluje u ime Europske unije, u dalnjem tekstu "Unija",

s jedne strane, i

Republika Srbija, koju predstavlja Vlada Republike Srbije, i Bosna i Hercegovina, koju predstavlja Direkcija za europske integracije Vijeća ministara BiH, u dalnjem tekstu zajedno "IPA korisnici", ili pojedinačno "IPA II korisnik" ili "ugovorna strana",

s druge strane,

i zajedno označeni kao "ugovorne strane",
СПОРАЗУМЈЕ СУ СЕ КАКО СЛИЈЕДИ:

Član 1. – Program aktivnosti

- (1) Unija pristaje da finansira, a IPA II korisnici prihvataju finansiranje alokacije za 2017. godinu sljedećeg programa aktivnosti kako je opisano u Dodatku I:
Program aktivnosti prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina za godine 2015., 2016. i 2017., CRIS 2017/038-202
Ovaj program aktivnosti se finansira sredstvima iz budžeta Unije na temelju sljedećeg osnovnog dokumenta: Instrument prepristupne pomoći (IPA II).¹
- (2) Ukupni procijenjeni troškovi za alokaciju 2017. godine ovog programa aktivnosti iznose 1.647.058 eura, a najveći doprinos Unije ovom programu aktivnosti definiran je u iznosu od 1.400.000 eura.
Ne zahtijeva se finansijski doprinos od IPA II korisnika.

Član 2. – Razdoblje izvršenja i razdoblje operativne provedbe

- (1) Razdoblje izvršenja ovog sporazuma o finansiranju, definirano u članu 1 (1) Dodatka II je 12 godina od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju.
- (2) Razdoblje operativne provedbe ovog sporazuma o finansiranju, definirano u članu 1 (2) Dodatka II je 6 godina od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju.

Član 3. – Adrese i obavijesti

Sve obavijesti koje se tiču provedbe ovog sporazuma o finansiranju su u pismenoj formi i izričito se pozivaju na ovaj program kako je definirano u članu 1. 1. i šalju se na sljedeće adrese:

¹ Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. 03. 2014. kojom se uspostavlja Instrument prepristupne pomoći (IPA II), OJ L 77, 15. 03. 2014. godine, str. 11

(1) za Komisiju

gda. Genoveva Ruiz Calavera
Direktorica D, zapadni Balkan
Europska komisija
Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju
Rue de la Loi 15, B-1049 Brisel, Belgija
E-mail: NEAR-D@ec.europa.eu

(2) za IPA II korisnike

Za Srbiju:
Ministarstvo za europske integracije
Ministrica za europske integracije
Državni IPA koordinator (DIPAK)
Nemanjina 40, Beograd, Srbija
E-mail: kabinet@eu.rs
Za Bosnu i Hercegovinu:
Direkcija za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Državni IPA koordinator (DIPAK)
Doke Mazalića 5
E-mail: kabinet.dei@dei.gov.ba

Član 4. – Kontakt osoba za OLAF

Kontakt osobe IPA II korisnika s odgovarajućim ovlaštenjima za direktnu saradnju s Europskim uredom za borbu protiv prevara (OLAF), s ciljem olakšavanja operativnih aktivnosti OLAF-a su:

- gda. Jelena Sedlaček, rukovoditeljica Službe za koordinaciju borbe protiv prevara (AFCOS), Ministarstvo finansija, Kneza Miloša 20, Beograd – jelena.sedlacek@mfin.gov.rs – i
- gda. Sehija Mujkanović, pomoćnica ministra u Sektoru za trezorsko poslovanje, smujkanovic@mft.gov.ba (Ministarstvo finansija i trezora BiH – e-mail: cfcu@mft.gov.ba)

Član 5. – Okvirni sporazumi

Program aktivnosti se provodi u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Republike Srbije o aranžmanima za provedbu finansijske podrške Unije Republiči Srbiji u okviru Instrumenta prepristupne pomoći (IPA II), koji je stupio na snagu dana 30. decembra 2014. godine i sukladno odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Bosne i Hercegovine o aranžmanima za implementaciju finansijske pomoći Unije Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta prepristupne pomoći (IPA II), koji je stupio na snagu 24. augusta 2015. godine (u dalnjem tekstu "Okvirni sporazum (i)").

Ovaj sporazum o finansiranju dopunjaje odredbe spomenutih okvirnih sporazuma. U slučaju suprotnosti između odredaba ovog sporazuma o finansiranju s jedne strane, i odredaba odgovarajućeg okvirnog sporazuma s druge strane, prednost se daje odredbama Okvirnog sporazuma.

Član 6. – Dodaci

- (1) Ovaj sporazum o finansiranju se sastoji od:
- (a) ovih posebnih uslova;
  - (b) Dodatka I: Program aktivnosti prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina za godine 2015., 2016. i 2017.;
  - (c) Dodatka I A: IPA II Program prekogranične saradnje 2014. – 2020. između Srbije – Bosne i Hercegovine;
  - (d) Dodatka II: Opći uslovi;
  - (e) Dodatka III: Model godišnjeg izvještaja prekogranične saradnje o provedbi IPA II pomoći sukladno članu 80. Okvirnog sporazuma;
  - (f) Dodatka III A: Model godišnjeg izvještaja o provedbi IPA II pomoći sukladno članu 58. i 59(1) Okvirnog sporazuma;
  - (g) Dodatka IV: Model finansijskog izvještaja prema članu 59(2) Okvirnog sporazuma;
  - (h) Dodatka V: Minimalna specifikacija sistema računovodstva na obračunskoj osnovi;
  - (i) Dodatka VI: Ad hoc mjere za povjeravanje zadataka izvršavanja budžeta u okviru ovog programa..
- (2) U slučaju suprotnosti između odredaba Dodataka, s jedne strane, i odredaba ovih posebnih uslova s druge strane, prednost se daje odredbama Posebnih uslova. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I i Dodatka I A, s jedne strane, i odredaba Dodatka II, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodatka II. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I, s jedne strane, i odredaba Dodatka I A, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodatka I.
- (3) Aneks VI predviđa ad hoc mjere za povjeravanje zadataka izvršavanja budžeta u okviru ovog akcionog programa, pored zadataka korisnika IPA II koje ugovorni organ ima u pogledu povjeravanja zadataka izvršenja budžeta predviđenih ovim sporazumom o finansiranju, a posebno Aneks II.

Član 7. – Stupanje na snagu

Ovaj sporazum o finansiranju stupa na snagu na dan kada ga potpiše posljednja ugovorna strana, najkasnije do 31. decembra 2018. godine.

Ovaj sporazum je sastavljen u tri primjera na engleskom jeziku, od kojih je jedan predat Komisiji a po jedan IPA II korisnicima.

Za IPA II korisnike:

Za Srbiju:

gđa. Jadranka Joksimović
Ministrica za europske integracije
Državni IPA koordinator (DIPAK)
Srbija, dana 05. 12. 2018. godine

Za Komisiju:

/vlastoručni potpis/
gđa. Genoveva Ruiz Calavera
Direktorica D, zapadni Balkan
Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju
Europska komisija
Bruselj 07. 08. 2018. godine

Za Bosnu i Hercegovinu:
gosp. Edin Dilberović
Direktor

Direkcija za europske integracije
Vijeće ministara BiH
Sarajevo, dana 25. 12. 2018. godine

ODATAK 1.

PROGRAM AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SARADNJE SRBIJA – BOSNA I HERCEGOVINA ZA GODINE 2015., 2016. I 2017.

1 IDENTIFIKACIJA

Korisnici	Srbija i Bosna i Hercegovina
CRIS/ABAC Reference obaveza	IPA/2015/038-200; 2.000.000,00 eura BGUE-B2015-22.020401
Doprinos Unije Budžetske stavke	IPA/2016/038-201; 2.000.000,00 eura BGUE-B2016-22.020401 IPA/2017/038-202; 1.400.000,00 eura BGUE-B2017-22.020401
Način upravljanja Odgovorne strukture	Indirektno upravljanje od strane Republike Srbije Operativna struktura odgovorna za provedbu aktivnosti je: Ured Srbije za europske integracije – Sektor za prekogranične i transnacionalne programe Ugovorni organ je Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije pri Ministarstvu finansija (CFCU) Partnerska operativna struktura u Bosni i Hercegovini je: Direkcija za europske integracije, Vijeće ministara
Krajnji datum za zaključivanje Sporazuma o finansiranju sa zemljama korisnicama programa IPA II (tripartitni)	Za budžetsku obavezu za 2015. godinu najkasnije do 31.12.2016. godine Za budžetsku obavezu za 2016. godinu najkasnije do 31.12.2017. godine Za budžetsku obavezu za 2017. godinu najkasnije do 31. 12. 2018. godine
Krajnji datum za zaključivanje Ugovora o nabavci i grantovima	3 godine nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum), s iznimkom slučajeva navedenih u članu 189 (2) Finansijskog propisa
Krajnji datum za operativnu provedbu	6 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Krajnji datum za provedbu Sporazuma o finansiranju (datum do kojeg Program treba biti izvršen i zatvoren) nakon prihvatanja računa	12 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Programska jedinica	DG NEAR – Dir. D, Jedinica D2 – Srbija
Jedinica za provedbu/Izaslanstvo EU-a	Izaslanstvo EU-a u Srbiji

2 OPIS PROGRAMA AKTIVNOSTI

2. 1 PREGLED PROGRAMA SARADNJE 2014. – 2020. I PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SARADNJE 2015. – 2017. GODINE

Program prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina 2014. – 2020. odobren je Provedbenom odlukom Komisije C (2014) 9448 od 10.12.2014. godine. Usvojeni Program 2014. – 2020. uspostavlja strategiju prekogranične saradnje za pogranična područja, i uspostavlja, između ostalog, geografski kvalificirana područja, kontekst područja, tematske prioritete za Program i indikativna budžetna izdvajanja za razdoblje od 7 godina.

Program prekogranične saradnje 2014. – 2020. ujedno služi i kao referenca za usvajanje programa aktivnosti prekogranične saradnje. Program aktivnosti prekogranične saradnje 2015. – 2017. ima za cilj pružanje pomoći za prekograničnu saradnju u tematskim područjima iznesenim u Programu 2014. – 2020. (kako je navedeno u dijelu 2. 2).

- Spisak geografski kvalificiranih područja

U Bosni i Hercegovini, kvalificirana područja su: Sarajevski region i sjeveroistočni region. Sve općine iz ova dva regiona se, prema tome, smatraju kvalificiranim.

У Србији, квалифицирана подручја су: Сремски, Маћевански, Златиборски и Колубарски округ. Све опине из ових округа се, према томе, сматрају квалифицираним.

- Kontekst квалифицираних подручја за prekograničnu saradnju Analyze stanja provedene prilikom pripreme Programa ukazale су на неколико ključnih izazova i prilika kojima se treba posvetiti i koje je потребно poduprijeti u okviru prekogranične saradnje:

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina

Na čitavom području obuhvaćenom Programom bilježe se nadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slabih ekonomskih izgleda dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna socijalno-ekonomska situacija negativno utječe na položaj ugroženih skupina, čije su integriranje i inkluzija još uvek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna struktura

Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i nizak nivo ulaganja s jedne strane direktno ugrožavaju okoliš, a s druge strane sprječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma

Kada se u obzir uzme ukupna ekonomska situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer ekstremni sportovi, ruralni turizam) i povezanost s drugim ekonomskim branšama (prerada hrane, bio-poljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Na temelju rezultata gore pomenute analize, tematski prioriteti i strategija Programa definisani su u skladu sa sljedećim principima:

- Relevantnost izazova i očekivani uticaj;
- Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području;
- Strateški prioriteti na državnom/entitetskom, regionalnom i lokalnom nivou;
- Prikladnost u kontekstu prekogranične saradnje i očekivani uticaj prekogranične saradnje;
- Lekcije naučene iz prethodnih programa; i,
- Oslanjanje na ciljeve i aktivnosti definisane u dvjema makroregionalnim strategijama čije su i Srbija i Bosna i Hercegovina članice.
- Pregled prethodnih i trenutnih iskustava iz Programa prekogranične saradnje, uključujući i naučene lekcije

Srbija i Bosna i Hercegovina ostvarile su korist od Programa prekogranične saradnje u okviru programa IPA I u ukupno vrijednosti od 14 miliona eura u periodu od 2007. do 2013. godine. Ključne preporuke definisane nakon privremenih ocjena i revizija Programa prekogranične saradnje u razdoblju od 2007. do 2013. godine razmatrane su prilikom razvoja ovog programa. Prema tome, Programi prekogranične saradnje za period od 2014. do 2020. godine orijentisani su na broj tematskih prioriteta i geografsku kvalificiranost, što pomaže u postizanju boljih rezultata i dovode do većeg uticaja. Usto, provedba Programa prekogranične saradnje je pojednostavljena, prvenstveno zbog postojanja jedinstvenog ugovornog organa i jedinstvenog finansijskog okvira za svaki program.

Također, Program bi trebalo dogradivati na aktivnostima i izgledu definisanim od strane obje zemalja, Srbije i Bosne i Hercegovine, u okviru Jadransko-jonske makroregionalne strategije EU-a (COM (2014) 357 o Strategiji EU-a za Jadranski

Jonski region), kao i u okviru Strategije EU-a za makroregion Dunava (COM (2010) 715 o Strategiji EU-a za Dunavski region).

2.1 OPIS I PROVEDBA AKTIVNOSTI

Aktivnost 1	Prekogranična saradnja	5.400.000 eura
-------------	------------------------	----------------

(1) Opis aktivnosti, cilj, očekivani rezultati

Programska aktivnost prekogranične saradnje 2015. – 2017. će doprinijeti postizanju općih ciljeva i očekivanih rezultata kao što je navedeno u Programu prekogranične saradnje 2014. – 2020. Za više detalja, pogledati dio 3.2. Programa prekogranične saradnje 2014. – 2020. (Dodatak 2 Odluke komisije C (2014) 9448 od 10.12.2014. godine).

Opis Aktivnosti: Prekogranična saradnja u graničnom regionu u područjima zapošljavanja, mobilnost radne snage i socijalne i kulturne inkluzije, okoliša, prilagodbe klimatskim promjenama i smanjenja negativnih uticaja klimatskih promjena, sprječavanje i upravljanje rizikom, turizma i kulturnog i prirodnog naslijeda.

Cilj: Socioekonomski razvoj i jačanje susjedskih odnosa u pograničnom regionu kroz provedbu aktivnosti prekogranične saradnje s ciljem:

- promovisanja zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne prekogranične inkluzije kroz, između ostalog: integriranje prekograničnih tržista rada, uključujući prekograničnu mobilnost; zajedničke lokalne inicijative zapošljavanja, informiranje i savjetodavne usluge i zajedničke obuke, jednakost polova, jednakе prilike, integriranje zajednica imigranata i ugroženih skupina, ulaganja u javne službe za zapošljavanje i podrška javnim zdravstvenim i socijalnim servisima;
- zaštite okoliša i promovisanja prilagodbi klimatskim promjenama i smanjenja negativnih uticaja klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje, kroz, između ostalog: zajedničke aktivnosti s ciljem zaštite okoliša, promovisanje održive uporabe prirodnih resursa, učinkovitost resursa, obnovljive izvore energije i pomak prema sigurnoj i održivoj privredi s niskim udjelom ugljenika, promovisanje ulaganja s ciljem rješavanja pitanja posebnih rizika, osiguravanje otpornosti na katastrofe i razvijanje sistema za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnost u hitnim situacijama;
- podrške turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu.

Gdje je to moguće, uzimaju se u obzir aktivnosti koje se odnose na gore pomenute ciljeve razvijene u Planu aktivnosti Jadransko-jonske makroregionalne strategije i Strategije EU-a za Dunavski region, u kojoj učestvuju obje zemlje.

Očekivani rezultati:

Zapošljavanje, mobilnost radne snage i socijalna i kulturna inkluzija

- Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju u novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području;
- Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotrebo resursa u strateškim sektorima (npr. proizvodnja drveta, prerada hrane i metalska industrija);
- Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice;
- Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijeđeni prekograničnom razmjenom,

- saradnjom i sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga;
- Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijedene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva;
- Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.

Okoliš, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje i upravljanje rizikom

- Učinkovitost javnih usluga i prakse u vezi s upravljanjem krutim otpadom i otpadnim vodama je povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice;
- potiče se zaštita slivova rijeka Drine i Save i promovisanje njihove bioraznolikosti;
- Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sistemu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprijeđen.

Turizam i kulturno i prirodno naslijeđe

- Ponuda i kvalitet turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama;
- Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice;
- Promiče se održiva kulturna i sportska razmjena preko granica; i,
- Historijsko i prirodno naslijeđe i tradicije pograničnog područja su bolje zaštićene.

(2) Pretpostavke i uslovi

Kao potreban uslov za učinkovito upravljanje Programom, zemlje učesnice osnivaju Zajednički odbor za nadzor i osiguravaju postojanje prikladnih i operativnih ureda i osoblja za Zajednički tehnički sekretarijat (koji će biti osnovan u skladu sa zasebnom Odlukom o finansiranju) i isti organi s druge strane granice, u slučaju uspostavljanja Zajedničkog tehničkog sekretarijata.

Neispunjavanje gore navedenih uslova može dovesti do povrata sredstava u okviru ovog programa i/ili realokacije za buduće programe.

(3) Opis povjerenih zadatka

Operativne strukture Srbije i Bosne i Hercegovine zajednički su pripremile Program prekogranične saradnje za razdoblje od 2014. do 2020. godine i usaglasile potrebne aranžmane za upravljanje i provedbu Programa, uključujući uspostavljanje sistema za nadzor nad provedbom.

Operativne strukture Srbije organizirat će postupke nabavke i dodjele ugovora u odabranim tematskim prioritetnim dijelovima Programa. Što se tiče poziva za dostavljanje ponuda, povjereni zadaci uključuju definisanje smjernica za ponuđače, objavljivanje poziva, odabir korisnika grantova i potpisivanje ugovora o

grantovima. Povjereni zadaci također uključuju aktivnosti povezane s provedbom i finansijskim upravljanjem Programom, poput nadzora, ocjenjivanja, plaćanja, povrata, verifikacije izdataka, osiguravanja interne revizije, izvještavanja o nepravilnostima i definisanje odgovarajućih mjera za sprječavanje prevare.

(4) Ključni elementi aktivnosti

Grant – Poziv za dostavljanje ponuda: 5.400.000 eura

- a) Ključni kriteriji za odabir:
Spisak kvalificiranih aktivnosti definisan je u dijelu 3.2 Dodatka 2. Odluke Komisije C (2014) 9423 od 10.12.2014. godine. Sljedeći spisak je sažetak koji navodi glavne prihvatljive aktivnosti/operacije: obuke i izgradnje kapaciteta, aktivnosti među ljudima, podrške edukaciji, unaprijeđenje zdravstvenih ustanova i socijalnih usluga, tehnička saradnja i sistemske razmjene podataka, zajedničke aktivnosti upravljanja rizicima, itd. Nadalje, u kontekstu provedbe Programa, treba preferirati aktivnosti vezane za makroregionalne strategije u kojima učestvuju obje zemlje.
Korisnici su pravni subjekti koji su osnovani unutar korisnika programa IPA II koji učestvuje u Programu prekogranične saradnje.
Mogući korisnici mogu biti: lokalne vlasti, pravne osobe pod upravom lokalnih vlasti, udruženja općina, razvojne agencije, organizacije za podršku lokalnom poduzetništvu, ekonomski subjekti poput malih i srednjih poduzeća, turistička i kulturna udruženja, nevladine organizacije, javna i privatna tijela koja podupiru radnu snagu, institucije za zanatsko i tehničko obrazovanje, tijela i organizacije za zaštitu prirode, javna tijela odgovorna za upravljanje vodama, vatrogasne/hitne službe, škole, koledži, univerziteti i istraživački centri, uključujući institucije za zanatsko i tehničko obrazovanje.
- b) Ključni kriteriji za odabir su finansijski i operativni kapaciteti aplikanta;
- c) Ključni kriteriji za dodjelu su relevantnost, učinkovitost i izvodljivost, održivost i ekonomičnost aktivnosti;
- d) Najveća stopa sufinsaniranja sredstvima Unije u okviru ovog poziva je 85 % kvalificiranih troškova aktivnosti;
- e) Indikativni iznos poziva je 5.400.000 eura.
Odgovorne strukture mogu odlučiti da objave više poziva za prijedloge. Svaki poziv ima isti cilj, rezultate, ključni kriteriji za odabir, dodjelu kako je gore navedeno. Svaki ugovor o grantu bit će finansiran iz jedne budžetske obaveze;
- f) Indikativni datum pokretanja poziva za dostavljanje ponuda je prvi kvartal 2016. godine.

3 BUDŽET

	2015.			2016.			2017.		
	Doprinos Unije*	Korisnici granta** Kohistan*	Ukupni iznos	Doprinos Unije	Korisnici granta/ Kohistan*	Ukupni iznos	Doprinos Unije	Korisnici granta/ Kohistan*	Ukupni iznos
Operacije Programa prekogranične saradnje u%	2.000.000	352.941	2.352.941	Operacije Programa prekogranične saradnje	2.000.000	352.941	Operacije Programa prekogranične saradnje	1.400.000	247.053
UKUPNO 2015.	2.000.000	352.941	2.352.941	UKUPNO 2016.	2.000.000	352.941	UKUPNO	1.400.000	247.053
							2017.		

* Doprinos Unije obračunat je u vezi s kvalificiranim izdacinama koji se temelje na ukupnim kvalificiranim izdacima uključujući privatne i javne izdakte. Stopa sufinansiranja Unije na nivou svakog tematskog prioriteta neće biti manja od 20 % niti veća od 85 % kvalificiranih izdakata.

**Sufinansiranje tematskih prioriteta osiguravaju korisnici granta. Korisnici granta moraju ostvariti minimalno 15 % sredstava za ukupne kvalificirane troškove projekta.

4 Provedba

4.1 MODALITETI PROVEDBE I OPĆA PRAVILA NABAVKE I PROCEDURE DODJELJIVANJA GRANTOVA INDIREKTNO UPRAVLJANJE:

Ovaj program se provodi kroz direktno upravljanje od strane Srbije u skladu s članom 58 (1) (c) Finansijskih propisa i odgovarajućih propisa Pravila primjene.

Opća pravila za nabavku i procedure dodjeljivanja grantova definiraju se u Sporazumu o finansiranju između Komisije i korisnika programa IPA II koji učestvuje u Programu prekogranične saradnje.

5. ARANŽMANI PRAĆENJA UČINKA

Kao dio okvira za praćenje učinka, Komisija prati i ocjenjuje napredak u ostvarivanju posebnih ciljeva definisanih u Uredbi IPA II na temelju prethodno definisanih, jasnih, transparentnih i mjerljivih pokazatelja. Izvještaji o napredovanju spomenuti u članu 4. Uredbe IPA II uzimaju se kao referentne tačke u ocjeni rezultata IPA II pomoći.

**Dodatak I A
INSTRUMENT ZA PREPRISTUPNU POMOĆ
2014.–2020.
IPA Program prekogranične saradnje 2014.–2020.
Srbija – Bosna i Hercegovina
Usvojen 10.12.2014. godine**

Glosar skraćenica:

BiH	Bosna i Hercegovina
UT	Ugovorno tijelo
PGS	Prekogranična saradnja
PIIPGS	Regionalni projekat EU-a za tehničku pomoći u projektu Izgradnja kapaciteta za prekograničnu saradnju (CBIB+)
PDP	Poziv za dostavljanje ponuda
OCD	Organizacija civilnog društva
EK	Europska komisija
EU	Europska unija
IEU	Izaslanstvo Europske unije
BDP	Bruto domaći proizvod
IPA	Instrument za prepristupnu pomoć
ZNO	Zajednički nadzorni odbor
ZRG	Zajednička radna grupa
ZTS	Zajednički tehnički sekretarijat
KM	Konvertibilna marka
NVO	Nevladina organizacija
OS	Operativna struktura
RS	Republika Srbija
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
MSP	Mala i srednja poduzeća
SC	Specifični cilj
SSPP	Prednosti, slabosti, prilike, prijetnje
TPom	Tehnička pomoć
TP	Tematski prioritet

Naziv programa	Program prekogranične saradnje između Srbije i Bosne i Hercegovine
Programsko područje	Srbija: Sremski, Mačvanski, Zlatiborski i Kolubarski okrug Bosna i Hercegovina: Sarajevski region i sjeveroistočni region
Opći cilj programa	Unapređenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa

Komisija će prikupiti podatke o učinku (postupak, rezultati i indikatori) iz svih izvora koji će biti objedinjeni i analizirani u smislu praćenja napretka u odnosu na ciljeve i prekretnice definisane za svaku aktivnost u ovom programu, kao i Državni strateški dokument.

Državni koordinatori za IPA II (NIPAC) će prikupiti podatke o izvršenju aktivnosti i Programa (postupak, rezultati i indikatori) i koordinirati upravljanje i definisanje pokazatelja koji se prikupljaju iz državnih izvora.

Cjelokupni napredak bit će praćen na sljedeće načine: a) sistem nadzora orijentiran na rezultate (ROM); b) sposteno praćenje korisnika IPA II; c) samonadzor koji vrše Izaslanstva EU-a; d) zajednički nadzor Generalne direkcije za proširenje i korisnika programa IPA II pomoći kojeg će IPA II Odbor za nadzor redovno pratiti usklađenost, koherentnost, učinkovitost i koordiniranje prilikom provedbe finansijske pomoći, uz podršku Zajedničkog odbora za nadzor, koji će osigurati postupak praćenja na programskom nivou.

Tematski prioriteti programa:	TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkvizicije TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu TP 4: Tehnička pomoć
Specifični ciljevi programa	TP 1: Promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkvizicije - SC 1: Unaprjeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje više prilika za zapošljavanje - SC 2: Poticanje socijalne i ekonomske inkvizicije TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje - SC 1: Unaprjeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promicanje bioraznolikosti - SC 2: Unaprjeđenje sistema upravljanja u hitnim situacijama TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu - SC 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja - SC 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja TP 4: Tehnička pomoć - SC 1: Osiguranje učinkovite, efikasne, transparentne i pravovremene provedbe programa i podizanje svijesti
Finansijska alokacija 2014–2020.	14. 000. 000, 00 EUR
Način provedbe	Indirektno upravljanje (zavisi od povjeravanja zadataka provedbe budžeta)
Ugovorno tijelo	Vlada Republike Srbije, Centralna jedinica za finansiranje i ugovaranje (CFCU), Ministarstvo finansija Republike Srbije Adresa: Sremska 3–5, 11 000 Beograd, Tel. +381 11 2021 389
Relevantna tijela u zemljama učesnicama	Srbija: Ured za europske integracije, Vlada Republike Srbije, Sektor za prekogranične i transnacionalne programe; Adresa: Nemanjinova 34, 11000 Beograd; Tel.: +381 11 3061 18500; Bosna i Hercegovina: Direkcija za europske integracije; Adresa: Trg BiH 1 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina; Tel.: +387 33 703 154
ZTS	ZTS Ured: Užice (Srbija) / ZTS: Tuzla (Bosna i Hercegovina)

DIO 1: SAŽETAK PROGRAMA

Program prekogranične saradnje između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine (BiH) će biti proveden u okviru Instrumenta prepristupne pomoći (IPA II). Program IPA II podupire prekograničnu saradnju u smislu promoviranja dobrosusjedskih odnosa, promoviranja integriranja i socioekonomskog razvoja. Zakonske odredbe za provedbu programa su definirane u sljedećim zakonskim aktima:

- Уредба (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Вijeća од 11. 03. 2014. године којом се усоставља Инструмент претприступне помоћи (IPA II);
- Уредба (ЕУ) бр. 236/2014 Европског парламента и Вijeća од 11. 03. 2014. године којом се дефинирају zajedničка правила и процедуре преводе инструмената Уније за финансирање ванjsких активности;
- Прovedбена уредба Комисије ЕУ бр. 477/2014 од 02. 05. 2014. године о посебним правилима за преведбу Уредбе за IPA II.

1.1 Sažetak Programa

Sadašnji програм се темељи на детаљној анализи изазова и посебности програмског подручја. Оцена ситуације је представљена у два додатка: Документ о анализи ситуације и SWOT анализа предности, slabosti, прилика и пријетњи (Додатак 1. овом документу). Анализа ситуације представља поглед социоекономског статуса програмског подручја, с нагласком на следеће елементе: политичка ситуација, становништво и демографија, географске карактеристике, инфраструктура, економска и социјална ситуација. На анализу ситуације у одређеној мjeri је utjecala i neujednačena dostupnost statističkih podataka, odnosno, nisu bili dostupni podaci o попису становништва у Bosni i Hercegovini iz 2013. godine.

Анализа предности, slabosti, прилика, и пријетњи програмског подручја утврдила је главне предности, slabosti, прилике и пријетње. Анализа је преведена засебно за сваки програмски приоритет, уз кориштење приступа у три корака. Први корак је истраживање о опћинама и другим зainteresiranim stranama (комunalna poduzeća, komore, agencije, ministarstva, nevladine organizacije, škole i socijalne ustanove) из програмског подручја. Пribližno 30% kvalificiranih опćina i dobar dio drugih zainteresiranih strana se odazvao. Drugi korak је bio niz intervjuja s ciljem dodatnog појашњавања ситуације који су одрžани с представnicima ključnih опćina, регионалних разvojnih агенција, nevladinih организација и министарстава. Треći корак је била анализа стрateških dokumenata i statističkih podataka. Главни zaključci за три одабрана тематска приоритета (потпуна SWOT анализа свих 8 тематских приоритета како је дефинирала ЕУ налази се у Додатку 1.) су:

Prednosti:

- У сектору запошљавања уочљива је доступност специфичних професионалних профила који се темеље на традиционалним занатима и restrukturiranju система традиционалне индустрије. Сектор је обухваћен великом бројем стрateških dokumenata i bilateralnih sporazuma između обје земље.
- Оčuvани околиш и доступност природних ресурса, укљуčujući alternativne изворе енергије, сматра се једном од зnačajnijih предности програмског подручја. У прошlosti је покренут одреđeni број засебних i zajedničkih иницијатива у сектору заштите окoliša/energetskom сектору.
- Туризам се сматра једним од приоритетних сектора у програмском подручју. Доступне природне, културне i историjske znamenitosti, могућности за повезивање s poljoprivrednim i ruralnim razvojem i zajedničke иницијативе из прошlosti сматрају се главним предностима.

Slabosti:

- У програмском подручју постоји висок ниво незапослености, нарочито међу младима. Зabilježene su emigracije из ruralnih подручја, као i slaba integriranost ranjivih skupina.
- Slabo razvijena okolišna структура сматра се главном slabošću u okolišnom сектору. Друге slabosti укљуčuju nizak nivo svijesti o pitanjima okoliša i nedovoljnu pripremljenost i koordiniranost система управљања u hitnim situacijama.

- Главне slabosti u сектору turizma uključuju: nizak kvalitet turističkih usluga, ograničen pristup turističkim znamenitostima, ограничено umrežavanje i nezadovoljavajuća доступност прateće инфраструктуре.

Prilike:

- Prilike u сектору за запошљавање укљуčuju bolju primjenu komparativnih aktivnih mјера запошљавања EU-a i unaprjeđenje planova за струковно образовање (za profile за којима је потрајња na tržištu rada velika).
- Главна прilika u сектору okoliša/energetskom сектору је unaprijedena upotreba alternativnih izvora energije.
- Programsко подручје dozvoljava могућности за razvoj niša. Povećanja saradnje i blizina ključnih tržišta predstavljaju druge могућности.

Prijetnje:

- Prijetnje u сектору запошљавања укљуčuju административне препреке mobilnosti radne snage i stalni neuspjesi tržišta rada da odgovori na потребе privatnog сектора.
- Kada је u pitanju сектор okoliša, главне пријетње укљуčuju: слabo ili nekontrolirano управљање природним resursima i ограничено финансирање програма заштите okoliša i alternativnih izvora energije.
- Prijetnje u сектору turizma su u velikoj mjeri povezane s okolišnim сектором. Nezadovoljavajuće управљање природним resursima može imati razoran utjecaj na razvoj turizma.

Odarbi tri tematsка приоритета који ће се примјенијивати u склопу програма 2014–2020. uglavnom se темељи на анализи stanja i SWOT analizi. Utvrđeno je sljedeće:

TP 1: Promicanje prekograničnog запошљавања, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.

Ovaj TP је одабран као одговор на велiku незапосленост i loše izgledе за младу populaciju. TP bi trebao doprinjeti boljoj ekonomskoj i socijalnoj integraciji угрожених i marginaliziranih skupina. Izazovi su slični s обје strane granice, a cijelokupni tematski приоритет pruža solidne могућности за realne zajedničke prekogranične иницијативе (npr. zajedničke obuke, zajednički napori vezani za socijalnu inkluziju).

TP 2: Заштита okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.

Оčувани okoliš predstavlja jednu од ključних komparativnih предности програмског подручја. Ovaj TP је уско vezan за друге приорите, na primjer turizam. U slučaju да ови изазови остану neriješeni, то bi moglo dovesti до značajnih kratkoročnih (prirodne katastrofe) i dugoročnih (uništen okoliš) negativnih posljedica. Tematski приоритет vezuje обје strane granice, posebno širom sliva rijeke Drine. Snažan prekogranični utjecaj može se очekivati u sprječavanju rizika i иницијативама за заштиту okoliša.

TP 3: Подршка turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu.

Turizam se сматра сектором visokog приоритета, на темељу mnogobrojnih znamenitosti u tom подручју. S obzirom na sličnosti i sinergiju teritorije s обје strane granice, u сектору постоје velike могућности за prekograničnu saradnju. Tipologija projekata (zajedničke aktivnosti, zajednička turistička подручја) ukazuju na solidne могућности за istinsku prekograničnu saradnju.

1.2 PRIPREMA PROGRAMA I UČESTVOVANJE PARTNERA

Program je приpremljen u uskoj saradnji sa zainteresiranim stranama na lokalnom, regionalnom, državnom nivou u обје

zemlje učesnice. U slučaju Bosne i Hercegovine, Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt su ravnopravno učestvovali u razgovorima.

Cilj procesa javnih konsultacija bio je da se postigne koherentnost programa sa stvarnim potrebama i očekivanjima na lokalnom nivou. Jedan od ključnih zadataka procesa pripreme programa bio je osiguravanje da su ove potrebe u skladu s proceduralnim aspektima i finansijskim mogućnostima programa.

Faze u procesu pripreme programa s najznačajnijim doprinosom zainteresiranih strana su uključivale:

Početno ispitivanje na nivou programskog područja i na državnom nivou. Detaljno ispitivanje provedeno je na

Ispitivanje je bilo usmjereno na javne institucije, općine, relevantna ministarstva na državnom i entitetskim nivoima, na organizacije civilnog društva, institucije socijalnog sektora, komore, agencije, turističke organizacije, obrazovne i istraživačke institucije i javna komunalna poduzeća. Ukupan odaziv bio je oko 25 %. Detaljna analiza prikazana je u **Dodatu 2**.

Intervju i na nivou programskog područja i na državnom nivou. Dodatni intervjuvi s ciljem pojašnjavanja stanja provedeni

IV.2. Detaljni intervjui s ciljnim pojedinčnjima stanja pravaca su na lokalnom nivou s relevantnim državnim/entitetskim ministarstvima. Intervijumi su obavljeni s općinama, regionalnim razvojnim agencijama, komorama, ministarstvima i organizacijama civilnog društva. Detaljna analiza prikazana je u **Dodatku 2.**

Javne konsultacije smatrane su ključnim tokom pripreme programa. Održana su **dva** javna sastanka. Prvi sastanak je održan u Banji Koviljači 07. 11. 2014. godine, sa 75 registriranih učesnika, a drugi u Bijeljini 27. 11. 2014. godine, sa 69 registriranih učesnika. Učesnici na oba sastanka bile su lokalne i regionalne zainteresirane strane iz obje zemlje: predstavnici općina, organizacija civilnog društva, trgovачkih komora, socijalnih i zdravstvenih organizacija, obrazovnih i istraživačkih institucija, javnih komunalnih poduzeća i turističkih organizacija. Na prvom sastanku cilj rasprave bio je da se predstavi SWOT analiza i da se prezentira i raspravlja o programskoj strategiji. Na sljedećem sastanku cilj je bio da se prezentira nacrt programskog dokumenta.

Proces je koordinirala Zajednička radna skupina, koordinaciono tijelo koje se sastoji od predstavnika obiju zemalja. Sastanci ZRS-a održani su na kraju svake faze projekta, kako bi se potvrdili rezultati prethodne faze i s ciljem usaglašavanja daljnjih intervencija.

Sastanci ZRS-a održani su u obje partnerske zemlje sljedećim redoslijedom:

Vrijeme i mjesto	Aktivnosti i djelokrug
Prvi sastanak ZRS-a (02. 10. 2013. godine u Beogradu)	- Organiziranje i uvod u metodologiju programa
Dруги састанак ЗРС-а (22. 10. 2013. године у Сарајеву)	- Prezentiranje SWOT analize i rasprava o dijelu koji se odnosi na TP
Treći sastanak ZRS-a (06. 11. 2013. godine u Tuzli)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira odabranih TP-ova (na temelju provedene analize)
Četvrti sastanak ZRS-a (27. 11. 2013. godine u Bijeljini)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira (tematski prioriteti, posebni ciljevi, rezultati i pokazatelji načrta)
Petи састанак ЗРС-а (27. 11. 2014. године у Београду)	- Prezentacija i rasprava o komentarima EK-a na načrt programskog dokumenta
Sesti sastanak ZRS-a (21–26. 05. 2014. godine)	- Rasprava i odluka o načrtu konačnog programskega dokumenta
30. 5. 2014. godine	- Dostavljanje konačnog načrta programskega dokumenta Evropskoj komisiji.

DIO 2: PROGRAMSKO PODRUČJE

2.1 ANALIZA STANJA

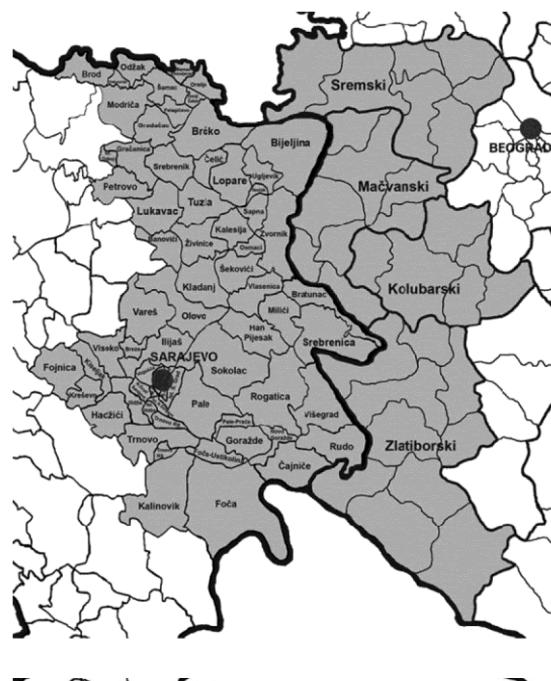
Analiza stanja predstavlja procjenu programskog područja, a cilj je utvrđivanje ključnih izazova i prioriteta područja (cijeli dokument je dostupan u Dodatku 1). Dokument je bio jedan od glavnih elemenata koji je doveo do utvrđivanja programske strategije. Analiza je temeljena na analizi sekundarnih resursa (uglavnom statističke informacije i postojeće strategije) i potvrdi dodatnih primarnih resursa. Na proces je utjecala promjenjiva dostupnost statističkih podataka.

Opis programskog područja

Kvalificirana teritorija u Republici Srbiji obuhvaća 15. 370 km², s 1. 064. 198¹ stanovnika, a kvalificirana teritorija u Bosni i Hercegovini obuhvaća 16. 742. 34 km², s 1. 706. 214² stanovnika, odnosno ukupno 2. 770. 412 stanovnika u kvalificiranom području. Ukupan broj općina u programskom području je 31 sa srbijske strane, a 67 u Bosni i Hercegovini.

Ukupna površina kvalificiranog područja je 32.112,34 km², s ukupno 2.770.412 stanovnika. Ukupna dužina granice između dvije zemlje je 370,9 km, od čega je 109,9 km kopnena granica, a 261 km plava granica (rijeke Drina i Sava). Duž cijele granice postoji četrnaest graničnih prijelaza.

Shema 1: Mapa programskog područja

Politička situacija

Obje zemlje su snažno posvećene integraciji u EU: Srbiji je 01. 03. 2012. godine dodijeljen status kandidata za članstvo u EU-u. Nakon aktivnih i konstruktivnih koraka poduzetih s ciljem vidljivog i održivog unaprijeđenja odnosa s Kosovom, Europsko vijeće je 28. 03. 2013. godine odlučilo otvoriti pristupne pregovore sa Srbijom. Dana 16. 06. 2008. godine, Bosna i

¹ Na temelju popisa stanovništva iz 2011. (Općine u Srbiji 2012.)

² Izvor: preliminarni rezultati popisa stanovništva iz 2013. godine (http://www.bhas.ba/obavijestenja/Preliminarni_rezultati_bos.pdf)

Hercegovina i Europska komisija su potpisale Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). Potpisivanjem sporazuma, EU je prepoznao napore koje je Bosna i Hercegovina uložila na svom putu ka EU-ovim integracijama. SSP s Bosnom i Hercegovinom ratificirale su sve zemlje članice EU-a, ali SSP još uvijek nije stupio na snagu. Obje zemlje su već uložile značajne napore u usvajanje propisa koji su kompatibilni s pravnom stičevinom EU-a. Veliki korak u unapređenju odnosa između Srbije i Bosne i Hercegovine, s jedne strane i EU-a, s druge strane, je vizna liberalizacija. Ova liberalizacija za putovanja u Schengen zonu je na snazi od decembra 2009. godine za gradane Srbije, a od decembra 2010. godine za gradane Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju bilateralna saradnja, obje zemlje pojačano unapređuju političke i socioekonomiske odnose. Do sada su Srbija i Bosna i Hercegovina potpisale i provele oko 50 bilateralnih sporazuma, protokola i memoranduma.

Geografski opis i klima

Smješteno u jugoistočnom dijelu Europe, programsko područje između Srbije i Bosne i Hercegovine sastoji se od tri veoma raznolika geografska dijela. Sjeverni dio je plodna ravnica; središnji dio je brdovit, a južni planinski. Na srpskoj strani kvalificiranog područja prema sjeveru nalazi se plodna poljoprivredna zemlja – Srem. Jedan dio Srema pripada jednoj od razvijenih poslovnih područja u Srbiji. U proteklih nekoliko godina se ovaj region širio i privlačio brojne ulagače u poslovne zone u Indiji i Staroj Pazovi, a Pećinci su najprosperitetnije mjesto, ne samo u Vojvodini, nego i u cijeloj Srbiji. Dalje prema jugu teren prerasta u visoravni u regionu planina Divčibare, Golija, Zlatar i Tara, koja predstavljaju područja mogućeg ekonomskog razvoja zbog postojanja prirodnih resursa, kao i priliku za razvoj turizma.

U Bosni i Hercegovini, u nizinama na sjeveru (300 metara ispod nivoa mora) nalaze se slivovi rijeka Save i Drine, s dolinama rijeka Tolise, Tinje, Brke, Gnjice i Janje koje nude najpovoljnije moguće uslove za poljoprivrednu proizvodnju. Središnji, brdoviti dio Bosne i Hercegovine bogat je raznim mineralima i hidroelektričnim potencijalom kao važnim resursima za industrijsku proizvodnju.

Rijeka Drina, s nekoliko visokih brana, predstavlja 185, 3 km dugu granicu između Srbije i Bosne i Hercegovine. Spaja se s rijekom Savom na sjeveru. Objе rijeke su bogate prirodnim resursima, s raznolikim vodenim okolišem i drugom faunom.

Klima u kvalificiranom programskom području je kontinentalna, a karakteriziraju je vruća, suha ljeta i jeseni i hladne zime s obilnim snježnim padavinama zbog visokih planina. U posljednje vrijeme, klima se mijenja na način sličan kao u drugim zemljama, s očitim globalnim zatopljenjem i brzim promjenama vremena.

Stanovništvo, demografija i etničke manjine

Na obje strane granice registrirano je smanjenje broja stanovnika. Na srpskoj strani, broj stanovnika u programskom području smanjen je za skoro 9, 07 % između 2002. i 2010. godine, sa 1. 171. 126 na 1. 064. 198 u apsolutnim brojkama. Bosna i Hercegovina je u oktobru 2013. godine provela prvi popis stanovništva od 1991. godine. Rezultati navedenog popisa stanovništva će biti uključeni u ovaj program nakon što budu dostupni.

Etnička pripadnost igrala je važnu ulogu u nedavnoj historiji regionala i odrazila se na trenutni profil kvalificiranog područja. U Srbiji, većinu stanovništva regiona čine Srbi. Na temelju popisa stanovništva iz 2011. godine, oni čine do 89, 39% ukupnog broja stanovnika, što je značajno iznad državnog prosjeka od 82, 9 %. Međutim, u nekim općinama taj je procenat značajno ispod prosjeka: Priboj (74, 1 %), Prijepolje (56, 8 %), Sjenica (23, 5 %).

Područje Zlatibora je, stoga, jedno od najraznolikijih područja zapadnog regiona u etničkom smislu. U četiri kvalificirana okruga u Srbiji, živi 6, 89 % svih etničkih manjina u Srbiji. Najveća etnička skupina su Bošnjaci, njih 36. 607, i muslimani, njih 8. 921. U Bosni i Hercegovini, ne postoje trenutni statistički podaci koji odražavaju etničku pripadnost stanovništva karakterističnu za kvalificirano područje.

Program prekogranične saradnje 2014–2020. predstavlja mogućnost za istraživanje etničkih i demografskih raznolikosti programskog područja. Demografska slika može predstavljati osnovu za veliki broj kvalitetnih zajedničkih inicijativa koje će dalje povećati toleranciju i integraciju.

Infrastruktura i okoliš

Cestovna mreža u obje zemlje na kvalificiranoj teritoriji je razvijenija na sjeveru, što znači da su zajednice na jugu dijelom izolirane zbog neadekvatne cestovne mreže. Kada je u pitanju kvalificirano područje u Republici Srbiji, ukupna dužina cestovne mreže je ¹ 10. 303 km, ali je samo 6. 089 km cesta asfaltirano (59 %). U Bosni i Hercegovini je 56 % cesta lokalne ceste, dok regionalne ceste čine samo 27 %, a autoceste manje (17 %) od ukupne cestovne mreže.

Željeznička mreža u programskom području je značajno nerazvijena. Nedostatak investicija i ograničeno održavanje dovode do ograničene efikasnosti i povećavaju vrijeme putovanja. Putovanje između Prijepolja i Beograda, na primjer, traje 6 sati.

U kvalificiranom području postoji 15 **graničnih prijelaza** (3 željeznička, 1 pješački i 11 za motorna vozila) između dviju zemalja. Broj graničnih prijelaza je dovoljan, ali kvalitet infrastrukture i kapacitet trebaju biti unaprijeđeni i modernizirani.

U bosanskohercegovačkom dijelu kvalificiranog područja, postoje dva potpuno funkcionalna i dobro opremljena međunarodna **aerodroma**: u Tuzli, u Dubravama–Živinicama, 8 km jugoistočno od Tuzle, koji je otvoren za saobraćaj 1998. godine, i u Sarajevu, potpuno obnovljen 2005. godine. Na dijelu teritorije u Srbiji, postoji bivši vojni aerodrom Ponikve, koji se nalazi 12 km od Užica i koji se sada koristi u civilne svrhe. Aerodrom je službeno otvoren za upotrebu u oktobru 2013. godine.

Programsko područje se suočava s izazovima u razvoju **okolišne infrastrukture**. Vodosнabđevanje nije dovoljno razvijeno unatoč izvorima vode kojih ima u izobilju. Gubici u mrežama vodosнabđevanja na srpskoj strani su između 22 i 46 %. Samo mali dio kućanstava je priključen na postrojenja za preradu otpadnih voda. Na primjer, procenat prerađenih otpadnih voda u Bosni i Hercegovini (mjereno kao procenat ukupne količine otpadnih voda) je 4, 12 % u Federaciji Bosne i Hercegovine (podaci za cijelu Federaciju Bosne i Hercegovine) i 3, 66 % za Republiku Srpsku. Procjena upravljanja krutim otpadom ukazuje na značajna unaprijeđena tokom posljednjih nekoliko godina. Na srpskoj strani, operativna su sva izgrađena regionalna odlagališta (uglavnom zahvaljujući sredstvima EU-a). Jedan od regionalnih centara za upravljanje krutim otpadom na programskoj teritoriji je Duboko koji koriste Užice, Bajina Bašta, Požega, Arilje, Čajetina, Kosjerić, Lučani, Ivanjica i Čačak. S bosanskohercegovačke strane, prethodnih godina izvršena su značajna ulaganja finansirana sredstvima Svjetske banke. Izgradeno je regionalno odlagalište u Bijeljini koje koristi pet općina: Bijeljina, Ugljevik, Lopare, Teočak i Čelić. Trenutno su ugroženi radovi na regionalnoj deponiji u Zvorniku koju će koristiti 9 općina.

Nezavisno od toga, potrebno je poduzeti daljnje aktivnosti kada su u pitanju razdvajanje i reciklaža krutog otpada. Statistički

¹ informacije iz "Općine i regiona u 2012."

podaci o upravljanju krutim otpadom u Bosni i Hercegovini pokazuju da se u Republici Srpskoj reciklira samo 0,43 % ukupno proizvedenog krutog otpada.

Programsko područje se nalazi između tri rijeke: Bosne na zapadu, Save na sjeveru i Drine, koja čitavo područje dijeli na dva dijela. Planinski i slabo naseljeni južni dio karakterizira velika biološka raznolikost flore i faune. Zlatibor, Fruška Gora, Golija, Tara, Zlatar, Jahorina, Bjelašnica i Igman su planine s gustim šumama, nezgadene i na kojima se nalaze mnogi prirodni resursi. Na programskom području nalazi se i najveći srpski nacionalni park Tara i rezervat biosfere, planina Golija, koja se nalazi na UNESCO-ovojoj listi kulturne i prirodne baštine. Dio najstarijeg nacionalnog parka u Bosni i Hercegovini, Sutjeska, nalazi se na programskom području.

U maju 2014. godine, Srbija i Bosna i Hercegovina su pogodene ozbiljnim poplavama koje su uzrokovale ljudske žrtve i značajne materijalne štete. Ukupna materijalna šteta u Srbiji mogla bi biti veća od 1 milijarde eura. U obje zemlje se očekuje pomoć donatora i pomoć iz fondova solidarnosti EU-a. Među područjima koja su ozbiljno pogodena poplavama nalaze se i teritorije i općine koje se nalaze u programskom području. Na srpskoj strani programskog područja značajna šteta je zabilježena u općinama Krupanj, Mali Zvornik, Bajina Bašta, Šabac i Sremska Mitrovica. S bosanskohercegovačke strane, programska teritorija Općine Bijeljina, Brčko, Tuzla, Šekovići, Šamac, Bratunac, Olovko i Doboj Istok pretrpele su velike štete. U programskom području potrebno je poduzeti dodatne napore s ciljem uspješnijeg reagiranja u hitnim situacijama, kao i razvoja infrastrukture za zaštitu od poplava.

Ekonomija

Ekonomija na čitavom programskom području ne daje zadovoljavajuće rezultate zbog marginaliziranja regiona i kriznih situacija iz 1990-ih. Nizak nivo ulaganja, industrijski giganti koji su propali tokom godina, neuspješan proces ili privatizacija koja je dovela do gubitka velikog broja radnih mesta rezultirali su ograničenim ekonomskim rastom. Svjetska ekonomska kriza 2008/2009. godine pogoršala je već tešku ekonomsku situaciju u regionu. Došlo je do oporavka i ponovna izgradnja ekonomije je u toku.

Prema metodologiji ILO-a, stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini bila je 27,2 % u 2010. godini, 27,6 % u 2011. godini, 28 % u 2012. godini i 27,5 % u 2013. godini (prosječna stopa nezaposlenosti u 2013. godini je: u Federaciji Bosne i Hercegovine 27,6 %, u Brčko Distriktu 35,5 % i u Republici Srpskoj 27,0 %). Stopa nezaposlenosti u programskom području u Srbiji je bila 36,28 % u Mačvi, 22,52 % u Kolubari, 33,48 % na Zlatiboru i 30,96 % u Sremu. Prosječna stopa nezaposlenosti u kvalificiranim područjima u Srbiji je 30,81 % (državna metodologija, Statistički ured Srbije, podaci iz 2011. godine).

U obje zemlje učesnice zabilježeno je malo povećanje BDP-a. Povećanje BDP-a u 2010. godini u Srbiji iznosilo je 1 %, a u Bosni i Hercegovini 0,7 %. Povećanje BDP-a u 2011. godini u Srbiji iznosilo je 1,6 %, a u Bosni i Hercegovini 1,3 %. BDP po glavi stanovnika u 2011. godini bio je oko 3.417 EUR u Bosni i Hercegovini, i 4.415 EUR u Srbiji.

Povoljni uslovi za poljoprivrednu proizvodnju su jedna od prednosti kvalificiranog područja. Procjenjuje se da je između 20 i 25 % radno sposobnog stanovništva zaposleno u ovom sektoru. Osim u planinskim područjima na jugu, tlo i klima su idealni za raznovrsnu poljoprivrednu proizvodnju i uzgoj stoke, uključujući i proizvodnju organske hrane.

Industrijski sektor bio je glavni segment bosanskohercegovačke ekonomije u kvalificiranom području i predstavljao je skoro 50% zaposlenosti i ulaganja u razdoblju do 1990. godine.

Sada je potrebno ponovno dostići nivo na kojem je prekogranično kretanje robe bilo do tog razdoblja. Glave aktivnosti u tom području su: industrija, proizvodnja struje i rudarstvo, koncentrirano uglavnom oko Tuzle te industrije temeljene na poljoprivredi u Posavini i Semberiji (u općinama Bijeljina i Brčko) i Zvorniku, u središnjem dijelu. U južnom dijelu nema aktivnosti u sektoru industrije. Slično tome, u Srbiji, industrijsku osnovu u kvalificiranom području karakteriziraju nedovoljno iskorišteni kapaciteti i zastarjela postrojenja. Postoje sljedeće ključne industrijske aktivnosti: prerada hrane, prerada drveta i proizvodnja namještaja, industrija lakih metala, tekstilna industrija i kemijska industrija.

Razvoj malih i srednjih poduzeća je glavni stup politika obiju Vlada kao sredstvo postizanja dinamičnih nivoa ekonomske ekspanzije potrebne u kvalificiranom području kako bi se postigao ekonomski paritet s europskim susjedima. Međutim, poduzetnička kultura nije razvijena u čitavom kvalificiranom području. Usto većina MSP-ova su mikropoduzeća, porodični koncerni, uglavnom prodavaonice i mali servisi. Oni ne doprinose značajno ukupnoj ekonomiji i pružaju veoma ograničene mogućnosti za zapošljavanje. U programskom području u Bosni i Hercegovini broj pravnih (poslovnih) subjekata je 34.490.¹ Broj pravnih poslovnih subjekata u srpskom dijelu programskog područja je 18.817.

U programskom području postoji veliki potencijal za **razvoj turizma**. U Bosni i Hercegovini, u kvalificiranim kantonima Federacije Bosne i Hercegovine ostvarena su 566.153 noćenja (u čitavim kantonima). Indikativni broj (nepotpuni podaci) turista koji posjećuju programsko područje u Republici Srpskoj u 2011. godini bio je 81.254, a broj noćenja 188.342, dok turisti u tom području u prosjeku borave 2,32 dana. U srpskom dijelu programskog područja broj turističkih posjeta u 2011. godini bio je 562.660, broj noćenja 2.326.939, a turisti u tom području u prosjeku borave 4,13 dana.

Sličnosti u socioekonomskoj situaciji i izazovi s obje strane granice predstavljaju dobru osnovu za pokretanje zajedničkih projektnih inicijativa koje će pokazati pravi prekogranični utjecaj. Područja u kojima je moguće definirati zajedničke inicijative su najprije zajednički razvoj tržišta rada, istraživanje turizma i prirodnih resursa, te daljnje aktivnosti s ciljem socijalne integracije ranjivih skupina.

Obrazovanje i kultura

Obrazovne ustanove na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou postoje u programskom području u obje zemlje. Tri priznata univerziteta u Tuzli, Sarajevu i Istočnom Sarajevu nalaze se u tom području. Institucije za strukovno obrazovanje prisutne su u većim gradovima. U Srbiji ne postoji dovoljno specijaliziranih srednjih škola koje zadovoljavaju trenutne standarde, s iznimkom specijalizirane srednje škole i turističkog koledža u Užicama.

U programskom području u Srbiji postoje 684 osnovne i 74 srednje škole. U programskom području u Bosni i Hercegovini postoje 528 osnovne i 162 srednje škole.

Univerzitet u Istočnom Sarajevu povezuje 14 fakulteta, 2 akademije umjetnosti i 1 fakultet vjerskih nauka (ukupno 84 programa). Univerzitet u Sarajevu ima 23 fakulteta i 3 umjetničke akademije, te 5 naučnih/istraživačkih instituta. Univerzitet u Tuzli ima 12 fakulteta i 1 umjetničku akademiju. U srpskom dijelu

¹ U Federaciji Bosne i Hercegovine (u svim kvalificiranim općinama), broj pravnih (poslovnih) subjekata je 25.737 (prema statističkim podacima od 31.12.2012. godine), a u Republici Srpskoj, u programskom području posluje 8.573 pravnih (poslovnih) subjekata.

kvalificiranog područja postoji 6 privatnih srednjih škola, 3 privatna fakulteta i 1 javni istraživački institut.

Kultурно nasljeđe obje zemlje učesnice može biti kvalificirano kao heterogeno u najboljem smislu te riječi, uključujući kulturna dobra stvorena tokom čitave historije, od preistorijskog razdoblja, antike, srednjeg vijeka, Oтомanskog carstva do modernih vremena. Ovo je rezultat interakcije četiri glavne kulture (mediteranske, srednje europske, bizantske i orijentalne-islamske). U okviru ovog programa prekogranične saradnje, ovo kulturno bogatstvo može postati sredstvo za razvoj svijesti o kulturi, promoviranje novih inicijativa u institucionalnoj i sferi kulture, za uspostavljanje partnerskih odnosa s drugim sektorima i međunarodnih partnerstava, te potaknuti razvoj vrijednosti, očuvanje i revitalizaciju kulturnog nasljeđa.

2.2 OSNOVNI ZAKLJUČCI

Nakon analize stanja, definirano je nekoliko relevantnih ključnih poruka.

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina. Na čitavom području obuhvaćenom programom bilježe se iznadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slab ekonomski izgledi dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna socioekonomска situacija negativno utječe na položaj ugroženih skupina čije su integriranje i inkluzija još uvijek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna infrastruktura. Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i nizak nivo ulaganja s jedne strane direktno ugrožavaju okoliš, a s druge strane spriječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma. Kada se uzme u obzir ukupna ekonomска situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer, ekstremni sportovi, ruralni turizam) i povezanost s drugim ekonomskim branšama (prerada hrane, bio-poljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Analiza stanja, ispitivanja i intervjuji provedeni u programskom području doveli su do pripremanja SWOT analize za sve tematske prioritete. Konsolidirani SWOT za odabране tematske prioritete nalazi se u nastavku teksta, dok je čitav dokument dostupan u Dodatučku 1.

Prednosti	Slabosti
Kvalificirana radna snaga, mali broj profesionalnih profila temeljenih na tradicijama velikih industrijskih sistema	Visok nivo nezaposlenosti, naročito među mladima i u skupinama ljudi s posebnim potrebama
Multikulturalno društvo koje osigurava osnovu za dijalog i saradnju	Stalne migracije iz ruralnih u urbana područja i iz programskog područja
Dobro očuvana bioraznolikost područja, slične specifičnosti na obje strane granice	Ograničena integracija i učestvovanje u društvu ugroženih i marginaliziranih skupina
Primjeri postojanja dobre prakse u rješavanju okolišnih pitanja na regionalnom nivou, na primjer regionalna odlagališta	Nizak nivo postojeće okolišne infrastrukture – prerada krutog otpada, postrojenja za otpadne vode, itd.
Očuvana priroda i dostupnost prirodnih znamenitosti, uključujući zaštićena područja	Nizak nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša, klimatskih promjena, energetske učinkovitosti
Dostupnost historijskih, etno i kulturnih znamenitosti, na primjer, Stari most na Drini, željeznička pruga na Mokroj Gori	Nizak nivo razvijenosti sistema za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnosti u hitnim situacijama
Snažna tradicionalna središta visokog obrazovanja u BiH su dio programskog područja	Nezadovoljavajući nivo pružanja usluga u sektoru turizma
	Ograničen pristup i nepostojanje

Prilike	Prijetje
Unaprjeđivanje intervencija u sektoru (na primer, aktivne mjere zapošljavanja) u skladu sa standardima i praksama EU-a – povećanje učinkovitosti	Mala prekogranična mobilnost radne snage zbog administrativnih prepreka.
Pokretanje inicijativa za obučavanje i prekvalifikaciju na temelju realne potrežne na tržištu rada	Nizak nivo spremnosti radne snage da odgovori na nove uslove na tržištu rada i na nove potrebe.
Učinkovita i održiva upotreba prirodnih resursa	Nedovoljna finansijska sredstva iz državnog budžeta za finansiranje okolišne infrastrukture
Razvoj alternativnih izvora energije temeljenih na prednostima područja – hidro-potencijal, dostupnost biomasa poput drvnih ostataka, itd.	Neučinkovito upravljanje prirodnim resursima
Mogućnost za aktivnosti u turističkim nišama, na primjer ekološki i etno-turizam, organska hrana	Nezadovoljavajući nivo zaštite prirodnog okoliša, uključujući nepostojanje okolišne infrastrukture
Relativna blizina važnih tržišta, na primjer Austrije, Mađarske, Italije, Njemačke	Povećana konkurentnost drugih regionalnih destinacija na kojima je turistička ponuda slična

DIO 3: PROGRAMSKA STRATEGIJA

3.1 Logička podloga – pojašnjenje odabrane strategije djelovanja

Prilikom odabira tematskih prioriteta i definiranja programske strategije poštovana su sljedeća opća načela:

Relevantnost izazova i očekivani utjecaj. Predloženi strateški okvir je u skladu s izazovima u programskom području i SWOT analizom. Na odabir tematskih prioriteta i definiranje programske strategije utječale su veličina i relevantnost posebnih izazova (u odnosu na manje relevantne izazove).

Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području. Snažan naglasak stavljjen je na interes na lokalnom i regionalnom nivou tokom čitavog procesa pripreme programa. Krajnji korisnici programa učestvovali su u početnom istraživanju i dodatno su konsultirani na javnim konsultacijama.

Strateški prioriteti na državnom/entitetskom, regionalnom i lokalnom nivou. Predložena programska strategija je uspoređena sa strateškim dokumentima na državnom/entitetskom, regionalnom i lokalnom nivou. Svaki od predloženih tematskih prioriteta je dobro obuhvaćen strategijama koje jasno potvrđuju predložene smjerove djelovanja.

Poštivanje ciljeva definiranih relevantnim makroregionalnim strategijama u kojima učestvuju obje zemlje: Strategija EU-a za Dunavski region i Strategija EU-a za Jadransko-jonski region.

Prikladnost u kontekstu prekogranične saradnje i očekivani prekogranični utjecaj. Prilikom odabira tematskih prioriteta i pripreme programske strategije poštovana je tipologija Programa prekogranične saradnje. Naime, predloženi tematski prioriteti i strategija mogu realistično prikazati prekogranični utjecaj.

Lekcije naučene iz prethodnih programa. S obzirom na to da se trenutno provodi jedan čitav programski ciklus za razdoblje 2007–2013. godine, novi program svakako treba biti korak naprijed. Kako bi se osigurala veća učinkovitost i bolje iskoristila prethodna iskustva, naučene lekcije su analizirane i uvrštene u program.

Pregled i pojašnjenje odabralih tematskih prioriteta nalaze se u sljedećoj tabeli.

Odabrani tematski prioriteti	Pojašnjenje odabira		
TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne kulturne inkluzije.	<ul style="list-style-type: none"> - Visoka nezaposlenost u programskom području - Ograničena saradnja i komunikacija između tržišta rada i privatnog sektora - Nizak nivo ulaganja u zdravstveni i društveni sektor, ograničen pristup kvalitetnim uslugama, naročito kada su u pitanju ugrožene skupine - Negativni migracijski trendovi, posebno kada su u pitanju mladi, iz ruralnih područja u urbana i izvan programskog područja (odjelj mogzova) 		
TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.	<ul style="list-style-type: none"> - Očuvan i čist okoliš predstavlja komparativnu prednost programskog područja - Nizak nivo svijesti i ograničena infrastruktura u sektoru, što programsko područje izlaže okolišnim rizicima - Velika izloženost programskog područja prirodnim katastrofama (SEE posebno pogodena nedavnim klimatskim promjenama) - Razorno poplave koje su pogodile Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, uključujući i programska područja, u maju 2014. godine 		
TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu	<ul style="list-style-type: none"> - Snažni potencijali za razvoj turizma i velika važnost u prekograničnom kontekstu - Dostupnost kulturnog i prirodnog naslijeda s potencijalnom snažnom povezanošću s razvojem turizma 		

3.2 Opis programskih prioriteta

Укупан циљ програма је:

Unaprijeđenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa

3.2.1 Tematski prioriteti

Posebni ciljevi, rezultati, pokazatelji i tipovi aktivnosti су definirani prema tematskim prioritetima na sljedeći način.

TP1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	
Poseban cilj 1: Unaprijeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje više prilika za zapošljavanje	Poseban cilj 2: Promicanje socijalne i ekonomske inkluzije
Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području; - Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotrebom resursa u strateškim sektorima (npr. proizvodnja drveta, prerada hrane i metalna industrija); - Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice. 	Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijedeni prekograničnom razmjenom, saradjnjom i sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga; - Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijedene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva; - Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.
Pokazatelji*: <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 15 kompanija je unaprijedilo poslovanje, proizvode i/ili procese u okviru zajedničkih inicijativa (osnova: 0); - Najmanje 10 privatnih i/ili subjekata u javnom sektoru razvija mogućnosti i uslove za praktičnu obuku nezaposlenih (osnova: 0); - Najmanje 100 osoba usvaja nove praktične vještine koje direktno doprinose mogućnosti zapošljavanja (osnova: 0). 	Pokazatelji*: <ul style="list-style-type: none"> - Razvijeno je 5 novih ili unaprijedeno 5 postojećih programa socijalne podrške (osnova: 0); - Najmanje 100 osoba rješava konkrete socijalne probleme i izazove uz pomoć socijalnih programa (osnova: 0); - Integracija i zapošljavanje pripadnika ugroženih skupina poboljšano je kroz najmanje 5 novih inicijativa, dogadaja i/ili zajedničkih aktivnosti; - Najmanje 3 seminara/radionice s ciljem pružanja podrške novim poslovnim prilikama za ugrožene

Aktivnosti:	Aktivnosti:
<ul style="list-style-type: none"> - Zajedničke aktivnosti razvoja poslovanja; - Zajednički razvoj novih proizvoda i usluga; - Umrežavanje poslovnih subjekata s vanjskim inovatorima, istraživačima i diplomantima; - Brendiranje roba i usluga; - Certificiranje i unaprijeđenje kvalitetnih sistema; - Razvoj i provedba programa strukovnog obučavanja s ciljem odgovaranja na konkretnе i dokazane potrebe; - Praktične obuke u stvarnom radnom okruženju (subjekti iz javnog ili privatnog sektora); Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme. 	<ul style="list-style-type: none"> - Definiranje novih socijalnih i zdravstvenih planova, i/ili restrukturiranje postojećih na temelju inovativnih pristupa, metoda i procesa; - Podrška pružanju savjetodavnih usluga ugroženim skupinama; - Organiziranje kulturnih događaja s ciljem unaprijeđenja socijalne integracije; - Razvoj novih ili unaprijeđenje postojećih inicijativa vezanih za društveno poduzetništvo; - Ciljana podrška promoviranju poduzetničkih vještina među ženama, mladima i ljudima s posebnim potrebama; - Pomoći u definiranju novih poslovnih inicijativa za ranjive skupine, uključujući i društvena poduzeća; - Manji radovi na infrastrukturni i nabavka isporučevina.

*Osnova za većinu indikatora postignuća je "0". Ograničena dostupnost statističkih podataka i resursa ne dozvoljava precizno definiranje indikatora na osnovnom nivou (na primer, broj postojećih zajedničkih poslovnih inicijativa, broj postojećih sistema za osiguravanje kvaliteta ili ukupan broj postojećih programa socijalne podrške). U pristupu programu se, prema tome, koristi osnova "0" a mjeru se pokazatelji koji su rezultat programskih intervencija. Uz indikatore u skladu s ovim pristupom obično se primjenjuju definicije "nove inicijative", "novostečene vještine" ili "novi unaprijeđeni socijalni programi". Isto se pristup primjenjuje na sva tri tematska prioriteta. Napominjemo da gdje god postoje ciljevi, oni mogu biti samo provizorni budući da su iznosi alokacija u okviru programa još uvjek nepoznati.

Kada je u pitanju praktična primjena pokazatelja, sugerira se da su pokazatelji ciljeva unutar svakog poziva za dostavljanje ponuda (smjernice za aplikante) prezentirani tako da potencijalnim aplikantima predstavljaju ciljeve programa i po mogućnosti usmjeravaju njihovo djelovanje u provedbi programa.

Odgovorna tijela i JMC će redovno revidirati indikatore. Kada je to moguće, prilikom planiranja daljnjih ciljanih poziva za dostavljanje ponuda u obzir će se uzimati rezultati prethodnih poziva za dostavljanje ponuda. Na primjer, moguće je da posebni ciljevi za koje će indikatori uglavnom biti ostvareni u ranim fazama programa ne budu odabrani za daljnje ciljane pozive za dostavljanje ponuda.

TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.	
Poseban cilj 1:	Poseban cilj 2:
Unaprijeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promoviranje bioraznolikosti	Unaprijeđenje sistema upravljanja u hitnim situacijama
Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Učinkovitost javnih usluga i praksi u vezi s upravljanjem krutim i kanalizacionim otpadom je povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice; - Promovira se zaštita slijeva rijeka Drine i Save i promovira njihova bioraznolikost. 	Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sistemu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprijeđen.
Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 4 javna poduzeća koja 	Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 3 hitne službe s obje strane

<p>се баве крутим otpadom i otpadnim vodama na teritoriji općine unaprijedila su svoje poslovanje u segmentu upravljanja krtim otpadom i otpadnim vodama (osnovna vrijednost: 0);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 3 nove inicijative koje doprinose unaprijeđenju stanja okoliša i promoviranju bioraznolikosti u području slivova rijeke Drine i Save (osnovna vrijednost: 0); - Najmanje jedna platforma za zaštitu slivova rijeke Drine i Save i promoviranje njihove bioraznolikosti postoji i primjenjuje se izvan okvira programskih aktivnosti (osnovna vrijednost: 0); - Najmanje 8000 osoba je upoznato s pitanjima zaštite okoliša i bioraznolikosti rijeke Drine i Save (osnovna vrijednost: 0). 	<p>granice povećale su kapacitete uz pomoć zajedničkih inicijativa (osnovna vrijednost: 0);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kapacitet najmanje 100 članova hitnih službi i njihova oprema su povećani (osnovna vrijednost: 0); - Najmanje 8000 osoba upoznato je s pitanjima sprječavanja i smanjenja posljedica poplava; - Najmanje 10 lokalnih zajednica bile su korisnici aktivnosti izgradnje kapaciteta vezanih za sprječavanje i smanjenje posljedica poplava. 	<p>veze/mreže/skupine turističkih subjekata;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 15 turističkih subjekata je povezano u novonastalim zajedničkim aktivnostima (osnovna vrijednost: 0); - Kapaciteti najmanje 50 radnika u turizmu i 50 nezaposlenih su povećani kroz inicijative obučavanja (osnovna vrijednost: 0); - Broj novih turista koji posjećuju nove lokacije zbog novih usluga koje su rezultat novih programskih aktivnosti je najmanje 1000 (osnovna vrijednost: 0).
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unaprijeđenje postrojenja i opreme javnih komunalnih poduzeća; - Unaprijeđenje postojećih procedura u javnim servisima koji se bave krtim otpadom i upravljanjem otpadnim vodama, uključujući javnu komunalnu poduzeća i okolišnu inspekciju; - Analiza i podizanje svijesti o zagadenju izvora vode, poput onih u poljoprivredi; - Informiranje i izgradnja kapaciteta gradana i poduzeća za održivo djelovanje u pogledu krtog otpada i područja zaštite vode; - Stvaranje administrativnih i prostornih kapaciteta za održivo upravljanje krtim otpadom i otpadnim vodama; - Obučavanje i izgradnja kapaciteta osoblja javnih komunalnih poduzeća; - Čišćenje i popravak nehigijenskih odlagališta. 	<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obučavanje i izgradnja kapaciteta službi civilne zaštite i drugih hitnih službi, naročito u slučaju poplava i nakon njih, u skladu s međunarodnim standardima; - Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme; - Razmjena iskustava i najboljih praksi i umrežavanje; - Razvoj i/ili unaprijeđenje sistema planiranja, djelovanja, informiranja, koordiniranja i obavještanja u vezi sa sprječavanjem i smanjivanjem posljedica prirodnih katastrofa i upravljanje na središnjem i/ili lokalnom nivou u hitnim slučajevima; - Podizanje svijesti i izgradnja kapaciteta lokalnih zajednica za reagiranje u hitnim situacijama. 	<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Umrežavanje, strukturiranje, pozicioniranje novih turističkih proizvoda i usluga; - Uspostavljanje prekograničnih turističkih skupina; - Promoviranje, komuniciranje i javne aktivnosti; - Organiziranje dogadaja i kampanja; - Razmjena i prijenos iskustava; - Obučavanje i izgradnja kapaciteta zaposlenih u turizmu i/ili nezaposlenih; - Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme; - Promoviranje i zaštita prirodnih resursa i zaštićenih područja.

Provredba tematskih prioriteta i posebnih ciljeva programa će, gdje je to primjenjivo, biti u skladu s ciljevima Strategije EU-a za Dunavski region (COM (2010) 715) i Strategije EU-a za Jadransko-jonski region (COM (2014) 357).

3.2.2 Tehnička pomoć

Posebni cilj:

Poseban cilj tehničke pomoći je osiguravanje učinkovite, transparentne i pravovremene provedbe Prekograničnog programa saradnje, kao i podizanje svijesti o programu na državnom, regionalnom i lokalnom nivou i, općenito, među stanovništvom u kvalificiranom programskom području. Također podupire aktivnosti podizanja svijesti na nivou države kako bi građani u obje zemlje korisnice IPA II programa bili informirani o programu. Nadalje, iskustvo pripreme programskog ciklusa 2007–2013. pokazuje da će ovaj prioritet također predstavljati podršku administrativnom kapacitetu vlasti i korisnika programa u pogledu unaprijedena vlasništva i prikladnosti programa i projektnih rezultata.

Alokacija za tehničku pomoć će biti upotrijebljena za podršku radu državnih Operativnih struktura (OS) i Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) u osiguravanju učinkovitog uspostavljanja, provedbe, nadzora i evaluacije programa, kao i optimalne upotrebe resursa. Ovo će biti postignuto kroz uspostavljanje i djelovanje Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS) na teritoriji Srbije i Ureda u Bosni i Hercegovini. ZTS će biti odgovoran za svakodnevno upravljanje programom i izvještavat će OS-u i ZNO-u.

Planirani rezultati:

1. Administrativna podrška Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru programa je unaprijedena

Ovaj prioritet će osigurati nesmetanu provedbu programa tokom svih faza. Uključuje dostupnost finansijskih sredstava i angažiranje kvalificiranog osoblja zaduženog za pružanje pomoći Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru, kao i uspostavljanje i provedbu mehanizama i procedura upravljanja,

TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu	
Poseban cilj 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja	Poseban cilj 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja
Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Ponuda i kvalitet turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama; - Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice. 	Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Promiče se održiva kulturna i sportska prekogranična razmjena; - Historijsko i prirodno naslijede i tradicije programskog područja su bolje zaštićene.
Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 5 novih zajedničkih turističkih proizvoda/područja je razvijeno ili su unaprijedeni postojeći proizvodi/područja (osnovna vrijednost: 0); - Svest je podignuta kroz najmanje 3 promotivne kampanje i organizirane događaje (osnovna vrijednost: 0); - Najmanje 3 prekogranične 	Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> - Povezanost subjekata s obje strane granice u najmanje 4 kulturna ili sportska događaja (osnovna vrijednost: 0); - Očuvanje historijskog naslijeda je povećano kroz najmanje 3 zajedničke inicijative (osnovna vrijednost: 0); - Unaprijedene mogućnosti umrežavanja i saradnje za najmanje 8000 stanovnika i turista s obje strane granice (osnovna

nadzora i kontrole. Ako bude potrebno, doprinijet će i pripremi sljedećeg finansijskog ciklusa (2021–2026.).

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječni udio korisnika zadovoljnih podrškom provedbi programa ¹	Procenat	Nema dostupnih podataka	85 %

2. Tehnički i administrativni kapacitet za upravljanje programom i provedbu je povećan

Ovaj prioritet će također pružiti mogućnost unapređenja stručnosti i vještina struktura koje upravljaju programom, kao i mogućih aplikanata i korisnika granta. Posebne aktivnosti izgradnje kapaciteta će biti planirane i izvedene na temelju utvrđenih potreba tokom provedbe programa. Kao dio lekcija naučenih iz programskega ciklusa 2007–2013. godine, (i) očekuje se povećano učestovanje članova ZNO-a u zadacima definiranim u okviru pravnog okvira IPA II programa; (ii) bit će povećan kapacitet potencijalnih aplikanata za razvoj održivih prekograničnih partnerstava; i (iii) bit će povećan kapacitet korisnika granta u smislu zadovoljavajućeg načina ispunjavanja obaveza iz njihovih ugovora.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječno povećanje broja primljenih ponuda u okviru svakog uzastopnog poziva		Nema dostupnih podataka	Nema podataka ¹
Prosječno povećanje broja koncepcata projekta koji će biti kvalificirani za daljnju procjenu	Procenat	Nema dostupnih podataka	50 %

3. Vidljivost programa i njegovi rezultati su zagarantirani

Program prekogranične saradnje je veoma popularan u kvalificiranim područjima zahvaljujući, između ostalog, vidljivosti aktivnosti koje su poduzete tokom programskega ciklusa 2007–2013. godine. S obzirom na broj aplikanata u naknadnim pozivima, primijećeno je da postoji povećan interes za inicijative saradnje. Ova postignuća treba održati i unaprijediti tokom provedbe finansijske perspektive 2014–2020. godine. Treba razviti raznovrsne kanale komunikacije i publiciteta kako bi se obezbjedila redovna razmjena informacija između zainteresiranih strana i šire publike, uključujući učestovanje u događajima u vezi makroregionalnih strategija u kojima učestvuju obje države.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Ljudi koji učestvuju u promotivnim događajima	Procenat	2. 705	120 %
Posjete internetskoj stranici programa	Procenat	37. 604	110 %

Vrsta aktivnosti:

Nepotpun spisak mogućih aktivnosti obuhvaćenih alokacijom za tehničku pomoć uključivat će:

- Uspostavljanje i funkcioniranje Zajedničkog tehničkog sekretarijata i njegovog Ureda;
- Organiziranje događaja, sastanaka, obuka, studijskih putovanja ili uzajamnih posjeta s ciljem usvajanja novih znanja o najboljim praksama drugih razvojnih inicijativa;

¹ Napominjemo da su u finansijskoj perspektivi 2014–2020. uskladeni strateški pozivi za dostavljanje ponuda zamišljeni s jasnim fokusom i/ili određenim uslovima koji se odnose na potencijalne korisnike. Također, u pozivu za dostavljanje ponuda moguće je da će se koristiti rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva, a u tom smislu, broj ponuda ne mora nužno biti povećan.

- Učestovanje osoblja upravljačkih struktura na forumima o zapadnom Balkanu ili o EU-u;
- Pripremanje internih i/ili eksternih priručnika;
- Pomoć potencijalnim aplikantima u partnerstvu i razvoju projekata (forumi za pronalaženje partnera, itd.);
- Savjetovanje korisnika granta o pitanjima provedbe projekta;
- Nadzor nad provedbom projekata i programa, uključujući uspostavljanje sistema nadzora i povezanog izvještavanja;
- Organiziranje aktivnosti ocjenjivanja, analiziranja, ispitivanja i/ili proučavanja pozadine programa;
- Informiranje i publicitet, uključujući i pripremu, usvajanje i redovnu reviziju plana vidljivosti i komuniciranja, širenja informacija (info-dani, naučene lekcije, studije najboljih slučajeva, novinski članci i priopćenja), promotivni događaji i štampani materijal, razvoj komunikacionih alata, održavanje, ažuriranje i unaprijeđenje internetske stranice programa, itd.;
- Podršku radu Zajedničke radne skupine zadužene za pripremu programskega ciklusa 2021–2026.;
- Učestovanje na godišnjim forumima i drugim događajima u vezi makroregionalnih strategija: Strategija EU-a za Jadransko-jonski region i Strategija EU-a za Dunavski region.

Ciljane skupine i krajnji korisnici (nepotpuni spisak):

- Strukture koje upravljaju programom, uključujući ugovorna tijela
- Potencijalni aplikatni
- Korisnici granta
- Krajnji korisnici projekta
- Opća javnost

3.3 Horizontalna i poprečna pitanja

Posebne mjeru podrške predstavljene iznad će biti dopunjene horizontalnim pitanjima koja moraju biti prikladno opisana i uvrštena u svaku intervenciju koja proizilazi iz ovog programa. U ovom smislu će biti razmotreni sljedeći elementi.

Jednake mogućnosti. Uz posebne intervencije predložene za socijalnu integraciju i inkluziju (tematski prioritet 1 Promoviranje zapošljavanja, mobilnost radne snage, prekogranična socijalna i kulturna inkluzija), program neće diskriminirati nikoga ni u jednom tematskom prioritetu. Štaviše, ugrožene skupine poput invalida, manjina, djece i mladih, starih i socijalno marginaliziranih će se ohrabrvati da učestvuju u svim aktivnostima pod jednakim uslovima. Usto, jednakost spolova će biti promovirana tokom čitavog razdoblja provedbe programa.

Zaštita okoliša. Tematski prioritet 2 Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom odabran je u okviru ključnih prioriteta programa. Uska povezanost s drugim tematskim prioritetima, turizmom, na primjer, i relevantnost sektora za programsku teritoriju dovele su do odluke da zaštita okoliša bude primijenjena kao horizontalna mjeru tokom čitavog razdoblja provedbe programa. U svim intervencijama u okviru programa će morati postojati pozitivan stav prema zaštiti okoliša i morat će se osigurati da u ovom smislu ne postoje negativni utjecaji.

Projekti pripremljeni u okviru pristupa Razvoju područja s ciljem omogućavanja održivog rasta u definiranim geografskim područjima u pograničnim područjima na zapadnom Balkanu, posebno u ruralnim područjima koje karakteriziraju složeni razvojni problemi, mogu biti razmotreni za finansiranje u okviru ovog programa prekogranične saradnje. U obzir će biti uzete

pripremne aktivnosti za Razvoj područja koje su već provedene u pograničnom regionu koji obuhvaća Srbiju i Bosnu i Hercegovinu.

DIO 4: FINANSIJSKI PLAN

Tabela 1 pokazuje indikativni godišnji iznos doprinosa Unije Programu prekogranične saradnje za razdoblje 2014-2020. godine.

Tabela 1: Indikativni iznosi godišnje finansijske alokacije za Program prekogranične saradnje 2014–2020.

Godina	IPA II PROGRAM PREKOGRAĐEĆE SARADNJE Srbija – Bosna i Hercegovina							Ukupno (EUR)
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
Operacije u okviru Programa prekogranične saradnje (svi tematski prioriteti)	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.800.000	12.600.000
Tehnička pomoć	600.000	0	0	600.000	0	0	200.000	1.400.000
Ukupno (EUR)	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	14.000.000

Tabela 2.: Indikativni iznosi finansijske alokacije i stopa doprinosa EU-a po prioritetu

PRIORITY	IPA II Program prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina 2014-2020.				Stopa doprinosa Unije (d) = (a)/(c)	
	Doprinos Unije (a)	Korisnik/korisnici sufinansiranja (b)	Ukupno finansiranje (c) = (a)+(b)			
TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije	3.500.000,00	617.647,06	4.117.647,06		85 %	
TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje	4.900.000,00	864.705,88	5.764.705,88		85 %	
TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	4.200.000,00	741.176,47	4.941.176,47		85 %	
TP 4: Tehnička pomoć	1.400.000,00	0,00	1.400.000,00		100 %	
UKUPNO	14.000.000,00	2.223.529,41	16.223.529,41			

DIO 5: PROVEDBENE ODREDBE

Poziv za dostavljanje ponuda

Odgovorna tijela u zemljama učesnicama planiraju provedbu većeg dijela intervencija kroz grantove temeljene na javnim pozivima za dostavljanje ponuda. Oni će osigurati potpunu transparentnost procesa i pristup različitim javnim i nejavnim subjektima. ZNO će biti odgovoran za utvrđivanje tematskih prioriteta, posebnih ciljeva, ciljanih krajnjih korisnika i posebnog fokusa svakog poziva za dostavljanje ponuda koji će poduprijeti Europsku komisiju.

Dinamika objavljuvanja poziva za dostavljanje ponuda zavisi od velikog broja faktora, uključujući logistiku, vrijeme ocjene ponuda i nivoa interesa potencijalnih ponuđača. Prema tome, u ovom trenutku ne može biti utvrđeno koliko će poziva za dostavljanje ponuda biti objavljeno tokom programskog razdoblja. Odgovorna tijela će u svakom slučaju voditi računa o tome da prilikom objavljuvanja poziva za dostavljanje ponuda izbjegnu preklapanje tematskih prioriteta u okviru različitih programa prekogranične saradnje. Prilikom objavljuvanja poziva za dostavljanje ponuda koristit će se rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva.

Prije objavljuvanja poziva (i definiranja tenderske dokumentacije), odgovorna tijela će revidirati trenutne potrebe/perspektive i ostvarivanje indikatora u prethodnim pozivima za dostavljanje ponuda. Na temelju toga će biti predložen spisak tematskih prioriteta i posebnih ciljeva koji će biti objavljeni u pozivima za dostavljanje ponuda. Plan će biti uskladen s drugim programima/poslovima za dostavljanje ponuda koji mogu biti otvoreni/objavljeni u isto vrijeme, kako bi se izbjeglo preklapanje. U naknadnim pozivima za dostavljanje ponuda će biti odabrani oni tematski prioriteti i/ili posebni ciljevi koji nisu prethodno bili objavljeni.

Tabela 2 prikazuje indikativnu raspodjelu alokacije po tematskom prioritetu i najveći iznos sufinansiranja od strane Unije.

Tabela 2.: Indikativni iznosi finansijske alokacije i stopa doprinosa EU-a po prioritetu

Strateški projekti

Tokom pripreme programa nisu utvrđeni nikakvi strateški projekti. Međutim, tokom razdoblja provedbe programa moguće je razmotriti alociranje dijela sredstava za jedan ili više strateških projekata. Utvrđivanje strateških projekata zavisiće od toga je li pokazan poseban interes obje zemlje za rješavanje posebnih strateških prioriteta koji očigledno prate ciljeve obje zemlje i dokazuju jasan prekogranični utjecaj.

Strateški okvir projekata može biti definiran u relevantnim makroregionalnim strategijama u kojima učestvuju obje zemlje.

Strateški projekti mogu biti odabrani kroz poziv za strateške projekte ili kroz javni poziv za dostavljanje ponuda. U slučaju javnog poziva, partneri u programu će zajednički utvrditi i usaglasiti sve strateške projekte koje će odobriti ZNO u odgovarajućem trenutku tokom razdoblja provedbe programa. Nakon što odgovorna tijela i ZNO utvrde i potvrde strateški pristup, relevantne institucije (vodeće institucije za strateške projekte) će biti pozvane da dostave svoje prijedloge u vidu projektnih zadataka, tehničkih specifikacija ili troškovnika. U tom slučaju, nakon što ga predloži i odobri ZNO i podupre Komisiju, Program prekogranične saradnje mora biti izmijenjen kako bi sadržavao taj strateški projektat.

U oba slučaja, primljeni prijedlozi će biti ocijenjeni na temelju prethodno definiranih i nediskriminirajućih kriterija za odabir. Strateški projekti će imati jasan prekogranični utjecaj i pozitivan učinak na pogranično područje i njegove stanovnike. U obzir će biti uzeto i sljedeće: relevantnost i doprinos projekta posebnim ciljevima programa i očekivani rezultati, dospijevanje i izvodljivost, te održivost projektnih rezultata.

Tematski prioritet 2 Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom čini se najprikladnijom formulacijom strateških projekata. Odgovorne vlasti su posvećene provedbi strateških projekata koji pokazuju značajan utjecaj i jasan prekogranični utjecaj. Projekti

pripremnog karaktera, poput pripreme projektne dokumentacije, ne mogu se smatrati strateškim projektima. Samo već spremne institucionalne inicijativne, čiji su jasan cilj zajednički izazovi s obje strane granice i čiji su rezultat održiva i zajednička rješenja, mogu se smatrati strateškim projektima.

U vezi s poplavama u proljeće 2014. godine, zemlje učesnice mogu razmotriti alociranje sredstava programa na dva načina:

1. na ponovljene trenutno aktivne pozive za dostavljanje ponuda; i/ili
2. na strateški projekat.

Makroregionalne strategije

Kako obje zemlje učestvuju u Strategiji EU-a za Dunavski region (COM (2010) 715) i Strategije EU-a za Jadransko-jonski region (COM (2014) 357), definicija i razvoj strateških projekata mogu biti uredeni u okviru prioritetnih oblasti ili tema identificiranih i u planu komunikacije i u akcionom planu tih strategija. Isto važi i za pozive za podnošenje prijedloga projekata koji mogu biti lansirani u vezi s prioritetnim područjima ili temama makroregionalnih strategija kojima program pripada.

SPISAK DODATAKA

DODATAK 1: Opis i analize programskog područja

Stanje i SWOT analiza

Glavne metode za analizu podataka su takozvane PESTLE (PESTPO-politički, ekonomski, socijalni, tehnološki/teritorijalni, pravni, okolišni faktori) i SWOT (PSPP-analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji). PESTLE se primjenjuje za utvrđivanje vanjskih faktora koji imaju utjecaj na razvoj programskog područja, a SWOT za označavanje prednosti i slabosti regiona u smislu razvoja. Ove analize trebaju razmotriti programsko područje kao cjelinu.

DODATAK II – OPĆI USLOVI

Prvi dio: Opće odredbe

Član 1. – Razdoblje izvršenja, razdoblje operativne provedbe i rok za ugovaranje

- (1) Razdoblje izvršenja je razdoblje tokom kojeg se Sporazum o finansiranju provodi i uključuje razdoblje operativne provedbe kao i završnu fazu. Trajanje razdoblja provedbe je definirano u članu 2. (1) Posebnih uslova i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o finansiranju.
- (2) Razdoblje operativne provedbe je razdoblje u kojem se provode i završavaju sve operativne aktivnosti obuhvaćene ugovorima o nabavci i grantu u okviru Programa aktivnosti. Trajanje ovog razdoblja definisano je u članu 2. (2) Posebnih uslova i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o finansiranju.
- (3) Ugovorno tijelo poštije razdoblja izvršenja i operativne provedbe prilikom zaključivanja i provedbe ugovora o nabavci i grantu u okviru ovog sporazuma o finansiranju.
- (4) Troškovi povezani s aktivnostima u okviru ovog programa aktivnosti kvalificirani su za finansiranje sredstvima EU-a samo ako su nastali tokom razdoblja operativne provedbe.
- (5) Ugovori o nabavci i grantu zaključuju se najkasnije tri godine od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju, osim u slučaju:
  - (a) već zaključenih amandmana na ugovore;
  - (b) pojedinačnih ugovora o nabavci koji trebaju biti zaključeni nakon prijevremenog raskida postojećih ugovora o nabavci;
  - (c) ugovora koji se odnose na reviziju i procjenu koji mogu biti potpisani nakon operativne provedbe;
  - (d) promjene subjekta koji je zadužen za obavljanje povjerenih zadataka.

- (6) Ugovor o nabavci ili grantu koji nije rezultirao nikakvim plaćanjem u razdoblju od dvije godine od potpisivanja automatski se raskida, a sredstva za njegovo finansiranje se oslobadaju, osim u slučaju sporova pred sudovima ili arbitražnim organima.

Član 2. – Korisnici IPA II programa i njihove zajedničke dužnosti

- (1) Kao što je definisano u članu 76. (3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa saraduju, a naročito zajednički obavljaju sljedeće funkcije i preuzimaju sljedeće odgovornosti:
  - (a) pripremaju programe prekogranične saradnje u skladu s članom 68. odnosnih Okvirnih sporazuma ili njihovu reviziju;
  - (b) osiguravaju učestvovanje na sastancima Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) i drugim bilateralnim sastancima;
  - (c) nominiraju svoje predstavnike u ZNO-u;
  - (d) uspostavljaju Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS) i osiguravaju njegovu adekvatnu popunjenošć;
  - (e) pripremaju i provode strateške odluke ZNO-a;
  - (f) daju podršku radu ZNO-a osiguravaju podatke potrebne za obavljanje njegovih zadataka, naročito podatke koji se odnose na napredovanje operativnog programa u smislu posebnih ciljeva po tematskim prioritetima, kao što je to definirano u Programu prekogranične saradnje;
  - (g) uspostavljaju sistem za prikupljanje pouzdanih informacija o provedbi Programa prekogranične saradnje;
  - (h) pripremaju godišnje i konačne izvještaje o provedbi, kako je navedeno u članu 80. odnosnih Okvirnih sporazuma u skladu s članom 3;
  - (i) pripremaju i provode koherantan plan vezan za komuniciranje i vidljivost;
  - (j) pripremaju godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog sekretarijata, kojeg odobrava ZNO.

Član 3. – Izvještavanje

- (1) Za potrebe izvještavanja definirane u članu 80. (1) odnosnih Okvirnih sporazuma, operativne strukture koriste predloške definirane u Dodatku III Sporazumu o finansiranju.
- (2) Za potrebe općih uslova izvještavanja Komisiji definiranih u članu 58. Okvirnog sporazuma i posebnih uslova izvještavanja u okviru indirektnog upravljanja definiranih u članovima 59. (1) odnosnih Okvirnih sporazuma o godišnjem izvještaju o provedbi pomoći u okviru IPA II programa, NIPAK-ovi koriste predložak definiran u Dodatku III A ovom sporazumu o finansiranju.
- (3) Za potrebe određenih uslova izvještavanja u okviru indirektnog upravljanja definiranih pod tačkom (a) člana 59. (2) Okvirnog sporazuma o godišnjim finansijskim izvještajima ili izvodima, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, koristi predloške definirane u Dodatku IV ovom sporazumu o finansiranju.
- (4) Za potrebe člana 59. (4) Okvirnog sporazuma, NIPAK u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, podnosi konačan izvještaj o provedbi IPA II pomoći u okviru ovog programa aktivnosti Komisiji, najkasnije četiri mjeseca nakon posljednje isplate izvođačima ili korisnicima granta.
- (5) Za potrebe člana 59. (6) Okvirnog sporazuma, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, do 15. januara naredne fiskalne godine dostavlja, u elektronskoj formi, kopiju podataka koji se vode u računovodstvenom sistemu u skladu s članom 10. (5). Ovo treba biti popraćeno

potpisanim nerevidiranim sažetim finansijskim izvještajem u skladu s tačkom (c) Dodatka IV.

Član 4.– Vidljivost i komuniciranje

- (1) Kao što je definirano u odredbama članova 24. (1), 76. (3) (k) i 78. (8) (f) odnosnih Sporazuma o finansiranju, korisnici IPA II programa pripremaju koherentni plan vidljivosti i aktivnosti komuniciranja koji se dostavlja Komisiji na saglasnost u razdoblju od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju.
- (2) Ove aktivnosti komuniciranja i vidljivosti u skladu su s Priručnikom za komunikacije i vidljivost za vanjske aktivnosti EU-a koji je definirala i objavila Komisija, a koji je na snazi u vrijeme obavljanja aktivnosti.

Član 5. – Prava intelektualnog vlasništva

- (1) Ugovori finansirani u okviru ovog sporazuma o finansiranju osiguravaju da korisnici IPA II programa ostvare sva prava intelektualnog vlasništva u pogledu informacionih tehnologija, studija, nacrtu, planova, materijala za objavljivanje i svih drugih materijala pripremljenih za potrebe planiranja, provedbe, nadzora i procjene.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo jamči da Komisija ili bilo ko koga Komisija ovlasti, kao i drugi korisnik IPA II programa imaju pristup i pravo da koriste takav materijal. Komisija će koristiti takve materijale samo za svoje sopstvene potrebe.

Član 6. – Kvalificiranost troškova

- (1) Sljedeći izdaci nisu kvalificirani za finansiranje u okviru ovog sporazuma o finansiranju:
  - (a) dugovi i troškovi finansiranja duga (kamata);
  - (b) rezerve za gubitke ili potencijalne buduće obaveze;
  - (c) troškovi koje prijava korisnik (korisnici) i koji se finansiraju iz druge aktivnosti ili programa rada koji se finansira bespovratnim sredstvima Unije;
  - (d) gubici zbog deviznog kursa;
  - (e) krediti trećim stranama;
  - (f) novčane kazne, penali i troškovi parničnih postupaka;
- (2) Kupovina zemljišta na kojem ne postoje gradevine i zemljišta na kojem postoje, u iznosu do 10 % ukupnih kvalificiranih izdataka za odnosnu aktivnost kvalificirana je za finansiranje u okviru IPA II programa prekogranične saradnje ako je priroda kupovine opravdana prirodnom aktivnosti i ako je definirana u Dodatu I.

Drugi dio: Odredbe koje se primjenjuju na indirektno upravljanje korisnika IPA II programa

Član 7. – Opći principi

- (1) Svrha drugog dijela je definisanje pravila za provedbu Programa aktivnosti u okviru indirektnog upravljanja, a naročito pravila koja se odnose na provođenje povjerenih budžetskih zadataka opisanih u Dodatu I, kao i definiranje prava i obaveza korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo i Komisije u smislu obavljanja ovih zadataka.
- (2) Kao što je definirano u tački (b), član 76. (3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa zajednički pripremaju bilateralni aranžman i osiguravaju njegovu provedbu.
- (3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo sarađuje s IPA II korisnikom koji jeste Ugovorno tijelo kako bi osigurao obavljanje sljedećih zadataka:
  - (a) provođenje operativnog praćenja i upravljanje aktivnostima definiranim u tački (b), član 76. (4) Okvirnog sporazuma;
  - (b) verifikacije u skladu s članom 76. (5) Okvirnog sporazuma;

(c) zaštitu finansijskog interesa Unije kako je definirano u članu 51. Okvirnog sporazuma.

Član 8. – Procedure nabavke i dodjele grant-a

- (1) Zadatke navedene u članu 7. (3) obavlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, u skladu s postupcima i standardnim dokumentima koje definiše i objavljuje Komisija za dodjelu ugovora o nabavci i ugovore o grantu u vanjskim aktivnostima, koji su na snazi na datum pokretanja odnosnog postupka (PRAG), kao i u skladu sa standardima vidljivosti i komuniciranja navedenim u članu 4. (2).
- (2) U skladu s članom 18. (2) Okvirnog sporazuma, Komisija će IPA II korisniku koji je Ugovorno tijelo osigurati daljnje smjernice koje se odnose na prilagodavanje postupaka i standardnih dokumenata za dodjelu ugovora o nabavci i ugovora o grantu u vanjskim aktivnostima koje definiše i objavljuje Komisija pojedinačnim slučajevima prekogranične saradnje.
- (3) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo provodi postupak dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu, zakљučuje odnosne ugovore i osigurava da je sva relevantna dokumentacija koja predstavlja revizorski trag na jeziku ovog sporazuma o finansiranju.
- (4) Korisnici IPA II programa u potpunosti sarađuju prilikom uspostavljanja komisija za procjenu kao što je definirano u tački (a) člana 76. (4) odnosnih Okvirnih sporazuma.
- (5) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vodi sve relevantne finansijske dokumente i prateću ugovornu dokumentaciju od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju ili od ranijeg datuma u slučaju da je postupak nabavke, poziv za dostavljanje ponuda ili postupak direktnе dodjele ugovora pokrenut prije stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju:
  - (a) Naročito za procedure nabavke:
    - (a) Objava najave s dokazom objave najave nabavke i sve ispravke;
    - (b) Imenovanje komisije za uži izbor;
    - (c) Izvještaj komisije za izbor (uključujući dodatke) i prijave;
    - (d) Dokaz o objavljinju obavijesti o užem izboru;
    - (e) Pisma kandidatima koji nisu ušli u uži izbor;
    - (f) Poziv za učestvovanje u proceduri nadmetanja ili ekvivalentnoj proceduri;
    - (g) Tenderski dosje koji uključuje dodatke, pojašnjenja, zapisnike sa sastanaka, dokaze o objavljinju;
    - (h) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
    - (i) Izvještaj o proceduri, uključujući dodatke;
    - (j) Izvještaj o procjeni/pregovorima, uključujući dodatke i primljene ponude¹;
    - (k) Pismo obavijesti;
    - (l) Prateće pismo za dostavljanje ugovora;
    - (m) Pisma neuspješnim kandidatima;
    - (n) Obavijest o dodjeli/poništanju, uključujući dokaz o objavi;
    - (o) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvještaji o provedbi i relevantna korespondencija.
  - (b) Naročito, za pozive za dostavljanje ponuda i direktnu dodjelu grantova:
    - (a) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
    - (b) Otvaranje i administrativni izvještaji uključujući dodatke i primljene prijave¹;

¹ Eliminiranje neuspješne ponude pet godina nakon završetka procedure nabavke.

- c) Pisma uspješnim i neuspješnim kandidatima nakon čega slijedi procjena koncepta;
- d) Izvještaj o procjeni koncepta;
- e) Izvještaj o procjeni kompletne aplikacije ili izvještaj o pregovaračkom postupku s relevantnim dodacima;
- f) Provjera kvalificiranosti i prateće dokumentacije;
- g) Pisma uspješnim i neuspješnim ponuđačima s odobrenim rezervnim listama nakon procjene potpunih ponuda;
- h) Prateće pismo za dostavljanje ugovora o grantu;
- i) Obavijest o dodjeli/poništavanju, uključujući dokaz o objavi;
- j) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvještaji o provedbi i relevantna korespondencija.

Nadalje, finansijski i ugovorni dokumenti navedeni u stavu 6. (a) i (b) ovog člana popraćeni su svim relevantnim pratećim dokumentima zahtijevanih u postupku opisanom u dijelu 1. ovog člana, kao i svom dokumentacijom koja se odnosi na plaćanja, povrate i operativne troškove, na primjer izvještaja o projektu i provjerama na terenu, prihvaćanje radova i isporuka, garancije, jemstva i izvještaje inženjera koji obavljaju nadzor.

Sva relevantna finansijska i ugovorna dokumentacija čuva se tokom istog razdoblja, u skladu s članom 49. Okvirnog sporazuma.

Član 8а – Dužnost obavještavanja, upravne sankcije, i propust djelovanja

- (1) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo odmah obavještava Komisiju kada se kandidat, ponuđač ili aplikant nalazi u situaciji koja ga isključuje iz sudjelovanja u procesu nabavke i dodjele granta, kada je počinio nepravilnosti ili prijevaru, ili se otkrilo da ozbiljno krši svoje ugovorne obaveze.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo uzima u obzir informacije koje su sadržane u Sistemu ranog otkrivanja i isključenja (*Early Detection and Exclusion System (EDES)*) prilikom postupka nabavke i dodjele ugovora o grantu. Pristup informacijama moguć je preko tačaka veze ili na temelju konsultacija koristeći sljedeća sredstva: (Europska komisija, Glavna uprava za budžet, računovoda Komisije, BRE2-13/505, B-1049 Bruxelles, Belgija i putem e-maila na BUDG-C01-EXCL-DB@ec.europa.eu s kopijom na adresu Komisije koja se nalazi pod članom 3 Posebnih uslova).
- (3) Kada Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo sazna za situaciju isključenja u primjeni zadataka opisanih u Aneksu I, Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo isključuje privredni subjekt ili aplikanta za grant iz svojih budućih postupaka nabavke ili dodjele granta. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo također može odrediti novčanu kaznu koja je proporcionalna vrijednosti dotičnog ugovora. Isključenje i/ili novčane kazne se izriču nakon akuzatornog postupka koji obezbjeđuje pravo obrane dotične osobe. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo obavještava Komisiju u skladu sa stavkom 1. ovog člana.
- (4) S obzirom na stavak 3. ovog člana, Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo čini propust djelovanja ako privrednom subjektu ili aplikantu za grant ne izreče isključenje i/ili novčanu kaznu.
- (5) U slučaju propusta djelovanja, Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo obavještava Komisiju o razlozima

svog propusta djelovanja. Komisija zadržava pravo da isključi privredni subjekt ili aplikanta za grant iz budućih postupaka dodjele finansiranih od strane EU-a, i/ili da izreče novčanu kaznu privrednom subjektu ili aplikantu za grant u vrijednosti od 2% do 10% ukupne vrijednosti dotičnog ugovora.

Član 9. – *Ex-ante* kontrole procedura dodjele granta i nabavke i *ex-post* kontrole ugovora i grantova koje provodi Komisija

- (1) Komisija može izvršiti *ex-ante* kontrole postupka nabavke, objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda i postupka dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu tokom sljedećih faza postupka dodjele ugovora o nabavci ili o grantu:
  - (a) odobrenja obavijesti o ugovoru za nabavku, programe rada za pozive za dostavljanje ponuda i njihove izmjene;
  - (b) odobrenja tenderske dokumentacije i smjernica za podnosioca zahtjeva za dodjelu granta;
  - (c) odobrenja imenovanja članova Komisija;
  - (d) odobrenja izvještaja o nabavci i odluka o dodjelama²;
  - (e) odobrenje ugovornih dosjea i dodataka ugovorima.
- (2) U smislu *ex-ante* kontrole, Komisija odlučuje o:
  - (a) provođenju *ex-ante* kontrole svih spisa, ili
  - (b) provođenju *ex-ante* kontrole odabranih spisa, ili
  - (c) potpunom odustajanju od *ex-ante* kontrole.
- (3) Ako Komisija odluči izvršiti *ex-ante* kontrolu u skladu sa stavom 2. tačaka (a) i (b) ovog člana, korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izvještava o dokumentima izabranim za *ex-ante* kontrole. Ovaj korisnik IPA II programa, nakon obavijesti o tome koji je dokument izabran, Komisiji dostavlja svu potrebnu dokumentaciju i informacije, a najkasnije u vrijeme dostavljanja obavijesti o ugovoru ili radnog programa za objavljivanje.
- (4) Komisija može u bilo kojem trenutku odlučiti da izvrši *ex-post* kontrolu bilo kojeg ugovora ili granta koji je dodijelio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, a na temelju ovog sporazuma o finansiranju, uključujući reviziju i provjere na licu mjesta. Ovaj korisnik IPA II programa dostavlja Komisiji svu dokumentaciju i potrebne podatke nakon što bude obaviješten da je dokument izabran za *ex-post* kontrolu. Komisija može ovlastiti osobu ili subjekt da izvrši *ex-post* kontrolu u njezino ime.

Član 10. – Bankovni računi, računovodstveni sistemi i priznati troškovi

- (1) Nakon stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju, Državni fond i operativna struktura korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo za Program aktivnosti otvaraju najmanje jedan bankovni račun u eurima. Ukupni bankovni bilans za Program aktivnosti je zbir bilansa na svim bankovnim računima Programa aktivnosti čiji su vlasnici Državni fond i sve učestvujuće operativne strukture korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo priprema i dostavlja Komisiji planove prognoze isplata za razdoblje trajanja provedbe Programa aktivnosti. Ove prognoze ažuriraju se za potrebe godišnjeg finansijskog izvještaja navedenog u članu 3. (2) i za svaki zahtjev za isplatu sredstava. Prognoze se temelje na dokumentiranim detaljnim analizama (uključujući planirani raspored ugovaranja po ugovoru za sljedećih dvanaest mjeseci) koje su na zahtjev dostupne Komisiji.

¹ Eliminiranje neuspješnih aplikacija tri godine nakon završetka procedure nabavke dodjele ugovora o grantu.

² Za ugovore o pružanju usluga ovaj korak uključuje prethodne kontrole koje se odnose na odobravanje užeg izbora.

- (3) Početni plan prognoze isplate sadrži sažetak godišnjih prognoza isplate za čitavo razdoblje provedbe i mjesечne prognoze isplate za prvi dvanaest mjeseci Programa aktivnosti. Naknadni planovi sadrže sažetak godišnjih prognoza isplate za bilans provedbenog razdoblja Programa aktivnosti i mjesечne prognoze isplate za narednih četrnaest mjeseci.
- (4) Od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo zahtjeva se da uspostavi i održava računovodstveni sistem u skladu s odredbom 2. (3) (b) Dodatka A Okvirnog sporazuma, u kojem se barem prikupljaju podaci o ugovorima u okviru Programa aktivnosti navedenog u Dodatku V.
- (5) Troškovi prepoznati u računovodstvenom sistemu koji se koristi u skladu s dijelom 4. ovog člana moraju nastati, biti plaćeni i prihvaćeni, te odgovarati stvarnim troškovima koji se dokazuju pratećom dokumentacijom, a koriste se kada je to potrebno kako bi se pokrilo avansno finansiranje koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo po lokalnim ugovorima.
- (6) Komisija koristi troškove prepoznate u računovodstvenom sistemu za potrebe svog priznavanja troškova tokom razdoblja provedbe Programa aktivnosti (uključujući pokriće avansnog finansiranja koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo), postupka odobravanja plaćanja, postupka konačnog sravnjivanja računa na kraju Programa aktivnosti, godišnjeg presjeka stanja i za sve druge analize upravljanja i učinka.
- (7) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo Komisiji na zahtjev dostavlja sljedeće izvještaje:
- Izvještaj o presjeku stanja – definiran u članu 3. (5);
  - Godišnje izvještaje definirane u stavovima od (2) do (4) člana 3;
  - Zahtjev za izvještaje o sredstvima navedene u članu 11.

Član 11. – Odredbe o plaćanju koje je Komisija izvršila korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo

(1) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja godišnje prognoze isplate za Program aktivnosti koje su pripremljene u skladu s članom 10. (2) uz prvi zahtjev za avansnu isplatu. Prvi zahtjev za avansnu isplatu iznosi 100 % prognoziranih isplata za prvu godinu plana prognoze isplata.

(2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja naknadne zahtjeve za avansnu isplatu kada ukupni bankovni bilans za Program aktivnosti bude ispod prognoziranih isplata za sljedećih pet mjeseci Programa aktivnosti.

(3) Svaki zahtjev za dodatnu avansnu isplatu popraćen je sljedećim:

- Sažeti izvještaj o svim izvršenim isplataima za Program aktivnosti;
- Bankovni bilansi za Program aktivnosti na datum presjeka stanja zahtjeva;
- Prognozu isplata za Program aktivnosti za narednih četrnaest mjeseci na datum presjeka stanja zahtjeva, u skladu s Aneksom IV tačka (d).

(4) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može zatražiti za svako naknadno avansno plaćanje ukupan prognozirani iznos isplata za četrnaest mjeseci nakon datuma presjeka stanja zahtjeva, umanjen za bilance navedene u dijelu 3 (b) ovog člana, na datum presjeka stanja zahtjeva za sredstva, uvećan za bilo koji iznos koji je osigurao korisnik IPA II programa u skladu sa stavom 5. ovog člana, a za koji još uvijek nije izvršen povrat.

- Komisija zadržava pravo da umanji iznos svake naknadne avansne uplate ako ukupni bankovni bilans koji ima korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo u okviru ovog Programa aktivnosti i u okviru svih drugih IPA I ili IPA II programa kojima upravlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo premašuje iznos prognoziranih isplata za narednih četrnaest mjeseci.
- (5) Kada je iznos isplate umanjen u skladu sa stavom 4. ovog člana, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo mora finansirati Program vlastitim sredstvima do iznosa umanjenja. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo nakon toga može zatražiti refundiranje tog iznosa kao dio sljedećeg zahtjeva za isplatu sredstava kako je navedeno u stavu 4. ovog člana.
- (6) Komisija ima pravo da izvrši povrat viška sredstava koja nisu iskorištena tokom razdoblja dužeg od 12 mjeseci. Prije korištenja ovog prava, Komisija poziva korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo da pojasni zbog čega je došlo do kašnjenja u isplati i da dokaže da i dalje postoji potreba za tim sredstvima u naredna dva mjeseca.
- (7) Ne dospijevaju kamate nastale na temelju bankovnih bilansa Programa aktivnosti zbog avansnog finansiranja.
- (8) Sljedeći član 33. (4) Okvirnog sporazuma, ako prekid vremenskog ograničenja zahtjeva za isplatu bude duži od dva mjeseca, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može očekivati od Komisije da doneše odluku o tome hoće li prekid vremenskog ograničenja biti nastavljen.
- (9) NAO podnosi konačni finansijski izvještaj naveden u članu 37. (2) Okvirnog sporazuma najkasnije 16 mjeseci nakon kraja razdoblja operativne provedbe.

Član 12. - Prekid plaćanja

- (1) Nezavisno od obustave ili raskida ovog sporazuma o finansiranju u skladu s članom 16, odnosno 17, kao i u skladu s članom 39. Okvirnog sporazuma, Komisija može djelimično ili u cijelosti obustaviti isplate u sljedećim slučajevima:
- Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio ozbiljne pogreške, uzrokovao nepravilnosti ili prevaru koja dovodi u pitanje zakonitost ili regularnost transakcija u provedbi Programa aktivnosti, ili nije ispunio svoje obaveze u skladu s ovim sporazumom o finansiranju;
  - Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio sistemske ili opetovane pogreške ili nepravilnosti, prevaru ili kršenje obaveza u skladu s ovim ili drugim sporazumom o finansiranju, pod uslovom da su ove greške, nepravilnosti, prevara ili kršenje obaveza materijalno utjecale na provedbu ovog sporazuma o finansiranju ili su dovele u pitanje pouzdanost sistema interne kontrole korisnika IPA II programa i regularnost nastalih izdataka.

Član 13. – Povrat sredstava

- (1) Uz dva slučaja navedena u članu 41. Okvirnog sporazuma, Komisija može izvršiti povrat sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo kao što je to definirano u Finansijskim propisima, a naročito u sljedećim slučajevima:
- Komisija je ustanovila da ciljevi Programa aktivnosti definirani u Dodatku I nisu ispunjeni;
  - postoje nekvalificirani izdaci;
  - postoje troškovi nastali kao rezultat pogrešaka, nepravilnosti, prevaru ili kršenja obaveza u provedbi

- Programa aktivnosti, a naročito u vezi s postupkom dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o grantu.
- (2) U skladu s državnim zakonima, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vrši povrat doprinosa koji je isplaćen korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo od primalaca koji su se našli u bilo kojoj od situacija navedenih u stavu 1. tačke (b) ili (c) ovog člana ili koje su navedene u članu 41. Okvirnog sporazuma. Činjenica da korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne uspije izvršiti povrat svih ili dijela sredstava ne sprječava Komisiju da izvrši povrat tih sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.
- (3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo poduzima sve potrebne mјere kako bi dao podršku korisniku IPA II programa prilikom postupka povrata sredstava kada je sjedište primaoca na njegovoj teritoriji. Aranžman za povrat definira se u bilateralnom aranžmanu koji se zaključuje u skladu s članom 69. odnosnih Okvirnih sporazuma.
- (4) Iznosi nepravilno isplaćenih ili sredstva čiji je povrat izvršio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, iznosi finansijskih garancija ili garancija učinka i avansnog plaćanja koje je izvršeno na temelju postupka dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o dodjeli granta, iz novčanih kazni koje je kandidatima, ponudačima, podnosiocima zahtjeva, izvodačima ili korisnicima granta, korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izrekao korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, ponovno se koriste za Program aktivnosti ili se vraćaju Komisiji.

Treći dio: Završne odredbe

Član 14. –Konsultacije između korisnika IPA II programa i Komisije

- (1) Korisnici IPA II programa i Komisija konsultiraju jedni druge prije pokretanja bilo kakvog spora koji se odnosi na provedbu ili tumačenje ovog sporazuma o finansiranju, u skladu s članom 18. ovih općih uslova.
- (2) Kada Komisija postane upoznata s problemima u provođenju postupaka koji se odnose na provedbu ovog sporazuma o finansiranju, ona uspostavlja sve potrebne kontakte s korisnicima IPA II programa kako bi pronašla rješenje nastale situacije i poduzela sve potrebne korake.
- (3) Konsultacije mogu dovesti do izmjene, obustave ili raskida ovog sporazuma o finansiranju.
- (4) Komisija redovno izvještava korisnike IPA II programa o provedbi aktivnosti opisanih u Dodatku I koje ne spadaju pod drugi dio ovih općih uslova.

Član 15. – Amandmani na ovaj sporazum o finansiranju

- (1) Sve izmjene ovog sporazuma o finansiranju vrše se pismenim putem, uključujući razmjenju dopisa.
- (2) Ako korisnici IPA II programa zahtijevaju izmjenu, zahtjev zajednički podnose Komisiji najkasnije šest mjeseci prije planiranog stupanja izmjene na snagu.
- (3) Komisija može izmijeniti Modele dokumenata u Dodacima III, III A, IV i V a da ovo ne podrazumijeva izmjenu ovog sporazuma o finansiranju. Korisnici IPA II programa se pismenim putem obavještavaju o svim takvim izmjenama i njihovom stupanju na snagu.

Član 16. – Suspendiranje ovog sporazuma o finansiranju

- (1) Provedba ovog sporazuma o finansiranju može biti obustavljena u sljedećim slučajevima:
- Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši obavezu u okviru ovog sporazuma o finansiranju;
  - Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo prekrši bilo koju svoju obavezu definiranu u okviru

procedura i standardnih dokumenata navedenih u članu 18. (2) odnosnih okvirnih sporazuma nezavisno od odredaba člana 8. (2);

- c) Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne zadovolji uslove za povjeravanje zadatka budžetske provedbe;
- d) Ako korisnici IPA II programa zajednički ne vrše funkcije i odgovornosti definirane u članu 2. (1) i, kada je primjenjivo, u indirektnom upravljanju u članu 7. (3);
- e) Ako korisnik IPA II programa odluči obustaviti ili prekinuti postupak pridruživanja Europskoj uniji;
- f) Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši bilo koju obavezu koja se odnosi na poštivanje ljudskih prava, demokratskih načela i vladavinu prava i u ozbiljnim slučajevima korupcije;
- g) U slučajevima više sile, kako je definirano u dalnjem tekstu. "Viša sila" znači bilo koju nepredviđenu i iznimnu situaciju ili dogadjaj izvan kontrole ugovornih strana koji bilo koju od njih sprječava u ispunjavanju njezinih obaveza, a koji se ne može pripisati njihovo greški ili nemaru (ili njihovih izvodača, zastupnika ili zaposlenika) i koji ne može biti riješen unatoč dubinskoj analizi. Kvarovi opreme ili materijala ili kašnjenja u stavljanju na raspolaganje, radnički štrajkovi ili finansijske poteškoće ne mogu se smatrati višom silom. Neće se smatrati da ugovorna strana krši svoje obaveze ako je u tome sprječava viša sila o kojoj je druga strana uredno obaviještena. Ugovorna strana koja se suočava sa slučajem više sile bez odlaganja obavještava drugu stranu i navodi prirodu, izgledno razdoblje trajanja i predvidene posljedice problema, i poduzima sve mјere kako bi umanjila moguću štetu. Nijedna ugovorna strana ne smatra se odgovornom za kršenje svojih obaveza u skladu s ovim sporazumom o finansiranju ako je u ispunjavanju obaveza sprječava viša sila, pod uslovom da poduzima mјere da umanji svu moguću štetu.

- (2) Komisija može obustaviti ovaj sporazum o finansiranju bez prethodne obavijesti.
- (3) Komisija može poduzeti sve prikladne preventivne mјere prije same obustave.
- (4) Prilikom davanja obavijesti o obustavi, posljedicama trenutnih postupaka dodjeli ugovora o nabavci ili ugovora o grantu i sporazumima o delegiranju dužnosti, navode se i sporazumi o delegiranju koji će biti potpisani.
- (5) Obustava ovog sporazuma o finansiranju ne zavisi od raskida ovog sporazuma o finansiranju od strane Komisije u skladu s članom 17.
- (6) Ugovorne strane nastavljaju s provedbom sporazuma o finansiranju kada uslovi to dozvole, uz prethodno pismeno odobrenje Komisije. Ovo ne zavisi od bilo kakvih izmjena ovog sporazuma o finansiranju koje mogu biti potrebne kako bi se Program aktivnosti prilagodio novim uslovima provedbe, uključujući, ako je moguće, produženje razdoblja provedbe, ili raskid ovog sporazuma o finansiranju, u skladu s članom 17.

Član 17. – Raskid ovog sporazuma o finansiranju

- (1) Ako pitanja koja su dovela do obustave ovog sporazuma o finansiranju nisu riješena u razdoblju koje nnajduže traje 180 dana, bilo koja ugovorna strana može raskinuti Sporazum o finansiranju uz obavijest koju daje 30 dana prije raskida.
- (2) Osim kada Komisija djeluje kao Ugovorno tijelo, ovaj sporazum o finansiranju se automatski raskida ako u

- razdoblju od dvije godine od njegovog potpisivanja nije došlo do nikakve isplate.
- (3) Prilikom davanja obavijesti o raskidu, navode se posljedice po trenutne postupke dodjele ugovora za nabavku ili ugovora o grantu i ugovora i grantova koji trebaju biti potpisani.
- (4) Raskid ovog sporazuma o finansiranju ne isključuje mogućnost da Komisija izvrši finansijske korekcije u skladu s članovima 43. i 44. Okvirnog sporazuma.

Član 18. – Аранžmani за rješavanje sporova

- (1) Svi sporovi koji se odnose na Finansijski sporazum, i koji ne mogu biti riješeni u razdoblju od šest mjeseci putem konsultacija između ugovornih strana koje su definirane u članu 14. mogu se riješiti arbitražnim putem na zahtjev jedne od ugovornih strana.
- (2) Svaka ugovorna strana imenuje arbitra u razdoblju od 30 dana od datuma zahtjeva za arbitražu. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana ima pravo zatražiti od generalnog sekretara Stalnog arbitražnog suda (Haag) da imenuje drugog arbitra. Ta dva arbitra imenjuju trećeg arbitra u razdoblju od 30 dana. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana može od generalnog sekretara Stalnog arbitražnog suda zatražiti da imenuje trećeg arbitra.
- (3) Osim ako arbitri odluče drugačije, primjenjuje se postupak definiran u Fakultativnim pravilima Stalnog arbitražnog suda o arbitražnom postupku u koji su uključene međunarodne organizacije i države. Arbitražne odluke donose se većinom glasova u razdoblju od tri mjeseca.
- (4) Svaka ugovorna strana je obavezna da poduzme mјere potrebne za provedbu arbitražne odluke.

Dodatak III Godišnji izvještaj o Programu prekogranične saradnje IPA II – Sporazum o finansiranju Programa prekogranične saradnje

MODEL

Godišnji izvještaj o provedbi IPA II programa prekogranične saradnje između korisnika IPA II programa (član 80. Okvirnog sporazuma)

1. Identifikacija

PROGRAM PREKOGRANIČNE SARADNJE	Naziv programa: Program prekogranične saradnje <zemlja A>-<zemlja B> <godina>/<godina> Aproprijacija u 20xx: Aproprijacija u 20xx: Aproprijacija u 20xx:
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PROVEDBI	Godina izvještavanja (od 1. 1. 20xx. godine do 31. 12. 20xx. godine) Pripremio: ->operativna struktura zemlja X> ->operativna struktura zemlja Y> Datum pregleda Godišnjeg izvještaja koji vrši Zajednički nadzorni odbor

Pravna osnova: član 80. Okvirnog sporazuma za program IPA II

2. Pregled provedbe Programa prekogranične saradnje

2.1 Opis i analiza napredovanja

- Sažetak provedbe programa tokom obuhvaćenog razdoblja (izvršene aktivnosti, pokrenuti pozivi, forumi za pronalaženje partnera, sastanci ZNO-a, itd.);
- Ako je relevantno, uvrstite i informacije o pripremi ili reviziji programa za razdoblje 2014–2020. godine.

2.2 Napredak ostvaren u provedbi Programa prekogranične saradnje (član 80. 1 (a) Okvirnog sporazuma za program IPA II)

Ostvareni napredak u provedbi Programa prekogranične saradnje, a naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva po

tematskom prioritetu (i prioritetima Tehničke pomoći), uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji ukazuju na napredovanje po ciljevima.

2.2.1 Kvantitativne analize

- Informacije o ostvarenom napretku u provedbi Programa prekogranične saradnje, s brojčanim vrijednostima kada je to potrebno, uz korištenje ciljeva i pokazatelja uvrštenih u program (**ispuniti Dodatak 1.**)

Analize ostvarenja mjernih fizičkim i finansijskim pokazateljima. Pokazatelji će biti razvrstani po spolu gdje je to moguće.

Ako brojevi (podaci) nisu još dostupni, treba dati informacije o tome kada će biti dostupni i kada će biti uvršteni u Godišnji izvještaj o provedbi. Usto, podaci mogu biti prikazani i grafički.

2.2.2 Kvalitativne analize

- Kvalitativne analize ostvarenog napretka u provedbi Prekograničnog programa, uključujući i analize utjecaja programa u programskom području.

2.3 Detaljni podaci o finansijskoj provedbi Programa prekogranične saradnje (član 80.1 (d) Okvirnog sporazuma za program IPA II)¹

- Podaci o ugovaranju i isplati godišnjih aproprijacija (*****ispuniti Dodatak 2.**)

- Analize sljedećih faktora:
- Finansijski status;
  - Podaci o sufinsaniranju;
  - Faktori koji su negativno utjecali na i/ili zbog kojih je došlo do kašnjenja u finansijskoj provedbi;
  - Faktori koji su pozitivno uticali na finansijsku provedbu.

2.4 Podaci o koracima koje su operativne strukture i/ili Zajednički nadzorni odbor poduzeli kako bi osigurali kvalitet i djelotvornost provedbe

2.4.1 Nadzor i ocjena

- Mjere nadzora koje su poduzele operativne strukture ili Zajednički nadzorni odbor, uključujući aranžmane za prikupljanje podataka.

- U programima koji se provode u okviru indirektnog upravljanja koje poduzima operativna struktura u kojoj se nalazi Ugovorno tijelo (član 57. Okvirnog sporazuma).

2.4.2 Nastali problemi i korektivne aktivnosti

- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili prilikom provedbe Programa i sve poduzete korektivne mјere.

– Preporuke za (daljnje) korektivne aktivnosti.

2.5 Vidljivost i publicitet

- Mjere koje su poduzete kako bi se osigurala vidljivost i kako bi se Program publicirao (plan vidljivosti), uključujući primjere najbolje prakse i isticanje značajnih događaja.

2.6 Korištenje tehničke pomoći

- Detaljno objašnjenje o načinu korištenja tehničke pomoći;

- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili tokom provedbe budžeta za Tehničku pomoć.

2.7 Promjene konteksta provedbe Programa prekogranične saradnje (ako je relevantno)

- Opis svih elemenata koji, iako direktno ne potječu od pomoći u Programu, imaju direktni utjecaj na provedbu Programa (npr. izmjene propisa, relevantne socijalne i ekonomske promjene, itd.).

***-uvrstiti Dodatak 2.-spisak projekata i kratki sažetak

¹ Ovaj odlomak treba biti uvršten u izvještaje samo u slučaju indirektnog upravljanja.

Razdoblje obuhvaćeno izvještajem: 01/01/20XX-31/12/20XX
Извјештај izdat: XX/XX/20XX

Model godišnjeg izvještaja o provedbi pomoći IPA II u skladu s članom 58. i 59(1) Okvirnog sporazuma

Годиšњи извјештај о provedbi IPA II pomoći u okviru direktnog i indirektnog upravljanja od strane [zemlja] koje podnosi Državni koordinator za IPA-u

I Završni izvještaj

1. Pozivanje na ciljeve Državnih strateških dokumenata i kratak pregled izazova po sektorima;
2. Učestvovanje u programiranju;
3. Odnosi s Europskom komisijom;
4. Problemi prilikom ispunjavanja potrebnih uslova za provedbu i osiguravanja održivosti, poduzete/planirane mjere, preporuke za daljnje aktivnosti;
5. Relevantna pitanja koja proističu iz učestvovanja korisnika IPA II programa u nadzornom odboru IPA-e i sektorski nadzorni odbori (uključujući Zajednički nadzorni odbor za prekograničnu saradnju), ako postoje;
6. Učestvovanje u aktivnostima koje provodi više država i sva povezana pitanja;
7. Nadzor i ocjena, glavni zaključci i uvažavanje preporuka;
8. Komuniciranje i vidljivost;
9. Koordinacija donatora.

U slučaju indirektnog upravljanja završni izvještaj treba obuhvaćati i:

10. Cjelokupnu provedbu IPA II pomoći u okviru indirektnog upravljanja (najviše jedna stranica);
11. Glavne horizontalne probleme prilikom provedbe IPA II pomoći i naknadne poduzete/planirane mjere (najviše pola stranice);
12. Preporuke za daljnje aktivnosti (najviše jedna stranica);
13. Revizije – glavne zaključke i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

II Informacije po sektoru

Naziv sektora¹:[Saobraćaj]

Narativni dio: sažetak po sektoru, uključujući sljedeće informacije:

1. Učestvovanje u programiranju;
2. Pregled rezultata u napredovanju ka postizanju potpuno razvijenog sektorskog pristupa (odnosno, ciljevi ostvareni u odnosu na sektorski akcioni plan u Sektorskom planskom dokumentu);
3. Koordinacija s drugim instrumentima i/ili donatorima/međunarodnim finansijskim institucijama unutar sektora;
4. Utjecaj aktivnosti u okviru IPA II programa na razvoj relevantnih državnih administrativnih kapaciteta u sektoru, strateško planiranje i budžetiranje.

U okviru indirektnog upravljanja sljedeće informacije trebaju također biti uvrštene:

5. Definirana operativna struktura/strukture i povezane promjene, ako su relevantne: [Ministarstvo saobraćaja];
6. Informacije o provedbi programa u sektoru;
7. Glavna dostignuća u sektoru;
8. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mjere;
9. Preporuke za daljnje aktivnosti;

10. Provedene aktivnosti nadzora i procjene, revizije – glavni nalazi i zaključci, preporuke, praćenje i poduzete korektivne mjere.

Naziv sektora: Prekogranična saradnja²

1. Učestvovanje u programiranju prema potrebi;
2. Napredak ostvaren u provedbi Programa prekogranične saradnje, naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva u smislu tematskih prioriteta (uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji oslikavaju napredovanje u odnosu na ciljeve);
3. Sažetak problema prilikom provedbe Programa prekogranične saradnje i sve poduzete korektivne mjere, kao i preporuke za daljnje korektivne aktivnosti;
4. Nadzor, uključujući aranžmane za prikupljanje informacija i aktivnosti procjene gdje je to moguće;
5. Komuniciranje i vidljivost;
6. Koordinacija s partnerskom zemljom.

U okviru indirektnog upravljanja sljedeće informacije također trebaju biti uvrštene:

1. Definirana operativna struktura i povezane promjene, ako su relevantne;
2. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mjere;
3. Preporuke za daljnje aktivnosti;
4. Provedene revizije – glavni zaključci i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

II a. Indikatori učinka u [npr. Saobraćaj] sektoru koji obuhvaćaju i direktno i indirektno upravljanje:

Indikatori³ po programu

Sporazum o finansiranju/ Referenca programa ⁴	Indikator za sektor [Saobraćaj]	Izvor	Osnova	Ključni događaj (2017)	Cilj (2020)	Vrijednost (2014 ⁵)
Državni program 2014.	Smanjenje prosječnog vremena putovanja između glavnih urbanih središta po načinu prijevoza					
2014–20xx višedržavni program	Smanjeni troškovi prijevoza po jedinicu rezultata					

II. b. Pregled po nivou aktivnosti za sektor [npr. Prijevoz]

Sporazum o finansiranju/ Referenca programa	Aktivnost	Stanje/ Napredovanje nije za određenu aktivnost (npr. Projektni zadatak u pripremi, pokrenuta tenderska procedura,	Glavna postignuća i njihova ocjena	Značajni problem u provedbi povjerenih zadataka i poduzete planirane mjere za njihovo rješavanje	Razvoj događaja koji utječu na buduću provedbu	Preporuke za daljnje korektivne mjere

² Za Prekograničnu saradnju potrebno je posebno izvještavanje.

³ Ovo uglavnom trebaju biti rezultati, kao i odabrani relevantni pokazatelji rezultata.

⁴ Mora biti u skladu s načinom programiranja (godišnje, višegodišnje s ili bez podjele obaveza) i s NAO izvještajem.

⁵ Broj kolona treba biti prilagođen za sve godine od 2014. do godine razdoblja izvještavanja. Vrijednosti trebaju biti kumulativne.

¹ Po sektorima u indikativnom Strateškom dokumentu.

	закључен уговор, уговор у provedbi, ugovor izvršen)				
[Državni program 2014.]	Elektrifikacija željezničke linije od xxx do granice s xxx	npr. ugovori o pružanju usluga pripreme Projektnog zadatka za ugovore o izvođenju radova koji su potpisani i koji se provode, tenderske procedure za ugovore o izvođenju radova koje trebaju biti pokrenute u drugom tromjesečju 2015.	npr. zaključivanje ugovora o pružanju usluga za pripremu Projektnog zadatka za ugovore o izvođenju radova je odgodeno budući da je pregovarački postupak bio neuspješan zbog čega ga je bilo potrebno ponovno pokrenuti.	npr. izmjena domaćih zakona, poput uskladištanja sa i provedbe četvrtog Željezničkog paketa	

U okviru indirektnog upravljanja, potrebno je dodati i sljedeće:

Dodatak 1.

Pregled funkcioniranja sistema upravljanja i kontrole (uključujući promjene u institucionalnoj strukturi) (najviše jedna stranica).

Transparentnost, vidljivost, informacije i aktivnosti saradnje u skladu s FWA (najviše jedna stranica).

Dodatak 2.

Uspjesi (N. B. ovaj dio se može upotrijebiti za godišnji izvještaj o finansijskoj pomoći koje priprema Europska komisija).

Dodatak 3.

Godišnji plan nabavki.

I za direktno i za indirektno upravljanje potrebno je dodati sljedeće:

Dodatak 4.

Sektorski plan aktivnosti – dostignuća (naglasiti jesu li planirani ciljevi ispunjeni ili ne).

Dodatak IV(b): Godišnji finansijski izveštaj - doprinos EU-a za individualne programe

Finansijski izveštaj korisnika programa IPA II (*)

Referenca programa	Broj sporazuma o finansiranju	Budžet programa doprinoša EU-a	Aktivnosti lokalnog ugovora								
			Ukupan ugovoren iznos	Ugovoren % iznos	Ukupan iznos obišavljjen pri zatvaranju	Obustavljen % iznos	Ukupan isplaćeni iznos	Ukupni priznati troškovi	Troškovi % priznati	Ukupno otvoreno avansno	Otvoreno avansno finansirane
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
						64,00%					
NP2010	2010/123-456										
Potpis program Aktivnost											

(*) 15. februara

Dodatak IV (c): Godišnji finansijski izvještaj - pojednostavljen konsolidiran doprinos EU-a

Finansijski izvještaj korisnika programa IPA II (*)

Referenca programa	Broj sporazuma o finansiranju	Budžet programa doprinos EU-a	Aktivnosti lokalnog ugovora				Bankovni saldo
			Ukupan ugovoreni iznos	Ukupan iznos obustavljen pri zatvaranju	Ukupan isplaćeni iznos	Ukupni priznati troškovi	
1	2	3	4	5	6	7	8
NP2010	2010/123-456						9

(*) 15. januara

Reference program	Plan prognoze isplata												Ukupno 1. godina	Ukupno 2. godina	3. godina
	(Prema potku dobiti godine)														
	Mjesečna prognoza isplata (12 mjeseci za prvo avansno finansiranje i 4 mjeseci za slijedeće avansno finansiranje)														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
NP2010														0	
CEC A/BB 2010														0	

Dodatak IV (d) - prognoza isplata

Dodatak V Ugovora o finansiranju
Minimalna specifikacija akrualnog računovodstvenog sistema

Računovodstveni sistem korisnika sredstava iz IPA II fonda zadovoljava sljedeće uslove:

1. Odražava organizacionu strukturu uspostavljenu za sisteme unutrašnje kontrole koji odgovaraju obavljanju dužnosti. Posebno se podrazumijeva da prije odobrenja neke operacije, sve aspekte (operativne i finansijske) te operacije moraju verificirati djelatnici koji ne pripadaju osoblju koje je tu operaciju pokrenulo. Osoba koja radi na verificiranju ne može biti podređena pokretaču transakcije.
2. Uključuje revizorski postupak za sve transakcije i izmjene.
3. Posjeduje odgovarajuću fizičku i elektroničku sigurnost, uključujući sisteme za dodatnu pohranu i povrat podataka.
4. Računovodstveni sistem treba sadržavati najmanje sljedeće informacije za lokalne ugovore kojima se upravlja u okviru svakog programa:

- (a) Referentni broj ugovora;
(b) Vrijednost ugovora, uključujući sve izmjene;
(c) Datume potpisivanja ugovora (obje strane);
(d) Datum početka provedbe ugovora;

Radi se o dodatnom datumu u odnosu na datum potpisivanja ugovora, koji se može razlikovati od tog datuma, kao u situaciji kada se datum početka ugovorenih radova određuje nakon potpisivanja ugovora, upravnim rješenjem.

Dodatak VI: Ad hoc mjere za povjeravanje zadataka izvršavanja budžeta u okviru ovog Programa

Uslovi navedeni u Dodatku VI Sporazuma o finansiranju Programa aktivnosti prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina za 2014. godinu, 2014/037-636 se u potpunosti primjenjuju na ovaj sporazum o finansiranju.

Ovim sporazumom se ujedno stvara i obaveza za Republiku Srbiju da implementira buduće zadatke i/ili prijedloge postavljene korespondencijom sa Komisijom i/ili izvještajima revizije, vezano za povjeravanje zadataka izvršavanja budžeta

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-290-10/20
3. februara 2020. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Željko Komšić, s. r.

Na temelju članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01-02-21-1-787/19 od 20. prosinca 2019. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 8. redovitoj sjednici održanoj 3. veljače 2020. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O FINANCIRANJU PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SURADNJE SRBIJA - BOSNA I HERCEGOVINA ZA 2017. GODINU IZMEĐU EUROPSKE KOMISIJE, VLADE REPUBLIKE SRBIJE I BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

Ratificira se Sporazum o financiranju Programa aktivnosti prekogranične suradnje Srbija - Bosna i Hercegovina za 2017. godinu između Europske komisije, Vlade Republike Srbije i Bosne i Hercegovine, potpisani 7. kolovoza 2018. godine u Bruxellesu, 5. prosinca 2018. godine u Republici Srbiji i 25. prosinca 2018. godine u Sarajevu, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

**SPORAZUM O FINANCIRANJU
POSEBNI UVJETI**

Europska komisija, u dalnjem tekstu "**Komisija**" ili "**ugovorna strana**", koja djeluje u ime Europske unije, u dalnjem tekstu "**Unija**",

s jedne strane, i

Republika Srbija, koju predstavlja Vlada Republike Srbije, i Bosna i Hercegovina, koju predstavlja Direkcija za europske integracije Vijeća ministara BiH, u daljem tekstu zajedno "**IPA korisnici**", ili pojedinačno "**IPA II korisnik**" ili "**ugovorna strana**",

s druge strane,

i zajedno označeni kao "ugovorne strane",

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1. – Program aktivnosti

- (1) Unija pristaje financirati, a IPA II korisnici prihvataju financiranje alokacije za 2017. godinu sljedećeg Programa aktivnosti kako je opisano u Dodatku I:

Program aktivnosti prekogranične suradnje Srbija - Bosna i Hercegovina za godine 2015., 2016. i 2017., CRIS 2017/038-202

Ovaj program aktivnosti se financira sredstvima iz proračuna Unije na temelju sljedećeg osnovnog dokumenta: Instrument pretpripravne pomoći (IPA II).¹

- (2) Ukupni procijenjeni troškovi za alokaciju 2017. godine ovog programa aktivnosti iznose 1.647.058 eura, a najveći doprinos Unije ovom programu aktivnosti definiran je u iznosu od 1.400.000 eura.

Ne zahtijeva se finansijski doprinos od IPA II korisnika.

Članak 2.- Razdoblje izvršenja i razdoblje operativne provedbe

- (1) Razdoblje izvršenja ovog sporazuma o financiranju, definirano u članku 1(1) Dodatka II je 12 godina od stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju.

¹ Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.03.2014. kojom se uspostavlja Instrument pretpripravne pomoći (IPA II), OJ L 77, 15.03.2014.godine, str. 11

- (2) Razdoblje operativne provedbe ovog sporazuma o financiranju, definirano u članku 1(2) Dodatka II je 6 godina od stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju.

Članak 3.-Adrese i obavijesti

Sve obavijesti koje se tiču provedbe ovog sporazuma o financiranju su u pismenoj formi i izričito se pozivaju na ovaj Program kako je definirano u članku 1.1. i šalju se na sljedeće adrese:

(1) za Komisiju

gđa. Genoveva Ruiz Calavera
Direktorica D, zapadni Balkan
Europska komisija
Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju
Rue de la Loi 15,B-1049 Bruxelles, Belgija
E-mail: NEAR-D@ec.europa.eu

(2) za IPA II korisnike

Za Srbiju:

Ministarstvo za europske integracije
Ministrica za europske integracije
Državni IPA Koordinator (DIPAK)
Nemanjina 40, Beograd, Srbija
E-mail: kabinet@eu.rs

Za Bosnu i Hercegovinu:

Direkcija za europske integracije
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Državni IPA koordinator (DIPAK)
Doke Mazalića 5
E-mail: kabinet.dei@dei.gov.ba

Članak 4. – Kontakt osoba za OLAF

Kontakt osobe IPA II korisnika s odgovarajućim ovlastima za izravnu suradnju s Europskim uredom za borbu protiv prevara (OLAF), s ciljem olakšavanja operativnih aktivnosti OLAF-a su:

- gđa. Jelena Sedlaček, rukovoditeljica Službe za koordinaciju borbe protiv prevara (AFCOS) Ministarstvo finansija, Kneza Miloša 20, Beograd – jelena.sedlacek@mfin.gov.rs
- gđa. Sehija Mujkanović, pomoćnica ministra u Sektoru za trezorsko poslovanje, smujkanovic@mft.gov.ba (Ministarstvo finansija i rezora BiH – e-mail: cfcu@mft.gov.ba)

Članak 5. - Okvirni sporazumi

Program aktivnosti se provodi u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Republike Srbije o aranžmanima za provedbu finansijske potpore Unije Republići Srbiji u okviru Instrumenta pretpripravnog pomoći (IPA II) koji je stupio na snagu dana 30. prosinca 2014. godine i sukladno odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Bosne i Hercegovine o aranžmanima za implementaciju finansijske pomoći Unije Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta pretpripravnog pomoći (IPA II) koji je stupio na snagu 24. kolovoza 2015. godine (u daljem tekstu "Okvirni sporazum(i)").

Ovaj sporazum o financiranju dopunjuje odredbe spomenutih okvirnih sporazuma. U slučaju suprotnosti između odredaba ovog sporazuma o financiranju s jedne strane, i odredaba odgovarajućeg okvirnog sporazuma s druge strane, prednost se daje odredbama okvirnog sporazuma.

Članak 6. - Dodaci

- (1) Ovaj sporazum o financiranju se sastoji od:

- (a) ovih Posebnih uvjeta;
- (b) Dodatak I: Program aktivnosti prekogranične suradnje Srbija - Bosna i Hercegovina za godine 2015., 2016. i 2017.;

(c) Dodatak IA: IPA II Program prekogranične suradnje 2014.-2020. između Srbije - Bosne i Hercegovine;

(d) Dodatak II: Opći uvjeti;

(e) Dodatak III: Model godišnjeg izvješća prekogranične suradnje o provedbi IPA II pomoći sukladno članku 80. Okvirnog sporazuma;

(f) Dodatak IIIA: Model godišnjeg izvješća o provedbi IPA II pomoći sukladno članku 58. i 59.1. Okvirnog sporazuma;

(g) Dodatak IV: Model finansijskog izvješća prema članku 59.2 Okvirnog sporazuma;

(h) Dodatak V: Minimalna specifikacija sustava računovodstva na obračunskoj osnovi;

(i) Dodatak VI: Ad hoc mјere za povjeravanje zadataka provedbe proračuna u okviru ovog programa.

(2) U slučaju suprotnosti između odredaba Dodataka, s jedne strane, i odredaba ovih Posebnih uvjeta s druge strane, prednost se daje odredbama Posebnih uvjeta. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I i Dodatka IA, s jedne strane, i odredaba Dodatka II, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodatka II. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I, s jedne strane, i odredaba Dodatka IA, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodatka I.

(3) Dodatak VI predviđa ad hoc mјere za povjeravanje zadataka provedbe proračuna u okviru ovog programa aktivnosti, dodatno uz obveze Korisnika IPA II programa koji Ugovorno tijelo ima u vezi povjeravanja zadataka provedbe proračuna kako je predviđeno ovim sporazumom o financiranju, posebice Dodatak II.

Članak 7. - Stupanje na snagu

Ovaj sporazum o financiranju stupa na snagu na dan kada ga potpiše posljednja ugovorna strana, najkasnije 31.12.2018.godine.

Ovaj sporazum o financiranju je sastavljen u tri primjera na engleskom jeziku, od kojih je jedan predan Komisiji a po jedan IPA II korisnicima.

Za IPA II korisnike:

Za Srbiju:

gđa. Jadranka Joksimović
Ministrica za europske integracije
Državni IPA koordinator (DIPAK)
Srbija dana, 05. 12. 2018. godine

Za Komisiju:

/vlastoručni potpis/
gđa. Genoveva Ruiz Calavera
Direktorica D, zapadni Balkan
Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju
Europska komisija
Bruxelles, 07.08.2018.godine

Za Bosnu i Hercegovinu:

gosp. Edin Dilberović
Direktor
Direkcija za europske integracije
Vijeća ministara BiH
Sarajevo, dana 25. 12. 2018. godine

DODATAK 1.

PROGRAM AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SURADNJE SRBIJA - BOSNA I HERCEGOVINA ZA GODINE 2015., 2016. I 2017.

1 IDENTIFIKACIJA

Korisnici	Srbija i Bosna i Hercegovina
CRIS/ABAC Reference obveza	IPA/2015/038-200; EUR 2.000.000,00
Doprinos Unije	BGUE-B2015-22.020401
Proračunske stavke	IPA/2016/038-201; EUR 2.000.000,00 BGUE-B2016-22.020401

	IPA/2017/038-202; EUR 1.400.000,00 BGUE-B2017-22.020401
Način upravljanja Odgovorne strukture	Neizravno upravljanje Republike Srbije Operativna struktura odgovorna za provedbu aktivnosti je: Ured Srbije za europske integracije - Sektor za prekogranične i transnacionalne programe Ugovorno tijelo je Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Europske unije pri Ministarstvu finančnog rada (CFCU). Partnerska operativna struktura u Bosni i Hercegovini je: Direkcija za europske integracije, Vijeće ministara
Krajnji datum za zaključivanje Sporazuma o finansiranju sa zemljama korisnicama programa IPA II (tripartitni)	Za proračunski obvezu za 2015. godinu. najkasnije do 31.12.2016. Za proračunski obvezu za 2016. godinu. najkasnije do 31.12.2017. Za proračunski obvezu za 2017. godinu. najkasnije do 31.12.2018.
Krajnji datum za zaključivanje ugovora o nabavi i grantovima	3 godine nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum) s iznimkom slučajeva navedenih u članku 189 (2) Finansijskog propisa
Krajnji datum za operativnu provedbu	6 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Krajnji datum za provedbu Sporazuma o finansiranju (datum do kojeg program treba biti izvršen i zatvoren) nakon prihvaćanja računa	12 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Programska jedinica	DG NEAR – Dir. D, Jedinica D2 - Srbija
Jedinica za provedbu/Izaslanstvo EU	Izaslanstvo EU-a u Srbiji

2 OPIS PROGRAMA AKTIVNOSTI

2.1 PREGLED PROGRAMA SURADNJE 2014.-2020. I PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SURADNJE 2015. – 2017.

Program prekogranične suradnje Srbija – Bosna i Hercegovina 2014. – 2020. odobren je Provedbenom odlukom Komisije C(2014) 9448 od 10.12.2014. godine. Usvojeni Program 2014. – 2020. uspostavlja strategiju prekogranične suradnje za pogranična područja, i uspostavlja, između ostalog, zemljopisno kvalificirana područja, kontekst područja, tematske prioritete za program i indikativni proračun alociran za razdoblje od 7 godina.

Program prekogranične suradnje 2014. – 2020. ujedno služi i kao referenca za usvajanje programa aktivnosti prekogranične suradnje. Program aktivnosti prekogranične suradnje 2015. – 2017. ima za cilj pružanje pomoći za prekograničnu suradnju u tematskim područjima iznesenim u programu 2014. – 2020. (kako je navedeno u dijelu 2.2).

- Popis zemljopisno kvalificiranih područja

U Bosni i Hercegovini, kvalificirana područja su: Sarajevska regija i sjeveroistočna regija. Sve općine iz ove dvije regije se, prema tome, smatraju kvalificiranim.

U Srbiji, kvalificirana područja su: Sremski, Mačvanski, Zlatiborski i Kolubarski okrug. Sve općine iz ovih okruga se, prema tome, smatraju kvalificiranim.

- Kontekst kvalificiranih područja za prekograničnu suradnju

Analize stanja provedene prilikom pripreme Programa ukazale su na nekoliko ključnih izazova i prilika kojima se treba posvetiti i koje je potrebno poduprijeti u okviru prekogranične suradnje:

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina

Na čitavom području obuhvaćenom programom bilježe se iznadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slabih ekonomskih izgleda dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada

su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna socijalno ekonomska situacija negativno utječe na položaj ugroženih skupina, čije su integriranje i inkluzija još uviđek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna struktura

Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i niska razina ulaganja s jedne strane izravno ugrožavaju okoliš, a s druge strane sprječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma

Kada se u obzir uzme ukupna ekonomska situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer, ekstremni sportovi, ruralni turizam) i povezanost s drugim ekonomskim branšama (prerada hrane, bio-poljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Na temelju rezultata gore spomenute analize, tematski prioriteti i strategija programa definirani su u skladu sa sljedećim načelima:

- Relevantnost izazova i očekivani utjecaj;
- Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području;
- Strateški prioriteti na državnoj/entitetskoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
- Prikladnost u kontekstu prekogranične suradnje i očekivani utjecaj prekogranične suradnje;
- Lekcije naučene iz prethodnih programa; i,
- Oslanjanje na ciljeve i aktivnosti definirane u djelima makroregionalnim Strategijama čije su i Srbija i Bosna i Hercegovina članice.
- Pregled prethodnih i trenutnih iskustava iz programa prekogranične suradnje, uključujući i naučene lekcije

Srbija i Bosna i Hercegovina ostvarile su korist od Programa prekogranične suradnje u okviru programa IPA I u ukupnoj vrijednosti od 14 milijuna eura u razdoblju od 2007. do 2013. godine. Ključne preporuke definirane nakon privremenih ocjena i revizija programa prekogranične suradnje u razdoblju od 2007. do 2013. godine razmatrane su prilikom razvoja ovog programa. Prema tome, programi prekogranične suradnje za razdoblje od 2014. do 2020. godine orijentirani su na broj tematskih prioriteta i geografsku kvalificiranost, što pomaže u postizanju boljih rezultata i dovode do većeg utjecaja. Uz to, provedba programa prekogranične suradnje je pojednostavljena, najprije zbog postojanja jedinstvenog ugovornog tijela i jedinstvenog financijskog okvira za svaki program.

Također, Program bi trebao dograditi na aktivnostima i izgledu definirani od strane obje zemlje, Srbije i Bosne i Hercegovine, u okviru Jadransko-Jonske makroregionalne strategije EU-a (COM(2014) 357 o Strategiji EU-a za jadransku i jonsku regiju), kao i u okviru Strategiji EU-a za makroregiju Dunava (COM(2010) 715 o Strategiji EU-a za dunavsku regiju).

2.2 OPIS I PROVEDBA AKTIVNOSTI

Aktivnost 1	Prekogranična suradnja	5.400.000 EUR
-------------	------------------------	---------------

(1) Opis aktivnosti, cilj, očekivani rezultati

Programska aktivnost prekogranične suradnje 2015. – 2017. će doprinijeti postizanju općih ciljeva i očekivanih rezultata kao što je navedeno u programu prekogranične suradnje 2014. – 2020. Za više detalja, pogledati dio 3.2. Programa prekogranične suradnje 2014. – 2020. (Dodatak 2 Odluke komisije C(2014) 9448 od 10.12.2014. godine).

Opis Aktivnosti: Prekogranična suradnja u graničnoj regiji u područjima zapošljavanja, mobilnost radne snage i socijalne i kulturne inkluzije, okoliša, prilagodbe klimatskim promjenama i

smanjenja negativnih utjecaja klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje turizmom i kulturnim i prirodnim naslijedom

Cilj: Socioekonomski razvoj i jačanje susjedskih odnosa u pograničnom području kroz provedbu aktivnosti prekogranične suradnje s ciljem:

- promoviranja zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne prekogranične inkluzije kroz, između ostalog: integriranje prekograničnih tržišta rada, uključujući prekograničnu mobilnost; zajedničke lokalne inicijative zapošljavanja, informiranje i savjetodavne usluge i zajedničke obuke, jednakost spolova, jednake prilike, integriranje zajednica imigranata i ugroženih skupina, ulaganja u javne službe za zapošljavanje i potpora javnim zdravstvenim i socijalnim servisima.
- zaštite okoliša i promoviranja prilagodbi klimatskim promjenama i smanjenje negativnih utjecaja klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje, kroz, između ostalog: zajedničke aktivnosti s ciljem zaštite okoliša, promoviranje održive upotrebe prirodnih resursa, učinkovitost resursa, obnovljive izvore energije i pomak prema sigurnom i održivom gospodarstvu s niskim udjelom ugljika, promoviranje ulaganja s ciljem rješavanja pitanja posebnih rizika, osiguravanje otpornosti na katastrofe i razvijanje sustava za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnost u hitnim situacijama.
- Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu.

Gdje je to moguće, uzimaju se u obzir aktivnosti koje se odnose na gore spomenute ciljeve razvijene u Planu aktivnosti Jadransko-Jonske makroregionalne strategije i Strategije EU-a za dunavsku regiju, u kojoj sudjeluju obje zemlje.

Očekivani rezultati:

Zapošljavanje, mobilnost radne snage i socijalna i kulturna inkluzija:

- Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju u novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području;
- Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotreboru resursa u strateškim sektorima (npr., proizvodnja drveta, prerada hrane i metalnih industrija);
- Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice;
- Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijedeni prekograničnom razmjenom, suradnjom i sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga;
- Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijedene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva; i,
- Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.

Okoliš, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje

- Učinkovitost javnih usluga i prakse u vezi s upravljanjem krutim i kanalizacijskim otpadom je

povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice;

- Promovira se zaštita slivova rijeka Drina i Sava i promovira se njihova bioraznolikost.
  - Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sustavu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprijeđen.
- Turizam i kulturni i prirodno naslijede
- Ponuda i kvaliteta turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama;
  - Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice;
  - Promiče se održiva kulturna i sportska razmjena preko granica; i,
  - Povjesno i prirodno naslijede i tradicije pograničnog područja su bolje zaštićene.

(2) Pretpostavke i uvjeti

Kao potreban uvjet za učinkovito upravljanje programom, zemlje sudionice osnivaju Zajednički odbor za nadzor i osiguravaju postojanje prikladnih i operativni ureda i osoblja za Zajedničko tehničko tajništvo (koje će biti osnovano u skladu sa zasebnom Odlukom o finansiranju) i ista tijela s druge strane granice, u slučaju uspostavljanja Zajedničkog tehničkog tajništva.

Neispunjavanje gore navedenih uvjeta može dovesti do povrata sredstava u okviru ovog programa i/ili realokacije za buduće programe.

(3) Opis povjerenih zadatka

Operativne strukture Srbije i Bosne i Hercegovine zajednički su pripremile program prekogranične suradnje za razdoblje od 2014. do 2020.godine i usuglasile potrebne aranžmane za upravljanje i provedbu programa, uključujući uspostavljanje sustava za nadzor nad provedbom.

Operativne strukture Srbije organizirat će postupke nabave i dodjele ugovora u odabranim tematskim prioritetnim dijelovima programa. Kada je u pitanju poziv za dostavljanje ponuda, povjereni zadaci uključuju definiranje smjernica za ponuđače, objavljivanje poziva, odabir korisnika grantova i potpisivanje ugovora o grantovima. Povjereni zadaci također uključuju aktivnosti povezane s provedbom i finansijskim upravljanjem programom, poput nadzora, ocjenjivanja, plaćanja, povrata, verifikacije izdataka, osiguravanja interne revizije, nepravilnog izvještavanja i definiranje odgovarajućih mjera za sprječavanje prevare.

(4) Ključni elementi aktivnosti

Grant - Poziv za dostavljanje ponuda: 5.400.000 eura

- a) Ključni kriteriji za odabir:
Popis kvalificiranih aktivnosti definiran je u dijelu 3.2 Dodatka 2. Odluke Komisije C(2014) 9423 od 10.12.2014. godine. Slijedeći popis je sažetak koji navodi glavne prihvatljive aktivnosti/operacije: obuke i izgradnje kapaciteta, aktivnosti među ljudima, potpore edukaciji, unapređenje zdravstvenih ustanova i socijalnih usluga, tehnička suradnja i sustavne razmjene podataka, zajedničke aktivnosti upravljanja rizicima, itd. Nadalje, u kontekstu provedbe programa, treba preferirati aktivnosti vezane za makroregionalne strategije u kojima sudjeluju obje zemlje.

Korisnici su pravni subjekti koji su osnovani unutar korisnika programa IPA II koji sudjeluje u programu prekogranične suradnje.

Mogući korisnici mogu biti: lokalne vlasti, pravne osobe pod upravom lokalnih vlasti, udruženja općina, razvojne agencije, organizacije za potporu lokalnom poduzetništvu, ekonomski subjekti poput malih i

- srednjih poduzeća, turistička i kulturna udruženja, nevladine organizacije, javna i privatna tijela koja podupiru radnu snagu, institucije za strukovno i tehničko obrazovanje, tijela i organizacije za zaštitu prirode, javna tijela odgovorna za upravljanje vodama, vatrogasne/hitne službe, škole, koledži, sveučilišta i istraživački centri, uključujući institucije za strukovno i tehničko obrazovanje.
- b) Ključni kriterij za odabir su finansijski i operativni kapaciteti aplikanta;
- c) Ključni kriteriji za dodjelu su relevantnost, učinkovitost i izvodljivost, održivost i ekonomičnost aktivnosti;

- d) Najveća stopa sufinanciranja sredstvima Unije u okviru ovog poziva je 85% kvalificiranih troškova aktivnosti;
- e) Indikativni iznos poziva: 5.400.000 eura
Odgovorne strukture mogu odlučiti da objave više poziva koji imaju isti cilj, rezultate, ključni kriteriji za odabir, dodielu kako je gore navedeno. Svaki ugovor o grantu bit će financiran iz jedne proračunske obvezе.
- f) Indikativni datum pokretanja poziva za dostavljanje ponuda: Prvi kvartal 2016.godine.

3 PRORAČUN

	2015			2016			2017		
	Doprinos Unije*	Končni grats/ Kefinat**	Ukupni iznos	Doprinos Unije	Končni grats/ Kefinat*	Ukupni iznos	Doprinos Unije	Končni grats/ Kefinat*	Ukupni iznos
Operacija prekograničnog programa suradnje	2.000.000	352.941	2.352.941	Operacije prekograničnog programa suradnje	2.000.000	352.941	2.352.941	Operacije prekograničnog programa suradnje	1.400.000
u %				100		85	100		100
UKUPNO 2015.	2.000.000	352.941	2.352.941	UKUPNO 2016.	2.000.000	352.941	2.352.941	UKUPNO 2017.	1.400.000

* Doprinos Unije obračunat je u vezi s kvalificiranim izdatcima koji se temelje na ukupnim kvalificiranim izdacima uključujući privatne i javne izdakte. Stopa sufinanciranja Unije na razini svakog tematskog prioriteta neće biti manja od 20% ni viša od 83% kvalificiranih izdakata.

**Sufinanciraju tematski prioriteta osiguravaju korisnici grantu. Korisnici grantu moraju osigurati minimalno 15% sredstava za ukupne kvalificirane troškove projekta.

4 PROVEDBA

4.1 MODALITETI PROVEDBE I OPĆA PRAVILA NABAVE I PROCEDURE DODJELJIVANJA GRANTOVA NEIZRAVNO UPRAVLJANJE:

Ovaj program se provodi kroz izravno upravljanje od strane Srbije u skladu s člankom 58(1)(c) Financijskih propisa i odgovarajućih propisa Pravila primjene.

Opća pravila za nabavu i procedure dodjeljivanja grantova definiraju se u Sporazumu o finansiranju između Komisije i korisnika programa IPA II koji sudjeluje u programu prekogranične suradnje.

5 ARANŽMANI PRAĆENJA UČINKA

Kao dio okvira za praćenje učinka, Komisija prati i ocjenjuje napredak u ostvarivanju posebnih ciljeva definiranih u Uredbi IPA II na temelju prethodno definiranih, jasnih, transparentnih i mjerljivih pokazatelja. Izvješća o napredovanju spomenuta u članku 4. Uredbe IPA II uzimaju se kao referentne točke u ocjeni rezultata IPA II pomoći.

DODATAK IA INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ 2014. - 2020. IPA PROGRAM PREKOGRAĐANIČNE SURADNJE 2014. - 2020. Srbija - Bosna i Hercegovina Usvojen 10.12.2014.godine

Glosar skraćenica:

BiH	Bosna i Hercegovina
UT	Ugovorno tijelo
PGS	Prekogranična suradnja
PIPGS	Regionalni projekt EU-a za tehničku pomoć u projektu Izgradnja kapaciteta za prekograničnu suradnju (CBIB+)
PDP	Poziv za dostavljanje ponuda
OCD	Organizacija civilnog društva
EK	Europska komisija
EU	Europska unija
IEU	Izaslanstvo Europske unije
BDP	Bruto domaći proizvod
IPA	Instrument za pretpristupnu pomoć
ZNO	Zajednički nadzorni odbor
ZRG	Zajednička radna grupa
ZTT	Zajedničko tehničko tajništvo
KM	Konvertibilna marka
NVO	Nevladina organizacija
OS	Operativna struktura
RS	Republika Srbija
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
MSP	Mala i srednja poduzeća
SC	Specifični cilj
SSPP	Prednosti, slabosti, prilike, prijetnje
TPom	Tehnička pomoć
TP	Tematski prioritet

Naziv programa	Program prekogranične suradnje između Srbije i Bosne i Hercegovine
Programsko područje	Srbija: Sremski, Mačvanski, Zlatiborski i Kolubarski okrug. Bosna i Hercegovina: Sarajevska regija i sjeveroistočna regija
Opći cilj programa	Unaprjeđenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa

Komisija će prikupiti podatke o učinku (postupak, rezultati i indikatore) iz svih izvora koji će biti objedinjeni i analizirani u smislu praćenja napretka u odnosu na ciljeve i prekretnice definirane za svaku aktivnost u ovom programu, kao i Državni strateški dokument.

Državni koordinatori za IPA II (NIPAC) će prikupiti podatke o izvršenju aktivnosti i programa (postupak, rezultati i indikatori) i koordinirati upravljanje i definiranje pokazatelja koji se prikupljaju iz državnih izvora.

Cjelokupni napredak bit će praćen na sljedeće načine: a) Sustav nadzora orijentiran na rezultate (ROM); b) vlastito praćenje korisnika IPA II; c) samonadzor koji vrše Izaslanstva EU-a; d) zajednički nadzor Generalne direkcije za proširenje i korisnika programa IPA II pomoći kojeg će IPA II Odbor za nadzor redovito pratiti usklađenost, koherenciju, učinkovitost i koordiniranje prilikom provedbe finansijske pomoći, uz potporu Zajedničkog odbora za nadzor, koji će osigurati postupak praćenja na programskoj razini.

Tematski prioriteti programa:	TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu TP 4: Tehnička pomoć
Specifični ciljevi programa	TP 1: Promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije - SC 1: Unaprjeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje viših prilika za zapošljavanje - SC 2: Poticanje socijalne i ekonomske inkluzije TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje - SC 1: Unaprjeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promicanje bioraznolikosti - SC 2: Unaprjeđenje sustava upravljanja u hitnim situacijama TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu - SC 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja - SC 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja TP 4: Tehnička pomoć - SC 1: Osiguravanje učinkovite, efikasne, transparentne i pravovremene provedbe programa i podizanje svijesti
Financijska alokacija 2014.-2020.	14.000.000,00 EUR
Način provedbe	Neizravno upravljanje (ovisi o povjeravanju zadataka provedbe proračuna)
Ugovorno tijelo	Vlada Republike Srbije, Centralna jedinica za financiranje i ugovaranje (CFCU), Ministarstvo finančija Republike Srbije Adresa: Sremska 3-5, 11 000 Beograd, Tel. +381 11 2021 389
Relevantna tijela u zemljama sudionicama	Srbija: Ured za europske integracije, Vlada Republike Srbije, Sektor za prekogranične i transnacionalne programe; Adresa: Nemanjinia 34, 11000 Beograd; Tel.: +381 11 3061 18500; Bosna i Hercegovina: Direkcija za europske integracije; Adresa: Trg BiH 1 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina; Tel.: +387 33 703 154
ZTT	ZTT Ured: Užice (Srbija) / ZTT: Tuzla (Bosna i Hercegovina)

DIO 1: SAŽETAK PROGRAMA

Program prekogranične suradnje između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine (BiH) će biti proveden u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II). Program IPA II podupire prekograničnu suradnju u smislu promoviranja dobrosusjedskih odnosa, promoviranja integriranja i socioekonomskog razvoja. Zakonske odredbe za provedbu programa su definirane u sljedećim zakonskim aktima:

- Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.03.2014.godine kojom se uspostavlja Instrument prepristupne pomoći (IPA II)
- Uredba (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.03.2014.godine kojom se definiraju zajednička pravila i procedure provedbe instrumenata Unije za finansiranje vanjskih aktivnosti
- Provedbena uredba Komisije EU br. 477/2014 od 02.05.2014.godine o posebnim pravilima za provedbu Uredbe za IPA II

1.1 Sažetak Programa

Sadašnji program se temelji na detaljnoj analizi izazova i posebnosti programskog područja. Ocjena situacije je predstavljena u dva dodatka: Dokument o analizi situacije i SWOT analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji (Dodatak 1. ovom dokumentu). Analiza situacije predstavlja pregled socioekonomskog statusa programskog područja, s naglaskom na sljedeće elemente: politička situacija, stanovništvo i demografija, geografske karakteristike, infrastruktura, ekonomska i socijalna situacija. Na analizu situacije u određenoj mjeri je utjecala i neujednačena dostupnost statističkih podataka, odnosno, nisu bili dostupni podaci o popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini iz 2013.godine.

Analiza prednosti, slabosti, prilika, i prijetnji programskog područja utvrdila je glavne prednosti, slabosti, prilike i prijetnje. Analiza je provedena zasebno za svaki programski prioritet, uz korištenje pristupa u tri koraka. Prvi korak je istraživanje o općinama i drugim zainteresiranim stranama (komunalna poduzeća, komore, agencije, ministarstva, nevladine organizacije, škole i socijalne ustanove) iz programskog područja. Približno 30% kvalificiranih općina i dobar dio drugih zainteresiranih strana se odazvao. Drugi korak je bio niz intervjuja s ciljem dodatnog pojašnjavanja situacije koji su održani s predstvincima ključnih općina, regionalnih razvojnih agencija, nevladinih organizacija i ministarstava. Treći korak je bila analiza strateških dokumenata i statističkih podataka. Glavni zaključci za tri odabrana tematska prioriteta (potpuna SWOT analiza svih 8 tematskih prioriteta kako je definirala EU nalazi se u Dodatu 1.) su:

Prednosti:

- U sektoru zapošljavanja uočljiva je dostupnost specifičnih profesionalnih profila koji se temelje na tradicionalnim zanatima i restrukturiranju sustava tradicionalne industrije. Sektor je obuhvaćen velikim brojem strateških dokumenata i bilateralnih sporazuma između obje zemlje.
- Očuvani okoliš i dostupnost prirodnih resursa, uključujući alternativne izvore energije, smatra se jednom od značajnijih prednosti programskog područja. U prošlosti je pokrenut određeni broj zasebnih i zajedničkih inicijativa u sektoru zaštite okoliša/energetskom sektoru.
- Turizam se smatra jednim od prioritetnih sektora u programskom području. Dostupne prirodne, kulturne i povijesne znamenitosti, mogućnosti za povezivanje s poljoprivrednim i ruralnim razvojem i zajedničke inicijative iz prošlosti smatraju se glavnim prednostima.

Slabosti:

- U programskom području postoji visoka razina nezaposlenosti, naročito među mladima. Zabilježene su emigracije iz ruralnih područja, kao i slaba integriranost ranjivih skupina.
- Slabo razvijena okolišna struktura smatra se glavnom slabosću u okolišnom sektoru. Druge slabosti uključujuju nisku razinu svijesti o pitanjima okoliša i nedovoljnu

pripremljenost i koordiniranost sustava upravljanja u hitnim situacijama.

- Glavne slabosti u sektoru turizma uključuju: nisku kvalitetu turističkih usluga, ograničen pristup turističkim znamenitostima, ograničeno umrežavanje i nezadovoljavajuća dostupnost prateće infrastrukture.

Prilike:

- Prilike u sektoru za zapošljavanje uključuju bolju primjenu komparativnih aktivnih mjera zapošljavanja EU-a i unaprijeđenje planova za strukovno obrazovanje (za profile za kojima je potražnja na tržištu rada velika).
- Glavna prilika u sektoru okoliša/energetskom sektoru je unaprijeđena upotreba alternativnih izvora energije.
- Programsko područje dozvoljava mogućnosti za razvoj niša. Povećanje suradnje i blizina ključnih tržišta predstavljaju druge mogućnosti.

Prijetnje:

- Prijetnje u sektoru zapošljavanja uključuju administrativne prepreke mobilnosti radne snage i stalni neuspjesi tržišta rada da odgovori na potrebe privatnog sektora.
- Kada je u pitanju sektor okoliša, glavne prijetnje uključuju: slabo ili nekontrolirano upravljanje prirodnim resursima i ograničeno financiranje programa zaštite okoliša i alternativnih izvora energije.
- Prijetnje u sektoru turizma su u velikoj mjeri povezane s okolišnim sektorem. Nezadovoljavajuće upravljanje prirodnim resursima može imati razoran utjecaj na razvoj turizma.

Odabir tri tematska prioriteta koji će se primjenjivati u sklopu programa 2014.-2020. uglavnom se temelji na analizi stanja i SWOT analizi. Utvrđeno je sljedeće:

TP1: Promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.

Ovaj TP je odabran kao odgovor na veliku nezaposlenost i loše izgled za mlađu populaciju. TP bi trebao doprinijeti boljoj ekonomskoj i socijalnoj integraciji ugroženih i marginaliziranih skupina. Izazovi su slični s obje strane granice, a cijelokupni tematski prioritet pruža solidne mogućnosti za realne zajedničke prekogranične inicijative (npr. zajedničke obuke, zajednički napori vezani za socijalnu inkluziju).

TP2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.

Očuvani okoliš predstavlja jednu od ključnih komparativnih prednosti programskog područja. Ovaj TP je usko vezan za druge prioritete, na primjer turizam. U slučaju da ovi izazovi ostanu neriješeni, to bi moglo dovesti do značajnih kratkoročnih (prirodne katastrofe) i dugoročnih (uništen okoliš) negativnih posljedica. Tematski prioritet vezuje obje strane granice, posebno širom sliva rijeke Drine. Snažan prekogranični utjecaj može se očekivati u sprječavanju rizika i inicijativama za zaštitu okoliša.

TP3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu.

Turizam se smatra sektorom visokog prioriteta, na temelju mnogobrojnih znamenitosti u tom području. S obzirom na sličnosti i sinergiju teritorija s obje strane granice, u sektoru postoje velike mogućnosti za prekograničnu suradnju. Tipologija projekata (zajedničke aktivnosti, zajednička turistička područja) ukazuju na solidne mogućnosti za istinsku prekograničnu suradnju.

1.2 Priprema programa i sudjelovanje partnera

Program je pripremljen u uskoj suradnji sa zainteresiranim stranama na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini u obje zemlje sudionice. U slučaju Bosne i Hercegovine, Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt su ravnopravno sudjelovali u razgovorima.

Cilj procesa javnih konzultacija bio je postići koherentnost programa sa stvarnim potrebama i očekivanjima na lokalnoj razini. Jedan od ključnih zadataka procesa pripreme programa bio je osigurati da su ove potrebe u skladu s proceduralnim aspektima i finansijskim mogućnostima programa.

Faze u procesu pripreme programa s najznačajnijim doprinosom zainteresiranih strana su uključivale:

Početno ispitivanje na razini programskog područja i na državnoj razini. Detaljno ispitivanje provedeno je na programskom području kako bi se utvrdili izazovi i očekivanja. Ispitivanje je bilo usmjereno na javne institucije, općine, relevantna ministarstva na državnoj i entetskim razinama, na organizacije civilnog društva, institucije socijalnog sektora, komore, agencije, turističke organizacije, obrazovne i istraživačke institucije i javna komunalna poduzeća. Ukupan odziv bio je oko 25%. Detaljna analiza prikazana je u **Dodatu 2**.

Intervjui na razini programskog područja i na državnoj razini. Dodatni intervjui s ciljem pojašnjavanja stanja provedeni su na lokalnoj razini s relevantnim državnim/entetskim ministarstvima. Intervjui su obavljeni s općinama, regionalnim razvojnim agencijama, komorama, ministarstvima i organizacijama civilnog društva. Detaljna analiza prikazana je u **Dodatu 2**.

Javne konzultacije smatrane su ključnim tijekom pripreme programa. Održana su dva javna sastanka. Prvi sastanak je održan u Banji Koviljači 07.11.2014. godine, sa 75 registriranih sudionika, a drugi u Bijeljini 27.11.2014. godine, sa 69 registriranih sudionika. Sudionici na oba sastanka bile su lokalne i regionalne zainteresirane strane iz obje zemlje: predstavnici općina, organizacija civilnog društva, trgovачkih komora, socijalnih i zdravstvenih organizacija, obrazovnih i istraživačkih institucija, javnih komunalnih poduzeća i turističkih organizacija. Na prvom sastanku cilj rasprave bio je predstaviti SWOT analizu i prezentirati i raspravljati o programskoj strategiji. Na sljedećem sastanku cilj je bio prezentirati načrt programskog dokumenta.

Proces je koordinirala Zajednička radna skupina, koordinacijsko tijelo koje se sastoji od predstavnika objiju zemalja. Sastanci ZRS-a održani su na kraju svake faze projekta, kako bi se potvrdili rezultati prethodne faze i s ciljem usuglašavanja daljnjih intervencija.

Sastanci ZRS-a održani su u obje partnerske zemlje sljedećim redoslijedom:

Vrijeme i mjesto	Aktivnosti i djelokrug
Prvi sastanak ZRS-a (02.10.2013. godine u Beogradu)	- Organiziranje i uvod u metodologiju programa
Drugi sastanak ZRS-a (22.10.2013. godine u Sarajevu)	- Prezentiranje SWOT analize i rasprava o dijelu koji se odnosi na TP
Treći sastanak ZRS-a (06.11.2013. godine u Tuzli)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira i odabranih TP-ova (na temelju provedene analize)
Cetvrti sastanak ZRS-a (27.11.2013. godine u Bijeljini)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira (tematski prioriteti, posebni ciljevi, rezultati i pokazatelji načrta)
Peti sastanak ZRS-a (27.11.2014. godine u Beogradu)	- Prezentacija i rasprava o komentarima EK-a na načrt programskog dokumenta
Sesti sastanak ZRS-a (21.-26.05.2014. godine)	- Rasprava i odluka o načrtu konačnog programskog dokumenta
30.05.2014. godine	- Dostavljanje konačnog načrta programskog dokumenta Europskoj komisiji.

DIO 2: PROGRAMSKO PODRUČJE

2.1 Analiza stanja

Analiza stanja predstavlja procjenu programske područje, a cilj je utvrditi ključne izazove i prioritete područja (cijeli dokument je dostupan u Dodatu 1). Dokument je bio jedan od glavnih elemenata koji je doveo do utvrđivanja programske strategije. Analiza je temeljena na analizi sekundarnih resursa (uglavnom statističke informacije i postojeće strategije) i potvrdi dodatnih primarnih resursa. Na proces je utjecala promjenjiva dostupnost statističkih podataka.

Opis programskog područja

Kvalificirana teritorija u Republici Srbiji obuhvaća 15.370 km², s 1.064.198¹ stanovnika, a kvalificirana teritorija u Bosni i Hercegovini obuhvaća 16.742.34 km², s 1.706.214² stanovnika, odnosno ukupno 2.770.412 stanovnika u kvalificiranom području. Ukupan broj općina u programskom području je 31 sa srpske strane, a 67 u Bosni i Hercegovini

Ukupna površina kvalificiranog područja je 32.112.34 km², s ukupno 2.770.412 stanovnika. Ukupna dulžina granice između dvije zemlje je 370.9 km, od čega je 109.9 km kopnena granica, a 261 km plava granica (rijeke Drina i Sava). Duž cijele granice postoji četrnaest graničnih prijelaza.

Shema 1: Mapa programskog područja

Politička situacija

Obje zemlje su snažno posvećene integraciji u EU: Srbiji je 01.03.2012. godine dodijeljen status kandidata za članstvo u EU-u. Nakon aktivnih i konstruktivnih koraka poduzetih s ciljem vidljivog i održivog unaprijeđenja odnosa s Kosovom, Europsko vijeće je 28.03.2013. godine odlučilo otvoriti pristupne pregovore sa Srbijom. Dana 16.06.2008. godine, Bosna i Hercegovina i Europska komisija su potpisale Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). Potpisivanjem sporazuma, EU je prepoznala

¹ Na temelju popisa stanovništva iz 2011. (Općine u Srbiji 2012.)

² Izvor: preliminarni rezultati popisa stanovništva iz 2013. godine (http://www.bhas.ba/obavijestenja/Preliminarni_rezultati_bos.pdf)

napore koje je Bosna i Hercegovina uložila na svom putu ka EU-ovim integracijama. SSP s Bosnom i Hercegovinom ratificirale su sve zemlje članice EU-a, ali SSP još uvek nije stupio na snagu. Obje zemlje su već uložile značajne napore u usvajanje propisa koji su kompatibilni s pravnom stećevinom EU-a. Veliki korak u unapređenju odnosa između Srbije i Bosne i Hercegovine, s jedne strane i EU-a, s druge strane, je vizna liberalizacija. Ova liberalizacija za putovanja u Schengen zonu je na snazi od prosinca 2009. godine za građane Srbije, a od prosinca 2010. godine za građane Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju bilateralna suradnja, obje zemlje pojačano unaprjeđuju političke i socioekonomске odnose. Do sada su Srbija i Bosna i Hercegovina potpisale i provele oko 50 bilateralnih sporazuma, protokola i memoranduma.

Geografski opis i klima

Smješteno u jugoistočnom dijelu Europe, programsko područje između Srbije i Bosne i Hercegovine sastoji se od tri veoma raznolika geografska dijela. Sjeverni dio je plodna ravnica; središnji dio je brdovit, a južni planinski. Na srpskoj strani kvalificiranog područja prema sjeveru nalazi se plodna poljoprivredna zemlja - Srem. Jedan dio Srema pripada jednoj od razvijenih poslovnih područja u Srbiji. U proteklih nekoliko godina ova regija se širila i privlačila brojne ulagače u poslovne zone u Indiji i Staroj Pazovi, a Pećinci su najprosperitetnije mjesto, ne samo u Vojvodini, nego i u cijeloj Srbiji. Dalje prema jugu teren prerasta u visoravni u regiji planina Divčibare, Golija, Zlatar i Tara, koja predstavljaju područja mogućeg ekonomskog razvoja zbog postojanja prirodnih resursa, kao i priliku za razvoj turizma.

U Bosni i Hercegovini, u nizinama na sjeveru (300 metara ispod razine mora) nalaze se slivovi rijeka Save i Drine, s dolinama rijeka Tolise, Tinje, Brke, Gnjice i Janje koje nude najpovoljnije moguće uvjete za poljoprivrednu proizvodnju. Središnji, brdoviti dio Bosne i Hercegovine bogat je raznim mineralima i hidro-električnim potencijalom kao važnim resursima za industrijsku proizvodnju.

Rijeka Drina, s nekoliko visokih brana, predstavlja 185,3 km dugu granicu između Srbije i Bosne i Hercegovine. Spaja se s rijekom Savom na sjeveru. Obje rijeke su bogate prirodnim resursima, s raznolikim vodenim okolišem i drugom faunom.

Klima u kvalificiranom programskom području je kontinentalna, a karakteriziraju je vruća, suha ljeta i jeseni i hladne zime s obilnim snježnim padalinama zbog visokih planina. U posljednje vrijeme, klima se mijenja na način sličan kao u drugim zemljama, s očitim globalnim zatopljenjem i brzim promjenama vremena.

Stanovništvo, demografija i etničke manjine

Na obje strane granice registrirano je smanjenje broja stanovnika. Na srpskoj strani, broj stanovnika u programskom području smanjen je za skoro 9,07% između 2002. i 2010. godine, sa 1.171.126 na 1.064.198 u apsolutnim brojkama. Bosna i Hercegovina je u listopadu 2013. godine provela prvi popis stanovništva od 1991. godine. Rezultati navedenog popisa stanovništva će biti uključeni u ovaj program nakon što budu dostupni.

Etnička pripadnost igrala je važnu ulogu u nedavnoj povijesti regije i odrazila se na trenutni profil kvalificiranog područja. U Srbiji, većinu stanovništva regije čine Srbi. Na temelju popisa stanovništva iz 2011. godine, oni čine do 89,39% ukupnog broja stanovnika, što je značajno iznad državnog prosjeka od 82,9%. Međutim, u nekim općinama taj je postotak značajno ispod prosjeka: Priboj (74,1%), Prijepolje (56,8%), Sjenica (23,5%). Područje Zlatibora je, stoga, jedno od najraznolikijih područja zapadne regije u etničkom smislu. U četiri

kvalificirana okruga u Srbiji, živi 6,89% svih etničkih manjina u Srbiji. Najveća etnička skupina su Bošnjaci, njih 36.607, i muslimani, njih 8.921. U Bosni i Hercegovini, ne postoje trenutni statistički podaci koji odražavaju etničku pripadnost stanovništva karakterističnu za kvalificirano područje.

Program prekogranične suradnje 2014.-2020. predstavlja mogućnost za istraživanje etničkih i demografskih raznolikosti programskog područja. Demografska slika može predstavljati osnovu za veliki broj kvalitetnih zajedničkih inicijativa koje će dalje povećati toleranciju i integraciju.

Infrastruktura i okoliš

Cestovna mreža u obje zemlje na kvalificiranom teritoriju je razvijenija na sjeveru, što znači da su zajednice na jugu dijelom izolirane zbog neadekvatne cestovne mreže. Kada je u pitanju kvalificirano područje u Republici Srbiji, ukupna dužina cestovne mreže je ¹ 10.303 km, ali je samo 6.089 km cesta asfaltirano (59%). U Bosni i Hercegovini je 56% cesta lokalne ceste, dok regionalne ceste čine samo 27%, a autoceste manje (17%) od ukupne cestovne mreže.

Željeznička mreža u programskom području je značajno nerazvijena. Nedostatak investicija i ograničeno održavanje dovode do ograničene efikasnosti i povećavaju vrijeme putovanja. Putovanje između Prijepolja i Beograda, na primjer, traje 6 sati.

U kvalificiranom području postoji 15 **graničnih prijelaza** (3 željeznička, 1 pješački i 11 za motorna vozila) između dviju zemalja. Broj graničnih prijelaza je dovoljan, ali kvaliteta infrastrukture i kapacitet trebaju biti unaprijedeni i modernizirani.

U bosanskohercegovačkom dijelu kvalificiranog područja, postoje dvije potpuno funkcionalne i dobro opremljene međunarodne **zračne luke**: u Tuzli, u Dubravama-Živinicama, 8 km jugoistočno od Tuzle, koji je otvoren za promet 1998. godine, i u Sarajevu, potpuno obnovljen 2005. godine. Na dijelu teritorije u Srbiji, postoji bivša vojna zračna luka Ponikve, koji se nalazi 12 km od Užica i koji se sada koristi u civilne svrhe. Zračna luka je službeno otvorena za upotrebu u listopadu 2013. godine.

Programsko područje se suočava s izazovima u razvoju **okolišne infrastrukture**. Vodoopskrba nije dovoljno razvijena unatoč izvorima vode kojih ima u izobilju. Gubici u vodoopskrbnim mrežama na srpskoj strani su između 22 i 46%. Samo mali dio kućanstava je priključen na postrojenja za preradu otpadnih voda. Na primjer, postotak preradenih otpadnih voda u Bosni i Hercegovini (mjereno kao postotak ukupne količine otpadnih voda) je 4,12% u Federaciji Bosne i Hercegovine (podaci za cijelu Federaciju Bosne i Hercegovine) i 3,66% za Republiku Srpsku. Procjena upravljanja krutim otpadom ukazuje na značajna unaprijeđenja tijekom posljednjih nekoliko godina. Na srpskoj strani, operativna su sva izgrađena regionalna odlagališta (uglavnom zahvaljujući sredstvima EU-a). Jedan od regionalnih centara za upravljanje krutim otpadom na programskoj teritoriji je Duboko koji koriste Užice, Bajina Bašta, Požega, Arilje, Čajetina, Kosjerić, Lučani, Ivanjica i Čačak. S bosanskohercegovačke strane, prethodnih godina izvršena su značajna ulaganja financirana sredstvima Svjetske banke. Izgrađeno je regionalno odlagalište u Bijeljini koje koristi pet općina: Bijeljina, Ugljevik, Lopare, Teočak i Čelić. Trenutno su ugroženi radovi na regionalnoj deponiji u Zvorniku koju će koristiti 9 općina.

Neovisno o tome, potrebno je poduzeti daljnje aktivnosti kada su u pitanju razdvajanje i reciklaža krutog otpada. Statistički podaci o upravljanju krutim otpadom u Bosni i Hercegovini pokazuju da se u Republici Srpskoj reciklira samo 0,43% ukupno proizvedenog krutog otpada.

¹ informacije iz "Općine i regije u 2012."

Programsko područje se nalazi između tri rijeke: Bosne na zapadu, Save na sjeveru i Drine, koja čitavo područje dijeli na dva dijela. Planinski i slabo naseljeni južni dio karakterizira velika biološka raznolikost flore i faune. Zlatibor, Fruška Gora, Golija, Tara, Zlatar, Jahorina, Bjelašnica i Igman su planine s gustim šumama, nezagadene i na kojima se nalaze mnogi prirodni resursi. Na programskom području nalazi se i najveći srpski nacionalni park Tara i rezervat biosfere, planina Golija, koja se nalazi na UNESCO-ovojo listi kulturne i prirodne baštine. Dio najstarijeg nacionalnog parka u Bosni i Hercegovini, Sutjeska, nalazi se na programskom području.

U svibnju 2014.godine, Srbija i Bosna i Hercegovina su pogodene ozbiljnim poplavama koje su uzrokovale ljudske žrtve i značajne materijalne štete. Ukupna materijalna šteta u Srbiji mogla bi biti veća od 1 milijarde eura. U obje zemlje se očekuje pomoć donatora i pomoć iz fondova solidarnosti EU-a. Među područjima koja su ozbiljno pogodena poplavama nalaze se i teritoriji i općine koje se nalaze u programskom području. Na srpskoj strani programskog područja značajna šteta je zabilježena u općinama Krupanj, Mali Zvornik, Bajina Bašta, Šabac i Sremska Mitrovica. S bosanskohercegovačke strane, programski teritorij Općine Bijeljina, Brčko, Tuzla, Šekovići, Samac, Bratunac, Olovno i Dobojski Istoč pretrpjeli su velike štete. U programskom području potrebno je poduzeti dodatne napore sa ciljem uspješnijeg reagiranja u hitnim situacijama, kao i razvoja infrastrukture za zaštitu od poplava.

Ekonomija

Ekonomija na čitavom programskom području ne daje zadovoljavajuće rezultate zbog marginaliziranja regije i kriznih situacija iz 1990.-ih. Niska razina ulaganja, industrijski giganti koji su propali tijekom godina, neuspješan proces ili privatizacija koja je dovela do gubitka velikog broja radnih mesta rezultirali su ograničenim ekonomskim rastom. Svjetska ekonomska kriza 2008./2009.godine pogoršala je već tešku ekonomsku situaciju u regiji. Došlo je do oporavka i ponovna izgradnja ekonomije je u tijeku.

Prema metodologiji ILO-a, stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini bila je 27,2% u 2010.godini, 27,6% u 2011.godini, 28% u 2012.godini i 27,5% u 2013.godini (prosječna stopa nezaposlenosti u 2013.godini je: u Federaciji Bosne i Hercegovine 27,6%, u Brčko Distriktu 35,5% i u Republici Srpskoj 27,0%). Stopa nezaposlenosti u programskom području u Srbiji je bila 36,28% u Mačvi, 22,52% u Kolubari, 33,48% na Zlatiboru i 30,96% u Sremu. Prosječna stopa nezaposlenosti u kvalificiranim područjima u Srbiji je 30,81% (državna metodologija, Statistički ured Srbije, podaci iz 2011.godine).

U obje zemlje sudionice zabilježeno je malo povećanje BDP-a. Povećanje BDP-a u 2010.godini u Srbiji iznosilo je 1%, a u Bosni i Hercegovini 0,7%. Povećanje BDP-a u 2011.godini u Srbiji iznosilo je 1,6%, a u Bosni i Hercegovini 1,3%. BDP po glavi stanovnika u 2011.godini bio je oko 3.417 EUR u Bosni i Hercegovini, i 4.415 EUR u Srbiji.

Povoljni uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju su jedna od prednosti kvalificiranog područja. Procjenjuje se da je između 20 i 25% radno sposobnog stanovništva zaposleno u ovom sektoru. Osim u planinskim područjima na jugu, tlo i klima su idealni za raznovrsnu poljoprivrednu proizvodnju i uzgoj stoke, uključujući i proizvodnju organske hrane.

Industrijski sektor bio je glavni segment bosanskohercegovačke ekonomije u kvalificiranom području i predstavljao je skoro 50% zaposlenosti i ulaganja u razdoblju do 1990.godine. Sada je potrebno ponovno dostići razinu na kojoj je prekogranično kretanje robe bilo do tog razdoblja. Glave aktivnosti u tom području su: industrija, proizvodnja struje i

rudarstvo, koncentrirano uglavnom oko Tuzle te industrije temeljene na poljoprivredi u Posavini i Semberiji (u općinama Bijeljina i Brčko) i Zvorniku, u središnjem dijelu. U južnom dijelu nema aktivnosti u sektoru industrije. Slično tome, u Srbiji, industrijsku osnovu u kvalificiranom području karakteriziraju nedovoljno iskorišteni kapaciteti i zastarjela postrojenja. Postoje sljedeće ključne industrijske aktivnosti: prerada hrane, prerada drveta i proizvodnja namještaja, industrija lakih metala, tekstilna industrija i kemijska industrija.

Razvoj malih i srednjih poduzeća je glavni stup politika obje Vlade kao sredstvo postizanja dinamičnih razina ekonomske ekspanzije potrebne u kvalificiranom području kako bi se postigao ekonomski paritet s europskim susjedima. Međutim, poduzetnička kultura nije razvijena u čitavom kvalificiranom području. Uz to većina MSP-ova su mikro-poduzeća, obiteljski koncerne, uglavnom prodavaonice i mali servisi. Oni ne doprinose značajno ukupnoj ekonomiji i pružaju veoma ograničene mogućnosti za zapošljavanje. U programskom području u Bosni i Hercegovini broj pravnih (poslovnih) subjekata je 34.490.¹ Broj pravnih poslovnih subjekata u srpskom dijelu programskog područja je 18.817.

U programskom području postoji veliki potencijal za **razvoj turizma**. U Bosni i Hercegovini, u kvalificiranim kantonima Federacije Bosne i Hercegovine ostvarena su 566.153 noćenja (u čitavim kantonima). Indikativni broj (nepotpuni podaci) turista koji posjećuju programsko područje u Republici Srpskoj u 2011.godini bio je 81.254, a broj noćenja 188.342, dok turisti u tom području u prosjeku borave 2,32 dana. U srpskom dijelu programskog područja broj turističkih posjeta u 2011.godini bio je 562.660, broj noćenja 2.326.939, a turisti u tom području u prosjeku borave 4,13 dana.

Sličnosti u socioekonomskoj situaciji i izazovi s obje strane granice predstavljaju dobru osnovu za pokretanje zajedničkih projektnih inicijativa koje će pokazati pravi prekogranični utjecaj. Područja u kojima je moguće definirati zajedničke inicijative su najprije zajednički razvoj tržišta rada, istraživanje turizma i prirodnih resursa, te daljnje aktivnosti s ciljem socijalne integracije ranjivih skupina.

Obrazovanje i kultura

Obrazovne ustanove na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini postoje u programskom području u obje zemlje. Tri priznata sveučilišta u Tuzli, Sarajevu i Istočnom Sarajevu nalaze se u tom području. Institucije za strukovno obrazovanje prisutne su u većim gradovima. U Srbiji ne postoji dovoljno specijaliziranih srednjih škola koje zadovoljavaju trenutne standarde, s iznimkom specijalizirane srednje škole i turističkog koledža u Užicama.

U programskom području u Srbiji postoje 684 osnovne i 74 srednje škole. U programskom području u Bosni i Hercegovini postoje 528 osnovne i 162 srednje škole.

Sveučilište u Istočnom Sarajevu povezuje 14 fakulteta, 2 akademije umjetnosti i 1 fakultet vjerskih znanosti (ukupno 84 programa). Sveučilište u Sarajevu ima 23 fakulteta i 3 umjetničke akademije, te 5 znanstvenih/istraživačkih instituta. Sveučilište u Tuzli ima 12 fakulteta i 1 umjetničku akademiju. U srpskom dijelu kvalificiranog područja postoji 6 privatnih srednjih škola, 3 privatna fakulteta i 1 javni istraživački institut.

Kulturno naslijeđe obje zemlje sudionice može biti kvalificirano kao heterogeno u najboljem smislu te riječi, uključujući kulturna dobra stvorena tijekom čitave povijesti, od

¹ U Federaciji Bosne i Hercegovine (u svim kvalificiranim općinama), broj pravnih (poslovnih) subjekata je 25.737 (prema statističkim podacima od 31.12.2012.), a u Republici Srpskoj, u programskom području posluje 8.573 pravnih (poslovnih) subjekata.

predpovijesnog razdoblja, antike, srednjeg vijeka, Ottomanskog carstva do modernih vremena. Ovo je rezultat interakcije četiri glavne kulture (mediteranske, srednje europske, bizantske i orijentalne-islamske). U okviru ovog programa prekogranične suradnje, ovo kulturno bogatstvo može postati sredstvo za razvoj svijesti o kulturi, promoviranje novih inicijativa u institucionalnoj i sferi kulture, za uspostavljanje partnerskih odnosa s drugim sektorima i međunarodnih partnerstava, te potaknuti razvoj vrijednosti, očuvanje i revitalizaciju kulturnog naslijeđa.

2.2 Osnovni zaključci

Nakon analize stanja, definirano je nekoliko relevantnih ključnih poruka.

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina. Na čitavom području obuhvaćenom programom bilježe se iznadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slabih ekonomskih izgledi dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna socioekonomска situacija negativno utječe na položaj ugroženih skupina čije su integriranje i inkluzija još uvek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna infrastruktura. Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i niska razina ulaganja s jedne strane izravno ugrožavaju okoliš, a s druge strane sprječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma. Kada se uzme u obzir ukupna ekonomska situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer, ekstremni sportovi, ruralni turizam) i povezanost s drugim ekonomskim branšama (prerada hrane, bio-poljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Analiza stanja, ispitivanja i intervjuji provedeni u programskom području doveli su do pripremanja SWOT analize za sve tematske prioritete. Konsolidirani SWOT za odabранe tematske prioritete nalazi se u nastavku teksta, dok je čitav dokument dostupan u Dodatučku 1.

Prednosti	Slabosti
Kvalificirana radna snaga, mali broj profesionalnih profila temeljenih na tradicijama velikih industrijskih sustava	Visoka razina nezaposlenosti, naročito među mladima i u skupinama ljudi s posebnim potrebama
Multikulturalno društvo koje osigurava osnovu za dijalog i suradnju	Stalne migracije iz ruralnih u urbana područja i iz programskog područja
Dobro očuvana bioraznolikost područja, slične specifičnosti na obje strane granice	Ograničena integracija i sudjelovanje u društvu ugroženih i marginaliziranih skupina
Primjeri postojanja dobre prakse u rješavanju okolišnih pitanja na regionalnoj razini, na primjer regionalna odlagališta	Niska razina postojeće okolišne infrastrukture-prerada krutog otpada, postrojenja za otpadne vode, itd.
Očuvana priroda i dostupnost prirodnih znamenitosti, uključujući zaštićena područja	Niska razina svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša, klimatskih promjena, energetske učinkovitosti
Dostupnost povijesnih, etno i kulturnih znamenitosti, na primjer, Stari most na Drini, željeznička pruga na Mokroj Gori.	Niska razina razvijenosti sustava za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnosti u hitnim situacijama
Snažna tradicionalna središta visokog obrazovanja u BiH su dio programskog područja	Nezadovoljavajuća razina pružanja usluga u sektoru turizma
	Ograničen pristup i nepostojanje infrastrukture u slučaju brojnih kulturnih, prirodnih i povijesnih turističkih znamenitosti
	Mali udio BDP-a alociran za istraživanje i razvoj, kao i za inovacije
	Ograničena suradnja između poduzeća u

Prilike	Prijetnje
Unapređenje intervencija u sektoru (na primjer, aktivne mjere zapošljavanja) u skladu sa standardima i praksama EU-a - povećanje učinkovitosti	Mala prekogranična mobilnost radne snage zbog administrativnih prepreka
Pokretanje inicijativa za obučavanje i prekvalifikaciju na temelju realne potražnje na tržištu rada	Niska razina spremnosti radne snage da odgovori na nove uvjete na tržištu rada i na nove potrebe
Učinkovita i održiva upotreba prirodnih resursa	Nedovoljna finansijska sredstva iz državnog proračuna za financiranje okolišne infrastrukture
Razvoj alternativnih izvora energije temeljenih na prednostima područja - hidro-potencijal, dostupnost biomasa poput drvnih ostataka, itd.	Neučinkovito upravljanje prirodnim resursima
Mogućnosti za aktivnosti u turističkim nišama, na primjer ekološki i etno-turizam, organska hrana	Nezadovoljavajuća razina zaštite prirodnog okoliša, uključujući nepostojanje okolišne infrastrukture
Relativna blizina važnih tržišta, na primjer Austrije, Madarske, Italije, Njemačke.	Povećana konkurentnost drugih regionalnih destinacija na kojima je turistička ponuda slična

DIO 3: PROGRAMSKA STRATEGIJA

3.1 LOGIČKA PODLOGA - POJAŠNJENJE ODABRANE STRATEGIJE DJELOVANJA

Prilikom odabira tematskih prioriteta i definiranja programske strategije poštivani su sljedeća opća načela:

Relevantnost izazova i očekivani utjecaj. Predloženi strateški okvir je u skladu s izazovima u programskom području i SWOT analizom. Na odabir tematskih prioriteta i definiranje programske strategije utjecale su veličina i relevantnost posebnih izazova (u odnosu na manje relevantne izazove).

Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području. Snažan naglasak stavljen je na interes na lokalnoj i regionalnoj razini tijekom čitavog procesa pripreme programa. Krajnji korisnici programa sudjelovali su u početnom istraživanju i dodatno su konzultirani na javnim konzultacijama.

Strateški prioriteti na državnoj/entitetskoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Predložena programska strategija je uspoređena sa strateškim dokumentima na državnoj/entitetskoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Svaki od predloženih tematskih prioriteta je dobro obuhvaćen strategijama koje jasno potvrđuju predložene smjerove djelovanja.

Poštivanje ciljeva definiranih relevantnim makro-regionalnim strategijama u kojima sudjeluju obje zemlje: Strategija EU-a za Dunavsku regiju i Strategija EU-a za Jadransko-jonsku regiju.

Prikladnost u kontekstu prekogranične suradnje i očekivani prekogranični utjecaj. Prilikom odabira tematskih prioriteta i pripreme programske strategije poštivana je tipologija Programa prekogranične suradnje. Naime, predloženi tematski prioriteti i strategija mogu realistično prikazati prekogranični utjecaj.

Lekcije naučene iz prethodnih programa. S obzirom na to da se trenutno provodi jedan čitav programski ciklus za razdoblje 2007.-2013. godine, novi program svakako treba biti korak naprijed. Kako bi se osigurala veća učinkovitost i bolje iskoristila prethodna iskustva, naučene lekcije su analizirane i uvrštene u program.

Pregled i pojašnjenje odabranih tematskih prioriteta nalaze se u sljedećoj tabeli.

Odabrani tematski prioriteti	Pojašnjenje odabira
TP1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	- Visoka nezaposlenost u programskom području - Ograničena suradnja i komunikacija između tržišta rada i privatnog sektora - Niska razina ulaganja u zdravstveni i društveni sektor, ograničen pristup kvalitetnim uslugama,

TP2: Заштита okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje. <ul style="list-style-type: none"> - naročito kada su u pitanju ugrožene skupine. - Negativni migracijski trendovi, posebno kada su u pitanju mlađi, iz ruralnih područja u urbana i izvan programskog područja (odljev mozgova) 	<ul style="list-style-type: none"> - Očuvan i čist okoliš predstavlja komparativnu prednost programskog područja - Niska razina svijesti i ograničena infrastruktura u sektoru, što programsko područje izlaze okolišnim rizicima - Velika izloženost programskog područja prirodnim katastrofama (SEE posebno pogodena nedavnjim klimatskim promjenama) - Razorne poplave koje su pogodile Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, uključujući i programska područja, u svibnju 2014. godine 	TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu <ul style="list-style-type: none"> - Snažni potencijali za razvoj turizma i velika važnost u prekograničnom kontekstu - Dostupnost kulturnog i prirodnog naslijeda s potencijalnom snažnom povezanošću s razvojem turizma 	Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Zajedničke aktivnosti razvoja poslovanja - Zajednički razvoj novih proizvoda i usluga - Umrežavanje poslovnih subjekata s vanjskim inovatorima, istraživačima i diplomantima - Brendiranje roba i usluga - Certificiranje i unaprijeđenje kvalitetnih sustava - Razvoj i provedba programa strukovnog obučavanja s ciljem odgovaranja na konkretne i dokazane potrebe - Praktične obuke u stvarnom radnom okruženju (subjekti iz javnog ili privatnog sektora) - Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme 	Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Definiranje novih socijalnih i zdravstvenih planova, i/ili restrukturiranje postojećih na temelju inovativnih pristupa, metoda i procesa. - Potpora pružanju savjetodavnih usluga ugroženim skupinama - Organiziranje kulturnih događaja s ciljem unaprijeđenja socijalne integracije - Razvoj novih ili unaprijeđenje postojećih inicijativa vezanih za društveno poduzetništvo - Ciljana potpora promoviranju poduzetničkih vještina među ženama, mladima i ljudima s posebnim potrebama - Pomoć u definiranju novih poslovnih inicijativa za ranjive skupine, uključujući i društvena poduzeća - Manji radovi na infrastrukturi i nabavka isporučevina
--	---	--	---	--

3.2 OPIS PROGRAMSKIH PRIORITETA

Ukupan cilj programa je:

Unaprijeđenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa

3.2.1 Tematski prioriteti

Posebni ciljevi, rezultati, pokazatelji i tipovi aktivnosti su definirani prema tematskim prioritetima na sljedeći način.

TP1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	TP2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.
Poseban cilj 1: Unaprijeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje više prilika za zapošljavanje <p>Rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području; - Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotrebom resursa u strateškim sektorima (npr., proizvodnja drveta, prerada hrane i metalna industrija); - Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice; 	Poseban cilj 2: Promicanje socijalne i ekonomske inkluzije <p>Rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijeđeni prekograničnom razmjenom, suradnjom i u sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga; - Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijedene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva - Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.
Pokazatelji*: <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 15 kompanija je unaprijedilo poslovanje, proizvode i/ili procese u okviru zajedničkih inicijativa (osnova: 0) - Najmanje 10 privatnih i/ili subjekata u javnom sektoru razvija mogućnosti i uvjete za praktičnu obuku nezaposlenih (osnova: 0) - Najmanje 100 osoba usvaja nove praktične vještine koje izravno doprinose mogućnosti zapošljavanja (osnova: 0) 	Pokazatelji*: <ul style="list-style-type: none"> - Razvijeno je 5 novih ili unaprijeđeno 5 postojećih programa socijalne podrške (osnova: 0) - Najmanje 100 osoba rješava konkrete socijalne probleme i izazove uz pomoć socijalnih programa (osnova: 0) - Integracija i zapošljavanje pripadnika ugroženih skupina poboljšano je kroz najmanje 5 novih inicijativa, događaja i/ili zajedničkih aktivnosti - Najmanje 3 seminar/radionice s ciljem pružanja potpore novim poslovnim prilikama za ugrožene skupine, uključujući društvene poduzetničke inicijative - Najmanje 50 osoba iz ugroženih skupina poboljšalo je svoj socijalni i ekonomski status na temelju sudjelovanja u inicijativama u okviru programa fokusiranim na integraciju i zapošljavanje (osnova: 0)

* Osnova za većinu indikatora postignuća je "0". Ograničena dostupnost statističkih podataka i resursa ne dozvoljava precizno definiranje indikatora na osnovnoj razini (na primjer, broj postojećih zajedničkih poslovnih inicijativa, broj postojećih sustava za osiguravanje kvalitete ili ukupan broj postojećih programa socijalne potpore). U pristupu programu se, prema tome, koristi osnova "0" a mjeru se pokazatelji koji su rezultat programskih intervencija. Uz indikatore u skladu s ovim pristupom obično se primjenjuju definicije "nove inicijative", "novostečene vještine" ili "novi unaprijeđeni socijalni programi". Isti se pristup primjenjuje na sva tri tematska prioriteta. Napominjemo da gdje god postoje ciljevi, oni mogu biti samo provizorni budući da su iznosi alokacija u okviru programa još uvek nepoznati.

Kada je u pitanju praktična primjena pokazatelja, sugerira se da su pokazatelji ciljeva unutar svakog poziva za dostavljanje ponuda (smjernice za aplikante) prezentirani tako da potencijalnim aplikantima predstavljaju ciljeve programa i po mogućnosti usmjeravaju njihovo djelovanje u provedbi programa.

Odgovorna tijela i JMC će redovito revidirati indikatore. Kada je to moguće, prilikom planiranja daljnjih ciljanih poziva za dostavljanje ponuda u obzir će se uzimati rezultati prethodnih poziva za dostavljanje ponuda. Na primjer, moguće je da posebni ciljevi za koje će indikatori uglavnom biti ostvareni u ranim fazama programa ne budu odabrani za daljnje ciljane pozive za dostavljanje ponuda.

TP2: Заштита okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.	TP3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu
Poseban cilj 1: Unaprijeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promoviranje bioraznolikosti <p>Rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Učinkovitost javnih usluga i praksi u vezi s upravljanjem krutim i kanalizacijskim otpadom je povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice - Promovira se zaštita slivova rijeka Drine i Save i promovira njihova bioraznolikost. 	Poseban cilj 2: Unaprijeđenje sustava upravljanja u hitnim situacijama <p>Rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sustavu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprijeden.
Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 4 javna poduzeća koja se bave krutim otpadom i otpadnim vodama na teritoriji općine unaprijedila su svoje poslovanje u segmentu upravljanja krutim otpadom i otpadnim vodama (osnovna vrijednost: 0) - Kapacitet najmanje 100 članova hitnih službi i njihova oprema su povećani (osnovna vrijednost: 0) 	Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 3 hitne službe s obje strane granice povećale su kapacitete uz pomoć zajedničkih inicijativa (osnovna vrijednost: 0) - Kapacitet najmanje 100 članova hitnih službi i njihova oprema su povećani (osnovna vrijednost: 0)

<p>vrijednost: 0)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 3 nove inicijative koje doprinose unapređenju stanja okoliša i promoviranju bioraznolikosti u području sliova rijeke Drine i Save (osnovna vrijednost: 0) - Najmanje jedna platforma za zaštitu sliova rijeke Drine i Save i promoviranje njihove bioraznolikosti postoji i primjenjuje se izvan okvira programskih aktivnosti (osnovna vrijednost: 0) - Najmanje 8000 osoba je upoznato s pitanjima zaštite okoliša i bioraznolikosti rijeka Drine i Save (osnovna vrijednost: 0) 	<p>- Najmanje 8000 osoba upoznato je s pitanjima sprječavanja i smanjenja posljedica poplava</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 10 lokalnih zajednica bile su korisnici aktivnosti izgradnje kapaciteta vezanih za sprječavanje i smanjenje posljedica poplava 	<p>- Kapacitet najmanje 50 radnika u turizmu i 50 nezaposlenih su povećani kroz inicijative obučavanja (osnovna vrijednost: 0)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Broj novih turista koji posjećuju nove lokacije zbog novih usluga koje su rezultat novih programskih aktivnosti je najmanje 1000 (osnovna vrijednost: 0) 	
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unapređenje postrojenja i opreme javnih komunalnih poduzeća - Unapređenje postojećih procedura u javnim servisima koji se bave krutim otpadom i upravljanjem otpadnim vodama, uključujući javna komunalna poduzeća i okolišnu inspekciju - Analiza i podizanje svijesti o zagadjenju izvora vode, poput onih u poljoprivredi - Informiranje i izgradnja kapaciteta građana i poduzeća za održivo djelovanje u pogledu krutog otpada i područja zaštite vode - Stvaranje administrativnih i prostornih kapaciteta za održivo upravljanje krutim otpadom i otpadnim vodama - Obučavanje i izgradnja kapaciteta osoblja javnih komunalnih poduzeća - Čišćenje i popravak nehigijenskih odlagališta 	<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obučavanje i izgradnja kapaciteta službi civilne zaštite i drugih hitnih službi, naročito u slučaju poplava i nakon njih, u skladu s međunarodnim standardima. - Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme - Razmjena iskustava i najboljih praksi i umrežavanje - Razvoj i/ili unapređenje sustava planiranja, djelovanja, informiranja, koordiniranja i obavještanja u vezi sa sprječavanjem i smanjivanjem posljedica prirodnih katastrofa i upravljanje na središnjoj i/ili lokalnoj razini u hitnim slučajevima - Podizanje svijesti i izgradnja kapaciteta lokalnih zajednica za reagiranje u hitnim situacijama 	<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Umrežavanje, strukturiranje, pozicioniranje novih turističkih proizvoda i usluga - Uspostavljanje prekograničnih turističkih skupina - Promoviranje, komuniciranje i javne aktivnosti - Organiziranje dogadaja i kampanja - Razmjena i prijenos iskustava - Obučavanje i izgradnja kapaciteta zaposlenih u turizmu i/ili nezaposlenih - Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme - Promoviranje i zaštita prirodnih resursa i zaštićenih područja 	<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organiziranje dogadaja, simpozija, radionica, itd. - Posebne profesionalne intervencije s ciljem zaštite i promoviranja povijesnog naslijeda, kao i kulturnih tradicija - Mali infrastrukturni radovi na restauraciji i zaštiti povjesnih ili umjetničkih znamenitosti i nabava opreme - Razvoj novih i unaprijeđenje postojećih muzejskih zbirki, izložbi i slično - Umrežavanje između različitih sektora s ciljem doprinosa učinkovitosti i atraktivnosti turističke ponude

Provredba tematskih prioriteta i posebnih ciljeva programa će, gdje je to primjenjivo, biti u skladu s ciljevima Strategije EU-a za Dunavsku regiju (COM(2010)715) i Strategije EU-a za Jadransko-jonsku regiju (COM(2014)357).

3.2.2 Tehnička pomoć

Posebni cilj:

Poseban cilj tehničke pomoći je osiguravanje učinkovite, transparentne i pravovremene provedbe Prekograničnog programa suradnje, kao i podizanje svijest o programu na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i, općenito, među stanovništvom u kvalificiranom programskom području. Također podupire aktivnosti podizanja svijesti na razini države kako bi gradani u obje zemlje korisnice IPA II programa bili informirani o programu. Nadalje, iskustvo pripreme programskega ciklusa 2007.-2013. pokazuje da će ovaj prioritet također predstavljati potporu administrativnom kapacitetu vlasti i korisnika programa u pogledu unaprijeđena vlasništva i prikladnosti programa i projektnih rezultata.

Alokacija za tehničku pomoć će biti upotrijebljena za potporu radu državnih Operativnih struktura (OS) i Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) u osiguravanju učinkovitog uspostavljanja, provedbe, nadzora i evaluacije programa, kao i optimalne upotrebe resursa. Ovo će biti postignuto kroz uspostavljanje i djelovanje Zajedničkog tehničkog tajništva (ZTT) na teritoriji Srbije i Ureda u Bosni i Hercegovini. ZTT će biti odgovoran za svakodnevno upravljanje programom i izvještavat će OS-u i ZNO-u.

Planirani rezultati:

1. Administrativna potpora Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru programa je unaprijeđena

Ovaj prioritet će osigurati nesmetanu provedbu programa tijekom svih faza. Uključuje dostupnost finansijskih sredstava i angažiranje kvalificiranog osoblja zaduženog za pružanje pomoći Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru, kao i uspostavljanje i provedbu mehanizama i procedura upravljanja, nadzora i kontrole. Ako bude potrebno, doprinijet će i pripremi sljedećeg finansijskog ciklusa (2021.-2026.).

Pokazatelji rezultata:

TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijedu	Poseban cilj 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja	Poseban cilj 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja
<p>Rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ponuda i kvaliteta turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama; - Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice; 	<p>Rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promiče se održiva kulturna i sportska prekogranična razmjena - Povijesno i prirodno naslijede i tradicije pograničnog područja su bolje zaštićene. 	
<p>Pokazatelji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 5 novih zajedničkih turističkih proizvoda/područja je razvijeno ili su unaprijeđeni postojeći proizvodi/područja (osnovna vrijednost: 0) - Svest je podignuta kroz najmanje 3 promotivne kampanje i organizirane događaje (osnovna vrijednost: 0) - Najmanje 3 prekogranične veze/mreže/skupine turističkih subjekata - Najmanje 15 turističkih subjekata je povezano u novonastalim zajedničkim aktivnostima (osnovna vrijednost: 0) 	<p>Pokazatelji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povezanost subjekata s obje strane granice u najmanje 4 kulturna ili sportska događaja (osnovna vrijednost: 0) - Očuvanje povijesnog naslijeda je povećana kroz najmanje 3 zajedničke inicijative (osnovna vrijednost: 0) - Unaprijeđene mogućnosti umrežavanja i suradnje za najmanje 8000 stanovnika i turista s obje strane granice (osnovna vrijednost: 0) 	

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječni udio korisnika	Postotak	Nema dostupnih	85%

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
zadovoljnih potporom provedbi programa ¹		podataka	

2. Tehnički i administrativni kapacitet za upravljanje programom i provedbu je povećan

Ovaj prioritet će također pružiti mogućnost unaprjeđenja stručnosti i vještina struktura koje upravljaju programom, kao i mogućih aplikanata i korisnika granta. Posebne aktivnosti izgradnje kapaciteta će biti planirane i izvedene na temelju utvrđenih potreba tijekom provedbe programa. Kao dio lekcija naučenih iz programskega ciklusa 2007.-2013.godine, (i) očekuje se povećano sudjelovanje članova ZNO-a u zadacima definiranim u okviru pravnog okvira IPA II programa; (ii) bit će povećan kapacitet potencijalnih aplikanata za razvoj održivih prekograničnih partnerstava; i (iii) bit će povećan kapacitet korisnika granta u smislu zadovoljavajućeg načina ispunjavanja obveza iz njihovih ugovora.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječno povećanje broja primljenih ponuda u okviru svakog uzastopnog poziva		Nema dostupnih podataka	Nema podataka ¹
Prosječno povećanje broja koncepata projekta koji će biti kvalificirani za daljnju procjenu	Postotak	Nema dostupnih podataka	50%

3. Vidljivost programa i njegovi rezultati su zagarantirani.

Program prekogranične suradnje je veoma popularan u kvalificiranim područjima zahvaljujući, između ostalog, vidljivosti aktivnosti koje su poduzete tijekom programskega ciklusa 2007.-2013. godine. S obzirom na broj aplikanata u naknadnim pozivima, primjećeno je da postoji povećan interes za inicijative suradnje. Ova postignuća treba održati i unaprijediti tijekom provedbe finansijske perspektive 2014.-2020.godine. Treba razviti raznovrsne kanale komunikacije i publiciteta kako bi se osigurala redovita razmjena informacija između zainteresiranih strana i šire publike, uključujući sudjelovanje u dogadjajima u vezi makro-regionalnih strategija u kojima sudjeluju obje države.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Ljudi koji sudjeluju u promotivnim dogadjajima	Postotak	2.705	120%
Posjeti internetskoj stranici programa	Postotak	37.604	110%

Vrsta aktivnosti:

Nepotpun popis mogućih aktivnosti obuhvaćenih alokacijom za tehničku pomoć uključivat će:

- Uspostavljanje i funkcioniranje Zajedničkog tehničkog tajništva i njegovog Ureda.
- Organiziranje dogadjaja, sastanaka, obuka, studijskih putovanja ili uzajamnih posjeta s ciljem usvajanja

¹ Napominjemo da su u finansijskoj perspektivi 2014.-2020. uskladeni/strateški pozivi za dostavljanje ponuda zamišljeni s jasnim fokusom i/ili određenim uvjetima koji se odnose na potencijalne korisnike. Također, u pozivu za dostavljanje ponuda moguće je da će se koristiti rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva, a u tom smislu, broj ponuda ne mora nužno biti povećan.

novih znanja o najboljim praksama drugih razvojnih inicijativa.

- Sudjelovanje osoblja upravljačkih struktura na forumima o zapadnom Balkanu ili o EU
- Pripremanje internih i/ili eksterne priručnika
- Pomoć potencijalnim aplikantima u partnerstvu i razvoju projekata (forumi za pronalaženje partnera, itd.)
- Savjetovanje korisnika granta o pitanjima provedbe projekta
- Nadzor nad provedbom projekata i programa, uključujući uspostavljanje sustava nadzora i povezanog izvještavanja
- Organiziranje aktivnosti ocjenjivanja, analiziranja, ispitivanja i/ili proučavanja pozadine programa
- Informiranje i publicitet, uključujući i pripremu, usvajanje i redovnu reviziju plana vidljivosti i komuniciranja, širenja informacija (info-dani, naučene lekcije, studije najboljih slučajeva, novinski članci i priopćenja), promotivni događaji i tiskani materijal, razvoj komunikacijskih alata, održavanje, ažuriranje i unaprjeđenje internetske stranice programa, itd.
- Potpora radu Zajedničke radne skupine zadužene za pripremu programskega ciklusa 2021.-2026.
- Sudjelovanje na godišnjim forumima i drugim dogadjajima u vezi makro-regionalnih strategija: Strategija EU-a za Jadransko-jonsku regiju i Strategija EU-a za Dunavsku regiju

Ciljane skupine i krajnji korisnici (nepotpuni popis):

- Strukture koje upravljaju programom, uključujući ugovorna tijela
- Potencijalni aplikatni
- Korisnici granta
- Krajnji korisnici projekta
- Opća javnost

3.3 HORIZONTALNA I POPREČNA PITANJA

Posebne mjere potpore predstavljene iznad će biti dopunjene horizontalnim pitanjima koja moraju biti prikladno opisana i uvrštena u svaku intervenciju koja proizlazi iz ovog programa. U ovom smislu će biti razmotreni sljedeći elementi.

Jednake mogućnosti. Uz posebne intervencije predložene za socijalnu integraciju i inkluziju (tematski prioritet 1 "Promoviranje zapošljavanja, mobilnost radne snage, prekogranična socijalna i kulturna inkluzija"), program neće diskriminirati nikoga ni u jednom tematskom prioritetu. Štoviše, ugrožene skupine poput invalida, manjina, djece i mladih, starih i socijalno marginaliziranihće se ohrabrvati da sudjeluju u svim aktivnostima pod jednakim uvjetima. Uz to, jednakost spolova će biti promovirana tijekom čitavog razdoblja provedbe programa.

Zaštita okoliša. Tematski prioritet 2 "Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom" odabran je u okviru ključnih prioriteta programa. Uska povezanost s drugim tematskim prioritetima, turizmom, na primjer, i relevantnost sektora za programske teritorije dovelje su do odluke da zaštita okoliša bude primjenjena kao horizontalna mjera tijekom čitavog razdoblja provedbe programa. U svim intervencijama u okviru programa će morati postojati pozitivan stav prema zaštiti okoliša i morat će se osigurati da u ovom smislu ne postoje negativni utjecaji.

Projekti pripremljeni u okviru pristupa Razvoju područja s ciljem omogućavanja održivog rasta u definiranim geografskim područjima u pograničnim područjima na zapadnom Balkanu, posebno u ruralnim područjima koje karakteriziraju složeni razvojni problemi, mogu biti razmotreni za financiranje u okviru

ovog programa prekogranične suradnje. U obzir će biti uzeti pripremne aktivnosti za Razvoj područja koje su već provedene u pograničnoj regiji koja obuhvaća Srbiju i Bosnu i Hercegovinu.

DIO 4: FINANCIJSKI PLAN

Tabela 1 pokazuje indikativni godišnji iznos doprinosa Unije Programu prekogranične suradnje za razdoblje 2014.-2020.godine. Tabela 2 prikazuje indikativnu raspodjelu alokacija po tematskom prioritetu i najveći iznos sufinanciranja od strane Unije

Tabela 1: Indikativni iznosi godišnje finansijske alokacije za Program prekogranične suradnje 2014.-2020.

Godina	IPA II PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE Srbija-Bosna i Hercegovina							Ukupno (EUR)
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
Operacije u okviru Programa prekogranične suradnje (svi tematski prioriteti)	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.800.000	12.600.000
Tehnička pomoć	600.000	0	0	600.000	0	0	200.000	1.400.000
Ukupno (EUR)	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	14.000.000

Tabela 2.: Indikativni iznosi finansijske alokacije i stopa doprinosa EU-a po prioritetu

PRIORITETI	IPA II Program prekogranične suradnje Srbija-Bosna i Hercegovina 2014.-2020.			
	Doprinos Unije	Korisnik/korisnici sufinanciranja	Ukupno financiranje	Stopa doprinosa Unije
	(a)	(b)	(c) = (a)+(b)	(d) = (a)/(c)
TP1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	3.500.000,00	617.647,06	4.117.647,06	85%
TP2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.	4.900.000,00	864.705,88	5.764.705,88	85%
TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom nasljeđu	4.200.000,00	741.176,47	4.941.176,47	85%
T-P4: Tehnička pomoć	1.400.000,00	0,00	1.400.000,00	100%
UKUPNO	14.000.000,00	2.223.529,41	16.223.529,41	

DIO 5: PROVEDBENE ODREDBE

Poziv za dostavljanje ponuda:

Odgovorna tijela u zemljama sudionicama planiraju provedbu većeg dijela intervencija kroz grantove temeljene na javnim pozivima za dostavljanje ponuda. Oni će osigurati potpunu transparentnost procesa i pristup različitim javnim i nejavnim subjektima. ZNO će biti odgovoran za utvrđivanje tematskih prioriteta, posebnih ciljeva, ciljanih krajnjih korisnika i posebnog fokusa svakog poziva za dostavljanje ponuda koji će poduprijeti Europsku komisiju.

Dinamika objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda ovisi o velikom broju faktora, uključujući logistiku, vrijeme ocjene ponuda i razine interesa potencijalnih ponudnika. Prema tome, u ovom trenutku ne može biti utvrđeno koliko će poziva za dostavljanje ponuda biti objavljeno tijekom programskog razdoblja. Odgovorna tijela će u svakom slučaju voditi računa o tome da prilikom objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda izbjegnu preklapanje tematskih prioriteta u okviru različitih programa prekogranične suradnje. Prilikom objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda koristit će se rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva.

Prije objavljivanja poziva (i definiranja tenderske dokumentacije), odgovorna tijela će revidirati trenutne potrebe/perspektive i ostvarivanje indikatora u prethodnim pozivima za dostavljanje ponuda. Na temelju toga će biti predložen popis tematskih prioriteta i posebnih ciljeva koji će biti objavljeni u pozivima za dostavljanje ponuda. Plan će biti usklađen s drugim programima/pozivima za dostavljanje ponuda koji mogu biti otvoreni/objavljeni u isto vrijeme, kako bi se izbjeglo preklapanje. U naknadnim pozivima za dostavljanje ponuda će biti odabrani oni tematski prioriteti i/ili posebni ciljevi koji nisu prethodno bili objavljeni

Strateški projekti

Tijekom pripreme programa nisu utvrđeni nikakvi strateški projekti. Međutim, tijekom razdoblja provedbe programa moguće je razmotriti alociranje dijela sredstava za jedan ili više strateških projekata. Utvrđivanje strateških projekata ovisit će o tome je li pokazan poseban interes obje zemlje za rješavanje posebnih strateških prioriteta koji očigledno prate ciljeve obje zemlje i dokazuju jasan prekogranični utjecaj.

Strateški okvir projekata može biti definiran u relevantnim makro-regionalnim strategijama u kojima sudjeluju obje zemlje.

Strateški projekti mogu biti odabrani kroz poziv za strateške projekte ili kroz javni poziv za dostavljanje ponuda. U slučaju javnog poziva, partneri u programu će zajednički utvrditi i usuglasiti sve strateške projekte koje će odobriti ZNO u odgovarajućem trenutku tijekom razdoblja provedbe programa. Nakon što odgovorna tijela i ZNO utvrde i potvrde strateški pristup, relevantne institucije (vodeće institucije za strateške projekte) će biti pozvane da dostave svoje prijedloge u vidu projektnih zadataka, tehničkih specifikacija ili troškovnika. U tom slučaju, nakon što ga predloži i odobri ZNO i podupre Komisiju, Program prekogranične suradnje mora biti izmijenjen kako bi sadržavao taj strateški projekt.

U oba slučaja, primljeni prijedlozi će biti ocijenjeni na temelju prethodno definiranih i nediskriminirajućih kriterija za odabir. Strateški projekti će imati jasan prekogranični utjecaj i pozitivan učinak na pogranično područje i njegove stanovnike. U obzir će biti uzeto i sljedeće: relevantnost i doprinos projekta posebnim ciljevima programa i očekivani rezultati, dospijevanje i izvodljivost, te održivost projektnih rezultata.

Tematski prioritet 2 "Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom" čini se najprikladnijom formulacijom strateških projekata. Odgovorne vlasti su posvećene provedbi

strateških projekata koji pokazuju značajan utjecaj i jasan prekogranični utjecaj. Projekti pripremnog karaktera, poput pripreme projektne dokumentacije, ne mogu se smatrati strateškim projektima. Samo već spremne institucionalne inicijativne, čiji su jasan cilj zajednički izazovi s obje strane granice i čiji su rezultat održiva i zajednička rješenja, mogu se smatrati strateškim projektima.

U vezi s poplavama u proljeće 2014.godine, zemlje sudionice mogu razmotriti alociranje sredstava programa na dva načina:

1. na ponovljene trenutno aktivne pozive za dostavljanje ponuda i/ili
2. na strateški projekat

Makro-regionalne strategije:

Kako obavdje zemlje sudjeluju u Strategiji EU-a za Dunavsku regiju (COM (2010) 715) i Strategije EU-a za Jadransko-jonsku regiju (COM (2014) 357), definicija i razvoj strateških projekata mogu biti urađeni u okviru prioritetsnih oblasti ili tema identificiranih i u planu komunikacije i u akcijskom planu tih strategija. Isto važi i za pozive za podnošenje prijedloga projekata koji mogu biti lansirani u vezi s prioritetnim područjima ili temama makro-regionalnih strategija kojima program pripada.

POPIS DODATAKA

DODATAK 1: Opis i analize programskog područja

Stanje i SWOT analiza

Glavne metode za analizu podataka su takozvane PESTLE (PESTPO-politički, ekonomski, socijalni, tehnološki/teritorijalni, pravni, okolišni faktori) i SWOT (PSPP-analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji). PESTLE se primjenjuje za utvrđivanje vanjskih faktora koji imaju utjecaj na razvoj programskog područja, a SWOT za označavanje prednosti i slabosti regije u smislu razvoja. Ove analize trebaju razmotriti programsko područje kao cjelinu.

DODATAK II. - OPĆI UVJETI

Prvi dio: Opće odredbe

Članak 1.-Razdoblje izvršenja, razdoblje operativne provedbe i rok za ugovaranje

- (1) Razdoblje izvršenja je razdoblje tijekom kojeg se Sporazum o financiranju provodi i uključuje razdoblje operativne provedbe kao i završnu fazu. Trajanje razdoblja provedbe je definirano u članku 2(1) Posebnih uvjeta i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o financiranju.
- (2) Razdoblje operativne provedbe je razdoblje u kojem se provode i završavaju sve operativne aktivnosti obuhvaćene ugovorima o nabavci i grantu u okviru Programa aktivnosti. Trajanje ovog razdoblja definirano je u članku 2(2) Posebnih uvjeta i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o financiranju.
- (3) Ugovorno tijelo poštaje razdoblja izvršenja i operativne provedbe prilikom zaključivanja i provedbe ugovore o nabavci i grantu u okviru ovog sporazuma o financiranju.
- (4) Troškovi povezani s aktivnostima u okviru ovog programa aktivnosti kvalificirani su za financiranje sredstvima EU-a samo ako su nastali tijekom razdoblja operativne provedbe.
- (5) Ugovori o nabavci i grantu zaključuju se najkasnije tri godine od stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju, osim u slučaju:
  - (a) već zaključenih amandmana na ugovore;
  - (b) pojedinačnih ugovora o nabavci koji trebaju biti zaključeni nakon prijevremenog raskida postojećih ugovora o nabavci;
  - (c) ugovora koji se odnose na reviziju i procjenu koji mogu biti potpisani nakon operativne provedbe;

- (d) promjene subjekta koji je zadužen za obavljanje povjerenih zadataka.
- (6) Ugovor o nabavci ili grantu koji nije rezultirao nikakvim plaćanjem u razdoblju od dvije godine od potpisivanja automatski se raskida, a sredstva za njegovo financiranje se oslobođaju, osim u slučaju sporova pred sudovima ili arbitražnim tijelima.

Članak 2. - Korisnici IPA II programa i njihove zajedničke dužnosti

- (1) Kao što je definirano u članku 76(3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa surađuju, a naročito zajednički obavljaju sljedeće funkcije i preuzimaju sljedeće odgovornosti:
  - (a) pripremaju programe prekogranične suradnje u skladu s člankom 68. odnosnih Okvirnih sporazuma ili njihovu reviziju;
  - (b) osiguravaju sudjelovanje na sastancima Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) i drugim bilateralnim sastancima;
  - (c) nominiraju svoje predstavnike u ZNO-u;
  - (d) uspostavljaju Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT) i osiguravaju njegovu adekvatnu popunjenošć;
  - (e) pripremaju i provode strateške odluke ZNO-a;
  - (f) daju potporu radu ZNO-a osiguravaju podatke potrebne za obavljanje njegovih zadataka, naročito podatke koji se odnose na napredovanje operativnog programa u smislu posebnih ciljeva po tematskim prioritetima, kao što je to definirano u Programu prekogranične suradnje;
  - (g) uspostavljaju sustav za prikupljanje pouzdanih informacija o provedbi Programa prekogranične suradnje;
  - (h) pripremaju godišnja i konačna izvješća o provedbi, kako je navedeno u članku 80. odnosnih Okvirnih sporazuma u skladu s člankom 3.;
  - (i) pripremaju i provode koherantan plan vezan za komuniciranje i vidljivost;
  - (j) pripremaju godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog tajništva, kojeg odobrava ZNO.

Članak 3. - Izvještavanje

- (1) Za potrebe izvještavanja definirane u članku 80(1) odnosnih Okvirnih sporazuma, operativne strukture koriste predloške definirane u Dodatku III. Sporazumu o financiranju.
- (2) Za potrebe općih uvjeta izvještavanja Komisiji definiranih u članku 58. Okvirnog sporazuma i posebnih uvjeta izvještavanja u okviru neizravnog upravljanja definiranih u člancima 59(1) odnosnih Okvirnih sporazuma o godišnjem izvješću o provedbu pomoći u okviru IPA II programa, NIPAK-ovi koriste predložak definiran u Dodatku III. A ovom sporazumu o financiranju.
- (3) Za potrebe određenih uvjeta izvještavanja u okviru neizravnog upravljanja definiranih pod točkom (a) članka 59(2) Okvirnog sporazuma o godišnjim finansijskim izvješćima ili izvodima, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, koristi predloške definirane u Dodatku IV. ovom sporazumu o financiranju.
- (4) Za potrebe članka 59(4) Okvirnog sporazuma, NIPAK u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, podnosi konačno izvješće o provedbi IPA II pomoći u okviru ovog programa aktivnosti Komisiji, najkasnije četiri mjeseca nakon posljednje isplate izvodačima ili korisnicima granta.
- (5) Za potrebe članka 59(6) Okvirnog sporazuma, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, do 15.siječnja. naredne finansijske godine dostavlja, u

elektronskoj formi, kopiju podataka koji se vode u računovodstvenom sustavu u skladu s člankom 10(5). Ovo treba biti popraćeno potpisanim nerevidiranim sažetim finansijskim izvješćem u skladu s točkom (c) Dodatka IV.

Članak 4. - Vidljivost i komuniciranje

- (1) Kao što je definirano u odredbama članaka 24(1), 76(3)(k) i 78(8)(f) odnosnih Sporazuma o financiranju, korisnici IPA II programa pripremaju koherentni plan vidljivosti i aktivnosti komuniciranja koji se dostavlja Komisiji na suglasnost u razdoblju od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju.
- (2) Ove aktivnosti komuniciranja i vidljivosti u skladu su s Priručnikom za komunikacije i vidljivost za vanjske aktivnosti EU-a koji je definirala i objavila Komisija, a koji je na snazi u vrijeme obavljanja aktivnosti.

Članak 5. - Prava intelektualnog vlasništva

- (1) Ugovori financirani u okviru ovog sporazuma o financiranju osiguravaju da korisnici IPA II programa ostvare sva prava intelektualnog vlasništva u pogledu informacijskih tehnologija, studija, nacrta, planova, materijala za objavljivanje i svih drugih materijala pripremljenih za potrebe planiranja, provedbe, nadzora i procjene.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo jamči da Komisija ili bilo tko koga Komisija ovlasti, kao i drugi korisnik IPA II programa imaju pristup i pravo koristiti takav materijal. Komisija će koristiti takve materijale samo za svoje vlastite potrebe.

Članak 6. - Kvalificiranost troškova

- (1) Sljedeći izdaci nisu kvalificirani za financiranje u okviru ovog sporazuma o financiranju:
  - (a) dugovi i troškovi financiranja duga (kamata);
  - (b) pričuve za gubitke ili potencijalne buduće obvezе;
  - (c) troškovi koje prijava korisnik (korisnici) i koji se financiraju iz druge aktivnosti ili programa rada koji se finansira bespovratnim sredstvima Unije;
  - (d) gubici zbog deviznog tečaja;
  - (e) krediti trećim stranama;
  - (f) novčane kazne, penali i troškovi parničnih postupaka;
- (2) Kupovina zemljišta na kojem ne postoje gradevine i zemljišta na kojem postoje, u iznosu do 10% ukupnih kvalificiranih izdataka za odnosnu aktivnost kvalificirana je za financiranje u okviru IPA II programa prekogranične suradnje ako je priroda kupovine opravdana prirodom aktivnosti i ako je definirana u Dodatu I.

Други дио: Одредбе које се примјенjuju на неизрвно управљање корисника IPA II програма

Članak 7. – Opća načela

- (1) Svrha drugog dijela je definiranje pravila za provedbu Programa aktivnosti u okviru neizravnog upravljanja, a naročito pravila koja se odnose na provođenje povjerenih proračunskih zadataka opisanih u Dodatu I, kao i definiranje prava i obveza korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo i Komisije u smislu obavljanja ovih zadataka.
- (2) Kao što je definirano u točki (b) članak 76(3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa zajednički pripremaju bilateralni aranžman i osiguravaju njegovu provedbu.
- (3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo surađuje s IPA II korisnikom koji jeste Ugovorno tijelo kako bi osigurao obavljanje sljedećih zadataka:

- (a) provođenje operativnog praćenja i upravljanje aktivnostima definiranim u točki (b) članak 76(4) Okvirnog sporazuma;
- (b) verifikacije u skladu s člankom 76(5) Okvirnog sporazuma;
- (c) zaštitu finansijskog interesa Unije kako je definirano u članku 51. Okvirnog sporazuma.

Članak 8. - Procedure nabavke i dodjele granta

- (1) Zadatke navedene u članku 7(3) obavlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, u skladu s postupcima i standardnim dokumentima koje definira i objavljuje Komisija za dodjelu ugovora o nabavci i ugovore o grantu u vanjskim aktivnostima, koji su na snazi na datum pokretanja odnosnog postupka (PRAG), kao i u skladu sa standardima vidljivosti i komuniciranja navedenim u članku 4(2).
- (2) U skladu s člankom 18(2) Okvirnog sporazuma, Komisija će IPA II korisniku koji je Ugovorno tijelo osigurati daljnje smjernice koje se odnose na prilagođavanje postupaka i standardnih dokumenata za dodjelu ugovora o nabavci i ugovora o grantu u vanjskim aktivnostima koje definira i objavljuje Komisija pojedinačnim slučajevima prekogranične suradnje.
- (3) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo provodi postupak dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu, zaključuje odnosne ugovore i osigurava da je sva relevantna dokumentacija koja predstavlja revizorski trag na jeziku ovog sporazuma o financiranju.
- (4) Korisnici IPA II programa u potpunosti surađuju prilikom uspostavljanja komisija za procjenu kao što je definirano u točki (a) članka 76(4) odnosnih Okvirnih sporazuma.
- (5) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vodi sve relevantne finansijske dokumente i prateću ugovornu dokumentaciju od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju ili od ranijeg datuma u slučaju da je postupak nabavke, poziv za dostavljanje ponuda ili postupak izravne dodjele ugovora pokrenut prije stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju:
  - (a) Naročito za procedure nabavke:
    - (a) Objava najave s dokazom objave najave nabavke i sve ispravke;
    - (b) Imenovanje komisije za uži izbor;
    - (c) Izvješće komisije za izbor (uključujući dodatke) i prijave;
    - (d) Dokaz o objavljivanju obavijesti o užem izboru;
    - (e) Pisma kandidatima koji nisu ušli u uži izbor;
    - (f) Poziv za sudjelovanje u proceduri nadmetanja ili ekvivalentnoj proceduri;
    - (g) Tenderski dosje koji uključuje dodatke, pojašnjenja, zapisnike sa sastanaka, dokaze o objavljivanju;
    - (h) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
    - (i) Izvješće o proceduri, uključujući dodatke;
    - (j) Izvješće o procjeni/pregovorima, uključujući dodatke i primljene ponude¹;
    - (k) Pismo obavijesti;
    - (l) Prateće pismo za dostavljanje ugovora;
    - (m) Pisma neuspješnim kandidatima;
    - (n) Obavijest o dodjeli/poništavanju, uključujući dokaz o objavi;
    - (o) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvješća o provedbi i relevantna korespondencija.

¹ Eliminiranje neuspješne ponude pet godina nakon završetka procedure nabave.

- (b) Нарочито, за pozive za dostavljanje ponuda i izravnu dodjelu grantova:
  - a) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
  - b) Отварanje i administrativna izvješća uključujući dodatke i primljene prijave¹;
  - c) Pisma uspješnim i neuspješnim kandidatima nakon čega slijedi procjena koncepta;
  - d) Izvješće o procjeni koncepta;
  - e) Izvješće o procjeni kompletne aplikacije ili izvješće o pregovaračkom postupku s relevantnim dodacima;
  - f) Provjera kvalificiranosti i prateće dokumentacije;
  - g) Pisma uspješnim i neuspješnim ponuđačima s odobrenim rezervnim listama nakon procjene potpunih ponuda;
  - h) Prateće pismo za dostavljanje ugovora o grantu;
  - i) Obavijest o dodjeli/poništavanju, uključujući dokaz o objavi;
  - j) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvješća o provedbi i relevantna korespondencija.

Nadalje, finansijski i ugovorni dokumenti navedeni u stavku 5 (a) i (b) ovog članka popraćeni su svim relevantnim pratećim dokumentima zahtijevanih u postupku opisanom u dijelu 1. ovog članka, kao i svom dokumentacijom koja se odnosi na plaćanja, povrate i operativne troškove, na primjer izvješća o projektu i provjera na terenu, prihvatanje radova i isporuka, garancije, jamstva i izvješća inženjera koji obavljaju nadzor.

Sva relevantna finansijska i ugovorna dokumentacija čuva se tijekom istog razdoblja, u skladu s člankom 49. Okvirnog sporazuma.

Članak 8а – Dužnost obavještavanja, upravne sankcije, i propust djelovanja

- (1) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo odmah obavještava Komisiju kada se kandidat, ponuđač ili aplikant nalazi u situaciji koja ga isključuje iz sudjelovanja u postupku nabave i dodjele granta, kada je počinio nepravilnosti ili prijevaru, ili se otkrilo da ozbiljno krši svoje ugovorne obveze.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo uzima u obzir informacije koje su sadržane u Sustava ranog otkrivanja i isključenja (Early Detection and Exclusion System (EDES)) prilikom postupka nabave i dodjele ugovora o grantu. Pristup informacijama moguće je preko točaka veze ili na temelju konzultacija koristeći sljedeća sredstva: (Европска комисија, Главна управа за proračun, računovođa Komisije, BRE2-13/505, B-1049 Bruxelles, Belgija i putem e-maila na BUDG-C01-EXCL-DB@ec.europa.eu s kopijom na adresu Komisije koja se nalazi pod člankom 3 Posebnih uvjeta).
- (3) Kada Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo sazna za situaciju isključenja u primjeni zadataka opisanih u Aneksu I, Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo isključuje privredni subjekt ili aplikanta za grant iz svojih budućih postupaka nabave ili dodjele granta. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo također može odrediti novčanu kaznu koja je proporcionalna vrijednosti dotičnog ugovora. Isključenje i/ili novčane kazne se izriče nakon akuzatornog postupka koji osigurava pravo obrane dotične osobe. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo obavještava Komisiju u skladu sa stavkom 1. ovog članka.
- (4) S obzirom na stavak 3. ovog članka, Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo čini propust djelovanja ako privrednom subjektu ili aplikantu za grant ne izreče isključenje i/ili novčanu kaznu.
- (5) U slučaju propusta djelovanja, Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo obavještava Komisiju o razlozima svog propusta djelovanja. Komisija zadržava pravo isključiti privredni subjekt ili aplikanta za grant iz budućih postupaka dodjele financiranih od strane EU-a, i/ili izreći novčanu kaznu privrednom subjektu ili aplikantu za grant u vrijednosti od 2% do 10% ukupne vrijednosti dotičnog ugovora.

Članak 9. – Ex ante kontrole procedura dodjele granta i nabavke i expost kontrole ugovora i grantova koje provodi Komisija

- (1) Komisija može izvršiti ex ante kontrolu postupka nabavke, objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda i postupka dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu tijekom sljedećih faza postupka dodjele ugovora o nabavci ili o grantu:
  - (a) odobrenja obavijesti o ugovoru za nabavku, programe rada za pozive za dostavljanje ponuda i njihove izmjene;
  - (b) odobrenja tenderske dokumentacije i smjernica za podnositelje zahtjeva za dodjelu granta;
  - (c) odobrenja imenovanja članova Komisija;
  - (d) odobrenja izvješća o nabavi i odluka o dodjelama²;
  - (e) odobrenje ugovornih dosjea i dodataka ugovorima.
- (2) U smislu ex ante kontrola, Komisija odlučuje o:
  - (a) provođenju ex ante kontrola svih spisa, ili
  - (b) provođenju ex ante kontrola odabranih spisa, ili
  - (c) potpunom odustajanjem od ex ante kontrola.
- (3) Ako Komisija odluči izvršiti ex ante kontrolu u skladu sa stavkom 2., točke (a) i (b) ovog članka, korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izvještava o dokumentima izabranim za ex ante kontrolu. Ovaj korisnik IPA II programa, nakon obavijesti o tome koji je dokument izabran, Komisiji dostavlja svu potrebnu dokumentaciju i informacije, a najkasnije u vrijeme dostavljanja obavijesti o ugovoru ili radnog programa za objavljivanje.
- (4) Komisija može u bilo kojem trenutku odlučiti izvršiti ex post kontrolu bilo kojeg ugovora ili granta koji je dodijelio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, a na temelju ovog sporazuma o financiranju, uključujući reviziju i provjere na licu mjesta. Ovaj korisnik IPA II programa dostavlja Komisiji svu dokumentaciju i potrebne podatke nakon što bude obaviješten da je dokument izabran za ex post kontrolu. Komisija može ovlastiti osobu ili subjekt da izvrši ex post kontrolu u njegino ime.

Članak 10. - Bankovni računi, računovodstveni sustavi i priznati troškovi

- (1) Nakon stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju, Državni fond i operativna struktura korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo za Program aktivnosti otvaraju najmanje jedan bankovni račun u eurima. Ukupna bankovna bilanca za Program aktivnosti je zbroj bilanci na svim bankovnim računima Programa aktivnosti čiji su vlasnici Državni fond i sve sudjelujuće operativne strukture korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo priprema i dostavlja Komisiji planove prognoze isplata za razdoblje trajanja provedbe Programa aktivnosti. Ove prognoze

¹ Eliminiranje neuspješnih aplikacija tri godine nakon završetka procedure nabave dodjele ugovora o grantu.

² Za ugovore o pružanju usluga ovaj korak uključuje prethodne kontrole koje se odnose na odobravanje užeg izbora.

- ažuriraju se za potrebe godišnjeg finansijskog izvješća navedenog u članku 3(2) i za svaki zahtjev za isplatu sredstava. Prognoze se temelje na dokumentiranim detaljnim analizama (uključujući planirani raspored ugovaranja po ugovoru za sljedećih dvanaest mjeseci) koje su na zahtjev dostupne Komisiji.
- (3) Početni plan prognoze isplate sadrži sažetak godišnjih prognoza isplate za čitavo razdoblje provedbe i mjesecne prognoze isplate za prvi dvanaest mjeseci Programa aktivnosti. Naknadni planovi sadrže sažetak godišnjih prognoza isplate za bilancu provedbenog razdoblja Programa aktivnosti i mjesecne prognoze isplate za narednih četrnaest mjeseci.
- (4) Od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo zahtijeva se da uspostavi i održava računovodstveni sustav u skladu s odredbom 2(3)(b) Dodatka A Okvirnog sporazuma, u kojem se barem prikupljaju podaci o ugovorima u okviru Programa aktivnosti navedenog u Dodatku V.
- (5) Troškovi prepoznati u računovodstvenom sustavu koji se koristi u skladu s dijelom 4. ovog članka moraju nastati, biti plaćeni i prihvaćeni, te odgovarati stvarnim troškovima koji se dokazuju pratećom dokumentacijom, a koriste se kada je to potrebno kako bi se pokrilo avansno financiranje koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo po lokalnim ugovorima.
- (6) Komisija koristi troškove prepoznate u računovodstvenom sustavu za potrebe svog priznavanja troškova tijekom razdoblja provedbe Programa aktivnosti (uključujući pokriće avansnog financiranja koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo), postupka odobravanja plaćanja, postupka konačnog sravnjivanja računa na kraju Programa aktivnosti, godišnjeg presjeka stanja i za sve druge analize upravljanja i učinka.
- (7) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo Komisiji na zahtjev dostavlja sljedeća izvješća:
- Izvješće o presjeku stanja-definirano u članku 3(5);
  - Godišnja izvješća definirana u stavovima od (2) do (4) članka 3.;
  - Zahtjev za izvješća o sredstvima navedena u članku 11.
- Članak 11. - Odredbe o plaćanju koje je Komisija izvršila korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo
- (1) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja godišnje prognoze isplate za Program aktivnosti koje su pripremljene u skladu s člankom 10(2) uz prvi zahtjev za avansnu isplatu. Prvi zahtjev za avansnu isplatu iznosi 100% prognoziranih isplate za prvu godinu plana prognoze isplate.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja naknadne zahtjeve za avansnu isplatu kada ukupna bankovna bilanca za Program aktivnosti bude ispod prognoziranih isplate za sljedećih pet mjeseci Programa aktivnosti.
- (3) Svaki zahtjev za dodatnu avansnu isplatu popraćen je sljedećim dokumentima:
- Sažeto izvješće o svim izvršenim isplataima za Program aktivnosti;
  - Bankovne bilance za Program aktivnosti na datum presjeka stanja zahtjeva;
  - Prognozu isplate za Program aktivnosti za narednih četrnaest mjeseci na datum presjeka stanja zahtjeva, u skladu s Aneksom IV točka (d).
- (4) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može zatražiti za svako naknadno avansno plaćanje ukupan prognozirani iznos isplate za četrnaest mjeseci nakon datuma

presjeka stanja zahtjeva, umanjen za bilance navedene u dijelu 3(b) ovog članka, na datum presjeka stanja zahtjeva za sredstva, uvećan za bilo koji iznos koji je osigurao korisnik IPA II programa u skladu sa stavom 5. ovog članka, a za koji još uvijek nije izvršen povrat.

Komisija zadržava pravo da umanji iznos svake naknadne avansne uplati ako ukupna bankovna bilanca koju ima korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo u okviru ovog Programa aktivnosti i u okviru svih drugih IPA I ili IPA II programa kojima upravlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo premašuje iznos prognoziranih isplate za narednih četrnaest mjeseci.

- (5) Kada je iznos isplate umanjen u skladu sa stavom 4. ovog članka, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo mora financirati Program vlastitim sredstvima do iznosa umanjenja. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo nakon toga može zatražiti refundiranje tog iznosa kao dio sljedećeg zahtjeva za isplatu sredstava kako je navedeno u stavu 4. ovog članka.
- (6) Komisija ima pravo izvršiti povrat viška sredstava koja nisu iskorištena tijekom razdoblja duljeg od 12 mjeseci. Prije korištenja ovog prava, Komisija poziva korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo da pojasni zbog čega je došlo do kašnjenja u isplati i da dokaže da i dalje postoji potreba za tim sredstvima u naredna dva mjeseca.
- (7) Ne dospijevaju kamate nastale na temelju bankovnih bilanci Programa aktivnosti zbog avansnog financiranja.
- (8) Sljedeći članak 33(4) Okvirnog sporazuma, ako prekid vremenskog ograničenja zahtjeva za isplatu bude dulji od dva mjeseca, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može očekivati od Komisije da donese odluku o tome hoće li prekid vremenskog ograničenja biti nastavljen.
- (9) NAO podnosi konačno finansijsko izvješće navedeno u članku 37(2) Okvirnog sporazuma najkasnije 16 mjeseci nakon kraja razdoblja operativne provedbe.

Članak 12. - Prekid plaćanja

- (1) Neovisno o obustavi ili raskidu ovog sporazuma o financiranju u skladu s člankom 16., odnosno 17., kao i u skladu s člankom 39. Okvirnog sporazuma, Komisija može djelomično ili u cijelosti obustaviti isplate u sljedećim slučajevima:
- Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio ozbiljne pogreške, uzrokovao nepravilnosti ili prevaru koja dovodi u pitanje zakonitost ili regularnost transakcija u provedbi Programa aktivnosti, ili nije ispunio svoje obveze u skladu s ovim sporazumom o financiranju;
  - Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio sustavne ili opetovane pogreške ili nepravilnosti, prevaru ili kršenje obveza u skladu s ovim ili drugim sporazumom o financiranju, pod uvjetom da su ove greške, nepravilnosti, prevara ili kršenje obveza materijalno utjecale na provedbu ovog sporazuma o financiranju ili su dovelo u pitanje pouzdanost sustava interne kontrole korisnika IPA II programa i regularnost nastalih izdataka;

Članak 13. - Povrat sredstava

- (1) Uz dva slučaja navedena u članku 41. Okvirnog sporazuma, Komisija može izvršiti povrat sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo kao što je to definirano u Finansijskim propisima, a naročito u sljedećim slučajevima:

- (a) Komisija je ustanovila da ciljevi Programa aktivnosti definirane u Dodatku I. nisu ispunjeni;
- (b) postoje nekvalificirani izdaci;
- (c) postoje troškovi nastali kao rezultat pogrešaka, nepravilnosti, prevare ili kršenja obveza u provedbi Programa aktivnosti, a naročito u vezi s postupkom dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o grantu.
- (2) U skladu s državnim zakonima, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vrši povrat doprinosa koji je isplaćen korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo od primatelja koji su se našli u bilo kojoj od situacija navedenih u stavu 1. točke (b) ili (c) ovog članka ili koje su navedene u članku 41. Okvirnog sporazuma. Činjenica da korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne uspije izvršiti povrat svih ili dijela sredstava ne sprječava Komisiju da izvrši povrat tih sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.
- (3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo poduzima sve potrebne mjere kako bi dao potporu korisniku IPA II programa prilikom postupka povrata sredstava kada je sjedište primatelja na njegovoj teritoriji. Aranžman za povrat definira se u bilateralnom aranžmanu koji se zaključuje u skladu s člankom 69. odnosnih Okvirnih sporazuma.
- (4) Iznosi nepravilno isplaćenih ili sredstva čiji je povrat izvršio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, iznosi finansijskih garancija ili garancija učinka i avansnog plaćanja koje je izvršeno na temelju postupka dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o dodjeli granta, iz novčanih kazni koje je kandidatima, ponudačima, podnositeljima zahtjeva, izvodačima ili korisnicima granta, korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izrekao korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, ponovno se koriste za Program aktivnosti ili se vraćaju Komisiji.

Трећи dio: Завршне одредбе

Članak 14. - Конзултације између корисника IPA II programa и Комисије

- (1) Корисници IPA II programa i Komisija konzultiraju jedni druge prije pokretanja bilo kakvog spora koji se odnosi na provedbu ili tumačenje ovog sporazuma o financiranju, u skladu s člankom 18. ovih Općih uvjeta.
- (2) Kada Komisija postane upoznata s problemima u provođenju postupaka koji se odnose na provedbu ovog sporazuma o financiranju, ona uspostavlja sve potrebne kontakte s korisnicima IPA II programa kako bi pronašla rješenje nastale situacije i poduzela sve potrebne korake.
- (3) Konzultacije mogu dovesti do izmjene, obustave ili raskida ovog sporazuma o financiranju.
- (4) Komisija redovito izvještava korisnike IPA II programa o provedbi aktivnosti opisanih u Dodatku I koje ne spadaju pod drugi dio ovih općih uvjeta.

Članak 15. - Amandmani na ovaj sporazum o financiranju

- (1) Sve izmjene ovog sporazuma o financiranju vrše se pismenim putem, uključujući razmjeru dopisa.
- (2) Ako korisnici IPA II programa zahtijevaju izmjenu, zahtjev zajednički podnose Komisiji najkasnije šest mjeseci prije planiranog stupanja izmjene na snagu.
- (3) Komisija može izmijeniti Modele dokumenata u Dodacima III, IIIA, IV i V a da ovo ne podrazumijeva izmjenu ovog sporazuma o financiranju. Korisnici IPA II programa se pismenim putem obavještavaju o svim takvim izmjenama i njihovom stupanju na snagu.

- Članak 16. - Suspendiranje ovog sporazuma o financiranju
- (1) Provedba ovog sporazuma o financiranju može biti obustavljena u sljedećim slučajevima:
- a) Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši obvezu u okviru ovog sporazuma o financiranju;
- b) Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo prekrši bilo koju svoju obvezu definiranu u okviru procedura i standardnih dokumenata navedenih u članku 18(2) odnosnih okvirnih sporazuma neovisno o odredbama članka 8(2);
- c) Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne zadovolji uvjete za povjeravanje zadataka proračunske provedbe;
- d) Ako korisnici IPA II programa zajednički ne vrše funkcije i odgovornosti definirane u članku 2(1) i, kada je primjenjivo, u neizravnom upravljanju u članku 7(3);
- e) Ako korisnik IPA II programa odluči obustaviti ili prekinuti postupak pridruživanja Europskoj uniji;
- f) Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši bilo koju obvezu koja se odnosi na poštivanje ljudskih prava, demokratskih načela i vladavinu prava i u ozbiljnim slučajevima korupcije;
- g) U slučajevima više sile, kako je definirano u dalnjem tekstu. "Viša sila" znači bilo koju nepredviđenu i iznimnu situaciju ili dogadjaj izvan kontrole ugovornih strana koji bilo koju od njih sprječava u ispunjavanju njezinih obveza, a koji se ne može pripisati njihovoj greški ili nemaru (ili njihovih izvođača, zastupnika ili zaposlenika) i koji ne može biti riješen unatoč dubinskoj analizi. Kvarovi opreme ili materijala ili kašnjenja u stavljanju na raspolaganje, radnički štrajkovi ili finansijske poteškoće ne mogu se smatrati višom silom. Neće se smatrati da ugovorna strana krši svoje obveze ako je u tome sprečava viša sila o kojoj je druga strana uredno obavještena. Ugovorna strana koja se suočava sa slučajem više sile bez odlaganja obavještava drugu stranu i navodi prirodu, izgledno razdoblje trajanja i predviđene posljedice problema, i poduzima sve mjere kako bi umanjila moguću štetu. Nijedna ugovorna strana ne smatra se odgovornom za kršenje svojih obveza u skladu s ovim sporazumom o financiranju ako je u ispunjavanju obveza sprječava viša sila, pod uvjetom da poduzima mjere da umanji svu moguću štetu.
- (2) Komisija može obustaviti ovaj sporazum o financiranju bez prethodne obavijesti.
- (3) Komisija može poduzeti sve prikladne preventivne mjere prije same obustave.
- (4) Prilikom davanja obavijesti o obustavi, posljedicama trenutnih postupaka dodjeli ugovora o nabavci ili ugovora o grantu i sporazumima o delegiraju dužnosti, navode se i sporazumi o delegiraju koji će biti potpisani.
- (5) Obustava ovog sporazuma o financiranju ne ovisi o raskidu ovog sporazuma o financiranju od strane Komisije u skladu s člankom 17.
- (6) Ugovorne strane nastavljaju s provedbom sporazuma o financiranju kada uvjeti to dozvole, uz prethodno pismeno odobrenje Komisije. Ovo ne ovisi o bilo kakvim izmjenama ovog sporazuma o financiranju koje mogu biti potrebne kako bi se Program aktivnosti prilagodio novim uvjetima provedbe, uključujući, ako je moguće, produljenje razdoblja provedbe, ili raskid ovog sporazuma o financiranju, u skladu s člankom 17.

Članak 17. - Raskid ovog sporazuma o financiranju

- (1) Ako pitanja koja su dovela do obustave ovog sporazuma o financiranju nisu riješena u razdoblju koje najduže traje 180 dana, bilo koja ugovorna strana može raskinuti Sporazum o financiranju uz obavijest koju daje 30 dana prije raskida.
- (2) Osim kada Komisija djeluje kao Ugovorno tijelo, ovaj sporazum o financiranju se automatski raskida ako u razdoblju od dvije godine od njegovog potpisivanja nije došlo do nikakve isplate.
- (3) Prilikom davanja obavijesti o raskidu, navode se posljedice po trenutne postupke dodjele ugovora za nabavku ili ugovora o grantu i ugovora i grantova koji trebaju biti potpisani.
- (4) Raskid ovog sporazuma o financiranju ne isključuje mogućnost da Komisija izvrši finansijske korekcije u skladu s člancima 43. i 44. Okvirnog sporazuma.

Članak 18. - Aranžmani za rješavanje sporova

- (1) Svi sporovi koji se odnose na Finansijski sporazum, i koji ne mogu biti riješeni u razdoblju od šest mjeseci putem konzultacija između ugovornih strana koje su definirane u članku 14. mogu se riješiti arbitražnim putem na zahtjev jedne od ugovornih strana.
- (2) Svaka ugovorna strana imenuje arbitra u razdoblju od 30 dana od datuma zahtjeva za arbitražu. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana ima pravo zatražiti od generalnog tajnika Stalnog arbitražnog suda (Haag) da imenuje drugog arbitra. Ta dva arbitra imenjuju trećeg arbitra u razdoblju od 30 dana. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana može od generalnog tajnika Stalnog arbitražnog suda zatražiti da imenuje trećeg arbitra.
- (3) Osim ako arbitri odluče drugačije, primjenjuje se postupak definiran u Fakultativnim pravilima Stalnog arbitražnog suda o arbitražnom postupku u koji su uključene međunarodne organizacije i države. Arbitražne odluke donose se većinom glasova u razdoblju od tri mjeseca.
- (4) Svaka ugovorna strana je obvezna poduzeti mjere potrebne za provedbu arbitražne odluke.

Dodatak III. Godišnje izvješće o Programu prekogranične suradnje- IPA II Sporazum o financiranju Programa prekogranične suradnje

MODEL

Godišnje izvješće o provedbi

IPA II programa prekogranične suradnje između korisnika IPA II programa (članak 80. Okvirnog sporazuma)

1. Identifikacija

PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE	Naziv programa: Program prekogranične suradnje <zemlja A>-<zemlja B> <godina>/<godina> Apropijacija u 20xx: Apropijacija u 20xx: Apropijacija u 20xx:
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI	Godina izvještavanja (od 1.1. 20xx. godine do 31.12.20xx. godine) Pripremio: ->operativna struktura zemlja X> ->operativna struktura zemlja Y> Datum pregleda Godišnjeg izvješća koji vrši Zajednički nadzorni odbor

Pravna osnova: Članak 80. Okvirnog sporazuma za program IPA II

2. Pregled provedbe Programa prekogranične suradnje
2.1 Opis i analiza napredovanja

- Sažetak provedbe programa tijekom obuhvaćenog razdoblja (izvršene aktivnosti, pokrenuti pozivi, forumi za pronalaženje partnera, sastanci ZNO-a, itd.)
- Ako je relevantno, uvrstite i informacije o pripremi ili reviziji programa za razdoblje 2014.-2020.godine

2.2 Napredak ostvaren u provedbi Programa prekogranične suradnje (članak 80.1 (a) Okvirnog sporazuma za program IPA II)

Ostvareni napredak u provedbi Programa prekogranične suradnje, a naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva po tematskom prioritetu (i prioritetima Tehničke pomoći), uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji ukazuju na napredovanje po ciljevima.

2.2.1 Kvantitativne analize

- Informacije o ostvarenom napretku u provedbi Programa prekogranične suradnje, s brojčanim vrijednostima kada je to potrebno, uz korištenje ciljeva i pokazatelja uvrštenih u program (***ispuniti Dodatak 1.**)

Analize ostvarenja mjerjenih fizičkim i finansijskim pokazateljima. Pokazatelji će biti razvrstani po spolu gdje je to moguće.

Ako brojevi (podaci) nisu još dostupni, treba dati informacije o tome kada će biti dostupni i kada će biti uvršteni u Godišnje izvješće o provedbi. Usto, podaci mogu biti prikazani i grafički.

2.2.2 Kvalitativne analize

- Kvalitativne analize ostvarenog napretka u provedbi Prekograničnog programa, uključujući i analize utjecaja programa u programskom području

2.3 Detaljni podaci o finansijskoj provedbi Programa prekogranične suradnje (članak 801(d) Okvirnog sporazuma za program IPA II)¹

- Podaci o ugovaranju i isplati godišnjih aproprijacija (*****ispuniti Dodatak 2.**)

- Analize sljedećih faktora:

- Finansijski status
- Podaci o sufinciriranju
- Faktori koji su negativno utjecali na i/ili zbog kojih je došlo do kašnjenja u finansijskoj provedbi
- Faktori koji su pozitivno utjecali na finansijsku provedbu

2.4 Podaci o koracima koje su operativne strukture i/ili Zajednički nadzorni odbor poduzeli kako bi osigurali kvalitetu i djelotvornost provedbe:

2.4.1 Nadzor i ocjena

- Mjere nadzora koje su poduzele operativne strukture ili Zajednički nadzorni odbor, uključujući aranžmane za prikupljanje podataka.
- U programima koji se provode u okviru neizravnog upravljanja koje poduzima operativna struktura u kojoj se nalazi Ugovorno tijelo (članak 57. Okvirnog sporazuma).

2.4.2 Nastali problemi i korektivne aktivnosti

- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili prilikom provedbe Programa i sve poduzete korektivne mjere.
- Preporuke za (daljnje) korektivne aktivnosti.

2.5 Vidljivost i publicitet

- Mjere koje su poduzete kako bi se osigurala vidljivost i kako bi se Program publicirao (plan vidljivosti), uključujući primjere najbolje prakse i isticanje značajnih događaja.

2.6 Korištenje tehničke pomoći

- Detaljno objašnjenje o načinu korištenja tehničke pomoći
- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili tijekom provedbe proračuna za Tehničku pomoć

¹ Ovaj odlomak treba biti uvršten u izvješće samo u slučaju neizravnog upravljanja.

2.7 Promjene konteksta provedbe Programa prekogranične suradnje (ako je relevantno)

- Opis svih elemenata koji, bez da izravno potječu od pomoći u Programu, imaju izravan utjecaj na provedbu Programa (npr. izmjene propisa, relevantne socijalne i ekonomske promjene, itd.)

***-uvrštiti Dodatak 2.-popis projekata i kratki sažetak

Dodatak IIIA Model godišnjeg izvješća

Razdoblje obuhvaćeno izvješćem: 01/01/20XX-31/12/20XX
Извješće izdano XX/XX/20XX

Model godišnjeg izvješća o provedbi pomoći IPA II u skladu s člankom 58. i 59. (1) Okvirnog sporazuma

Godišnje izvješće o provedbi IPA II pomoći u okviru izravnog i neizravnog upravljanja od strane [zemlja] koje podnosi Državni koordinator za IPA-u

I. Završno izvješće

1. pozivanje na ciljeve Državnih strateških dokumenata i kratak pregled izazova po sektorima;
2. Sudjelovanje u programiranju;
3. Odnosi s Europskom komisijom;
4. Problemi prilikom ispunjavanja potrebnih uvjeta za provedbu i osiguravanja održivosti, poduzete/planirane mјere, preporuke za daljnje aktivnosti;
5. Relevantna pitanja koja proističu iz sudjelovanja korisnika IPA II programa u nadzornom odboru IPA-e i sektorski nadzorni odbori (uključujući Zajednički nadzorni odbor za prekograničnu suradnju), ako postoje;
6. Sudjelovanje u aktivnostima koje provodi više država i sva povezana pitanja;
7. Nadzor i ocjena, glavni zaključci i uvažavanje preporuka;
8. Komuniciranje i vidljivost;
9. Koordinacija donatora.

U slučaju neizravnog upravljanja završno izvješće treba obuhvaćati:

10. cijelokupnu provedbu IPA II pomoći u okviru neizravnog upravljanja (najviše jedna stranica);
11. glavne horizontalne probleme prilikom provedbe IPA II pomoći i naknadne poduzete/planirane mјere (najviše pola stranice);
12. preporuke za daljnje aktivnosti (najviše jedna stranica);
13. revizije - glavne zaključke i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

II. Informacije po Sektoru

Naziv sektora¹: [Promet]

Narativni dio: sažetak po sektoru, uključujući sljedeće informacije:

1. Sudjelovanje u programiranju
  2. Pregled rezultata u napredovanju ka postizanju potpuno razvijenog sektorskog pristupa (odnosno, ciljevi ostvareni u odnosu na sektorski akcijski plan u Sektorskom planskom dokumentu).
  3. Koordinacija s drugim instrumentima i/ili donatorima/medunarodnim finansijskim institucijama unutar sektora.
  4. Utjecaj aktivnosti u okviru IPA II programa na razvoj relevantnih državnih administrativnih kapaciteta u sektoru, strateško planiranje i budžetiranje
- U okviru neizravnog upravljanja sljedeće informacije trebaju također biti uvrštene:

¹ Po sektorima u indikativnom Strateškom dokumentu.

5. Definirana operativna struktura/strukture i povezane promjene, ako su relevantne: [Ministarstvo prometa]
6. Informacije o provedbi programa u sektoru
7. Glavna dostignuća u sektoru
8. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mјere.
9. Preporuke za daljnje aktivnosti
10. Provedene aktivnosti nadzora i procjene, revizije - glavni nalazi i zaključci, preporuke, praćenje i poduzete korektivne mјere.

Naziv sektora: Prekogranična suradnja²

1. Sudjelovanje u programiranju prema potrebi.
  2. Napredak ostvaren u provedbi programa prekogranične suradnje, naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva u smislu tematskih prioriteta (uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji oslikavaju napredovanje u odnosu na ciljeve)
  3. Sažetak problema prilikom provedbe Programa prekogranične suradnje i sve poduzete korektivne mјere, kao i preporuke za daljnje korektivne aktivnosti.
  4. Nadzor, uključujući aranžmane za prikupljanje informacija i aktivnosti procjene gdje je to moguće.
  5. Komuniciranje i vidljivost.
  6. Koordinacija s partnerskom zemljom.
- U okviru neizravnog upravljanja sljedeće informacije trebaju također biti uvrštene:
1. Definirana operativna struktura i povezane promjene, ako su relevantne.
  2. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mјere.
  3. Preporuke za daljnje aktivnosti
  4. Provedene revizije - glavni zaključci i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

IIIa. Indikatori učinka u [npr. Promet] sektoru koji obuhvaćaju i izravno i neizravno upravljanje:

Indikatori³ po programu

Sporazum o finansiranju/ Referenca programa ⁴	Indikator za sektor [Promet]	Izvor	Osnova	Ključni događaj (2017)	Cilj (2020)	Vrijednost (2014) ⁵
Državni program 2014.	Smanjenje prosječnog vremena putovanja između glavnih urbanih središta po načinu prijevoza					
2014-20xx višedržavni program	Smanjeni troškovi prijevoza po jedinicu rezultata					

² Za Prekograničnu suradnju potrebno je posebno izvještavanje.

³ Ovo uglavnom trebaju biti rezultati, kao i odabrani relevantni pokazatelji rezultata.

⁴ Mora biti u skladu s načinom programiranja (godišnje, višegodišnje sa ili bez podjele obveza) i s NAO izvješćem

⁵ Broj kolona treba biti prilagođen za sve godine od 2014. do godine razdoblja izvještavanja. Vrijednosti trebaju biti kumulativne.

II.b. Pregled po razini aktivnosti za sektor [npr. Prijevoz]

Sporazum o financiranju/ Referenca programa	Aktivnost	Stanje/ Napredova nje za određenu aktivnost (npr., Projektni zadatak u pripremi, pokrenuta tenderska procedura, zaključen ugovor, ugovor u provedbi, ugovor izvršen)	Glavna postignuća i njihova ocjena	Značajni problem i povećani izazovi za dodatak i potrebe za daljnje korak i mjeru	Razvoj dogadaja koji utječu na buduću provedbu	Preporuke za daljnje korak i mjeru
[Državni program 2014.]	Elektrifikaci ja željezničke linije od xxx do granice s xxx	npr. ugovori o pružanju usluga pripreme Projektnog zadataka za ugovore o izvođenju radova koji su potpisani i koji se provode, tenderske procedure za ugovore o izvođenju radova koje trebaju biti	npr. zaključivan jegovora o pružanju usluga za pripremu Projektnog zadataka za ugovore o izvođenju radova je odgodeno budući da je pregovarački postupak bio neuspješan zbog čega ga je bilo	npr. izmjena domaćih zakona, poput usklađivanja sa i provedbe četvrtog Željezničkog paketa		

		pokrenute u drugom tromjesečju 2015.		potrebno ponovno pokrenuti.	
--	--	---	--	-----------------------------------	--

U okviru neizravnog upravljanja, potrebno je dodati i sljedeće:

Dodatak 1.

Pregled funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole (uključujući promjene u institucionalnoj strukturi) (najviše jedna stranica).

Transparentnost, vidljivost, informacije i aktivnosti suradnje u skladu s FWA (najviše jedna stranica)

Dodatak 2.

Uspjesi (N.B. ovaj dio se može upotrijebiti za godišnje izvješće o finansijskoj pomoći koje priprema Europska komisija)

Dodatak 3.

Godišnji plan nabava

I za izravno i za neizravno upravljanje potrebno je dodati sljedeće:

Dodatak 4.

Sektorski plan aktivnosti - dostignuća (naglasiti jesu li planirani ciljevi ispunjeni ili ne)

Dodatak IV(b): Godišnje finansijsko izveštje - doprinos EU-a za individualne programe

Finansijsko izveštje korisnika programa IPA I (*)

Referenca programa	Broj sporazuma o finansiranju	Proračun program a doprinos sa EU-a	Aktivnosti lokalnog ugovora									
			Ukupan ugovoren iznos	Ugovoren %	Ukupan iznos obustavljen pri zastavljaju	Obustavljen %	Ukupan isplaćeni iznos	Isplaćeno %	Ukupni priznati trošovi	Troškovi %	Ukupno otvoreno avansirane	Otvoreno avansirano financiranje
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
NP2010	2010/123-456	Potprogram										
		Aktivnost										

(*) 15.veljače

Financijsko izvješće korisnika programa IPA II (*)

Dodatak IV (c): Godišnje financijsko izvješće - pojednostavljen konsolidiran doprinos EU-a

Referenca programa	Broj sporazuma o financiranju	Proračun programa doprinsa EU-a	Aktivnosti lokalnog ugovora				Bankovni saldo
			Ukupan ugovoren i znos	Ukupan iznos obustavljen pri zatvaranju	Ukupan isplaćeni iznos	Ukupni priznati troškovi	
1	2	3	4	5	6	7	8
NP2010	2010/123-456						9

(*) 15. siječnja

Referenca programa	Plan prognoze isplata (Prema poreči i odati godine)																
	Mjesečna prognoza isplata (12 mjeseci za svaki avans finansijske/14 mjeseci za slijedeće avansno finansiranje)																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Ukupno 1. godina	2. godina	3. godina
NP 2010	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	0	0	0
CBG A4/BB 2010																	

Dodatak IV (d) - prognoza isplata

Dodatak V Ugovora o financiranju

Minimalna specifikacija akrualnog računovodstvenog sustava Računovodstveni sustav korisnika sredstava iz IPA II fonda zadovoljava sljedeće uvjete:

1. Odražava organizacijsku strukturu uspostavljenu za sustave unutarnje kontrole koji odgovaraju obavljanju dužnosti. Posebno se podrazumijeva da prije odobrenja neke operacije, sve aspekte (operativne i finansijske) te operacije moraju verificirati djelatnici koji ne pripadaju osoblju koje je tu operaciju pokrenulo. Osoba koja radi na verificiranju ne može biti podredena pokretaču transakcije.
  2. Uključuje revizijski postupak za sve transakcije i izmjene.
  3. Posjeduje odgovarajuću fizičku i elektroničku sigurnost, uključujući sustave za dodatnu pohranu i povrat podataka.
  4. Računovodstveni sustav treba sadržavati najmanje sljedeće informacije za lokalne ugovore kojima se upravlja u okviru svakog programa:
    - (a) Broj ugovora;
    - (b) Vrijednost ugovora, uključujući sve izmjene;
    - (c) Datume potpisivanja ugovora (obje strane);
    - (d) Datum početka provedbe ugovora;
- Radi se o dodatnom datumu u odnosu na datum potpisivanja ugovora, koji se može razlikovati od tog datuma, kao u situaciji kada se datum početka ugovorenih radova određuje nakon potpisivanja ugovora, upravnim rješenjem.
- (e) Datum završetka provedbe ugovora, uključujući sve izmjene;
To je krajnji datum do kojeg mogu nastati kvalificirani troškovi. Njime se ne obuhvaća bilo kakav garancijski rok ili vrijeme dopušteno ugovaraču za pripremu izvješća.
  - (f) Ukupno plaćeno (gotovina) po ugovoru;
  - (g) Prefinanciranje plaćeno po ugovoru;
Izričito priznavanje i evidentiranje u bilanci stanja prefinanciranja koje se zahtijeva ugovorom.
  - (h) Priznati troškovi - izravno (po ugovoru);
Izričito priznavanje troškova kao obračuna rashoda za datu godinu. Neka plaćanja će izravno pokriti već nastale troškove. Nikakvo prefinanciranje nije uključeno. Ta plaćanja mogu biti konačna kada je neko prefinanciranje već pokriveno, ili međuplaćanja kada je prefinanciranje pokriveno ili kada ugovor ne sadrži odredbu o prefinanciranju.
  - (i) Priznati troškovi – neizravno (po ugovoru);
Izričito priznavanje troškova kao obračuna rashoda za datu godinu. Neke fakture ili zahtjevi za pokriće

troškova koje podnese korisnik granta ili ugovarač odnosit će se na troškove pokrivene prefinanciranjem koje je ranije isplaćeno u razdoblju provedbe sporazuma ili ugovora o grantu. U takvim slučajevima, izvršeno plaćanje bit će manje od prijavljenog troška. Ono čak može biti jednak nuli ako je ukupni trošak pokriven prefinanciranjem. (ono će svakako biti jednak nuli ako su prijavljeni troškovi nedostatni za apsorbiranje prefinanciranja i ako se za neiskorišteni bilancu prefinanciranja izda nalog za povrat). U svim takvim slučajevima sustav treba evidentirati ukupnu vrijednost prijavljene kvalificiranih troškova kao rashoda za datu godinu i umaniti bilancu prefinanciranja za iznos poravnanja troškova prema prefinanciranju kada se ustanovi plativi iznos.

- (j) Nalozi za povrat u cilju umanjenja prefinanciranja (po ugovoru);
Priznanje umanjenja prefinanciranja u bilanci stanja nakon povrata neiskorištenog prefinanciranja.
- (k) Nalozi za povrat u cilju umanjenja troškova (po ugovoru);
Kada se izvrši povrat za troškove koji su ranije bili prihvaćeni – eventualno nakon provedne istrage o prijevari. U takvim slučajevima, evidentirani troškovi za datu godinu moraju biti umanjeni, ako su rashodi bili prihvaćeni u istoj godini kao i naknadni povrat; ili, kada su rashodi prihvaćeni u prethodnoj godini u odnosu na godinu povrata, mora biti evidentiran prihod.
- (l) Datum fakture dobavljača za svaku fakturu ili drugi dokument popraćen finansijskim izvješćem koji dovodi do priznatih troškova;
- (m) Podaci o kontekstu povrata u vezi s kvalificiranim troškovima i povratima.

Dodatak VI: Ad hoc mjere za povjeravanje zadataka izvršavanja proračuna u okviru ovog Programa

Uvjeti navedeni u Dodatu VI Sporazuma o financiranju za Program aktivnosti prekogranične suradnje Srbija – Bosna i Hercegovina za 2014. godinu, 2014./037-636 se u potpunosti primjenjuju na ovaj sporazum o financiranju.

Ovim sporazumom se ujedno stvara i obaveza za Republiku Srbiju da implementira buduće zadatke i/ili prijedloge postavljene korespondencijom sa Komisijom i/ili izvješćima revizije, vezano za povjeravanje zadataka izvršavanja proračuna.

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-290-10/20
3. veljače 2020. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Željko Komšić, v. r.

50

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-2551/18 од 20. децембра 2019. године), Предсједништво Босне и Херцеговине је, на 8. редовној сједници одржаној 03. фебруара 2020. године, донијело

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ АМАНДМАНА БРОЈ 6 НА СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ ОД 27.2.2006. ГОДИНЕ ЗАКЉУЧЕН ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, КОЈУ ПРЕДСТАВЉА МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА, И KfW-а, ФРАНКФУРТ НА Мајни ("KfW"), КАО УГОВОРНИХ СТРАНА ЗА ЕВРОПСКИ ФОНД ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ

Члан 1.

Ратификује се Амандман број 6 на Споразум о финансирању од 27.2.2006. године закључен између Босне и Херцеговине, коју представља Министарство финансија и трезора, и KfW-а, Франкфурт на Мајни ("KfW"), као уговорних страна за Европски фонд за Босну и Херцеговину, потписан у Сарајеву 23. маја 2018. године, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Амандмана у преводу гласи:

Датум: 05. 06. 2018. године

АМАНДМАН БР. 6

на Споразум о финансирању од 27. 02. 2006. године између
Босне и Херцеговине, коју представља Министарство
финансија и трезора и KfW-а, Франкфурт на Мајни
("KfW")
(заједнички: "Уговорне стране")
Европски фонд за Босну и Херцеговину

Члан 1.

- Дана 27. 02. 2006. године, KfW и Савјет министара закључили су споразум о финансирању везан за оснивање Европског фонда за Босну и Херцеговину ("ЕФБХ") како би испунили заједнички циљ рјешавања стамбеног забрињавања кроз реновирање постојећих, изградњу нових и куповину стамбених јединица ("Кредитни програм за стамбено забрињавање") и унаприједили могућност запошљавања кроз подршку активностима улагања малих и средњих предузећа, посебно у руралним подручјима ("Споразум о финансирању").
- Дана 16. 11. 2016. године, Савјет министара и делегација Њемачке владе су, између остalog, одржали консултације Влада и договорили поновно коришћење износа ЦГФ-а из фазе III ЦГФ-а ("ЦГФ III") ради повећања износа стављених на располагање у оквиру ЕФБХ-а.
- Споразум о финансирању је измијењен Амандманима бр. 1 и 2 дана 21. 03. 2011. године како би се дефинисали услови поновног коришћења одређених ЦГФ износа ради додатног финансирања из ЕФБХ. Споразум о финансирању је даље измијењен 08. 07. 2011. године Амандманом бр. 3 у складу с којим је члан V. Споразума о финансирању измијењен како би њиме било дефинисано да KfW до 31. 12. 2018. године управља доприносом Босне и Херцеговине и рачуном Босне и Херцеговине у ЕФБХ фонду у складу са Споразумом о финансирању. Споразум о финансирању је додатно измијењен 06. 03. 2014. године Амандманом бр. 4 према којем је члан V. Споразума о финансирању измијењен како би њиме било дефинисано да KfW до 31. 12. 2020. године управља доприносом Босне и Херцеговине у вези с ЦГФ износима и новим Рачуном БиХ у ЕФБХ-у у складу с условима и одредбама Споразума о финансирању. Споразум о финансирању је измијењен 06. 10. 2014. године Амандманом бр. 5 како би омогућио додатно финансирање средствима Њемачке владе. У складу с Амандманом бр. 5, чланови II(1), II(4), II(5) и V(1) Споразума о финансирању су измијењени како би омогућили нова средства за ЕФБХ и како би се дефинисало коришћење и расподјела тих додатних средства за Кредитни програм за ублажавање посљедица поплава (ФРЦП). Дефинисано је да KfW до

31. 12. 2020. године управља доприносом Босне и Херцеговине који је повезан с износом ФРЦП-а и новим рачуном Босне и Херцеговине у ЕФБХ-у у складу с условима и одредбама Споразума.

- Овим изједнама и допунама ("Споразум о изједнама и допунама"), додатно ЕФБХ-ово финансирање омогућава се из сљедећих извора: Дана 27. 08. 2007. године, KfW и Влада Босне и Херцеговине закључили су споразум о финансирању у износу од 5.112.918,81 EUR ("Износ из ЦГФ-а III") у вези с успостављањем фонда за кредитне гаранције ("ЦГФ") ("Споразум о ЦГФ III") и Споразум о арбитражи који се односи на наведени Споразум ("Споразум о арбитражи").
Дио Износа из ЦГФ-а III, односно износ од 4.361.610,22 EUR III више није потребан за ЦГФ III ("Слободни износ из ЦГФ-а III").
Дио Износа из ЦГФ-а III, односно износ од 383.468,90EUR још увијек се користи у оквиру ЦГФ-а III ("Преостали износ из ЦГФ-а III"). Након (што) (I) Преостали износ из ЦГФ-а III више не буде потребан за ЦГФ III због тога што је кредитна линија коју је ЕФБХ одобрио односном партнеријској институцији којој се даје позајмица отплаћена у потпуности и (II) 20. 01. 2019. године, у зависности од тога који догађај наступи ранје, Преостали износ из ЦГФ-а III такође постаје Слободни износ из ЦГФ-а III.
- На датум овог споразума или у том периоду, Споразум о ЦГФ-у III се мијења како би дефинисао услове поновног коришћења Слободног износа из ЦГФ-а III за додатно ЕФБХ финансирање.
- Према томе, Уговорне стране намјеравају поново изједнени Споразум о финансирању путем овог споразума који служи као Амандман бр. 6. како би дефинисале детаље спровођења и омогућиле ново финансирање средствима Њемачке владе и желе изједнени Споразум о финансирању како слиједи.

Члан 2.

Дефиниције

У зависности од било које изричito супротне одредбе у овом споразуму или ако контекст другачије налаже, истакнути изрази у Споразуму о финансирању имају исто значење и у овом споразуму.

Члан 3.

Изједнене Споразума о финансирању

- Сљедеће одредбе Споразума о финансирању мијењају се како слиједи.
- Члан II(4) (Допринос БиХ ЕФБХ-у):
Члан II(4) се мијења и споменути члан се у потпуности замјењује сlijedećim tekstom:
"KfW је отворио сљедеће каматне рачуне у EUR код KfW-a, Palmengartenstr. 5-9, 60325 Франкфурт на Мајни, Њемачка, код Банке (БЛЗ) 500 204 00:

- (a) рачун на који је Допринос Босне и Херцеговине који се односи на БиХССФ износе уплаћен и који се искључиво користи за плаћање било којег БиХССФ износа, укључујући камате и друге износе везане за те износе ("Постојећи рачун БиХ у ЕФБХ-у");
- (б) рачун на који је Допринос Босне и Херцеговине који се односи на Износ из ЦГФ-а I и износ из ЦГФ-а II уплаћен и који се користи и за плаћање Доприноса Босне и Херцеговине који се односи на Износ из ЦГФ-а III, укључујући камате и друге износе везане за те износе: ("Постојећи ЦГФ рачун Босне и Херцеговине у ЕФБХ-у"); и
- (ц) рачун на који је Допринос Босне и Херцеговине који се односи на ФРЦП износ уплаћен и који се користи и за плаћање Доприноса Босне и Херцеговине који се односи на ФРЦП износ, укључујући камате и друге износе везане за те износе ("ФРЦП рачун БиХ у ЕФБХ-у").
- Постојећи рачун БиХ у ЕФБХ-у, Постојећи ЦГФ рачун БиХ у ЕФБХ-у и ФРЦП рачун БиХ у ЕФБХ-у наводе се као "Рачун БиХ у ЕФБХ-у". Сваки рачун БиХ у ЕФБХ-у води се одвојено од других рачуна *KfW-a*, посебно од других рачуна које је *KfW* отворио за друге доприносе ЕФБХ-у и резервисан је искључиво за управљање Доприносом Босне и Херцеговине.

3.3. Члан II(5) (Допринос БиХ ЕФБХ-у):

Инструкција за плаћање Доприноса Босне и Херцеговине у члану II(5) мијења се и потпуно замјењује сљедећим текстом:

"Допринос Босне и Херцеговине који се односи на Износ ЦГФ-а III плаћа се на Постојећи ЦГФ рачун БиХ у ЕФБХ-у на сљедећи начин:

- I. У року од 7 дана након датума овог споразума, Слободни износ ЦГФ-а III од 4.361.610,22 EUR пребацује са Рачуна фонда за кредитне гаранције (као што је дефинисано у Споразуму о ЦГФ-у III) на Постојећи ЦГФ рачун БиХ у ЕФБХ-у; и
- II. Преостали износ ЦГФ-а III од 383.468,90 EUR се, чим постане доступан као Слободни износ ЦГФ-а III, али најкасније до 20. 01. 2019. године, пребацује са Рачуна фонда за кредитне гаранције као што је дефинисано у Споразуму о ЦГФ - у III (укључујући додатне износе који припадају том налогу, ако постоје) на Постојећи ЦГФ рачун БиХ у ЕФБХ-у. Било који и сви додатни износи који

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ – Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-290-33/20
03. фебруара 2020. године
Сарајево

Предсједавајући
Жељко Комшић, с. р.

Na osnovu člana V. 3 d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01.02-05-2-2551/18 od 20. decembra 2019. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 8. redovnoj sjednici održanoj 3. februara 2020. godine, donijelo

припадају Рачуну фонда за кредитне гаранције у било којем периоду након 20. 01. 2019. године пребаџиће се на постојеће ЦГФ рачуне БиХ у ЕФБХ-у, а у сваком случају у року од десет (10) дана након што релевантни износ пристигне на налог фонда за кредитне гаранције.

3.4. Члан V(1), (2) и (3) (Отплата доприноса БиХ):

Члан V(1) замјењује се сљедећим:

V(1): "КfW ће управљати Доприносом БиХ који се односи на БИХ ССФ износе, Износе ЦГФ-а I, ЦГФ-а II и ЦГФ-а III и на ФРЦП износ, као и на сваки рачун БиХ у ЕФБХ-у у складу с условима и одредбама овог споразума до 31. 12. 2025. године.

3.5. Члан VI(1) (Накнада *KfW-a*):

Наредна реченица биће додата на крају члана VI(1): "У вези с Преосталим износом из ЦГФ-а III и износом из ФРЦП-а, накнада *KfW-a* се израчунава на начин описан у овом члану VI(1) и израчунава се од дана на који је релевантни износ (укључујући све додатне износе везане за тај рачун, ако постоје) пренесен на Нови рачун БиХ у ЕФБХ-у.

Накнада *KfW-a* дефинисана у овом члану VI(1) платива је 31. марта сваке године."

Члан 4.

Континуитет

- 4.1. Све друге одредбе Споразума о финансирању остају непромијењене и на снази, осим оних измијењених овим споразумом.
- 4.2. Члан IX(1) до (8) Споразума о финансирању примјењује се *mutatis mutandis* на овај споразум као да је тај члан саставни дио овог споразума.

Сачињено у 2 примјерка на енглеском језику.

Франкфурт на Мајни

Дана: 05. 06. 2018. године

Сарајево

Дана: 23. 05. 2018. године

*/својеручни потпис /својеручни потпис
потпис нечитак/ нечитак/*
Kfw Karsten Meier Burkhard Margraf Савјет министара
Главни водитељ Виши водитељ Босне и Херцеговине
проекта проекта које представља
Министарство финансија
и трезора

ODLUKU

O RATIFIKACIJI AMANDMANA BROJ 6 NA SPORAZUM O FINANSIRANJU OD 27.2.2006. GODINE ZAKLJUČEN IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU PREDSTAVLJA MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA, I KFW-a, FRANKFURT NA MAJNI ("KFW"), KAO UGOVORNIH STRANA ZA EVROPSKI FOND ZA BOSNU I HERCEGOVINU

Član 1.

Ratificuje se Amandman broj 6 na Sporazum o finansiranju od 27.2.2006. godine zaključen između Bosne i Hercegovine, koju predstavlja Ministarstvo finansijskih poslova, i KfW-a, Frankfurt na Majni ("Kfw"), kao ugovornih strana za Evropski fond za Bosnu i Hercegovinu, potpisani u Sarajevu 23. maja 2018. godine, na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Amandmana u prijevodu glasi:

Datum, 05.06.2018.

AMANDMAN BR. 6

na Sporazum o financiranju od 27.2.2006. između Bosne i Hercegovine koju predstavlja Ministarstvo finansijskih poslova, i KfW-a, Frankfurt na Majni ("Kfw")
(zajednički: "Ugovorne strane")
Evropski fond za Bosnu i Hercegovinu

Član 1.

1. Dana 27.2.2006. godine, KfW i Vijeće ministara zaključili su sporazum o finansiranju vezan za osnivanje Europskog fonda za Bosnu i Hercegovinu ("EFBH") kako bi ispunili zajednički cilj rješavanja stambenog zbrinjavanja kroz renoviranje postojećih, izgradnju novih i kupovinu stambenih jedinica ("Kreditni program za stambeno zbrinjavanje") i unaprijedili mogućnost zapošljavanja kroz potporu aktivnostima ulaganja malih i srednjih poduzeća, posebno u ruralnim područjima ("Sporazum o finansiranju").
2. Dana 16.11.2016. godine, Vijeće ministara i izaslanstvo njemačke Vlade su, između ostalog, održali konzultacije Vlada i dogovorili ponovno korištenje iznosa CGF-a iz faze III CGF-a ("CGF III") radi povećanja iznosa stavljenih na raspolažanje u okviru EFBH-a.
3. Sporazum o finansiranju je izmijenjen Amandmanima br. 1 i 2 dana 21.3.2011. kako bi se definirali uvjeti ponovnog korištenja određenih CGF iznosa radi dodatnog finansiranja iz EFBH. Sporazum o finansiranju je dalje izmijenjen 8.7.2011. godine Amandmanom br. 3 u skladu s kojim je član V. Sporazuma o finansiranju izmijenjen kako bi njime bilo definirano da KfW do 31.12.2018. upravlja doprinosom Bosne i Hercegovine i računom Bosne i Hercegovine u EFBH fondu u skladu s Sporazumom o finansiranju. Sporazum o finansiranju je dodatno izmijenjen 6.3.2014. godine Amandmanom br. 4 prema kojem je član V Sporazuma o finansiranju izmijenjen kako bi njime bilo definirano da KfW do 31.12.2020. upravlja doprinosom Bosne i Hercegovine u vezi s CGF iznosima i novim Računom BiH u EFBH-u u skladu s uvjetima i odredbama Sporazuma o finansiranju. Sporazum o finansiranju je izmijenjen 6.10.2014. Amandmanom br. 5 kako bi omogućio dodatno finansiranje sredstvima njemačke Vlade. U skladu s Amandmanom br. 5, članovi II(1), II(4), II(5) i V(1) Sporazuma o finansiranju su izmijenjeni kako bi omogućili nova sredstava za EFBH i kako bi se definiralo korištenje i raspodjela tih dodatnih sredstava za Kreditni program za ublažavanje posljedica poplava (FRCP). Definirano je da KfW do 31.12.2020. upravlja doprinosom Bosne i Hercegovine koji je povezan s iznosom FRCP-a i novim računom Bosne i Hercegovine u EFBH-u u skladu s uvjetima i odredbama Sporazuma.
4. Ovim izmjenama i dopunama ("Sporazum o izmjenama i dopunama"), dodatno EFBH finansiranje omogućava se iz sljedećih izvora: Dana 27.8.2007., KfW i Vlada Bosne i

Hercegovine zaključili su sporazum o finansiranju u iznosu od 5.112.918,81 EUR ("Iznos iz CGF-a III") u vezi s uspostavljanjem fonda za kreditne garancije ("CGF") ("Sporazum o CGF III") i Sporazum o arbitraži koji se odnosi na navedeni Sporazum ("Sporazum o arbitraži").

Dio Iznosa iz CGF-a III, odnosno iznos od 4.361.610,22 EUR III više nije potreban za CGF III ("Slobodni iznos iz CGF-a III").

Dio Iznosa iz CGF-a III, odnosno iznos od 383.468,90 EUR se još uvijek koristi u okviru CGF-a III ("Preostali iznos iz CGF-a III"). Nakon što (i) Preostali iznos iz CGF-a III više ne bude potreban za CGF III zbog toga što je kreditna linija koju je EFBH odobrio odnosnoj partnerskoj instituciji kojoj se daje pozajmica otplaćena u potpunosti i (ii) 20.1.2019., ovisno o tome koji događaj nastupi ranije, Preostali iznos iz CGF-a III takođe postaje Slobodni iznos iz CGF-a III.

5. Na datum ovog Sporazuma ili u tom razdoblju, Sporazum o CGF-u III se mijenja kako bi definirao uvjete ponovnog korištenja Slobodnog iznosa iz CGF-a III za dodatno EFBH finansiranje.
6. Prema tome, Ugovorne strane namjeravaju ponovno izmijeniti Sporazum o finansiranju putem ovog Sporazuma koji služi kao Amandman br. 6. kako bi definirale detalje provedbe i omogućile novo finansiranje sredstvima njemačke Vlade i žele izmijeniti Sporazum o finansiranju kako slijedi:

Član 2.

Definicije

Ovisno o bilo kojoj izričito suprotnoj odredbi u ovom Sporazumu ili ako kontekst drugačije nalaže, istaknuti izrazi u Sporazumu o finansiranju imaju isto značenje i u ovom Sporazumu.

Član 3.

Izmjene Sporazuma o finansiranju

- 3.1. Sljedeće odredbe Sporazuma o finansiranju mijenjanju se kako slijedi.
  - 3.2. Član II(4) (Doprinos BiH EFBH-u):
Član II(4) se mijenja i spomenuti član se u potpunosti zamjenjuje sljedećim tekstom:
"KfW je otvorio sljedeće kamatne račune u EUR kod KfW-a, Palmengartenstr. 5-9, 60325 Frankfurt na Majni, Njemačka, kod Banke (BLZ) 500 204 00:
    - (a) račun na koji je Doprinos Bosne i Hercegovine koji se odnosi na BiHSSF iznose uplaćen i koji se isključivo koristi za plaćanje bilo kojeg BiHSSF iznosa, uključujući kamate i druge iznose vezane za te iznose ("Postojeći račun BiH u EFBH-u");
    - (b) račun na koji je Doprinos Bosne i Hercegovine koji se odnosi na Iznos iz CGF-a I i iznos iz CGF-a II uplaćen i koji se koristi i za plaćanje Doprinosa Bosne i Hercegovine koji se odnosi na Iznos iz CGF-a III, uključujući kamate i druge iznose vezane za te iznose;

- ("Postojeći CGF račun Bosne i Hercegovine u EFBH-u"); i
(c) račun na koji je Doprinos Bosne i Hercegovine koji se odnosi na FRCP iznos uplaćen i koji se koristi i za plaćanje Doprinosa Bosne i Hercegovine koji se odnosi na FRCP iznos, uključujući kamate i druge iznose vezane za te iznose ("FRCP račun BiH u EFBH-u").

Postojeći Račun BiH u EFBH-u, Postojeći CGF račun BiH u EFBH-u i FRCP račun BiH u EFBH-u navode se kao "Račun BiH u EFBH-u". Svaki Račun BiH u EFBH-u vodi se odvojeno od drugih računa KfW-a, posebno od drugih računa koje je KfW otvorio za druge doprinose EFBH-u i rezerviran je isključivo za upravljanje Doprinosom Bosne i Hercegovine.

3.3. Član II(5) (Doprinos BiH EFBH-u):

Instrukcija za plaćanje Doprinosa Bosne i Hercegovine u čлану II(5) mijenja se i potpuno zamjenjuje sljedećim tekstrom:

"Doprinos Bosne i Hercegovine koji se odnosi na Iznos CGF-a III plaća se na Postojeći CGF račun BiH u EFBH-u na sljedeći način:

- I. U roku od 7 dana nakon datuma ovog Sporazuma, Slobodni iznos CGF-a III od 4.361.610,22 EUR se prebacuje s Računa fonda za kreditne garancije (kao što je definirano u Sporazumu o CGF-u III) na Postojeći CGF račun BiH u EFBH-u; i
- II. Preostali iznos CGF-a III od 383.468,90 EUR se, čim postane dostupan kao Slobodni iznos CGF-a III, ali najkasnije do 20.1.2019., prebacuje sa Računa fonda za kreditne garancije kao što je definirano u Sporazumu o CGF-u III (uključujući dodatne iznose koji pripadaju tom računu, ako postoje) na Postojeći CGF račun BiH u EFBH-u. Bilo koji i svi dodatni iznosi koji pripadaju Računu fonda za kreditne garancije u bilo kojem razdoblju nakon 20.1.2019. godine će se prebaciti na postojeće CGF račune BiH u EFBH-u, a u svakom slučaju u roku od deset (10) dana

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH – Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-290-33/20
3. februara 2020. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Željko Komšić, s. r.

Na temelju članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01.02-05-2-2551/18 od 20. prosinca 2019. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 8. redovitoj sjednici održanoj 3. veljače 2020. godine, donijelo

ODLUKU

**O RATIFIKACIJI AMANDMANA BROJ 6 NA SPORAZUM O FINANCIRANJU OD 27.2.2006. GODINE ZAKLJUČEN
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU PREDSTAVLJA MINISTARSTVO FINANCIJA I TREZORA, I KFW-A,
FRANKFURT AM MAIN ("KfW"), KAO UGOVORNIM STRANA ZA EUROPSKI FOND ZA BOSNU I HERCEGOVINU**

Članak 1.

Ratificira se Amandman broj 6 na Sporazum o financiranju od 27.2.2006. godine zaključen između Bosne i Hercegovine, koju predstavlja Ministarstvo finančija i trezora, i KfW-a, Frankfurt am Main ("KfW"), kao ugovornih strana za Europski fond za Bosnu i Hercegovinu, potpisani u Sarajevu 23. svibnja 2018. godine, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Amandmana u prijevodu glasi:

Datum: 05. 06. 2018. године

AMANDMAN BR. 6

на Споразум о финансирању од 27. 02. 2006. године између
Босне и Херцеговине коју представља Министарство финансија и
трезора у KfW-а, Frankfurt на Мајни ("KfW")
(задједнички: "Уговорне стране")
Европски фонд за Босну и Херцеговину

Članak 1.

- 1.1. Dana 27. 02. 2006. године, KfW i Vijeće ministara zaključili су споразум о финансирању везан за оснивање Европског фонда за Босну и Херцеговину ("EFBH") како би испунили задједнички циљ рješavanja стамбеног збрinjavanja kroz renoviranje постојеćih, izgradnju novih i kupovinu stambenih јединица ("Kreditni program za stambeno zbrinjavanje") i unaprijedili могућност запошljavanja kroz подршку активностима уlaganja malih i srednjih poduzeća, posebno u ruralnim подručjima ("Споразум о финансирању").
- 1.2. Dana 16. 11. 2016. године, Vijeće ministara i изасланство Нjемачке vlade su, između ostalog, održali konzultacije Влада i dogovorili ponovno korištenje iznosa CGF-a iz faze III CGF-a ("CGF III") radi povećanja iznosa стavljenih na raspolažanje u okviru EFBH-a.
- 1.3. Споразум о финансирању je изменjen Amandmanima br. 1 i 2 dana 21. 03. 2011. године kako bi se definirali uvjeti ponovnog korištenja određenih CGF iznosa radi dodatnog financiranja iz EFBH. Споразум о финансирању je dalje изменjen 08. 07. 2011. године Amandmanom br. 3 u skladu с koјим je članak V. Споразума о финансирању изменjen kako bi njime bilo definirano da KfW do 31. 12. 2018. године upravlja doprinosom Bosne i Hercegovine i računom Bosne i Hercegovine u EFBH fondu u skladu sa Споразумом о финансирању. Споразум о финансирању je dodatno изменjen 06. 03. 2014. године Amandmanom br. 4 prema kojem je članak V. Споразума о финансирању изменjen kako bi njime bilo definirano da KfW do 31. 12. 2020. године upravlja doprinosom Bosne i Hercegovine u vezi с CGF iznosima i novim Računom BiH u EFBH-u u skladu с uvjetima i odredbama Споразума о финансирању. Споразум о финансирању je изменjen 06. 10. 2014. године Amandmanom br. 5 kako bi omogućio dodatno financiranje sredstvima Njemačke vlade. U skladu с Amandmanom br. 5, članci II(1), II(4), II(5) i V(1) Споразума о финансирању су изменjeni kako bi omogućili nova sredstava за EFBH i kako bi se definiralo korištenje i raspodjela tih dodatnih sredstava за Kreditni program za ublažavanje posljedica poplava (FRCP). Definirano je da KfW do 31. 12. 2020. године upravlja doprinosom Bosne i Hercegovine koji je povezan с iznosom FRCP-a i novim računom Bosne i Hercegovine u EFBH-u u skladu с uvjetima i odredbama Споразума.
- 1.4. Овим изменама и допунама ("Споразум о изменама и допунама"), dodatno EFBH-ovo financiranje omogućava se из sljedećih izvora: Dana 27. 08. 2007. године, KfW i Влада Bosne i Hercegovine zaključili су споразум о финансирању u iznosu od 5.112.918,81 EUR ("Износ из CGF-a III") u vezi с uspostavljanjem fonda за kreditne garancije ("CGF") ("Споразум о CGF III") i Споразум о arbitraži koji se odnosi на navedeni Споразум ("Споразум о arbitraži"). Dio Iznosa iz CGF-a III, односно iznos od 4.361.610,22EUR III više nije potreban за CGF III ("Slobodni iznos из CGF-a III").

Dio Iznosa из CGF-a III, односно iznos od 383.468,90EUR se još uvijek koristi u okviru CGF-a III ("Preostali iznos из CGF-a III"). Nakon (што) (i) Preostali iznos из CGF-a III više ne буде потребан за CGF III zbog тога што је кредитна линија коју је EFBH одобрио односној partnerskoj instituciji којој се дaje pozajmica отплаћена у потпуности i (ii) 20. 01. 2019. године, ovisno о tome који догодаж nastупи ranije, Preostali iznos из CGF-a III također postaje Slobodni iznos из CGF-a III.

- 1.5. Na datum ovog sporazuma ili u tom razdoblju, Споразум о CGF-u III se mijenja kako bi definirao uvjete ponovnog korištenja Slobodnog iznosa из CGF-a III za dodatno EFBH financiranje.
- 1.6. Prema tome, Уговорне стране namjeravaju ponovno izmijeniti Споразум о финансирању путем ovog sporazuma koji služi као Amandman br. 6. kako bi definirale detalje provedbe i omogućile novo financiranje sredstvima Njemačke vlade i žele izmijeniti Споразум о финансирању kako slijedi.

Članak 2.

Definicije

Ovisno о bilo kojoj izričito suprotnoj odredbi u ovom sporazumu ili ako kontekst другачије nalaže, istaknuti izrazi u Споразуму о финансирању imaju isto značenje i u ovom sporazumu.

Članak 3.

Izmjene Споразума о финансирању

- 3.1. Sljedeće odredbe Споразума о финансирању mijenjanju se kako slijedi.
  - 3.2. Članak II(4) (Doprinos BiH EFBH-u):
Članak II(4) se mijenja i spomenuti članak se u potpunosti zamjenjuje sljedećim tekstom:

"KfW je otvorio sljedeće kamatne račune u EUR kod KfW-a, Palmengartenstr. 5-9, 60325 Frankfurt na Majni, Njemačka, kod Banke (BLZ) 500 204 00:

    - (a) račun na који је Doprinos Bosne i Hercegovine који се одnosi на BiHSSF iznose uplaćen i који се isključivo користи за plaćanje bilo којег BiHSSF iznosa, uključujući kamate i druge iznose vezane за te iznose ("Postojeći račun BiH u EFBH-u");
    - (b) račun на који је Doprinos Bosne i Hercegovine који се одnosi na Iznos iz CGF-a I i iznos из CGF-a II uplaćen i који се користи и за plaćanje Doprinosa Bosne i Hercegovine који се одnosi на Iznos из CGF-a III, uključujući kamate i druge iznose vezane за te iznose: ("Postojeći CGF račun Bosne i Hercegovine u EFBH-u"); i
    - (c) račun на који је Doprinos Bosne i Hercegovine који се одnosi на FRCP iznos uplaćen i који се користи и за plaćanje Doprinosa Bosne i Hercegovine који се одnosi на FRCP iznos, uključujući kamate i druge iznose vezane за te iznose ("FRCP račun BiH u EFBH-u").

Postojeći račun BiH u EFBH-u, Postojeći CGF račun BiH u EFBH-u i FRCP račun BiH u EFBH-u navode сe kao "Račun BiH u EFBH-u". Svaki račun BiH u EFBH-u vodi сe odvojeno od drugih računa KfW-a, posebno od других računa које је KfW otvorio за друге doprinose EFBH-u i rezerviran je isključivo за upravljanje Doprinosa Bosne i Hercegovine.

- 3.3. Članak II(5) (Doprinos BiH EFBH-u):
Instrukcija за plaćanje Doprinosa Bosne i Hercegovine u članku II(5) mijenja сe i potpuno zamjenjuje sljedećim tekstom:

"Doprinos Bosne i Hercegovine koji se odnosi na Iznos CGF-a III plaća se na Postojeći CGF račun BiH u EFBH-u na sljedeći način:

- I. U roku od 7 dana nakon datuma ovog sporazuma, Slobodni iznos CGF-a III od 4.361.610,22 EUR se prebacuje s Računa fonda za kreditne garancije (kao što je definirano u Sporazumu o CGF-u III) na Postojeći CGF račun BiH u EFBH-u; i
- II. Preostali iznos CGF-a III od 383.468,90EUR se, čim postane dostupan kao Slobodni iznos CGF-a III, ali najkasnije do 20. 01. 2019. godine, prebacuje s Računa fonda za kreditne garancije kao što je definirano u Sporazumu o CGF-u III (uključujući dodatne iznose koji pripadaju tom računu, ako postoje) na Postojeći CGF račun BiH u EFBH-u. Bilo koji i svaki dodatni iznosi koji pripadaju Računu fonda za kreditne garancije u bilo kojem razdoblju nakon 20. 01. 2019. godine će se prebaciti na postojeće CGF račune BiH u EFBH-u, a u svakom slučaju u roku od deset (10) dana nakon što relevantni iznos pristigne na Račun fonda za kreditne garancije.
- 3.4. Članak V(1), (2) i (3) (Otplata doprinosa BiH):
Članak V(1) zamjenjuje se sljedećim:
V(1): "KfW će upravljati Doprinosom BiH koji se odnosi na BiH SSF iznose, Iznose CGF-al, CGF- a II i CGF-a III i na FRCP iznos, kao i na svaki račun BiH u EFBH-u u skladu s uvjetima i odredbama ovog sporazuma do 31. 12. 2025. godine.
- 3.5. Članak VI(1) (Naknada KfW-a):
Naredna rečenica bit će dodana na kraju članka VI(1):

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH – Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01.50-1-290-33/20
3. veljače 2020. godine
Sarajevo

"U vezi s Preostalim iznosom iz CGF-a III i iznosom iz FRCP-a, naknada KfW-a se izračunava na način opisan u ovom članku VI(1) i izračunava se od dana na koji je relevantni iznos (uključujući sve dodatne iznose vezane za taj račun, ako postoje) prenesen na Novi račun BiH u EFBH-u.

Naknada KfW-a definirana u ovom članku VI(1) plativa je 31. ožujka svake godine."

Članak 4.

Kontinuitet

- 4.1. Sve druge odredbe Sporazuma o financiranju ostaju nepromijenjene i na snazi, osim onih izmijenjenih ovim sporazumom.
- 4.2. Članak IX(1) do (8) Sporazuma o financiranju primjenjuje se *mutatis mutandis* na ovaj sporazum kao da je taj članak sastavni dio ovog sporazuma.

Sastavljeno u 2 primjerka na engleskom jeziku.

Frankfurt na Majni
Dana: 05. 06. 2018. godine

Sarajevo
Dana: 23. 05. 2018. godine

Kfw	/lastoručni potpis nečitak/	/lastoručni potpis nečitak/	/lastoručni potpis nečitak/ Vijeće ministara
Karsten Meier	Burkhard Margraf	Bosne i Hercegovine koje predstavlja	
Glavni voditelj projekta	Viši voditelj projekta	Ministarstvo finančija i trezora	

Članak 3.

Predsjedatelj
Željko Komšić, v. r.

САДРЖАЈ

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- 49 Одлука о ратификацији Споразума о финансирању Програма активности прекограницичне сарадње Србија - Босна и Херцеговина за 2017. годину између Европске комисије, Владе Републике Србије и Босне и Херцеговине (српски језик)
Odluka o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju Programa aktivnosti prekogranične suradnje Srbija - Bosna i Hercegovina za 2017. godinu između Evropske komisije, Vlade Republike Srbije i Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
Odluka o ratifikaciji Sporazuma o financiranju Programa aktivnosti prekogranične suradnje Srbija - Bosna i Hercegovina za 2017. godinu između Evropske komisije, Vlade Republike Srbije i Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)

50	Одлука о ратификацији Амандмана број 6 на Споразум о финансирању од 27.2.2006. године закључен између Босне и Херцеговине, коју представља Министарство финансија и трезора, и KfW-а, Франкфурт на Мајни ("Kfw"), као уговорних страна за Европски фонд за Босну и Херцеговину (српски језик)	86
1	Odluka o ratifikaciji Amandmana broj 6 na Sporazum o finansiranju od 27.2.2006. godine zaključen izmedu Bosne i Hercegovine, koju predstavlja Ministarstvo finansija i trezora, i KfW-a, Frankfurt na Majni ("Kfw"), kao ugovornih strana za Evropski fond za Bosnu i Hercegovinu (bosanski jezik)	88
32	Odluka o ratifikaciji Amandmana broj 6 na Sporazum o finansiranju od 27.2.2006. godine zaključen izmedu Bosne i Hercegovine, коју predstavlja Ministarstvo finansija i trezora, i KfW-a, Frankfurt am Main ("Kfw"), kao ugovornih strana za Evropski fond za Bosnu i Hercegovinu (hrvatski jezik)	90
59		

MATO TADIĆ

§

PRIVREDNO PRAVO

PREMA PROGRAMU
PRAVOSUDNOG ISPITA

(четврто допunjeno i izmijenjeno izdanje)

Sarajevo, 2020.

MATO TADIĆ

**UPRAVNO I RADNO
ПРАВО ПРЕМА ПРОГРАМУ
ПРАВОСУДНОГ ИСПИТА**

ČETVRTO IZMIJENJENO I DOPUNJENO IZDANJE

Sarajevo, 2020.

Издавач: Овлаштена служба Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Трг БиХ 1, Сарајево - За издавача: секретарка Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Гордана Живковић - Припрема и дистрибуција: ЈП НИО Службени лист БиХ Сарајево, Цемала Биједића 39/III - Директор: Драган Прусић - Телефони: Централа: 722-030 - Директор: 722-061 - Претплата: 722-054, факс: 722-071 - Огласни одјел: 722-049, 722-050, факс: 722-074 - Служба за правне и опште послове: 722-051 - Рачуноводство: 722-044, 722-046 - Комерцијала: 722-042 - Претплата се утврђује полуодишиње, а уплата се врши УНАПРИЈЕД у корист рачуна: UNICREDIT BANK д.д. 338-320-22000052-11, ВАКУФСКА БАНКА д.д. Сарајево 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK А.д. Бања Лука, филијала Брчко 552-000-00000017-12, RAiffeisen BANK д.д. БиХ Сарајево 161-000- 00071700-57 - Штампа: "Унионинвестпластика" д. д. Сарајево - За штампарију: Јасмин Муминовић - Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од излaska гласила.
"Службени гласник БиХ" је уписан у евиденцију јавних гласила под редним бројем 731. Упис у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву, број УФ/1 - 2168/97 од 10.07.1997. године. - Идентификацијски број 4200226120002. - Порезни број 01071019. - ПДВ број 200226120002. Молимо претплатнике да обавезно доставе свој ПДВ број ради издавања пореске фактуре. Претплата за I полуодишиње 2020. за "Службени гласник БиХ" и "Међународне уговоре" 120,00 KM, "Службене новине Федерације БиХ" 110,00 KM.
Web издање: <http://www.sluzbenilist.ba> - годишња претплата 240,00 KM